

2
Het Boek behoort toe aende Pastory
van Schiedam Vulgo ~~te~~ Huis te ~~Pope~~

Eximius virginis Schiedamensis ossa beata ex Gollunda
Amstelredamum translatae. Mordt Chron. Belg. edam. 1615.

1456. ex pag. seq. h. d.
notius 1498.

Prologus in vitam alme virginis. **Incipit.**
 Et hec est translatio tertia per venerabilem patrem
 fratrem Johānem Brugman. Anno. domini. **M^o.**
CCCC^o. **Lvi^o.** pro tñc conuētus fratrum minorum apud
 andomatum rectore cōposita. Incipit feliciter.

Declara sunt preconia ve
 ra q̄ testimonia piarum
 scripturarū. q̄ mirabilis
 sit deus in seruis suis des
 siderabilis in filijs. glor
 iosus in sanctis. Multa
 nimis. sed non credibilia
 de dijs mortalib⁹. ut pos
 te Ioue Saturno. Mer
 curio Junone. Pallade.
 nec nō fallatij pulcritudinis venerere confingere p̄es
 te super magnitudine magni quondā Herculis. Hec
 toris. Troili. Iulij cesaris. utriusq̄ Cipionis. et ali
 orū q̄s solū ardor ianis gl̄e ac futillis hōis claros atq̄
 formosos effecit nōnulli sc̄ptitātes mēbranas libros
 ve repleuerūt deo deorū ac regi regū mime deferētes.
 Nos at oraculis miraculis: p̄magib⁹ ac speculis cerci
 us q̄ lucēt i rebus creatis edocti. regi seculorū immortalī
 ac inuisibili soli deo vero gloriā et honorē dātes: q̄ mi
 rabilis fuerit in electis suis humili stilo p̄ modulo vi
 rium in mediū p̄feramus. **C**lara quidē nimis atq̄
 modulosa valde p̄scorū exitere patrū nostrorū scrip
 ta: quibus nō modo virtutes ipsas laudabiles agnos
 cimus: qui p̄mmo et ipsos virtutū tam intellectualiū
 q̄ moraliū opinatissimos possessores nobis admirā
 dos venerandos pariter et imitandos comperimus.
Opere p̄ciū siquidē ad futuroz memoriā sp̄ extitit
 et ad gloriā altissimi cui⁹ spiritus operatur ubi q̄liter

q̄tū ē q̄n vult d̄tuosos q̄sq̄ p̄mēdare viros illustres ex
collere: et trophæa victorū depingere: scōrum describē
actiones: q̄bus ante luciferū gentus ī splēdoribz scōrū
domū suā illustrare dignat̄ et sāz a principio. ¶ **F**elix
nimīū aurea patrū porū etas: plebeis viroz clarissioz
ornata fulgoribz: nouis iugiter insecta colonis d̄nāti
bus īlita gēmis: inouat agrū magnū agricolā de? nūc
lilys nūc rosīs nūc violis: vineā suā respicit videt et viti
tat vitis vera xp̄s d̄ns. depulso longi? aq̄lone flat et p̄
flat auster ille videlicz sp̄s sc̄us ortū suū. et fluit aroma
ta illius odorifera valde. Nūc ex viris viros eligit. nūc
ex mulieribz muliēs elicit. nūc ex puul' puulos colligit
ut fortia q̄q̄ pfundat. suscitāt de terra inopē et de ster
core pauperem erigit ut collocet eū cum principibus.
Quoniam pusillū et magnū marē simul et feminam
pauperē ac diuitē. puerū ac senē creauit altissimū. p̄mi
mo eq̄lis ē ei cura de d̄nibus. Postq̄ sc̄us scōrū ad nos
descēdere dignatus est. nūq̄ cessauit vinctio ei? qui vn
gentū q̄d ad sup̄habundāciā ī cristo capite n̄ro est des
cēderit in barbā barbā aaron descēditq̄ in oram vesti
mentieius. Et quidē currūt filie regū in honore ī odos
rē vngētoz ei? currūt et filie t̄p̄ri cū muneribus. currūt
et filia babilois misera: quia scriptū est. Nemoz ero ra
ahet babilois scientiū me. Nequaq̄ p̄ibit iā sc̄us de ter
ra nec deerit rect? ī hoibz. Et ne mēciar de mulieribz
nūc t̄p̄is vnā repperi quā ut lumē ī vasi fictili: ī sexu fra
gilli. ī choro puellaz humili. vngēte mūdi vesp̄e mūdas
nis militātis ecclesie tā viris q̄ muliēibz t̄q̄ memoria

le suoz mirabiliū: mirabilis et om̄ps de? in lucē p̄dur
it. sane diebus istis nouissis pat̄ miarū et luminū spe
cialē sibi sponsā elegit. **H**ydminā: q̄ nos in q̄s fines sc̄lo
rū deuenerūt: velut sp̄d? vesp̄tinū sua puritate resp̄ge
ret: q̄ nos sue pacie speculo q̄li luna in medio nebule di
rigēt: et q̄ nobis ut sol oriēs in altissis dei t̄p̄mpanistri
arū iuuēculaz in media flāmiuoma caritate refulgēt
Cōcuētibz? plane vite d̄ginis huius decursū hz d̄go q̄d
oblectet: hz hūilis q̄d admiret: hz zelatoz p̄fē sapie q̄d
sequat'. Porro iuenit in ea reus q̄d p̄stet fiduciā: iust?
q̄d augeat iusticiā: p̄fectōis emulatoz: q̄ carismata me
liora velut p̄mitias sp̄us emulet'. ¶ **A**d videndū igit?
ieffabilē dei bonitatē in d̄g ine p̄clara in puella tā mira
bilit̄ ex milibz elcā vocent' puuli sugentes xp̄i vbera: ī
uitent' p̄ficientes: xp̄i ferentes in corpe stigmata: cō
ue niāt puenientes ad cōgratulandū sp̄ose. itroducte
ad sp̄osi cōnubia. Veniētes q̄so venite et videte opa d̄ni
que posuit p̄digia sup̄ terrā: quiq̄ terrigene et filij hoīz
liniul in vnū diues et paup: veniāt astrologoz agmīa
Prolome? cū ceteris: accedat medicoz acies. Ppocras
Galien? cū seq̄cibus: et assumpta veridica narratōne de
mirabilibz dei factis in tenera d̄gie hac iudicēt sc̄bz fas
cultatē suā vite d̄gis hui? si potuerit rōnez. P̄fecto
cām nō assignabit delusoz fidei n̄re. Quertois: nō. Quis
cēna naturalū scriptoz optim? nō. Plato methaphis
icus: nō phisicoz cōcio tota: nisi sup̄naturali luie diuī
nit? illustrēt' p̄n̄ frēq̄pter h̄ d̄gis n̄re. **H**yd wine deficiēs
tibz? scrutinio fuit cōe q̄ adiūxit q̄ dicit. Scisiquis scis

qm̄ vānī filiū hōim varie circa nre p̄scrutari molūtur
opm̄ dñi rōem vt ea capiāt: capta in scriptis redigant
h̄ sup̄uacue dīperī fieri scrutiniū h̄: qm̄ q̄to scrutātes
scrutati fuerit: tāto magis: magisq; scrutādo tabescēt
Erat reuera clarissima mulier h̄ q̄li altera nri t̄pis rutij
colligēs spicas post terga metēsūz: erat plane mulier
fortis p̄cul z in vltimis finib; terre q̄lita: q̄ instar **A**b̄p
lag inē filias regni regis in domū t̄p̄s lunamitis p̄mū
ātroducīt: q̄ cū martha sedula regi ministratura sisti
tur q̄ nacta nocturne q̄etis silētio sedere p̄mittit: cum
Maria q̄ tandē īgressa p̄ncipis cella solio: cōregnat vt
regina. **F**elix īsup terra n̄ra: que benignitate a dño su
scepta dedit fructū suū: ptulit n̄re ecclesie diuersas per
orbis puicias turbā scōz t̄nantē: nūc ap̄los de iudea
mittēs: nunc vbi libet sanguinē scōz martiz colligēs:
nunc doctores radiolissios vniuerso mūdo distribuēs
nūc anachoritas ad deserta dirigēs: nūc cenobitas sp̄s
līn̄cōiunctiq; cōglutinās: nunc euāgelice vite p̄fess
res ad reformatōem deserte xp̄i vinee pturiens. **N**ū z
cōgruū deniq; fuit vt hollādia quōdā sterilis felicē hāc
rosulā oī vtute cōspiciā inter lilia z violas q̄bus afflu
it inē ceteras mūdi natōes dño pturiret. **I**psa quippe
vt vidi hollandia regio fertilis in germanie finib; īfēs
riorib; sita est: regio inq; palustris aquis fluuiōz teni
atq; multoz irrigua ceteroz: locus pascuarū vberria
rū armentozū et pecudū nutrit: opū et negociatōm ī
perterrita. cuius incolē p̄ceri sunt z elegantes: viri ei
fortes et robusti: populus audax aīo: venustus facie:

honestior morib; z maturior. plebs eius cōiter deuot
issima deo: fidelissima hoibus: rapinarū z p̄darū minus
auida: vicis misericors: et in hostes ferax valde. h̄ siq;
dē parua mūdi porcio nequaq; nūma in milibus ger
manie: qz ceteris eccle ptibus īfirmatib; hec sūme cer
nit: multe regionis mater: vtutū ac vtuosoz ferax: re
formatarū quarūlibet zelatrix p̄sonarū: hospitaliū ac
domoz pauperū promotrix: vginū ac continentū vi
duarū speculū: oīm ordinū vite regularis tutrix egres
gia: esurientiū et sitiētū iu vicinis et remotis exuctās
p̄optuariū: honestissime viduitatis parens secunda:
colūbine simplicitatis plusq; serpētie calliditatis ama
trix sincera. ecclesiaz īsup sūptuosa cōstructrix et or
natriz īdefessa: xp̄iane vite atq; cōtēplatiue societatis
admodum p̄e multis gentibus et prouincijs supple
na. **P**orro plantulam hanc ex vtero alme matris
ecclesie: ex matrice diocesis **T**raiectensis in gremio co
mitatus **H**ollandie quasi nouellam campiductricem
ac primiceriam moderator temporū ac rerū om
nium deus eduxit in lucem gentis sue. **Q**uatinus es
set vt cedrus sublimata in monte syon: mōte dixerim
a p̄fectione confessorū. vti palma exaltata in exercitū
martirū: quādo plātatio rose in senatu p̄m et ap̄loz
tanq; olivā speciosa in cetū p̄iarchaz: quāmodū pla
tanus in cuneo p̄phetarū: sicuti cynamomū et balsa
mū aromatizans in choris angelozū. **E**t quid mī
rum? Nunquid puellarum z vginū collega z cedrus
alta libani: q̄ sancta fuit: casta fuit z ītegra corpe z spū
a iij

Nunquid non cypressus redolens erecta in medio p̄fē
lorū: que vniuersę virtutis et iustitię norma fuit? Nun
quid non palma in exercitu martirū: que totā vitā ferme
in cruce dolorū innumerabiliū vt speculū pacię vtronea
trālegit? Nunquid non rosa rubens in senatu apostolo
rū: que tāta penuria tātaq; paupertate spūs tantaq; ca
ritate plus q̄ triginta annis xp̄o ihesu anias lucrificet?
Nunquid non oliua speciosa in cetu p̄riarcharū q̄ neduz
sua sed sese viuīs et defunctis: duo tāq; minuta cū vidua
tenēs corp? videt et aīam libentē imo et f̄c̄pter supin
pendit? Nunquid non platanus in cuneo p̄phetarū: que
non mō futura p̄sciuit. vtz absētia t̄q; p̄ntia cordiūq;
archana p̄sonis locis et t̄pibus oportunis reuelauit?
Nunquid non cynamomū et balsamū aromatizās i cho
ris angelorū: que veluti amica amico facie ad faciē āge
lis loq̄batur: et sicut homo hoī p̄gratulabat? Procul
dubio de p̄claris mulierib? pleraq; cōscripsit. Vocati
us de viris illustribus plurimū codices depinxerūt. et p̄
serti illustrior Hieronym? Sed teste cōscia timeo ne
pre altitudine mulieris huius sicut et ip̄orū et idign?
laudator iueniar. Quid dicā p̄misco. Cōmendatur
et merito per sacra scripturā Sara: q̄a filiū cōcepit an
gelica reuelatione p̄uenta. Heni non mat̄ sed d̄go āge
lis familiar. Cōmendat̄ prudēs Rebecca que haalma
dicebatur. i. d̄go abscondita: q̄a argumētosa pro salu
te filij. Hec aut. xxxij. annis sub tugurio iacuit p̄ salu
te filiorū dei argumētosior. Cōmēdant̄ sorores Ipa et
Rachel: Ipa q̄ fecunda: Rachel q̄ decora. Vē gratiosa

Thodua in ple: secundior illa in cōspectu regis: et glā q̄
ritur itus ista venustior. Laudatur Ruth humil atq;
grata: hec in hūilitate et paupertate hilarior. Laudatur
Abigail a discretōe vbi et mulier Thecutes q̄ ad pla
candū suavis: h̄ in auferēdo irā dei a populo et irā viri
a viro multo suauior atq; doctior. Laudat̄ Abysag q̄a
canicię regit fouit adolescētula: hec in mistrādo cruci
firo regi grabatulo decubens feruētior. Iudith p̄dica
tur: q̄ ad orandū p̄ populo scā: et hec ad itercedēdū effi
cator. Predicat̄ Anna filia Raguel q̄m ad obprobri
osa et ad illata quis patientior. Predicat̄ regina Sa
ba: q̄ venit a finib? terre audire sapiam Salomonis
et ecce mētis affectib? nō corpis gressibus regē pacifi
cū laudare parit et obaudire solertior. Quid plura: si
tit cū samaritana sed potat̄ vberē. clamat cū chana
nea: sed de fide nō p̄mendat̄ min? mistrat xp̄o cū mar
tha in mēbris eius: nec pturbatur iterius. sedet ad pe
des cū Magdalena: nec frustratur rore intrinsec?. Rat
iuxta cōfisa crucifiri cū Maria q̄admodū et de fructi
bus eius cibāt̄ medullitus. Itaq; t̄q; mulier timēs de
um ipsa digne locat̄: t̄q; mulier sēlata et pudorata iue
nit gratiā: t̄q; mulier gratiosa pre multis vels. Hec eni
adamata glāz atcepit et coronā. Hec eni hesperus se
ptētrionalib? terre pontiq; regionibus lucē sparsura
clarissie: quā iā d̄ns de p̄mis trāsuerit ad sūma: vt quē
admodū claruerat p̄us in terris per hūilitatis: vgitas
tis: pudicitie: et pacię sūme speculū: sic postmodū suo
suffragio impialis scā in celis: cecis lumē: aridis grām

periret et salutē. haut dubiū qn pluriā volūtatiā nobis
sumope necariā suo tpe per illā sup siccavehementē cor
da ex alto dabit dñs quā qñ suo in gremio reſciscere fe
cit: quā sic pane suo tā tenē pavit quā calicē tātorū do
lorū bibere voluit qñ ultra. xxx. ānos qñ pedisse quā su
orū vulnerū statuit banulā fieri piter z laborū. z qñ pu
tas fidelē z prudēs in hac macia ppiet? seruus q dignā
xpī famulā pdignis extollet laudibz: Nunqđ cec? iudi
ciū sanū dabit de coloribz: Nunqđ mētis iops ignauus
in til mulierē fortē z gigatē pmedabit: Nunqđ preco
mut? religiōis exps i pccis nat? tot? laudē pfcōez z pa
ciētā ei? eructare sufficiet. Vellē utiqz vellē a doctor o
ptie Wilhelme q cognouit sōder danc arte medice q
sicut me sepi? iduxisti ad op? h qñ sup vices meas esse
cōscribēdū h? ad hōrē ita sūpt? q necariū sūt addidisses
Quātinā de sup habūdātia bñdōis tue vī vnā tñ mi
chi dedisses ex oibz: q nedū te tēplū xpī sponse dedicasti
sz ex tugurio q lāguēs iacuit ecclāz ex cemēto: latere li
gno. ex lapide cōstruxisti q nōnullos tuo exēplo i amo
rē h? celestis margarite succēdisti q ex ocul caris ipaz
viuā vidisti. vidēs alloptē z rñdētē audisti: manu for
sā manū bīgineā ptrectasti: suas ifiritates ni fallor ag
nouisti q sētis i spū dīcām. tuā qñz si vez fatearis ilup
et defūctā. sz p h qđ inuē veli qñs. bīginē nō vidi: vñē
tē nō audiui: nec defūctā sētio: z testimoniū adhibē ad
hortaris. si qđ hēo illō maxime a te hēo: illō ex scriptis
tā pfectoz bīgis ipē cōcipio ex libellis id hinc illicqz trai
cio. ex relatu fidedignoz fidelūqz viroz ac deuotarū z

leiatū disco. z qñ fides mea ex auditu scōm fidē meā sic
ad eā fert? z amor me? et vt totū dicā ex fide quā gessi
ad eā ab ānis pueritiae nre z quaz adauget dñs vsqz in
hunc diē ardēs factū ē cor meū: et vter me? qñ multū
absqz spiraculo qñ lagenas nouas dirūpit. Verūptū
dū me caritas scribere cōpellit: impfectū meū qñ vidēt
oculi tui me retrahit. Siquidē sane z in vītate cū psal
mista loqr. Tota die vēcūdia mea ptra me ē et cōfusio
faciei mee cooperuit me. **N**osti tñ dilectissime virorū
quid tibi dū apud te tua in domo eēm dixerī. De michi
inqz si tacuero qñ nō videro oculis carnis quā pūca
tur? ero si nō magnificauero in populis quā tāta glā
laudabūdā nō diffido de super in excelsis. Timeo ne cū
siluero clamabūt per aera sps per plateas ifātes i pa
rietibz lapides: ex qñ iā tertia vice vt nosti effiaci? scri
bē cōmonit? sū. **O**ro tñ qñlibet piū lectorē vt plectis i
toto vel in pte q deo duce tertio iā cōpigē potui ad lau
dē hui? sacratissime bīginis obliq nō iudicetur: nō dente
sed linea correctōis fraterne modētur. Non cōtēpnat
rei vītātē si rethoris eloquiū nō afflit: nō ascribat pre
sūptōi qñ caritatia obediētia cōpegit: nō retorqat in p
sonā laudatā: vitiū aut impfectū laudatoris. suscipiat
qñ caritas scedā hāc quā descripsi triplr: multiplici sz
barbarismo pteptā: in q iuxta morē icipiētū pma ps
ei? dabit bīgis ad seruiturē dei igressū. scba dō ps scōm
formā pficiētū ē? dē bīgis oñdōz pgressū. 3. ps dō pl ad
exēplar pfcōz dīcē lūd vīe dīscribz egessū qñ ipgruū m
visū ē sz ordiez t pil pcedē ne pfūdēz matēias vtilioēs

Quinto n. p. latioe spirituu deuotoz fasciculos mīe
re put ex gestis z hīs spōse xpi colligē valui sic in ordi
ne collocaui. satis enī michi est ut bñdictā dñi spōsā iu
pta cōpetētā viciū hūillie pñunciē generatōi omī qvē
tura est: nā et annuciabūt celi iustitiā ei? et si min? ve
nerādā videat? gēti peccatrici filijs sceleratis: reueren
da nichilominus videbit? per ea q scribo saltē populo
hūili qui nascet? quē formabit dñs. *Explicit plogus.*

¶ Sequitur copia lre testimonialis quā laborante ip̄la
Ayo Mina digne in egritudine ad robur vitatis iudices
schiedā mēses cōscriptā sigilla sue cōitatis munierunt

in hac forma.

Ms baliuus scultetus burgimgrūi scabi
ni et cōsules oppidi schiedā in ducatu hol
landie sub diocesi traiectensi. Notū faci
mus vniuersis qd vidimus z legimus in
anno dñi. M. cccc. xx. p. die. xii. mensis septēbris lram
sigillo nēi oppidi sigillatā cōtinentē de dño ad dñbz p
ut infra cōtinetur. Vniuersis z singul? xpi fidelib? spūs
alib? z secularib? maiorib? z minorib? nobilib? z igno
bilib? vñcūq? sep? hoib? z psonis cuiuscūq? stat? qdus
aut cōditōis exiterit in ciuitatibus vel extra in terris
vel in aq̄s: aut vbiq̄q? alias moraz traxerint: aut sua
domicilia seu loca habitatōis habuerit ad q̄s pñtia p
uenerint. ¶ Baliuus scultetus burgimgrūi scabini et
cōsules oppidi schiedā i ducatu hollādie sub diocesi tra
iectēli situati hūiles salutatōes sp̄ pñias cū recognitiōe
vitatis. qz rcā cōh̄ indicat: iustitia exigit z requirit qz res

et cause veraces euidenter ad aures it̄mari p̄palari et
manifestari possūt. p̄mmo merito p̄palari ad aures
it̄ari z manifestari z testificari dñt. p̄cipue tñiste in q̄bz
laus hōz z glā dei iesse pñt z relucere. ¶ Certificamus
igit? z inotescim? z scire desideam? omēs z singulos xpi
fideles p̄scriptos p̄palam? ad aures it̄mari? z testas
mur i dñtate i hīs scriptis de scīs et reb? mirabilibus
valde et iauditis: q̄i memorato nō oppido p̄stigūt et
facta sūt et q̄tidie adhuc i qdā dñgie z puella Liedwyp pe
tri noiata fuit z p̄stigūt. Hoc ē itelligēdū qz eadē dñgie et
puella ifirma valde fuit z i lēo suo p̄marie torq̄bat? i q̄
etiā iacet z iacuit bñ. xliij. ānis i festo purificatiōis be
ate marie dñgis vltie p̄tēito. Et ifra idē t̄ps nūq̄ vñ ē
neqz recepit nisi vñā dimidiā pintā vini p̄ septianā vel
q̄si cū aq̄ modica vl? paz de lukaro vl? cū valde paucoci
namomo bñ trito excepto q̄ ifra tres p̄mos ānos sue
infirmittatis aliq̄tiēs z inē t̄pa modicū de pomo vl? pa
nis accepit Et q̄nqz de dulci lacte paz cōedit seu pota
uit Sed ifra septē ānos vltie p̄tēitos et elap̄os nullo
ōnino cibo vel potu vñ ē nez vñt? p̄ pñti. Nō dormit
nez p̄ oēs sup̄scriptos ānos vñqz dormiuit nisi paz val
de et vir p̄ duas noctes ōnib? simul p̄putatis Et iacet
iā adeo lamētabiliter z misēabilē. qz itestina sua p̄dit
et priuatur eis dē. Et h̄mes gr̄is ei aqua eiūs dē coloris
pleni. grossi velud fūm in fine. lōgi sicut articulus est
vni? digiti. qd cū licēcia et reuēntia oim scribim? car
nes eius comedūt et corrodunt absqz fetore aliquo. et
sine odore nalo inde pueniēte Et q̄n p̄tēitis tēporibz

moueri vel tractari p̄sueuerat: tūc optuit vt corp⁹ ei⁹
superi⁹ circa scapulas istis a cū māu tergio vel p̄simi
li aliquo fortiter ligat⁹ alias totū corp⁹ i p̄tes minus
tas cecidiss⁹ z peit⁹ fuisse dissolutū. **S**z mod⁹ nūc tē
pib⁹ nullo mō p̄t moueri neq⁹ vnq⁹ potuit ifra septē
ānos vltio trāfactos: p̄ q⁹ sp̄ iacuit z adhuc iacet i suo
dorso z nō potest mouē nisi caput z brachiū vnū. **E**t a
liqñ p̄ tēporū itervalla de ore ei⁹ naso aurib⁹ aliq⁹ me
atib⁹ multū sanguinis emittit sup̄ q⁹ nullo cibo vti
tur vel potu. nec vlt⁹ ē nisi scōz superi⁹ exarātū. **E**t ea
dē vgo z puella ifra eisdē septē ānos p̄scriptos habu
it z adhuc hab⁹ de terciō i terciū diē vnā magnā z gra
uē febrē tertianā: q̄ ei p̄mo aduenit cū enarrabili calo
re. **E**t nō longe post h̄ venit iexplicabile frig⁹ z tūc ite
rū calores z frigus viciss⁹. **E**t hoc sic bene p̄ vnū dimi
diū annū durauit: sed post h̄ tēp⁹ habet semel calores
p̄ tēp⁹ durātes z postea frigus. **E**t qñ ab h̄ mōi febre
libeat⁹: tūc de seip̄a nichil scit ifra decē vel duodeci ho
ras. **E**t qñ febres p̄dictas habet et patit⁹: tūc euomit
p̄ os seu emittit p̄ noctē multū de aqua rubea: sic q⁹ ex
illa q̄ta pars vasis plena resultat per septimanā. **E**t
de h̄ mōi aq̄ ecia p̄ter hāc ifra ānū adhuc bñ duo vasa
plena euomit z enittit. **H**ab⁹ ecia p̄fata vgo et pu
ella i corpe suo tria forāia: q̄rū q̄lib⁹ bñ adeo mag⁹
nū ē sicut iterior cōcauitas et fūdus vni⁹ scutelle cois
Et adeo nigra sūt sicut p̄x vti itrospiciētib⁹ et vidēti
bus apparet. **E**t ex vno illorū quod stat i ventre istius
vginis et puelle currūt et scaturiūt per tēporū itervall

la de vermibus sup̄dictis ducēti q̄sq⁹ simul et sup̄ illud
ponit⁹ ēplastrū q̄ddā de melle z recēti simila vel fari
na ex adipe frumētī factū z cōfectū. **E**t ab illo vermes
ip̄i sugūt et fomentū suū recipiūt alias deberēt eādē vlt⁹
q⁹ ad mortē torq̄re. **E**t si h̄ mōi farina vel adeps anti
qua et recens nō est⁹: vmes ip̄i emplastrū illud nō su
gerēt neq⁹ eo vterēt⁹. **D**ia ista p̄bata sūt z p̄ exp̄iciā
ficiuēta: et forāia iā sūt clausa. **I**n q̄lib⁹ ei quindena
memorata vgo et puella ēcipit sacratiss⁹ z venēabile
eucharistie sacramētū. **E**t oport⁹ vt sacerdos ipsā cō
municās subtilitate vtar⁹ z solertia cū ea cōmunicat:
q⁹ alias ipsā eucharistiā sumere neq⁹ deglutire posset.
Et tūc dat sibi pay valde de aq̄quā etiā nō bñ traicere
seu deglutire poss⁹. **S**z p̄mo p̄ tēpus i gutture ei⁹ gar
garizantiū ad istar eructuat: et iterdū uullā aquā sibi
dat p̄pt⁹ deglutiēdi eādē seu itus sumēdi difficultatē.
Insup̄ ista virgo et puella ab iferius vsq⁹ ad vētrē est
vino et totaliter putrefacta. **E**t oport⁹ hoc cū quodā
cussinulo r̄pleto lana ad q̄ntitate vni⁹ man⁹ ad h̄ spe
cialiter facto obstruat⁹. alias itestia ipsius ad iteriora
deberēt peitus exidē. **E**t sic i vēitate mirabilia et por
tēta q̄ in virgie z puella memorata facta sūt et adhuc
q̄tidie fiūt nimis magna et adeo multa sūt z varia. q⁹
clare et ad plenū scribi seu calamo referari nō possūt.
Fuit ecia sepedcā vgo z puella q̄tuordecim annorū qñ in
firmitas ei p̄mo accidit et adueit. **E**t q⁹ nos baliu⁹
scultetus: burgimgrī: scabini et p̄sules sup̄dicti. bene z
ad plenū sum⁹ de vrb⁹ p̄culis añ scriptis iformati. et

certificati in tota die bñ p̄cipi? & certificam' idcirco p̄
tes lras p̄ euidēti & veraci testimoio. **S**igillo nro q̄ ad
causas vrim' extrapēdē. sigillam'. Anno dñi. millesi.
q̄d origētelio vicelio. i. vigilia bte marie magdalene mē
lis iulij xpi. die. ¶ **E**xplicat copia lre testional' quā
laborate deuotissima dñe l̄y dñia i. egritudine ad robur
seu testioniū v̄itatis bona fide iudices seu dñi reipub
lice de oppido schiedā p̄scriptā sigillo sue cōitatis muni
erūt. Quā ut p̄sperci legi & p̄trectari necessariū de obbo
ad obū hic anectē p̄cogitauī. utiq; testiona nūrabilia
h. qua p̄pē & scrutata ē ea aia mea sed testiō dñi oibz
hys mai? ē acceptabilissim' vsq; q̄q;. ¶ **S**equūt' capla
p̄me ptis vite l̄y dñigis ut facili? iueiat lcor qd̄ q̄rit l̄ā
notatū q̄ iur' morē icipiē' ē de igressu q̄ velut adolescē
tula feruēscēs ad hūitūte dei p̄ iūitates init' vocata ē
¶ **C**ap' p̄m. De origie & p̄latiōe ipi? dñis i. ānis pue
rilib'. ¶ **C**a. ij. de p̄ncipio suay ifirmitatū & quā a medi
cis derelicta ē. ¶ **C**a. iij. De p̄cursu gūiū ifirmitatū in
corpe et de ebullitōe vermiū in v̄tre eius. ¶ **C**a. iij.
De v̄tute pacie sibi diuīt' p̄cessa. & quā cepit iea p̄ficē
¶ **C**a. v. De febribz ac p̄dopisi. de itestioz ei? extracti
one & s̄btractiōe cibi pot? & s̄opni. ¶ **C**a. vi. De morte
matris l̄y dñie et de paup̄tate ipsius maria. ¶ **C**a. viij.
De tribulatiōibz nouis et varijs angustijs aie sue. ac
¶ **C**a. viij. De respōsiōe sibi q̄si ab (modo se p̄solādī.
angelo in mētis thalamo dicta. necnō de visitationibz
angelicis sibi factis. ¶ **E**xplicūt capla p̄me ptis vis
delicij igressūe vel iceptiue vite alme l̄y dñie dñigis.

¶ **C**a. p̄m. de ipi? origie & p̄latiōe i. puerilib' ānis
Egitur l̄y dñia nostra de comitatu hol
landie traxit originem de populo graui
de domo religiosa valde. **C**laruit aut' sin
gulariē singularis hec dñe cōgruentius
virago vocitāda: quodā in oppido schies
dam: vbi flumē qd̄ mola dicit' ad occidentālē decurrit
plagā: vbi quoq; diuersoz fluuioz vorāgines: maris
orificiū p̄stolari vidētur in vicinis. **H**ui? nēpe dñigis
memoriale in bñdictōe manet: quia dñs illam sue dñs
cedinis benedictione p̄ueniens de neq; seculo puellā
clementer eripuit: quasi filiā paternis visitationibus
erudiuit: necnō veluti sanctificatōis lapidē viuīdū i fas

b i

Giovina
Nata
A. 1380
10 martij

bricā domus sue tanq̃ sapiens architectus collocauit
nomē p̃ris eius petrus: matris vero petronilla q̃bus
hoc diuinit? otutis isuit p̃clarū iligne q̃ de labore ma
nuū pariter et sudore vultus vicitates. in mandatis
dñi ābularēt sine q̃rela q̃admodū et a p̃genitoribz ac
ceperāt vias vite. ¶ Quippe petri huius laudabil' vi
te vir iohānes genitor extiterat: vir utiq̃ rectus ac ti
mēs deū qui sua defuncta vxore viduus p̃seuerās corp?
attenuabat abstinentiis adeo ut biuianis ac triduanis
obseruatis per sabbata singula ieiuniis in pane tm̃ et
aq̃ vir effeto p̃ senectute corpusculo necessaria sumēt:
dño fideliter seruies die ac nocte p̃ imp̃ciabilis cōtinē
tie margarita cōseruāda carnē subigens et castigans
¶ Quāte aut otutis veteranus ille fuerit p̃bat nedū
corpalis exercitatio q̃ ad modicū utilis est: vix ilup pi
etas q̃ ad oia valet virū hunc adeo sui iuris effecerat ut
liq̃sciua q̃dā dulcedie mētis: efficacia orōnis ideselle p̃
ficēt: frequētia cōfessiōis de sabbato i sabbatū se purga
ret: et q̃li monasticā vitā ducēs de q̃ndena in quidenā
feruētissio amore cōicaret. p̃bat q̃q̃ senis hui? venera
bilis multiplicē otutē multiplicia bella: cū p̃cul dubio
sepius felicibz actib? eius iuidētes demones domūcu
lā eius et oia q̃ i ea cōtinebātne euertere niterent: et ubi
viro dei nocē nō poterāt: nōnunq̃ domesticos suos ut
canes rabidi de domo ērore nimio deturbabāt ¶ Et
huius ergo clare memorie iohis stipite velā ramuscu
lus otutis admirāde: necnō floscul? suauissimi odoris
Lijdwia n̄a t̃q̃ ex auro caniciei venerāde pullulauit ut

arbor bona fructus bonos facēt: et radix scā fructum
scificatiōis afferret. Disponēte igit' illo q̃ oleū de saxo:
et mel de petra p̃ducit: viro suo petro petronilla ma
res octo: seiam vero hāc solā peperit: q̃s in laborib? et
erūpnis plusq̃ dici possit cū igēti vite p̃iculo per singu
los āuos in lucē edidit: atz cū sudore multo paupcula
cū essz una cū mariti sui sollertia peruigili: ad cultū dei
ōipotētis enutrit. Cūq̃ salubrē hāc filiā m̄ gestarz
in utero vehemēter timuit: ne forte cōsuetō discrimie
ptus periclitaret' de vita. orabatq̃ attenti? dñm: q̃ti
nus vita comite salubrius q̃ p̃dē ipsā in partu expedi
ret. ¶ Cōpletis deī diebus ut pareret istabat palma
eū solēpnitas hora p̃sertim lūme misse qua passio secū
dum Matheū legi solita est. Nesciens autē felix mul
er q̃ de primo dolores in ianuis eēt p̃gnās ut potus
it accessit ad ecclesiā. Sed mox ut passio dñi legebatur
supueniente dolore domū ruerit: ubi mira facilitate
subueniēte dei miōrdissimī clemencia. felix felicissimā
hanc plantulam enititur. Factoq̃ cunctis vicinis exīn
gaudio. sacro baptismatis lauachro nata ē nascit': no
menq̃ illi congruentissimum. Lijdwina vel Lijdwia
imponitur. Qd̃ quidem nomen apud germanos late
patientie significationē cōplecti dinoscit'. Lijden q̃ppe
teutonice sustinētie vocabulū ē. Nij dō latitudinis notā
p̃fert. Nō autumnet at quis id actū frustra ut tales
nata sortiretur nomen: quoniam ut rei postmodum
euentus demonstrauit que desunt passionum christi
suo i corpore tanq̃ filia gloriosa omnipotētis patris.

multipharia multisq; modis p subsidio uiuor piter z
suffragio defunctorū flagella tolleravit. Nimirū que
tpe recitate passionis palmarū die nascit': q̄ tāta facili
tate pter morē solitū in partu m̄ri formidule diuinit?
cōceditur: q̄ tot tantisq; in regione mortaliū castigatō
nib? p multorū āminiculo fidelū eligit': ipsa cōgruū
nomiatōis barbarice vocabulū diffuse ac vniuersalis
pacie significatū merito sortitur. Reuera q̄cqd mafe
nis viscēibz pia dispensatōe tpe pturū scōis de calice pu
tatur subtracū: id ut ita dicerim b̄ndicte pli ebibēdū
infinities propinat' in futurū. ¶ Siquidez etas illa q̄
solo lacte pascitur et strictis fascijs cingitur ab ifirmi
tatū renys libera non pmittitur. q̄n pmo cū paruula
motaretur in eunabilis diro torta cruciatu post infā
tiles vagitus z lacrimas: calculos non paucos emitte
bat. Talibus enī dolorū pludys que virozū etiā fortis
limorū aios ut videm? deiciunt: infantula belli doliq;
nescia vagiens iter vbera ad eā q̄ se manebat armaba
tur pugna: que solā pro scuto scām paciam hz cū cari
tate. et n̄re. **I**yd wine quidē infescēninis pmicial' tolle
rantia sic se habuit. q̄liter aut felix felicioz in mulierem
paulisp creuerit attendam?. Cepit exiñ velut inter spi
nas rosa xpi ihesu puula sponsa q̄tū pma illa patitur
etas pedetenti sub instructōe pioz parētū ea q̄ dei sūt
velut noua testa solerter bibere: cepit et p̄sago quodā
spu futurozū mirabiliū bginis m̄is iam p̄mitiua mu
niscula sentire. cepit et balbula leto quodā aio saluta
tōez āgelicā pferre: scōzū iā locorū limia q̄rē: cepit et iā

cunde reginā mie: ipiusq; p̄maginē vbi poterat suau
ter salutare. Ob qd hant dubiū qn ipsa maf grē **M**a
ria t̄q; spūalis plis auida in dicto sciedā oppidulo. lo
cū sibi specialis vncōis elegit: de quo qdē parū digress
siue dicamus. ¶ **R**egociator enī qdā illic p̄maginē q̄
dā beate bgis cā vendēdi eā in nūdinis **A**ndwerpie ses
cū detulerat: quā cū in naui posuissz z naute nauigatō
ni operā darēt: statū diuino nutu naus ipsa imobilis
facta est. **M**iz dictu: apponūtur manus adiciūtur in
strumēta: sed nō pficiūt āmiratib? cunctis. cōfluūt oī
ex pte tā viri q; mulieres: rei fama diffudit' drit' aspec
tus instuporē: venit ab r̄is in laudē credētibus cūc
tisq; a dño foret negociū istud. pcurāte illa: cui? ibidē
tenebat' p̄mago. **D**esperatibus aut vniuersis q̄ iuua
re venerāt mercatorē rogare ceperūt vt attento mira
culo p̄maginē illā sūpto cōpetenti p̄cio a magistris fa
brice illic relinq̄re velit. mox regitris ecclesiastice fabri
ce m̄gis fit de p̄cio dando pactū altrise? fit apud ven
ditore cupida deuotio de nccitate vtus coacta fit p̄ma
go reuerēda populis: et in ecclā venerabilē sistit': qn
totius videlz baptiste saluatoris. **C**rescit demū zandē
ob p̄maginē amor et deuotio: fit tā seruū q; statū q;
rūlibet fīna cōgregatio. **F**it extūcēdez in loco vt vidi
q̄ridiana laudis **M**arie solēnifatio: fit cōuētus iubilā
tiū in gloriā scōzū. ¶ **C**ūq; igit' hys reb? ita se h̄ntibus
ab icolis: bgo in p̄magie veneraret': et puella n̄ra **I**yd
wia ferme septimū agēt annū pntū imitata vestigia.
t̄q; q̄ sortita est aiam bonā docilitate sp̄s et deuotione

socias cōtemporaneas ultra modū iam p̄cedebat. **B**ibe
bat ex tūc de petra petri filia p̄ lacte guttati salutaris
sapie aq̄s: crescēsq; ioues seipsa maturior lasciuie puel
laris iā exloris cōsortiū horrebat & ludū. **P**orro cū p̄p̄
puellare ministeriū ubiq; leuādī puras manus in oīo
ne facultas nō patuiss; q̄ id aptius facēt in loco sācto
pio furto satagebat. **N**ā cū sceq̄pter a m̄re ad fr̄es cau
sa deferendi iactaculū vel h̄m̄oi trāsmittētur: iens & re
diēs clā itrabat ecclesiā. **I**bi q̄z in celū teulīs manibus
corā dicta uirginis m̄ris p̄magie nō t̄q; iaculatoriā q̄ in
flāmatiā sui ipsi? oraciūculā cordialissime p̄mebat. et
si q̄nq; m̄r diutiori morula p̄grauata q̄reret ubinā ci
ronaga morā p̄traxiss; aut iter: r̄ndebat. **M**olestē ne
tuleris q̄lo bona mac: q̄ pulcherrimā dñam nostraz
mariā salutauī. et ipsa michi salutātī gratissime arrisit.
Quo audito m̄r tacite rem cōsiderans obmutuit: esti
mans sane q̄ sp̄s dei simplex loq̄retur in ea. **N**ēpe dul
cis puellula dulcissime uirgini m̄ri p̄abat cordis sui vascu
lū: et ipsa dñō desup fundēte oleū leticie t̄q; canale libe
raliter ifundebat. **E**terez hec de puericia **I**h̄d̄wie deā luf
ficiāt. **S**upueniēte p̄inde p̄meue iuuentutis utpor
te dñantis adolefcētie tpe. cū insolefcē magis magisq;
cōsueuit natura pubertatis a foris enitescere cepit q̄b
lateret in hoīe: cepit et in lue clarescē lumē q̄b hacten?
sub modiola latuerat. **V**idēs enī iuuēcula totū sē mū
dū in maligno positū collectaneas q̄z suas p̄ abrupta
piclitari uitiōz: ne candidū uestimentū q̄b in sacro fō
te suscepit vel pauculū macularet per voluptatis icēs

diolū p̄perauit aufugē de medio inq̄tatū. **E**xperūt vn
diq; amatores mūdi h̄m̄oi uirgini satagēte h̄m̄ani gene
ris inimico suadē carnis delicias: ad caducas diuitias
iuitare necnō et ad mortalis sp̄saliū leges aim p̄uo
care. **I**lla quidē forti aīo sup̄induta dñm exorabat di
cēs. **D**ñe de? me? aufer a me amorē scz corruptū oīl
creature: insup et ab amore corrupto creature morta
lis me p̄seruare q̄lo ne desistas. **E**x q̄b? ubi liquet lu
ce clarius: q̄m uec amari nec amare poptabat amore i
quā q̄ deū excludit. **P**orro cū eēt formosa corpe: statu
ra elegās: in reb? domesticis tractādis q̄q; duodenis
exptissima: modestia discipline admodū grata: et ob hoc
etiā a dignioribz ditioribzq; ad cōiugiū a p̄fe peteret
tandē p̄ ip̄ortunitate p̄cū victus: paup̄culus cū eēt q̄
si eufortuniū nactus inq̄siuit glorianē sup h̄ys que li
bi offerebātur filie volūtātē. **Q**uerndit. **N**ō ē in volū
tate mea poptie pat̄ ut uirginitatē meā p̄ cōiugio mor
tali exponē veli: thesaurz h̄eo in vase fictili quē amittē
nō p̄polni. **Q**ua ex re te de p̄cor ne āmodo michi spon
sū cōmemores: si natā quā genuisti velū genitor amēs
Cū autē h̄ et similia d̄ba inter p̄rem & filiā tractarētur:
affuit m̄r eius: secreti filie cōscia et ait. **F**rustra marite
sup facto cōiugij filiā alloq̄ris: nā p̄hibz hoc nedū etas
iuuētutis p̄hibet nedū pietas volūtatis: q̄n̄p̄mo vni
ca filia: cū sit unico deo si velit maxie cōsecrāda esse ei? li
bertas uirginitatis: quibus a matre prolatis prudēs
uirgo cōstanti simul et putibūda facie gemēs adiecit.
No h̄ inq̄t carnale cōnū biū sp̄otaneā me nō alliciet h̄o

biuens: et si vim passa fuero talē in corpe michi defor-
 mitatē iprecabor a dño q̄ de cetero ad spōsaliciūz nō co-
 artat. q̄ audito cessauit q̄statio. Cessauit eā extūc anga-
 riare p̄r: quid p̄r miarū in filia sua disposuerit paciēter
 expectās. **Sciēs** **Ljdwia** qm̄ inter latrūtulos necesse
 habēt interdū cōuersari et qm̄ p̄pter vepres et spinas
 ac sacra opz declinare vias pdicionis anfractuolas: la-
 tas: cepit custodire vias duras: cepit extunc magis ab
 hoim̄ simulet coetaneaz aspectibz se sōstrahere: cepit
 simplr domi cōsistere: cepit insup et v̄ginitatis p̄posi-
 tū gemebūdis p̄cibus deo cōmendare. **Dez** cū se ab oī
 tumultu secularis vanitatis et turbinis seq̄straretur:
 succreuit in solitudine simplicitas: in simplicitate deuo-
 tio: in deuotiōe dilectio flāmesce cepit. **Ignorabat** ad-
 huc tenella v̄go celestis allocutōis archanū: donec scā
 manu sup eā discēt hūiliari: et in viuida carne terrestri
 hoīs scoria cōpurgari. videbat enī adhuc informe q̄s
 dā callos ad dīna degustāda: qz cura p̄ue dom? ex to-
 to sibi necdū viluerat. **Sed** hic qui pauperē facit et di-
 tat: humiliat et subleuat adolescentulā suā paulisp̄
 mundando deduxit ad hec. et quidē spūs dñi bonus in
 paupculos respicit et cōtritos spū atqz tremētes seōs
 nes eius. **Ut** igitur ad sps sci p̄luauissia susurria coap-
 taretur aīa ei? visitās visitauit eam oriēs ex alto dñs
 ita vt dicē possit illū psalmi. **Castigās** castigauit me et
 morti nō tradidit me dñs. eniūero m̄l̄plicate sūt ifiri-
 tates ei? vt acceleraret: accelerādo dñm q̄reret: q̄rendo
 p̄rem iueneret: iuēndō deū possideret.

**De principio ifirmitatū eius: et quō a medicis vere-
 dicta sit. Ca^m. scōm.**

Porro etatis sue āno. xv. vel circiter agguata ē. Ac. 139^s
 manus dñi sup eā: nā deiecta p̄lici lāguoris grauedie
 facta est facies eius squalida: recessit decore eius p̄mus
 adeo vt ignerent eā qui prius nimio amore capti fue-
 rant faciente illo q̄ pulchras aīas in corpibz defor-
 mibz nō abhorret. Cūqz despiciabilis admodū esset cūctis
 effecta: factū est vna dierū tpe hypemali cū stridētes cā-
 pi pre algore cōiter ihorrescūt et flumina p̄seri in ptibz
 aquilonis in glaciē cōstringūtur: et v̄go n̄ra **Ljdwina**
 strātū ifirmitatis nuprime dimissit: ecce recreatōis
 gr̄a veniūt et relique socie v̄gies iuitantes eā quatin?

paululū solaciū sup glaciē more adolescentularū regio
nis holladiē accipē dignaret. **I**lla vō velut altera vir-
go sara que nunq̃ cum ludētibus se miscuit omne hūa-
nū solaciū detestās ob dei reuerētiā parit et corpis in-
ualitudinē ire nō cōsensit. Tandē molestātibz eā coeū-
libus suis vt saltē vel modicū secū super lubricā glaciē
a longe cetēas p̃spectura p̃scēdat finalit̃ acq̃euit Ascen-
dit igit̃ cū vicinis super aq̃s glaciei lubricē se debili cor-
pūculo exposuit: cursitātes hic illincq̃ coetaneas pa-
riter et iocātes t̃m asperit z p̃chdolor morulā vix fece-
rat: et ecce vna puellarū rapido cursu veniēs sese q̃ ab-
ipetu cursus cohibē nō valens: in **A**ldwinā casualiter
ipegit. impactāq̃ super fragmīa glaciei dira collisiōe de-
iecit sicq̃ deiecte coltā vnā intrinsecus frāgi coegit. illic
igit̃ aborte sūt lachryme. illic inualuere clamores: q̃ cū
gaudio sup glaciē adducta fuerat cū incredibili vizignū
ploratu desperabiliē lesa maibz amicorū ēportat. **D**e-
lecto doloris ei? vix die illo descēderat: z ecce nunq̃s ico-
lumis descēsuā rursum ascēdē haut dubiū dñō volēte cō-
pellit. **S**tupebāt aut̃ q̃ videbāt. admirati sūt oēs qui
casū tam subitū audierūt. **I**taq̃ p̃ vt in gente stulta et
p̃plo barbaro p̃suetū ē alijs ex pietate il lacrimas flos-
lutis ali? sic z alius quidē sic de ṽgine quā man? domi-
ni tetigerat loquebatur. **V**iri autē illi quibz pudētissīa
Aldwine vita inotuerat et quibus mēs sanior erat rē-
tacit? intuētes dixerunt. q̃a manns domini fecit h̃ q̃d
z plane rei success? edocuit adducuntur omni ex parte
z precia ac prece medici; confluunt z cypurgice artis

viri exptissimi. vt suis adolescentule periclitanti de vi-
ta succurrā t̃ medelis suis putrescētī christi spōse sub-
ueniāt p̃ciosis vnguentis. **Q**uid dicā? **N**ūqd̃ artē me-
dicine aut cypurgice confundemus? **A**blit vt p̃funda?
illos quos sacra scriptura honorandos commemorat
Sed quid dicam? **N**unquid nō defecerūt scrutātes scru-
tinio. et quidē non defecerūt in ṽgine prostrata: s; ve-
re digitns deierat illic. **N**eq̃ phisicus locum habz aut
cypurgic? vbi solus dñs vulnerat z medet. **S**uccrescūt
ex hinc labor et dolor. multiplicātur i pectore simul et
sub costis passiones ifinite. accessit rupture gūissimū
apostema: fiunt semper iudicio phisicorū nouissīa pe-
iora prioribz? consumūtur paterne quāuis tenues i p̃-
curāda filie cura facultates. desperatur ex integro de sa-
lute. **E**rat autem illis in diebus archimedicus ṽgio-
nis hollandinorū vir philocalus ac deuotorum paupe-
rum zelator magnus nomine godefrid? cognomine
sonderdanc. **H**ic cū audisset z vidisset q̃ quātaue domi-
operari cepisset in virgine. digitum ori imponens ait
Infirmitas hec charissimi nostrā transcendit faculta-
tem: quamobrē in veritate dico q̃ si tot aureos quot
sidera celū p̃tinz p̃ cūa ṽgishui? accipe voluēi? icassū
laborabim? **A**ltioris enim indaginis opus est: princi-
pibus nostris. **G**alieno. **H**ippocrati et. **A**uicēne medi-
cis famosioribz? proslus ignotum. **D**ico vobis inquit
charissimi mei q̃ iudicio meo auctor nature de? tot et
tāta facturū est in hac adolescentula: quot et quāta
forlā a sclo i vna eadēq̃ mortali creatura nō sūt audita

Et utinā filia mea foret pro tāto pōdere fului auri q̄
tum caput eius equa lance penfare potest. **S**ane quo
dā presagio mentis oculo cernebat q̄ apud dñm p̄di
ta erat simul vita et mors. **L**ydvia n̄e et signata foris
in thesauris eius. **D**im igitur medicorū destituta so
lamine dgo dolorosa in sola spe dei viventis: furēte di
ro apostemate circa regionē lesure costarū huc illucq̄
motabat' nūq̄ sibi requiē reperiēs. **A**ccedit propius
pius vetulus pater eius petr' et quo potuit cōsolaba
tur unicā filiā suā. **V**erū cum incretceret puncture cor
poris t̄ginis cōcreuere simul et miserabilissimū gemi
tus inualuere suspicia: reddebatnr āgustus oīs locus
absorbebatur pre nimia stimulatōe latentis aposte
matis aninrus omis. **V**icta tandē torturarū voragis
nē sui ipsius nescia de grabatulo quo se inuoluerat in si
nū senis miserrantissimi se deiecit. **U**n mor' apostemas
tis aptura subsecuta est: et humore p̄fluente intrinse
cus cū epitus nō pateret aliorū: statī accedēte penosis
simo vomitu mēbrati discindi videbat': plorantibus
qui aderāt q̄ mors in ianuis esset. **A**b illo deniq̄ die
aperti sunt oculi domesticorū ut viderent q̄ solus dñs
opē ferre possit illi: et q̄a uniuersū stratū ei' blaturus
sit dñs in infirmitate eius. **Q**uā gravis futurarū egri
tudinū arra. **O** torcionū dura pludia. **O** si extunc vi
disses electā sed misellā adolescentulā viribus oib' de
stitui: mēbrorū oīm bñficio puari: genibus solis et ma
nibus super humū reptare mōstro similiorē q̄ homi
ni: nunc trunca nunc scabello per angulos dom' mo

tari interdū instar omiculi huc illucq̄ moueri: et si q̄h
tpe paschali p̄catura foret aliorū maibz cōportari: uti
q̄ a lacrimis te cōtinē nō potuisses. **Q**uis enī nō flēt
videndo virginē adolescentulā speciosā adeo deforma
ri? **Q**uis nō cōdoleret oib' amabile oib' desidera
bile q̄ndā: iā ab oib' aspnari? **N**epe cibo et potu sōp
no iocis delectant' h̄mōi hoies: in spectaculis et chore
is: in ornatib' et cātilenis puelle. **S**ed de **L**ydvia ipsa
q̄d dixerī. **D**ēm̄scā abhomiabatur aīa e': qm̄ ut pl'
culū sumēs discrasia stomachi statiz euomē cogebat'
oīm p̄ciosū potū sicut exhorrebat: nā fastidios' sto
mach' instar p̄gnātis seie sepius de lebetibus tepidā aq̄
q̄n' de canalibz fetidā aquā appetēs hauriebat: sto
macho vacuo sōpnus ei modicus vel nullus ut ita lo
quar: lacrimis rigare stratū per singulas noctes: solū
hoc erat ei solaciū et ab oib' mōstruosa reputari et a
collactaneis t̄q̄ mortua dēlinq̄. **F**elix illi fuit exercitiū
et in absinthio mltiformis amaritudinis comitāte pau
ptate spūs: cū **J**ob ulceroso deo grās agere illi mansit
ad brauiū. q̄nta enī amritudie sp̄s q̄taue corpis cru
ciatōe. q̄ta q̄ utriusq̄ hoīs deiectōe trib' annis p̄mis
vitā trālegit: soli deo notū est et illis quib' h' placuit re
uelare. latebat autē dgo in domo fictili despiciabil oib'
bus quis q̄dāmō facta uniuersis: q̄lis tū fuerit in ocu
lis dei q̄lo videam? **N**ā itēa cū sic famula dñi sub mas
nn dñi t̄q̄ pila rotaret'. **F**actū est ut duo viri in plathe
is rīparētur et post oba ventū eēt ad obera: vnus autē
eorū alt' vel infirmior vel vecordior fugā sumēs domū

culā in q̄ ōgoiacebat ut in ea saluaret' ingressi? ē. statim
 q̄ apro furēciōz hostis fugitiuū suū aduersariū suble
 q̄tur: et m̄rem petronillā spūmāti ore alloq̄tur dicēs
Ubi est fili? mortis iste? **N**ōne ingressus ē domū tuā?
A illa vidēs q̄ gladio extracto vir vicū q̄li sāguis sitis
 būdus isequeretur: cōtinuo virū intrasse tremula ne
 gavit **I**lle autē q̄li furibūdus ad camerulā filie currēs
 fili modo ut prius an illic hostis ei? esset? quesivit **Q**ue
 respōdit: vir quē q̄ris ut reor hic est **M**icū dictū: tanq̄
 cecitate p̄cussus circūq̄ respiciens neminē vidit sed i
 māsuētudinē mutatus ex virginis r̄lione discessit **E**
 tiā et vir q̄ querebatur liber abiēs: de salute gratias re
 git **M**ater autē humanū aliq̄d passa cū filiā suā virū
 p̄dere putasset et sic sua r̄lione perimēdū timuiss̄ ob
 iurgatoris ōbis cū alapha cepit increpare crucifixā fili
 am dicēs. **O** uelana et ipia q̄d ē q̄d dixisti? **C**ur p̄dis vi
 rū ip̄ssimū hostis gladiū fugientē? **H**oc autē dicebat pi
 etate naturali victo m̄r: putās q̄ suo officioso mēda
 cio obsequiū ḡtissimū dñō p̄stitiss̄. **I**lla vero cū pacia
 multa m̄ris alaphā suscipiēs ait. **F**ides mea talis fuit
 o m̄r q̄ potēs esset veritas aiā viri saluare qui p̄fuge
 rat ad me. ex q̄ ōbo q̄euit m̄r: et saluat' est sāguis inori
 us in illa die. etenim dextera dñi fecit v̄tutē: fortiorq̄ fuit
 muliere veritas. quippe p̄pter veritatē et mansuetu
 dinē et iusticiā: hoc iniciū signorū in sponsa sua facere
 dominus noster ihesus xp̄s dignatus est.
C Ca^m tertiū. De cōflatu aliatū grauū egritudinū i
corpore: et de ebullitione vermium in ventre.

Prodiit igitur ut aū dīxi p̄p̄ fracturā costē apo
 stema p̄sus ab hoībus icurabile: q̄d q̄ postmo
 dū facta violēta ruptura fluēteq̄ p̄ diuersa mēbra pec
 cante humore diuersimodas attulit egritudines val
 de. **C**eperunt in primo ex illo tanquā radicali p̄inci
 pio contigua seu vicina cōputrescere membra. **C**epe
 rūt p̄ima p̄marcescē vētris intestina: et ceperūt insup
 et omes horridissimī mō q̄dā iaudito de p̄fūdo corp̄is
 ebullire. qui quidē ita multiplicati sūt et adeo inalueēt
 sup numerū ut in vno eodē vtero c̄nā apturā post cor
 rosiōnē viscerū facerēt et moribus eorūde ac humorū
 marcedie sese mutuo ad tēbrādū iuuatib' i t̄gis aluo.

Foramē unū ad latus dextrū aliud dō ad sinistrū: tertium dō circa declinū vētris patebat: forā trū harū apturay mirabilis et figura tendēs ad orbicularitatem color oīo niger aspectatib? incutiens stuporē simul et horrore. magnitudo vero q̄ntitatē fūdi scutelle cois: q̄admodū et ab hīs accepi qui viderūt cōtinebat. vermiū autē sic bullientiū numer? interdū cētū interdū ducēt: pius autē ultra centū per singulos dies: aspiciēs eorū horribil: color q̄q; eorū grise? materia q̄dāmodo aq̄a. spissitudo dō iuxta grossitudines extreme dō fusi coioris. lōgitudo ipsoy ad lōgitudinē articuli digiti manus p̄tendebat. **M**odus quidē hīmoi omnes euocā di extrahēdiue viuos h̄ erat. fiebat malagma ex adipe frumētiet melle optio pinguedie caponis electi simul cōmixtis: q̄ sup apturā viginalis alui positū vermes sua dulcedie attrahebat ne more solito vitalia mēbra cōtingerēt. et ne viui viua tanto cruciatu cōtorq̄rent. talibus nāq; h̄mibz tabernaculū v̄gineū q̄tidiana domus erat: tales fructus per apturā ventris p̄turiebat qui pulq̄ venirēt ad p̄tū oīa vitalia mēbra circuire credebatur. porro facti hui? occasione cōtingit nouū q̄d rekerā. **C**uratus quidā illius t̄pis prochyialis videlz eccle sup̄dicti sciedā oppidi erat p̄fessione religiosus andreas noīe et ipse diues: h̄ cū deliciosū factur? essz cōuiuiū nō paupes et claudos nō cecos nō debiles iuicauit sc̄z euāgelii sz potētes et diuites nobiliores et magnatos secundū seculū conuocauit. **P**ro horū igitur conuiuiis cum magnifica reuerentia lautiora sibi cōparauerat

altitia diuersay speciey capones p̄cipuos multa pinguedie longa enutritōe cōfertat. **R**es h̄ v̄ginē nō latuit: q̄n̄p̄mo paup̄ima cū essz p̄ inc̄nunciū et postmodū per seipsā p̄ optinēda modica caponū aruia vt pasceret rodētes om̄iculos vteri sui velut dictū ē humiliter cuātū postulauit. **Q**uid plura? **N**egar ille q̄admodū et diues epulo marcēti lazaro micas **A**llegat mē dap̄ caponū suoy maciē: pl? timēs t̄palis glorie perdē laudē q̄ p̄m̄ in paup̄cula filia de t̄t̄illo p̄solari. **C**ui et illa dixit. **R**ogauit te p̄ et nō exaudisti me. **P**ro celestē regē vt q̄ p̄ repatōe corp̄is ulcerosi paup̄ i t̄t̄illū de sup̄ suo tuo semota caritate negasti: vt deuoret catt? q̄ nō accepit x̄ps. quod vt pie creditur diuio nutu factū est. **A**duenit statuta dies cōuiuij aptātur capones extrahūtur de singulis adipēs et ponūtur i p̄mptuario vt parata erāt oīa: sz q̄ accurati? de sero putat? cultoditū: totū de mane iuenit? obelū et q̄si a bestijs oīo laceratū. **P**lacuit ei miseratissio deo ridiculoso signo q̄q; notabili seruū suū in modico fidelē cauctorē efficere ne cultores bel et vētris adeo veneratēt? q̄ min? et ip̄a crucis amica p̄ suis miserijs eleuandis pietatis oculo de p̄ticulis sup̄stis p̄uidētur. **H**aut per digressionē direxim? ad p̄positū n̄m redeam? **O**portebat itaq; i domibz diuitū cōtra p̄dictos vermes materialia querere quibz defendētur vita v̄gis atz voray rabies sc̄tis cōtinuo h̄mis cōpescētur. **C**epit exiñ dextera scapula cōputrescē: adeo q̄ nō nisi fascijs vel mappul ad h̄ aptis i aliā poterat girari p̄tē aliq̄n cōpago mēn

c iij

brachia fuisse prorsus dissoluta. Quod ubi usque ad diem mor-
tis sue insupia iacebat. quod et celum apertius respiceret ceteris
membris corporis tanta inualitudine deiectis. ut solum caput
cum sinistro brachio liberum posset promouere. **D**exteram
de brachium ignis quod vulgus sacrum noiat usque ad ossa consump-
serat. ut nervi cordis istar in cythara positarum libere
plecteretur. Et hoc idem brachium tempore multo uno tantum nervulo
firmiore pendulum. Elium malle corporis coherebat. **C**aput
ei punctum aculeis et malleatoribus affligebatur sursum.
frons vero ei antroculi fissura longa lataque admodum an-
fractus deformabatur. Simili et mentum ei fissura labrum
adusque cum coagulo sanguinis tumefacientis. loquere membra se-
pius libere loqui prohibebat. **O**culorum passiones iericho-
ribili pertulit. quod altero perit extincto. et reliquum lumen na-
turale ferre non in sanguinis effusione nouoque cruciatu non
valebat. **F**acies vero non non tumoreosa. dolor decium
frequens pleno dominio per ebdomadas sepe ac per menses
aliquando in cessante ad insaniam usque provocabat. **G**uttur e-
ius sepius squinancia ceterisque passionibus innotabilibus pre-
locabatur. adeo quod vix interdum corpus diuicem traicere posset.
Tam copiosa fluxu sanguinis per nares os aures et ocu-
los verabatur ut et videtes nondum horrore icuteret. verum eci-
am deuotulos quosque ad prauia lachryarum promoueret. **H**a-
bebat itea sepius rubetis aqua vomitum in tanta copia quod in-
terdum in uno mense vas magnum vix sufficiens capere fuisse
liquet quantum puncti bono modo duo viri cointer possent portare.
Et si qua curiosis aliquibus se hoc interrogaret unde tantus liquor
sibi aduolare posset cum nihil alimenter sumeret ut ceteri homines

videbat dicite et vos in o sapientes. Unde viti tantus liquor ac-
crescit quod tantum in hyeme flantibus ventis frigidis arida videtur et
mortua. Sicque sapiens indocta doctis satisfacerebat. quid
ulterius multis in moribus. Virgo christi pulmois pie et epatis
qui partes frustrati ut audiui ab eis qui viderunt amisit. igitur
vbera ei ineffabilibus pustulis et apostematibus ut plerumque sa-
niemittebant. **C**alculi tortura mirabilis eam verans
ad mortem usque perduxit et hic magnitudinem cui colubae preten-
debat. continui vicissitudine martirij suscitans. simul
atrocioribus sepius sensum cohibens et loquelam. Et hac
quod infirmitate precipue se mortem incursum perdidit. **D**e
ulceribus eppidumie ne tacueri cum illi fuerit donum singu-
lare non non in coribus plagationibus et castigationibus domini super
populum terre illius holladie. cuiusque infirmitatis a pesti-
lencie primicias in corpore pati. **I**ntestorum magnam par-
tem ut inferius pendulam suam in conspectu diu tenuit.
Unde marcentibus cunctis partibus inferioribus ven-
tris sacculus lana plenus. ne prorsus efflueret suppo-
nebatur. **T**ibiarum et pedum sensibilitate priuata vitam
miserabilem annis multis cucurrit. et si super naturam
a domino per intervalla sensibilitas ad tempus modi-
cissimum prebebatur. id non ad solacium. sed ad noua gene-
ra passionum suscipienda mira dispensatione fiebat.
Cuiuslibet speciei febrium diuersis tamen temporibus
perorissimos passa est. Nam ethicam tercianam. quar-
tanam sustinere contubernale fuit. nunc simplici nunc
composita. nunc ephimera. nunc acuta fatigari ludum puta-
batur quotidianus. **U**ltra quod protraxerit. Nempe in

corpe nō erat mēbz qđ penia dolorū i auditorū euaserit
Nō in latitudine medicinalis facultatis egritudo mēo
rat' c' donatū p'serit. Nō in venis gutta sanguis q'
subēfugerit t'gaz dei p'naliter castigātis. Nouerit tñ
pi' lector qđ harū egritudinū aliq' suē p'manentes vlt'
ad extremū vite: aliq' dō perseuerātes ad tēpul certoz
videlz ānozū: mēsiū: ebdomadaciū: diez: horarū n vir
gie. De sanitate verūptū naturali ānis. xpxviii. nouit
mūne: de grā dō dñi nri ihu xpi luculenter valde. s; de
hac materia necdū ad p'positū. ¶ Quidē cū in ini
tio passionū harū a dño p'strata hūanū aliqd obrepfit
sim ei? per hūc modū. Factū est vna die ut audiret
ridētes sit z iocātes iuueculas qđadmodū vitulaz mo
re post epulas genus illud cōsuevit. qđpropē suis p'sus
oblita cepit amarissime lacrimari: t'q; q' abs; vlla spe rēu
perāde sanitatis q'li cōpedibz detēta iacebat tāq; a coe
taneis obliuioni data est; mortuaz a corde. Quis sa
ne mētis nouiciā q'culari cohibeat sub ferula tā q'uis
discipule q' merore h; sic p'strata necdū sp's vinctōe deli
butā nondū scuto pacie xpi cōmunitā: cuius in dolore
vita: cuius anni in gemitibus: cuius turbatus est ocu
lus: cuius turbata est aia: cui non est in carne sanitas:
neq; par ossibus eius. Quis ex sanctis oibus p'prijis
naturalibz derelictus: cui viuē mors et cui mori vita:
p' tedio non sensit aliquos pie paciētie mot? Penpe
ad cōsolādū iob p'uenerūt amici: cuius sathā carnē teti
gerat z nichilomin? paciēter ipaciētis z mira loquens
tis spiritū eius domin? in solido posuerat ne peccaret.

Sic q; nra l'ydōia in p'mis q'tuor ānis hūiliatōis sue
scdm interiorē hoīem necdū a pigmētario xpo plenē
delinita scdm exteriorē hoīem paciebatur impacies. q'
p'pter molestū erat omē qđ videbat: molesti? qđ quod
tollerabat: molestissimū qđ is qui vulnerauerat eā vl
cere pessimo q'uis sp'm ei? aliq'tenus in grā stabiliuit
set nondū tñ illi per habūdātiā redūdare desup in viref
iferiores extitit cōcessū. Vñ scdm est qđ ipsi tpe q'culosi
ploratus cū sic lacrimaret' superueniūt parētes vetu
li ut cōsolarētur natā viuā: venerūt et qđā collectanee
ut cōfortarēt sociā: venerūt p'pinq; z noti ei? ut obis re
creēt p'sanguineā: sed molesti? efficit' cōsolator omis; z
grauis qm nō est qui medeat' vulneribz: nō est q' p'stra
tā a dño releuet: nō est qui sp'm cōsolari possit ex oibus
caris eius. Dicit me milerā inter viuētes. Me ab
sectissimā iter moriētes: qm scā sū in opprobriū vicis
meis et timor notis meis facta sū velut vas p'ditū: ve
lud abiectio plebis. S; q'liē hāc dñs sol? cōsolari d'gt?
fuerit aiaduettam?

¶ Cap^m qrtū de virtute pacie sibi diuinitus concessa:
et q'liter cepit in ea proficere.

Suscitās igit' suscitauit dñs sp's hoīs dei cui no
mē erat Iohes cognomento vero pot. qđ teu
tonice olla dī: et merito qđ mors in olla l'ydōie cū eēt
p'pter colloq'ntidas passionū h; tāq; miss' a deo famu
lā ptulit sc; diē p'solatōis. q' itaq; virginē desolatā affa
tus ē dicēs. Noli filia noli amittere cōfidētiā tuā q' ma
gnā utiq; h; remuneratōem: pacia tibi sūope necāria

est ut voluntati dei tuā cōformā: vite ppetue re pmissi
onē accipias. xpo eteni in carne passio et tu ipa glo ea
de cogitatōe acmeris. **N**one apli dība sūt hec videlz. h
eni sentite in vobis qd ē in xpo ihū. **Q**uis i mūdo con
tēptibilior aut in plebe. **Q**uis illo i vniuersis puitis
cōtūnelisqz paciēdis paciētor: qd in flagellis mālue
rior: quis in tormētis oībus pstantior: qd vsqz ad mor
tē: mortē autē crucis pti obediētor. **V**ide igit hūilita
tē ei? laborē sudorē z vide deniqz dolorē et āgorē: respī
ce in faciē xpi tui z spōsi qui sic te elegit sibi famulā. ut
sua imiteris vestigia ut suppleas ea q desūt passionuz
eius. **H**ec z filia pius dei sacerdos ex caritate docuit eā
cōcludēs tandē q in recordatōe paupertatis ihū quā p
culit in h seculo sit z absinthiose passionis diē et noctez
trāsīgēt dū posset. **N**epe sine meditātōe hac nō estima
bat vir dei dginē adolescētulā horas paritē z lāguores
eqnimitē posse ptransire. spōspondit illa se facturā ita
Meruptū qm necdū spm illū acceperat: cepit pedetēti
tqz ierpta cogitare facta saluatoris. **S**z qm de faciula
helizei vici dei q xps ē i ollula sua necdū accepat ama
rū et insipidū videbat esse oīne qd sic in aio voluebat.
Redit ad qrelas eteni mors in olla itur ad lamētabile
carmē ut pus qm deest faria. **Q**dulcia sūt eloqā dñi
in faucib? deuotorū. palatū mentis nō pcpit qd dulcis
sit vox turturis: auris obturata non aduertit: donec
rursū q pus venerat. 2. veniat dñs scz iohes pot dire
ctur? pedes ei? in viā pacis. **H**ic ergo cū venissz pquire
cepit qstū in libro caritatis pfecissz. **C**ui rñdit. **D**p in

qst studiū optimū h ignotū cōsulisti: iugū graue quā
uis studiosis suane psuastisti. **S**z qz sup me tumētes flu
ci? dolor agguātur: insulsi redditur oē qd de xpo sal
uatore meo recogito. **C**ernēs aut in dginē vir dei bonaz
volūtātē gaudēs ait. **C**arissima filia labor iprob? oia vi
cit. **M**itte manū ad fortia esto qli vir ago. necesse tibi
ut vi iferas. deponē p? ab amigdolo corticē: cōtē testā
et exuas nucleū. **N**ō eni o filia moyses ad pmiū ictū dge
sue aqz excussit de silice: pleuera z vices. **C**ui filia. quā
inqt faciā p qm poccupāt me gemitus mortis dolo
res animi ac corpis circūdederūt me adeo ut qd agere
volo nō possū. **A**t vir dei rursū iohes. video afflictōem
tuā: ppēdo satis dolores tuos. **S**z qd h? **S**i teneritudi
nē: innocentia: nobilitatē: accedinē: si acerbe mortis p
cessū attendēs dilectissimi dñi tui qui crucis in statera
pte pepēdit. **P**eline igit amodo emulari in salētib?
nec emulaueris facientes iniquitatē. **N**oli ponderare
florē iuuentutis fatuarū sociarū: q tanqz olus herbarū
cito decident. **Q**uia parū aut nichil pulchritudo fore
confert: vbi de anima sordida et deformi qretur iudici
um. quid nunc obest existentib? in celo q fortitudine
sua propter cristū priuate sunt per martirium aut e
grotatiōem. q iocis delicis atqz diuitijs volūtarie ca
ruerunt. **D**um viuerent solo contenti sponso quon
dam infirmi nunc accincti robore: vbi quondam egen
tes: nunc diuites ac locupletari sunt. **D**udum etenim
tristes: nunc autem gaudentes. **O**lim esurientes: nūc
vero satiati: claudi et ipotētes: nūc sicut cerui saliant.

O carissima **I**hduia herit portio tua q̄ pducet te in ter
rā uiuentiū eē uidelz mitē z hūilē corde. scio q̄z q̄ pprio
conatu btutes has nācisci nō uales: nisi adiutorē illuz
habueris qui dixit. sine me nichil potestis facē. **H**ūc re
uera si aspiciēdo in cruce p̄leueraueris in b̄itate doceb̄
si audieris sapiēs fies: si tolleraueris requiē iuenies: si
sublecuta fueris relectōe suauissima p̄frueris. **C**epit igit̄
tur extūc d̄go manū ad fortia mittere: cepit deniqz intel
lectu et affcū de torrente passionis in uia sitire cepit de
scola celestis magisterij hūilis discipula p̄mū alphabe
tū describere. **Q**uid igit̄ plura? **C**ontigit ut idē sacer
dos iterato ueniret corpus dñicū secū ferēs reuerenter
ut moris est ad lāguentes cuiusmodi et ipsa tunc t̄pis
erat. **Q**uo sūpto de reuerenti manu: tertio iā cū p̄mo
affectu d̄ginē cepit ita affari dicens. **A**lias tecū de dño
deo ut te ad passionē eius iām mārē feci sermonē. en iā
iple te alloq̄tur dilectā ut credo filiā gloriofus dñs de
tuus qui pro te et p̄pter te passus est crucifix⁹ mortu
us et sepultus. q̄ si bona z fortis emulatrix fueris mer
ces tua erit magna nimis. **M**irabile dictu. **V**ix sacer
dos ūba finierat et ecce p̄cussit dñs cor lapideū et fluxe
rūt aq̄ largiter. **M**utatio dextre excelsi: **O** bonitas
dei imēsa. qd aliud canit psalmista: emittet iquit ōbz
suū et liq̄faciet ea: **A**bit sp̄s eius z fluēt aq̄. **N**epe dieb⁹
p̄o. vix a lacrimādo potuit cōtineri. ab illo die cepit o
culos mētis ap̄ice: cepit irescēte ifirmitate robur sp̄s
cōcipere cepit oē amar⁹ carni. sp̄m dulcescē adeo ut nil
ei saperet nisi solus ihs et hic crucifixus. **P**roin septē i

partes ipsi⁹ passionis ordinē distinxit per dies singu
los: q̄ nec ullū t̄pis momētū trāseat superuacue q̄n a b̄
sintuū passionis reuocet ad mentē. sicqz tali exercitio
se dedicauit: ut sepi⁹ uigilās per dies z noctes horolo
giū t̄pis distincti in mente h̄re putaret⁹. **E**x flāmifera
medicatōe crucis xpi int̄m iām mescere cepit: ut nō sed
xpm dñm in se pati dicerz tanta caritate iā victa. **H**ys
igitur exercitacōibus docta xpi discipula creuit i vtro
qz hoīe: donec annū sue uisitacōis in grabatulo attrige
ret octauū. **C**eterū āplius z āplius excreuit in corpore
putredo. scaturies vermiū indies cōcreuit: viscera cō
marcuē magis z velud cōcha stilla rosis z erichius spi
culis ita d̄go passionib⁹ replebat⁹. **I**n oib⁹ hys non
peccauit labijs suis: sed nec stultū qd vincente amore
cogitare decuit. **S**z in atrocissimis dolorū aculeis qui
bus sepi⁹ usqz ad stridorē dentiū necessitabatur deo
nō mō grās referebat. verū etiā ipsas egritudines auge
ri magis q̄ minui peroptabat. **I**ncrogabant eā plerū
qz si h̄mōi egritudinib⁹ oīno carē vellz. **R**ēdebatqz. po
lito qd vnica salutacōe āgelica om̄s a me facillime pos
sem repellere passioēs q̄s dicitis mīme vellē. vñ adeo i
flagella dñi pata sū: ut malueri esse relictā sub penis q̄
penitus p̄uari eis dē. **C**ōtigat semel tēpore carnis p̄i
uū quo populus germanie plus studiū cōmestacōni q̄
deuotioni: plus calicib⁹ epotādis q̄ paupibus refocil
lādis: reuoluēdo amarā passionē reuoluit ip̄a z popu
li xpiani multā ingratitudinē dicēdo ad dñm. **D**omi
ne mī de? om̄ps z clemēs tuā pietatē de p̄cor: quatin⁹

michi nouo q̄daz egritudinis v̄ndas indicio. q̄ tu ipse
 sis et nō alius q̄ castigatiōes istas sup me p̄mittis et iō
 mittis. Nouū valde. dedit illi t̄m̄ dolorē in vno crurū
 tantāq̄ paciēdi materiā ab illa q̄ nō gelima vsz ad pas
 chale festū iclusiue: q̄ amō tale q̄d tā istantē petē formi
 darz: sicut ab eis accepi qui famulari? ei adherebant
 q̄aduicit. In pp̄rio corpusculo p̄cipiebat ut superius
 cōmemorauī: si q̄ p̄pter pccā populi dñs imissur? essz
 flagella puincie. Vñ semel factū est q̄d narro. Instāte
 q̄z tpe pestilētiā t̄q̄ sedula mī inē iraturz p̄rem z reos
 filios se mediā posuit. q̄ mor bino p̄cussa vlcere in gut
 ture videlz z sub corde. Vñ cū gr̄as deo hūiliter ageret
 cū lacrimis: addidit z rogare dñm ī honore trinitatis
 sp̄ b̄ndicte pro tertio. q̄d z statū q̄si telū de stridēte arcu
 vni genarū eius īfictū est de q̄ t̄q̄ viciū de aurea fibu
 la et velut sp̄sa de signo in faciem ab amatore posito
 magnope letabat. Vñ autē illoz pestilēticorū vlcerz
 utpote q̄d ī inguie fuerat a dño īfictū adeo īfistulatū
 est: ut ceter isdiuinit? curatis p̄ monili vna cū p̄orib?
 vulneribz iugit ei coherēt. P̄t̄z igit? ex h̄ quō in amica
 sua speciali dederit dñs metuētib? se significatiōez ut
 fugiāt a facie arcus

¶ De febribz ei? ac p̄dropili ac de īfistiorū e? extrac
 tione et subtractiōe cibi z pot? z sopni. ¶ Ca^m q̄ntū

¶ Alib? igitur v̄si tatōibus crescēs paciētissia
 r̄pi bnula l̄yōna stigmata dñi ihu iugit in
 suo corpe gestabat: q̄ artifer subtili artificio
 nouisq̄ malleatoibz dieti reforabat. Erat enī q̄si lutū

sub manu figuli q̄d in factorē nō remurmurat: erat si
 cut argēt ū in cōstat orio q̄d sub argentario purgatur
 elarius sonat: eratq̄ velut aurū in camio tribulatiōis
 q̄d probatū grati? custoditur. calores z ardores febrī
 les ut dixi domesti cos habuit: talisq̄ mod? febrīū fuit
 ei. Procedebat in p̄mo calor q̄dā ḡuis z īnaturalis q̄
 frig? z horripilatio vehemēs mor seqbatur. postmo
 dū mutabat? vicissitudo ita ut p̄cederz frig? intollera
 bile q̄d īeporabili caumate finaliter clauderat. Hui
 iusmodi febris adeo grauis erat: ut stāte femore p̄p̄
 cismi rōnis exps fieret. sile vim loq̄di p̄deret vti voce
 ac scripto accepi ab h̄is qui viderūt multotiēs sic estu
 antē. Raro vel nūq̄s omni tpe quo debuit vgo sine aliq̄
 febre p̄māsit etiā ad horā sed ista specialit̄ dilectā pro
 bavit p̄ ceteris quasi in camino ignis supra quā dici
 possit. ¶ Videntes rurū amici eius q̄ pl? solito ḡuas
 retur in corpore. addiderūt adhuc medico consule q̄d
 facto op? sit si forte sit spes. Volat vsq̄ ad aures comi
 tisse holla ndie que Margareta dicebatur paciētie nos
 tre virginis fama: que sumpto secum pp̄rio medi
 co q̄stocius illic festinare cepit vbi virgo languebat. et
 visa ea cōmota sunt omnia viscera eius: tugurio: pers
 sona: pauperie: languoribus ceterisq̄ cōpensatis. Nec
 cessit igitur exptus medicus noie Godefrid? z extrao
 ctis arte sua de corpe īfistinis reuerentius ut potuit
 marcidis leorsū positis et sanioribus reseruatis com
 perit q̄ de spina dorli dñes sup̄dicti suā trahēt ori
 ginē eo ut asseruit q̄ nulla salso multo tpe v̄sa fuisset.

Insuper et h' locut' ē. adhuc modicū tps et p'ropius
replebit b'ginē hāc: et tūc nullo liq're fomentabit' vel
potu. c' mōi rei veritatē futura p'testata sūt. h'ys itaq's
leriosissime per medicū pactis valefecit amicis et b'gini:
parti mēbund' q'z paciētis dolores auferre nō potuit
parti dō gaudēs q'z vez se dixisse cernebat de d'no in a
dolescētula. utpote q' magna et inaudita factur' est
mirabilia. De ictstinis autē illis pars q'dā ut fert' p'di
ta est iussu I'ho'nie ipsi': pars dō reliq' suspēsa coram
ea: quā ut multi viuentiū p'p'ys adhuc oculis p'spexer
rūt. Tracti sunt exiā plurimi de remotis ut et ipsi vas
d'nice scilicet iūserūt: in q'bus herbarius quidā tu
tissim' venit putās q' suis resolutōib' aq'rū in b'gine
p'ficeret. S'z q's q' omni studio rore celi sup' cartas odorī
feras herbarū obseruato eodēq's sup' forātib' p'dictis
applicato pauliq' claudēdo unū vidētur p'ficere. p'ch
dolor mor' turgēte p'ropisi in parte illa: fiebāt nouis
simā peiora p'oribus. Virgo q'ppe paciētissima ne pusil
los scādalizaret q'sq's sane nōllz a d'no fieri q' sustinebat:
ne videret' de se p'sumere aut d'nm velle tēptare. cūcta
tacitus q' suauis simpliciū p'sulebātur paciebat' simpli
ciē. Nichilomin' post oēm hoīm solertiaz duplicatis
doloribus mente et spū redibat ad eū qui medēdo vul
nerat et vulnerādo medetur quos amat. Cōstat p'tea
aial q'bz p'fēcim' sūpto cibo potuq' p' cōtinuatōe vite
indigere. Constat etiā q'm ex putridis humoribus pre
sertim ubi vermes oriuntur et scatent. fetorē simul na
ribus olfactuiue aggenerari. Veritatem autēz dicam

I'ho'nia etenim nostra ānis .xxx. et amplius panē nō
comedit. q'ntū vir sanus et incolumis. p' tribus dieb'
necessariū vite habet. Sic nec totidē sompnū cepit qui
sano sufficeret tribus noctibus p'petenter. P'etēa de
odore id dixerī q' in omni tēpore q' vermes ebullire vi
si sunt quo viscera virginea p'putruere. q' cōpago mē
brorū cepit dissolui. nil fetoris in h'ys omib' p'cipitur
nil infectiui exalat'. nil olfactui aut narib'z offensiui ab
ea presentatur. Dom' eius nichilomin' bassa et humi
lis nimis. camerula eius sepulchro defūctor' similior.
q' thalamo. i tot ānis terrā nō calcat sicut nec multis
ānis il sup'it. ita nec sup'fluū a se reijcit. immobilē fixa.
et r'upina iacet in stratu suo. solis et lune b'nficio non
gaudet q'd iu iacuit. q'ppe t'q' q' collocat' i obscuris in
ter mortuos seculi anxiat' vita eius. Quis vnq's talia
p'cepit auribus'. Quis nisi filia p'sperissem' in dieb'
et finibus nostris crederet hec'. Nempe per ea que vi
di et video cōpelloz etiam credere que nō vidi. ¶ Pro.
inde de subtractione victus eius paratissimi sermōez ha
bere op' ep'ciū est. In ipso siq'dē primorū inicio annorū
sumplerat saltem interdū modicum pomi fragmētū
ad spissitudinē pue hostie. q'd etiā inter ferreas tenel
las candētes q' cōpressū insipidū d'niño reddebat'. Et
si quādo bucellulā panis cū modicissimo liq're lactis a
ceruillie deglutire contingeret. hoc penose atq' difficul
ter valde traiciebat. Successu dō t'p'is iuxta p'nostica
tiōez mgti godefridi sonā danc. d'elicto etiā illo solido
pabulo modico cynamomo a dattilo rarissime vsa ē

No ultimū dō quis cibo puata vino sobriū sit s; lipha-
to cū liq̄da sukara sub q̄titate medie pinte mēsure co-
mitat? hollādie poti? stillādi q̄ bibēdi cā per integraz
ebdomadā sustētabat. **Q**uid aut dñs in suppletōem
vini opatus sit eo tpe q̄ sic raro vino parūper utebat?
dicer' in 2. ca. scōe partis scz pfectiue ubi de suppletio-
ne defectuū sermo p̄lipor habebit. **P**arētū quidē sepi-
us ob inopiā aquā fluuialē auferri faciēs an de fluxu:
aut refluxu sūpta foret q̄si phisica discernēbat. **E**t qm̄
ex vicinitate sin? marini iportunitate vētorz vel pcel-
larū aq̄ flumīs salsedie maris cōfundebantur: coopan-
te illo q̄ coopat? est mopsi z helizeo sup aq̄s amaras
adeo dulces reddebātur p̄ nature morē aq̄ p̄dicte ut tā-
q̄ vino cōdito utētur illo ad tēp?. **S**ane q̄z cū ablatōe
corp̄alis alimonia paritōra sōpnus p̄sus ab ea aufer-
ret' et cōsuetō morē vocali seu mētali deuotiōe operaz
daret satagēte spū torporis z desidiē mirabilē cepit in
suis exercitijs p̄pediri. et qz signāter tpe missarū q̄to-
to conamine ables licz corpe spū tñ p̄ns eē satagebat.
nec possz p̄suluīt suū se h̄ cōfessorē qd̄ agendū suaderz.
Cōfessor dō discret? hostiles neq̄cias dephēdēs: q̄tin?
vel ad relaxatōem sp̄s aut ad turbatōem saltē interioris
animi ab amoris vl' meditationis fructu retardari
possz vidēsqz qz q̄to resisteret tāto pl? veraret': sualit
oi tpe dormiēdū q̄ facultas adessz etiā q̄cūqz t̄p̄is hora
tēptator aduētaret. sūpto p̄ris cōsilio successit dies fe-
stiuū eximie vidēlz pasche: qm̄ etiā q̄ pccis mortui
fuerūt conātur per grām resurgē. z ecce sōpni medita-

tio sup̄ modū orātē q̄uare cepit. quē ob reuerētiā festi-
capitis manusqz quā mouē poterat diligētiā vigilis
violēta declinās: extunc p̄sulo temptatore diē mortis
adulqz sine dormitōe q̄cūqz coronanda p̄seuerauit. **E**t
h̄ de subtractōe cibi et potus ac sōpni dixisse satis est
¶ **A**mōdo scriptur? vitā ei? o lēō t̄p̄is ordinē cōgrue
seruare neq̄ens ad cōpactas vitatis materias ut ma-
nifestent' opera dei in xpi famula luculētī? lz simplici-
us me cōuerto. **¶** **C**ōfluxē plurimi vidē h̄ginē boni ve-
delz et mali sapiētes ac insipiētes tā simplices q̄ curiosi
Hū ut edificēt z edificētur: alij dō ut videāt z iudicent:
mordeant z detrahāt: q̄rant z insidientur. **V**enientes
autē illi nichil viderunt forme speciose fori secus nisi
vas fictile: vas lacerū atqz cōfractū: vas monstruosuz
p̄maginē mortis: sed cognouerūt intrinsecus in defor-
mosū: in fictili vase celestē dñm: in cōfracto vasculo
sanctificatōis balsamū: in monstro singulari mirabi-
lē dñm: in mortis p̄magine speciosū auctorē vite p̄ fili-
is hoīm. **Q**uerit curiosus vnde sibi materia febris cū
nichil sumeret alimēti. **M**iramini inq̄t fies vñ michi
tanta febrīū mearū materia: miror ego poti? cur per-
mēses singulos ad q̄titem dolij magni non eube-
rē. vos crucē meā iudicatis quā videtis exteri?: vincti-
onē autē nō iudicatis: quia non videtis quod interius
latet. **Q**uali velit dicere: qz scdm̄ multitudinē dolorū
erat et multitudo cōsolationū: quas ipsorū curiosorū
delicijs quātuncūqz splendidis p̄ponebat. **S**icqz cur si-
tantes p̄perabāt ad eam p̄teruī nōnulli scioli: p̄teruī

garruli ceci de quibus ad thimothyeum loquitur apostolus quia deuitandi sunt. Quos tamen virgo pudibunda tanquam signum ad sagittam posita fugere minime poterat nec fugare quorum os ponebatur in celo et lingua transibat in terra. Nempe talium insensibilitatem tetigisse videtur apostolus cum dicit. animalis homo non percipit ea que dei sunt. Talibus namque tamquam incredulis opera dei nature potius quam gratie tribuuntur cum viderent christi sponsam tam despecto loco in obscuro tuguriunculo positam blasphemam lingua labens quam iniquis resolutis dicebant quod vorax est. potatrix vini vel quod demonium habet et huiusmodi multa ut audiui. Alii autem quibus mens sanior erat deo dantes honorem dicebant quia vere a domino sunt hec. et sunt mirabilia in oculis nostris. Quippe spiritus uis homo dii iudicat omnia. Si quis tamen blasphemus istiusmodi sequi velit dicat impossibile apud deum esse obuium. aut quod in circumventum testimoniale quod a iudicibus oppidi dicti schiedam per manu tabellionis exaratum sigilloque civitatis communiter falsum sit in quo tamen mirabilia que fecit dominus in virgine describuntur. Cuius copiam de verbo ad verbum preposui operis huius in exordio. quod eatenus feci quatenus habeat pius lector quo gaudeat super veritatem aut detractorem virginis ad veritatis agnitionem perducatur. ipius autem et propter uis quo compescatur a moribus et latratibus. Habes et aliud testimonium efficax ab inimicis utpote stipendiariis capitanei temporis illius in schiedam. qui sex numero nouem diebus et totidem noctibus ambierunt lectulum virginis.

Quodmodum suo loco disertius ac congruentius describetur. **¶** Optima igitur homo Ihydria velut odor vitis bonis et sanis. odor boni mortis facta malis: sub humili tugurio velut iob in sterquilino iacebat. quod tamen velut astrum nutritum coram deo spiritu lucebat: sancta velut apotheca celestium aromatum effusa velut cella suauium pigmentorum. Quis reuera frustrati vitalia tam pulmonis quam epatis quam etiam viscerum seu intestinorum integritati corporis necessaria longo marcescentia cruciatu diuque vomitu perdidisset. Hec tamen omnia sic amissa periculati per fetore merum instar electuarioz aut aromaticum spiritum de se prebeant odorem: et quam propter manus conficantur atque correctantur testimonium perhibent de hijs. Porro propter concursum deuotorum ac deuotarum rem tam mirabilem videre tractare et odorare cupientium: ne forte applausu hominum perdat thesaurum gratiarum quem cumulat et ne fauoralis aure flatibus retardaretur ab hijs qui cupiebat. nichil finaliter eorum quod sic frustrati miserat passa est reservari. Sed vniuersa et singula tam sicca quam humida tamen etiam am reservata in picide modica propter nouitatem intestinosum periculum fodi iussit in terram. Sane igitur Ihydria consuetudinibus varijs expolita cibi potus et somni beneficis destituta: lumis corporalis gaudio prouta vili domuncula quam in argastulo domini mira dispensatione sub manu summi fabri adhuc malleanda vino et oleo purissimi samaritani quandoque perungitur. et secundum verbum apostoli alijs odor vite ad vitam: alijs vero odor mortis in morte reservatur.

¶ Capitulum sextum de morte matris Ihydrie.

Et de paupertate ipsius virginis **I**udwine maxima.

Porro qđ de infirmitatibus dñis nŕe dixerĩ generalit̃: dñdere libet amō qđadmodum z. ptuli ad specialia quedā. Erat qđppe mat̃ petronilla mulier senex: facta sz laudabilis z timēs deū. h̃ cū p̃cessisset i dieb? suis egritudine i currit de qđ et mortua est. Cūq; deploraret dies adoleſcētie nō sine iuuenili vanitate satis tñ ut putabat ifructuose trāfactos tandē in h̃ oba flendo prupit. En inq̃t morior paupcula cū nichil boni fecerĩ cūctis dieb? vite mee. Nichilomin? p̃ dilatoe vite h? trāitorie nollē vel minū omiculū debē occidi sed uti nam vnica filia mea quā ubere meo lactauĩ pro delie-

tis et ignorat̃is meis intercedere digneris ad dñm: et leta moriar. Quod cū audisset miserantissima eius filia nimia cōpunctione supfusa matrem de pfundis sul cordis ita affatur dicens. Constanti animo esto mat̃ mea et manū dñi sustine paciēter. In ianuis est saluator qui contritū cor tuū ac humiliatū non despiciet. p̃terea si mea minima sicut dñs pietate sua facē dignatus est opera tua fieri velis en tibi qđtū possibile fuerit ea in caritate p̃suis tribuo labores et dolores vlceras et plagas: tortiones et vermes vigiliās z lacrimas oratiunculas et exercitia queuis recipias: eo pacto tamen ut te per omnia diuine voluntati resignes: nichil hesitans quoniā ipsi de te cura est sūma tanq̃ saluare potenti et valenti. Audiens autē hec mē eius expālis in celū manibus qđ securū naulū nacta grās deo retulit qui talē sibi fructū cōsequi p̃cessit in filia. **M**igrat igitur ad dñm pia mater quasi nichil iam meriti possideat nudata p̃p̃is ut autumat humilis filia: qđ grā dia factura manū mentis et corporis ad fortia mittit. Deniq; cingulū latū grossū et hispidū de pilis equorū cōtortū emi sibi procurat: ut eo tanq̃ balthēo succigas tur. Qđ super marcidū corpus stricte renouans per omnes dies vite sue p̃pter marcedinē corporis qđ marcebant et etiam singula ipsa incessanter portabat. Cepit modicā substātiolā quā uiuēs adhuc añ obitū p̃miserat mē distrahē distractā in p̃ciū minus tñ de bite cōmutare p̃mutata paupib? distribue: distribue: diuū generādi modū p̃ acq̃sitōe margarite celestis iuenire.

At ipsa cū manū aperuisset inopi cepit egere p cunctis
magis ipsa. **U**ex qz felix mediatrix dieti cū maria ma
tre apud diuersorū bethlehemiticū pnoctabat in spū
tāti regis ac sui regalis stabuli zelatrix. cū adhuc culci
tra supeēt eā iussit auferri. z quidē preē hūc zelū causa
satis miserabilis aderat z multiplex: tū qz secretas pa
ciebatur infirmitates aliq̄s: tū qz linthei pāni cūz culci
tra putruere subē eā pre marcore corpis et hūorū. tūz
qz putrescā culcitra plume adeo marcido corpi adhe
serūt ut nullatenus arte vel ingenio de medio plagarū
suarū sine nouis stimulozū cruciatibz valerēt auferri. |
ob hūmōi ut corpi sublata est lecti mollicies et suppositis
paleis simul suppositus est miserabilibz mēbris ei?
asser durior sup quē resupia spū iacēs: dies et noctes cū
xpō ducebat inlōpnes. **N**ec sine lacrimis quis referat
Nulq̄ michi hodie tale speculū: nulq̄ michi tale pieta
tis exēplar. optimū ōgini sup asserē sic deiecte mēori
ale dabat? p hē? q nud? pepēdit in cruce ac clarissimū
vulnerū eius repntaculū sic assidue iacere cum dolore.
Et ecce diebus illis supuenit hypem valida nimis qua
nulla in memoria mortaliū illius t̄pis extitit vehemē
tior: ut pre plū gelu frigoreqz niuis extense vulgari
vocabulo longa hypem per excellētiā acceperit nomē
vsqz in diē hāc. **I**acebat igit virgo q̄si in diuersorū p̄se
pio in frigore z nuditate in stridore z calamitate adeo
qz sepissime in extremis mēbris frigida z rigida in medi
is dō penit? ipotēs iueniebat? **N**on sinebat substerni
plummas tumēs p̄ropilis: desup opiri duplicibz nega

bat coacta simul z volūtaria pauperies: ad iuiscndā di
lectā pmittēte dño friguerat caritas mltorū. **T**ātaqz
liuedie p gelu intēso supfūdebat? corpus illud ōgineū
tātoqz tumore reddebatur iualidū: ut vix calefūra vel
āminiculo quouis ad pristinas et cōes egritudinū res
duci posset species. **G**enis etiā sepi? adhebāt sāguinis
gutte fluētes ex oculoꝝ alueolis: et sepissime aque q̄ for
ti forisec? formāte gelu tenati? pgelebātur. **H**aut du
biū qn solo more hūano defecisset: si nō dñs in hīs ōni
b? mortib? mirabiliter mortuam pseruasset. **D**eniqz
si quid ei dabatur supflūū sibi extiplo fore formidās q̄
si alieni iuris foret. magis egētib? suo iudicio t̄smits
tebat. **D**ñs enī dux eius eē voluit: qui nō deliquit spe
rantes i se. **E**o tēpoē vir magn? qdā erat venerabil
etatis senex z vite imaculate nomine Werholdus. vir
utiqz magne fame ac timēs deū vētus a mltis. **H**ic ad
virginis nostre noticiā hoc ordie puenit. **F**actū est dis
p̄latione diuina qz in solēnitāte dñice ānūtiationis sp̄s
utriusqz tā dicti Werholdi qz etiā ōgis. **I**h̄t vime misse
riū dñice icarnationis meditādo s̄lī agēte dño cōueni
rēt: mō si qdē miābili spir itibus existētib? i corpore an
extra corp? nescio deus scit. **H**ic ergo cū vno exercitio v
no ve voto circa dictū sacramētū ad qd solvendū mag
n? baptista iohēs se idignū ptestat? humiliter sese dedi
casset: factū est ut corporib? semotis sp̄s mutuo i t̄ci
o conuenirent tāto caritatis vinculo qz se vicirēt. ut re
deūtes ad id qd animale est: q̄s comes rap? h? mōi et
q̄lis ubi ve morāe? nosse corporis āhelarēt. **P**eruenit igit

ad aures viri dei vngis diffusa noticia. ad q̄ iuiscndā illi
 co seclusa mora cito itinere p̄perauit. At ubi dānūcu
 lant itrauit. cernēs dom? iopiā. audiēs rei geste flebi
 lem ordiēs. attēdensq; faciē tūmorosā fissā & liuidā cor
 puleulū putridū sed nō feridū. scatētē dñibus szspirās
 tem bonis odoribz. cecā oculo sz & fissā labio. p̄ amīati
 one vir pietate plen? flere cepit. ilup telo vngialis eq̄nis
 mitatis p̄stā? & trāssit? **P**it iter eos ḡtiffia de diuinis
 collatio mutua sermo dō vlti? de neccitatibz corpīs ei?
 utpote sñ q̄bus s̄sistē vita viatoris nō p̄t alēnec? ha
 beba? **M**iser? ē igit̄ vēcūdie paupiei paup̄tatis ama
 tor p̄cipu? de marubio suo mor argēteos p̄p. ptulit
 atz ita valefco vngi i crastinū adulq; illic vir deo & vngi de
 uotus p̄māsit. **A**ltēa q̄dē die vir spū dei plen? p̄gnita
 crudelitate icolaz oppidi q̄ vngiēis miseris miserēi nō
 didicerāt q̄i zelator alē helias locū p̄dicatōis p̄scēdit tā
 to q̄ feruore vbi dei ferialia corda ferici cepit. ut q̄i nos
 uū hoiez aduers? saxeos viros credēs suscitātū. Reues
 reba? at nō imerito vngiēz p̄pi vir scūs scitatis amator
 q̄ p̄pē v̄ciebz lepi? ad iuiscdū eā qm̄ deū i ea t̄p i tabna
 culo nouo miābiliffia facē p̄gnoscebat **U**n q̄zet v̄bū h
 de ea locut? ē **M**agnū r̄uēa & āplū h v̄go fūdamētū po
 siut. c? edificiū neq̄q; ad p̄fcm i breui tpe poterit fabri
 cari. **Q**ū vtiq; futuroz multozum p̄scius aperte p̄
 dixit. qm̄ ni fallor eo tpe nōdū l̄y dñina nostra mediū
 sui cursus lāguendo cucur erat. **E**t si parū distaret a
 medio. longe tamē adhuc distabat a termino quē cō
 stituerat sibi dominus.

De tribulatiōibz eius nouis. et varijs āgustijs aie
 e us ac modo se consolandi. **C**aplm. septim.

Penlatis ex corditimis viri dei sup̄dci sermoibz
 nondū ad occasū sol venerat in virgine n̄ra l̄y d
 nia sz adhuc scādē videba? ad mēdiē **Q**uid igit̄? **P**au
 lo p? erūpnas iā dcās cepit v̄go i viduo p̄te ac vetēāo
 nouos hauriē dolōēs utpote q̄ iā edētul? & paup de la
 boricio manuū viuē nō potēat q̄ ad custōdiēdas vigili
 as noctis i opido sicut assuet? fueāt amō mime posset
Qm̄ q̄dē & ip̄e i sup̄mēdrata iā hpeme q̄ solito aspior i
 horruēat vna cū filia sua misēias ieffables hūit discut
 rē. p̄ vicos & plateas opidi iuxta exigēciā officij noctu

adeo ut pedicā dexteri pedis emortuā habēt atz p̄trac-
tā. Hic sane mētis vir q̄q̄ paulisp̄ idies icole de necārī
is p̄uidebāt filie. noluit tñ ip̄e q̄tūcūq̄ veteran⁹ ad ne-
cessitatē accipe de oblatiis. sed tremul⁹ aiebat. Nō licet
senē hūc deuorāe filie pauperis elemosinas: cū preciū
sanguis ⁊ pccā hominū sint. Sed sufficit michi pauper-
tas mea: ut dñz lucrificiā. Venit iterea dñs Wilhelm⁹
comes illustris hollādie in urbē sciedā. Hic cū audissz q̄
dñs operabat⁹ in famula sua. Iherwina. misert⁹ vene-
rādi senis vocato eo dixit. Ob reuerētiā filie tue postu-
la a me q̄d vis ad sustentationē senectutis tue. Qui rñ
dicit diuicias seclī o gloriose princeps hucusq̄ nō possedi
nec i p̄nti cupio q̄mōlibz affluē rñ aurei m̄ sufficiēt p̄
petēcia vite. Princeps ito illustris viri senis simplicitatē
aditens: accersito thesaurario iussit rñ aureos annu-
os viro dari: q̄ dicūt⁹ scuta monte ves is frācie. Ne q̄z si-
plici vetulo fraus a dol⁹ fierz causidē p̄stita secuz effe-
cit. Esto iqt pi⁹ p̄nceps ad senē equo aio nec paucas q̄
niā si duplos aureos ampli⁹ tibi necessarios videris.
ipse iā dicito qm̄ ad inopiā tuā reuelādā te vocavi. Fac-
tus est itaq̄ pi⁹ senex ex deuoto deuotior ⁊ ex timōato
fact⁹ timoratioz deo gratias agēs atq̄ p̄o bñfico p̄i-
cipe feruētī⁹ orās missas audiebz. Si q̄d sup̄flū illi el-
sz paupib⁹ distinebat habūde. Q̄tūcūq̄ decrepitus ⁊
deficiēs visu ecclāz tremul⁹ atz secutiēs frēq̄tabz. Pre-
caba⁹ eatenus filia humilis patrē seniore q̄tin⁹ domi
cōsisteret verita q̄d accidit q̄d p̄noscebz q̄q̄ taceret.
Una igit⁹ diez senū more domo elicta pedicās ad ves-

peras obuū itinere dyabolū habuit q̄ sub sp̄e cuiusdā
viri sibi noti mēciēs ita senē aggredit⁹. Quid iquit a-
gis aut q̄ cēdis? Cam⁹ extra portā ut parūper recrees-
mur. credit vir simplex demoni quē hoiem fore credit
amicū: comitat⁹ ē delusorē. q̄ mox senē extra urbē i for-
ueā q̄dā plenā aq̄s pepulit: atz disparuit. Cūz piculūz
essz in mora ⁊ senior ipotēs piclaret⁹ in aq̄s: altitit a
dextis stari pauperis q̄ saluos facit filios paup̄ez: rñ
nutu auriga q̄dā supuenit et per viā nō tritā currū du-
cēs isolitā: ut pie credit⁹ a deo miss⁹: q̄ stari obrigescēs
cōtremuit ⁊ mergētē vetulū ad litus traxit atz hunc
genitorē. Iherwina q̄q̄ facie mutatū agnouit. Tractū
iḡ sup̄ currū suū venit in oppidū: vñ suscitato rumōe
per urbiculā p̄cholor ad aures b̄ginis puenit q̄ pac-
ei⁹ in aquis p̄locatus essz. Qua de re nimiz naturali
quodā cōpassiōis gladio trāsiberata: extiplo astuciā
demonis cogitabat: atq̄ in allatōe p̄is mixto dolore
gaudio q̄ viueret deo grās egit. Alio q̄z tpe addidit
et crudelissim⁹ hostis adurere filiā senis scz. Iherwinā
h̄mō. Rñ quidē b̄ginis cādelā q̄dā ardētē in āgulo sup̄
caput lectice in q̄ q̄escebat soror eius ne ledētur in visu
min⁹ caute posuerat: q̄ b̄gine circa misteria passionis
occupata deorsū cadēs p̄tez supellectiliū adusta i pale-
arū struē iā acerrime crepitabz pusq̄ b̄go tā horrendi
periculi cladē dep̄henderz. p̄inde cū ip̄a sic i medijs flā-
mis atz crepitātibz exp̄positā se percipēt necēt q̄ adiu-
uaret leuā manū quā solā lenare potuit ad cōburentē
atz flāmātē materiā posuit atz sic ignē manu unica ex-

extincto: q̄ extincto manet eadē p̄s? illela p̄mā
lit. In crastino aut admicati vniuersi & stupore p̄cussi
soli deo qui sic filiā suā in flāmis periclitātez p̄seruaue
rat cū diffusiōe tāti miraculi gloriā reddiderūt. **H**ane
q̄z p̄admodū filijs israhel dñs q̄diu in solitudine cūcur
serūt mā dare nō distulit ita sp̄se sue nō in incertū cur
rēt: & in stabio panē cōsolatōis inē ne nō negauit. cui?
rei grā nōnulli religionū variāz deuoti viri cū manuz
dñi sup̄oginē mā inuiso quaci cernerēt: pie sētietes de
dño sub tā patulis vulneribz simul & vinctōem iparti
ri suspicati sūt. **N**ū sepius dicebāt ei. **I**atē nos nō pote
ris o soror carissia qui dñs tāta tibi flagella tribuens i
corpe sp̄ualia misericordiē tibi sua munuscula submi
nistret. **Q**ue ait. **I**n insipietia mea fr̄es mei dico q̄z vnc
tōes q̄zq̄ imerita sūdēte desup misericordiā dñi iter
dū suscipio: qm̄ sine micis cadētibz de mēsa dñoz meo
rū catula misera subsistere nō possē i tā deiecto corpul
culo. **S**z q̄s q̄lesue q̄nz suscipiā tā vili tāq̄ idigne canis
cule p̄pi dicere neq̄q̄ interest: solis enī timoratissis atz
secretioribz dōesticis carismatū suorū donaria sobrie
q̄tū diuina glā vel fēna caritas exigebat reuelare con
suevit. suspēdebat aut dñs iterdū vbera cōsolatōis q̄ ō
gini nil q̄ui? poterat idēgi: adeo ut duplicari sibi flag
corporis maluisz q̄ sic ab uberibz miseratōis paterne
sp̄u ablactari. **P**lane q̄z spes q̄ differt? affligit aiām: q̄
de re tedio fatiscēs post omē p̄uetū exercitiū in stimu
latōibz corp̄is a deo derelicta p̄ deductōe t̄pis fructuo
sa q̄li p̄ntē h̄ret āgelū mētalē alloq̄batur. **E**t inquit

michi nūc loq̄re: ne pigritēris nūciare michi de sponso
meo sup̄ via dīlco: an forte in domū suā trāducere me
differz: q̄lis sit eius apparat? thalami michi q̄lo nunc
idica: qd̄ agat qd̄ intēdat & quō se h̄eat q̄ certius reuela
to. **N**ōne dīlcūs meus de me sciscitat? interdū & loq̄tur
Quāz me in hac valle lacrimāz relinq̄t? **Q**uid si sic?
Quid faciā nescio: qd̄ eligā ignoro. nā & iaculo dulcis
sui amoris trāspicit me: & p̄cedio sue flagratissie dī
lcōis vulnerāit me en q̄ morior. **I**git̄ o fr̄ āgele nūcia
dilecto dicito sp̄slo: q̄a amore languet ipatēs loquor
amore victa. et quō sāguore deficiētē me nō curat sz af
fligit: q̄ tñ miam in tristēs q̄sq̄ seruare me docuit. ego
nullatenus o mi fr̄ talia sibi r̄penderē: si mei iuris fo
ret ut sui ego sū. **S**i dīlcū de sublimibz ad p̄ma velu
ti et ipse me de p̄mis ad sublimia trahere possē: p̄fecto
nō quiescerē p̄culdubio nō dormirē: qui poti? traherē
illū qui cōplecterer brach̄is: qui traherē in visceribz
qui cōnirer int̄imis eius. **S**incere mi fr̄ o fidelissie p̄
aniphe: festina discurre nuncia dilecto dicito sp̄slo ac
dorē cordis mei: desiderū aīe mee p̄cordia int̄imorum
meoz. **U**nicū q̄lo ab eo defer r̄sū: v̄bū saltē v̄nū repor
tato. **S**aluta eum in penetralibus cordis eius & dicei
quia ad mortē fidelis ei perseuero. ac q̄tenus p̄f̄ ipsū
intra hospiciū cordis mei nulluz amatorē admittā. sa
lutabis et michi secundo tūme colēdā genitricē eius
mariā: salutabis et om̄s fr̄es meos & tuos sp̄s ange
licos qui corā deo meo ministrant. **S**alutabis deniq̄
cetū patriarcharū chorū apostolorū exercitiū martirū

agmina cōfessorū. Insuper et sorores meas in dñs scās
 virgines et reliquos dei sanctos omnes et dīcīto eis: q̄
 tenuis et ip̄i pro me dignentur intercedere q̄ z in earū
 collegio collega fieri mēar z ad choreas suas soror q̄
 uis paruula citius admittat: atq; in hunc modū tem
 pus deducebat: si quando manna diuine consolatiōis
 nimium famelica certas ob causas deo notas ad votū
 non susciperet: quasi modo genita lac concupiscebat:
 quam ad solidam escam captandā dñs coaptabat. Et
 tanq̄ paruule in r̄p̄o p̄mo lac dandū erat non esca.
 quāuis haut dubium spiritu altero illorum nūquam
 ut pie creditur caruerit

De rñsione tibi ab āgelo i mētīs thalāo data nec nō
 deuisitatioibz talibz āgloz tibi factis. **C**a^m octauū.

Ec cū ap̄ se trāsq̄lla mēte sic formar et ac tas
 cita modo quasi legationis sue nūciū redeūte
 aspiceret cuiuscūq; q̄dāmō rñsū adiūgebat. **D**
 iē electa dñi mei sponsa: sp̄s? tu? ineffabili feruore di
 lectionis vice reciproca salutat. Et ne tedio vel pusillo
 lanimitate corruas corditime mādat z hortatur q̄ su
 i t̄m̄iscaris exoptat. Et q̄ tuum ob amorē ip̄e plus
 q̄ triginta ānis hūay erūnay particeps extitit elurīē
 do uidelicz z sitiedoi fatigatioibz i laboribz i uigiliis in
 aporijs i algore z estu i fuga et in p̄secutioibz i ptume
 lijs z blasphemijs in flagellis in p̄sturis in tormētis i
 pūcturis in sudoribz z in effusionibz sāguis. i tōsioibz
 i extēsiōibz. in p̄fessioibz i plagatiōibz manu et pedū
 i spineo dyademate. i derisioibz i sp̄tis i morte turpil
 linia. i dēlictioe discipuloz. i derelictioe p̄na. i crucis
 p̄telatiōe siml z affixiōe: i penis ultra modū. uult ut
 meōr eius fias. sepius saltē ad mētē reducas. **I**p̄le
 nichilomi? cito ueiet idubitāter te feret i sblimi. i cubi
 culo geitricis sue te cōducat. i thalamo p̄is te colloca
 bit. **F**elix sp̄sa utiq; rex tu? ueiet tibi desidēatus tu
 us appebit tibi sp̄sus tu? obuiabit tibi. **E**cce q̄ p̄cinc
 it se ut occurrat. ut medeat et p̄oletur. **I**p̄le ad manū
 p̄sto ē mīllrare tibi cū vniūsa curia celesti cū bñdca ma
 tre sua d̄gibz q̄ suis sacratissis cū āgelis z p̄iarchis cū
 p̄phetis z aplis. cū martiribz z p̄fessoribz z sup̄ne ihe
 rusalē habitatoribz p̄ctis. **A**mplius h̄ys q̄d requis: An

forſan adhuc fluctuas. an forſā i expcātiōe pfunderis?
Aula eius egalis ornata tapetis. iā thalam⁹ eius col-
locatus ē. cortine eius appēſe. tūl⁹ eius florib⁹ cōſpers-
t⁹: hoſtia ei⁹ vallata lilij⁹: fenestre dō roſis cōplete. **N**e
ſe ei⁹ ſericis opte. delicioſe quib⁹ epule p̄pate ſūt. **P**rop-
tuaria ei⁹ plena. eructācia ex hoc illud. vafa qdē p̄cio-
ſa: diuerſi generis aurea ſimil⁹ ⁊ cutila. **O**rtus ei⁹ ame-
nus florib⁹. p̄ſit⁹ arborib⁹. arōata dō fluūt vndiz. **H**ec
ōnia p̄mō in infinitū plura pata ſūt atq⁹ maiora. **Q**uā-
tū te o ſoror ad introducēdū veiet letus totus ⁊ gratio-
ſus totus dicet. **V**eni nūc dīcā nra. vēi de libano ami-
ca mea veni de libano vēi cornaberis. **T**ūc āgeli corā
te cātābūt laudē. iubilabūt corā te filij dei. miſtrabūt
q⁹ dicētes. **C**omede nūc ſoror nra. bibe nūc amica nra
iebiare nūc dñi dei nri ſponſa carīſſima. **H**ij⁹ atq⁹ ali⁹
internis eulogijs diuit⁹ docta nec nō a cōligioſiſſimis
viris quib⁹ multo tpe hollādia pollet exhortata. ani-
mū ſui tediū p̄pelleb⁹. excitās ſe ad paciētīā. cordis ſui
affectū p̄uocabat ad ignitā caritatis flāmā: corpūq⁹
poſiti ſub p̄ſura torcularis excitabat torporē ad ſuſti-
nendū qdūis dñice ſuſtigatōis flagrū. **U**n poſt hec dice-
bat. **E**ya nūc aīa mea confide quia venit ſalus tua. et
ſanitas tua q̄tocius oriet⁹. **P**aratū cor meū deus pa-
tū cor meū p̄ſallā tibi i gloria tua. **S**up lectulū igit⁹
doloris ſui talib⁹ exercitatōib⁹ dū dormitaret aīa illi⁹
qñz p̄ tedia. cū āgelo ſic loqui eāt aſſueſcā. ut p̄rogatia
qdā ſpeciali etiā alloqū p̄ſortū p̄ic ⁊ obſeqū āgeli ſui
viſibiliter habēt ſp̄s ip̄os pluriōs diſtici uiuaret et q⁹

hoiz cultodie diuit⁹ deputati eſſet aptiſſie p̄gnoſceret
In ſp̄e p̄ſcherriōz iuuenū ſibi appebāt. crucis ſplēdi-
difere ſignaculū i frōte ferebāt tāto ſtigore rutilātes i
facie ut ſolis pulchritudinē claritatē ve multo trāſſcē-
dere viderēt. **P**rop̄ dñz enī ſpū tenebray q⁹ ſe qñq⁹
trāſſert in āgelū lucis. lūdmia nra ſpūs lucis cruce ſig-
natos i frontib⁹ affirmab⁹. **R**etardabat⁹ qñq⁹ tali be-
neficio. ſicut certis p̄batū ē indicij⁹. p̄pter aduēticiū
hoim frēq̄ciā q⁹ p̄p̄ ſepi⁹ ſi quid pulueris ex mūdāōz
colloquijs p̄traxiſſet ſtatī ſtudiuit p̄ſeſſiōe detergere ne
ſuauī ſcō q⁹ ſui āgeli p̄tubernio p̄uaret. **D**ocebāt ſp̄s
illi ierarchici quoz inter ē illuare q̄ti⁹ ipla ſpōſa ſuos
deſectus ſuā ve miſeriā agnoſceret agnoſcē. q⁹ pateſa-
ceret. nescio q⁹ ſepiſſime frueba⁹. ſolamie ſua culpa ex-
igēte careret. ⁊ ne aīe p̄ quib⁹ paciēba⁹ ſua cōleuamine
frustrarē. **N**epe p̄p̄ aīay expiatōez ut apcius ſuo lō-
co dicam vltionca mirāda paciēbatur. **P**roinde ſolita
erat iuxta ſanctē matris eccleſie morem die ſtatuto ci-
nerum cineres de manu alicuius ſacerdotis accipere.
et dum ſacerdos venire tardaret angelus miniſter ſa-
lutis in talibus vices ſuas in virgine ſupplebat. **S**ci-
ne cū ſemel confellor eius dñs dominus iohānes wal-
teri vir bonus veniſſet ad eam. querens an cineribus
ſacris ſignari vellent. p̄tin⁹ reſpōdit. **G**racias deo me-
o totis p̄cordijs ago pater. qui p̄ āgelū ſuū cineribus
ſuis me ſignare p̄uenit. **S**tupente illo et admirante
quis ſermo hic eſſet. adiecit illa **E**xteude pater manū
tuam. et experimento diſce an ita ſit. **Q**uod et fecit

Unde nō mō signatā manu tetigit sed q̄ aptius scilicet
absterlis cinēibz frōtē suā eisde p̄muniuit. **D**ocueat eā
ilup āgelus reuerēter ab ecclesiasticis cinēs sacros su-
mere atq; ad h̄ idē faciendū amicos dei fidelē iuitāe. **D**oc-
trina nāq; angeli ut dixit h̄ erat. ut xpi fidelis quisq; ci-
neres acceptur? cādelā cereā accēlā iposito denaio cru-
cē habētē hūilē gerēt. **N**ō qz de necessitate sz p̄gruitate
id requireret. ut z fides exp̄meret? i lūie caritas i ardore
z mortificatio carnis significat? i nūmismatis cruce.
¶ Aliud q̄dā miābile valde narro de digne nra h̄ebat
ei dgo ip̄a d̄gulā q̄dā de stipula canopi aptā estus tpe
aut febrili ad trahendā vel pellendā corti nūlā q̄ stratus es-
ius appēdicia fuit. **E**o etiā tpe graue fuerat i vrbecula
illa icēdiū adeo ut ex pietate ipotētē d̄ginē eripē de vo-
ragine flāmarū plurimū vicinorū puenirēt. **I**lla vero
sciēs q̄ ventura erāt z quā dñs p̄posuerat p̄seruare vi-
tā suā p̄fides phibuit vicinis apponē man? tuguri-
o ei? sed nō obtinuit. **N**ā ceperūt irrūpē vicini cellule
d̄ginis asseres nichilominus rogati ut desisterēt. p̄ as-
seribz p̄mis pānos appēdebāt: eo qz lumen solis ferre
nō posset. **C**ūq; p̄ morā sū dictis asseribz iacuisset mor-
tāguēz estūdē ceperūt oclī ei? ob qd z illico ligna p̄stia
posita fuerūt. **P**erdit? iterea stipula supuenit horribi-
liū q̄s superi? tetigi febrili rabies p̄currit solsticiū estis-
ualis calor excessiu? **Q**uibz dñibz t̄q; i clibano dgo de-
coqtur z p? discessū parcissimi febrilis q̄si delōge ad se re-
uerla solā se fore ab oibz dēlictā tpe nocturnali prochy-
dolor experitur. **T**ādē cū p̄suffocatiōe p̄clusi feruoris

intrinsecus. nō essz ei r̄spiraculū aut alitus: manū moē
solito ad virgā mittē putās nō iueit. **F**leuit igit? dgo se-
bribz fatigata: qz nō eāt r̄spirādi facultas. **F**leuit qz nō
ēpperit virgā: quā cupiuit. **F**leuit qz nō esset hō q̄ desti-
tutam adiuuare posset. **S**ed qd non valuit absēs ho-
mo. effecit p̄ns statī āgelus eius. **E**t ecce detulit ei āge-
lus iforme q̄dā frustū ligni. qd trāsuerlaler sup cor-
pus positū seu relictū iuenit. **A**t illa lignū asperū atq;
grossū p̄cipiens p̄tin? admirat? eo qz p̄ tractabili sti-
pula z leni. tale qd iforme sup se inuenerit. **N**octē igit?
ut potuit coopāte illo qui fecit mediū fornacis cādē-
tis q̄i ventū voris flātē: paciēter trālegit. **M**ane facto
statim petit p̄fessorē suū dñz videlicz iohānē walteri q̄
absq; alio rumore simplē vti p̄suevit. **T**andē rogat ut
de tali ligno p̄ manū artificis alicui? virgā tractabilē
et leuem coaptari facēt. nichil ei dicēs q̄s attulēit. vñ
venēit sed tm̄ ut istrumētū ad depellendū cortinulā suā
ex inde fiat istanter exoptat. **E**xijt ergo volūtari? p̄
ut q̄rat artificē: sz cū in flāmis icendū dñi carpētario-
rū aut artificū perq̄ssēt aptiora istrumēta: vix mate-
riale q̄dā dolabz grossū iuenere. q̄ et lenigare lignū
ceperūt. **M**irū dictū. **S**pirabat leuigatū lignū odorē
mirabilem: cui? mōi ātea nōq; sensisse dixerūt qui ade-
rant: speciē tamē ligni nō p̄gnouerūt. **R**apiūt ex inde
scillas et ralas vndiq; partes. fitz pia lis iter artificē z
sacerdotē iohānē: ut quisq; plus t̄tineat. **N**ō erat mi-
nima particula ligni: quā p̄ suauitate odoris aurī ful-
uo nō p̄parēt. **C**urrit sacerdos relicto primo ad scōm

fabrū lignoz. rapinā detestās: sed ut prius ita et pos-
terius sit questio quis tulerit et unde venerit z multa
similia. Diripiūtur pia rapina abrahe ligni pticule vir-
gulaq; ad q̄ritatē gracilis vlne formatur. Rediēs autē
confessor attulit secū virgulā leuigatā: uti poposcera-
t xpi virgo. Quā et sibi tradidit in manibz. et unde ve-
nerit p̄dictū lignū inquisiuit. Cui virgo r̄ndit. Dñs no-
uerit p̄r mi: ego nescio. Ignorabat enī donec p̄ āgelū
suū postea in paradisu terrestrē trāsuecta ab eodē vidi-
rit q̄ ab anteriore porta p̄adiū abrupisset illud. Ecce
inqt āgelus ei? q̄ de porta hac abrupi lignū q̄ attuli
tibi: sup quo tū admirabar is eo q̄ informe foret ac
grossū. Quodq; leuigari pcurasti: cui? tū p̄nciā tāq;
flagellū et suppliciu demōes tēpore suo formidabūt.
Qd ut audiui et ip̄emet exptus sū corporalibz oculis
in oblectis homibus cōprobatū est. Nā vidi oculis me-
is demōim habētes clamore p̄iter z stridore valido cō-
tremiscere. dū dicti ligni porciūcula pūtabat. Post-
q̄ autē āgelo reuelāte ljd̄wina xpi vernacula virtutē
ligni p̄gnouit idoluit. eo q̄ min⁹ app̄ciata fuēit donū
dei q̄ sibi sic allatū fuerat atq; q̄ miorari pcurarat q̄
tāto misterio futuris t̄pib⁹ pro refrenādis malignis
spiritibz seruari decebat. Mor ex tūc volāte rumore
p̄ vicis: ligni virtus z redolētia celari nō poterat. Sz
p̄fluxere nō nulli vidēdi tāgendū z odorādi gracia. iter
q̄s vir quidā lubricus ip̄ortune se tacturū ingessit. et
ex tūc solitā fragratiā p̄ mag⁹ pte ut fert⁹ nō sū mltroz
Aupore p̄ti? amisit. Pretēa cū de visitatiōe āglica ser-

monē habuerim? q̄tā ex p̄ntia bonoz spūū delcātio-
nē z r̄fectiōem habuerit balbuciēdo dissera? **C**onti-
git q̄dā venerabilē viduā pulsae h̄gis aures. ut saltē
si possibile foret. veirē āgelū suū i specie assūpta velu-
ti sibi apparē p̄lucueat vidē merēt. At illa. Drabo do-
minū q̄tin⁹ possibile si fuerit: fiat. Drās ig⁹ ljd̄wina
dñz: obtinuit q̄d poposcit. At vidue h̄go. clauso siste
paulisp: z iuxā deuotiūculā tuā videbis quē desideat
aia tua. Parū illa penes xpi sponsā quieuerat. et ecce
angelus in specie adolescentulis pulcherrimi aduenit
cuius facies ieffabilē cādorē. vestes vero nitore nives-
um pretendebant. oculi micātes in capite velut astra
radiātia choruscābāt. caput dō pilleū mirādi decoris
habē videba. Repleba⁹ cor vidue iubilo adeo ut q̄d di-
ceret ā q̄d cogitaret ultra nō habēt p̄r? absorpta. Vi-
debz q̄ in unieābiles man⁹ iux h̄giez istar paupm ele-
mosiās petentiū. faciem autē nullā videbat. Dixit igi-
tur ad angelum ljd̄wina. Ne spreueris frater mi an-
gele sororē meā. sed oculos queso lucifluos in eā con-
uerte. Quod et fecit tam iocūdo tāq; suauī modo. spi-
ritus ille sacer q̄d nō modo vidua illa mentis exultati-
onē inde sumēt. vix etiā p̄ corb icēdio a lacrimosis ge-
mitibz cū detestatiōe corpaliū ciboz se p̄tinē p̄ tps non
va lēt Dicebat āt fāiliaribz q̄nz h̄go non inq; sō sole pe-
nanā dolor nō molestia. nō corb āgustia non tristitia
queuis michi nota q̄ si solita pietate dñi vultus ange-
licus michi cōtemplari cōcedatur: quasi stilla rosis ab-
sumitur a solis p̄ntia: ita suo i asp̄cū nō absorbeat. **6**

Penset unusquisque quis quilibet sit ipse fons vite apud se et
 electos suos in pace: si huius qui ministrat ei tanta gloria propter
 iugem ipsius visionem adeo mortalem delectat creaturam.
Ceterum si quando eam ducitur? in spiritu vel extra spiritum
 nescio de? scit: angelus eius hunc cōiter modum cum ea serua-
 bat. Appropinquabat enim manum eius et usque ad virginis mari-
 e sepe dicens per magis staret in ecclesia baptiste saluatoris
 quasi licet iudicium ab eadem perducebat. Quia salutata mor-
 uersus orientem ad regiones quandam amenissimam floridissi-
 mam quod visibus humanis inaccessibile ubi liliorum quasi eman-
 tium rosarium et florum aromaticorum ceterorum delectabili-
 um. vix etiam virentium tanta videbatur ubertas et fragran-
 cia. ut ibi nullus stridor aquilonis gelu causare. aut ardor
 austri quippiam urere putaret. In omnibus autem vera sancte obedi-
 entie filia studebat angelo ductori suo parere. Illo quod de-
 pcedente ibat. illo stante stabat. illo redeunte redibat. Erat
 iterum huiusmodi florum et virentium arborum celsitudo et
 densitas tanta: ita ut sibi videbatur quod penetrare non posset.
 Sed ab angelo suo instar abbauc ferebatur in eum quem pere-
 bat locum. O delcabile portum. O gloriosum virginis cum angelo
 colloquium. Angelis enim cognata est uirginitas. Ordo autem
 peruenit ad deum dirigere quod dicebat. Dilce frater et angeli
 dei. ob cordiale quam in te gero fiduciam humiliter et obni-
 te deprecor ob reuerentiam domini nostri ihesu christi quatenus in conspec-
 tu sponsi mei per me intercedere digneris ut remittat mihi
 uniuersa delicta mea et me in omni bono opere confirmet vi-
 tam emendare prestat atque ad salutem producat ubi suo iocun-
 dō gaudeat aspectu suo inebrietur gustu vite perfruar

sepiterna. Ad hos igitur angelos dei ministros venerandos i-
 ducebat familiares tam eos qui die noctumque circa nos iui-
 gilant quam qui sint natura excellentiores: intelligentia perspicaci-
 ores: facultate liberiores: contemplatione tenaciores: attamen
 in multis nobis familiares spiritus administratores: ut alii
 sint presentem et presentem huius presentem qui redempti sunt precioso sanguine
 ihesu christi. Hec et alia multa uirginibus iuculabat ergo deo
 deuota: suades eis prudenter ambulare in conspectu eorum de
 quibus scriptum est. Qui facit angelos suos spiritus et ministros
 suos ignem urentem. **E**xPLICIT prima pars uidelicet
 inceptiua vel ingressiua vite alme uirginis lūdmie
Incipit secunda pars vite presentate uirginis de eadem de otuoso presentem
Ca. i. de presentem uirginis in otutibus quibus deam generaliter tangendis.
Ca. ii. de quibusdam opibus mie et de suppletione defectuum
 ac spiritualibus refectionibus eius.
Ca. iii. de uisitatione infirmarum et in puerperio sacre-
 tium ac de uestitione nudorum.
Ca. iiii. de gratia orationis et consolationis ad omnes.
Ca. v. de otute sine correptionis qua sine personarum
 acceptione pollebat
Ca. vi. de zelo quem habebat ad proximos et quod admodum
 liberauit de laqueo demonis etiam desperatos.
Ca. vii. de singulari amore crucis: et de desiderio eus-
 charistie: et de temptatione sibi per curatum ad hanc suscitata.
Ca. viii. de appetitione christi sancta uirgini et impulsionem sacrorum
 scripturarum: et de paruulo crucifixo iuxta eam uiso.
Ca. ix. de ueritatibus nouis et de inquisitione per platos eccle-
Ca. x. de sumptione sacramenti ad libitum sibi precessa per modum
 f. iij

Incipit secunda pars de virtuoso profectu prefate virginis.

Ane dum xpi famula velis aurum in fornace probaretur: velut ortus irriguus flate austro germinare flores virtutum non destitit: alijsq; ad serendum semina explorum copiose monstravit. Et quoniam quidem caritas incipit a seipsa: posuit in fundamento lapidem angularem timorem domini: in timore voluntatem bonam: in bona voluntate diiudicationes suas: in diiudicatione humilitatem: in humilitate paciam: in pacia taciturnitatem: in taciturnitate obedientiam: in obedientia sanctam paupertatem: in paupertate sobrietatem: in sobrietate mentis et corporis puritatem. **A**t timore domini domino preparata perpetuum habitaculum dilecti christi sponsa sicut dictum est: cepit domum mentis edificare sciens quod si quis in timore domini steterit de difficili subvertetur domus eius? Hoc enim in extremis angustijs quasi ad manum semper extitit verbum quod diceret. **O** bone domine ihu christe miserere mei. Hanc timorata huiusmodi orationum iaculum gerebat semper in vocis oraculo: quoniam timere deum finaliter et amare secum ab infantia creverat in corde. Quod bona fuit voluntatis arbor fructus indicat: quod omnis arbor bona fructus bonos facit: suam quidem in domino ita fixit voluntatem tanquam radicem ex qua originaliter cetera gratuite virtutes simul et morales prodeunt: ut nichil cogitare dicere vel facere premeditatione liberet: quod divine putaret volitioni displicere. Unde verbum in hoc cum patientissimo Job et beato Francisco bone voluntatis alumpna

sepius dixisse virtualiter fertur. Hoc michi domine acceptissimum erit ut affligens me dolore non parcas: cum tue voluntatis adimpletio sit michi consolatio super plena. Circa discussionem sui inuigilabat attentius que semper propter minutissima queque scribebat quorumlibet iudicio. Tum dei cuius flagellatione dignam se profitebatur. Tum angelorum quorum presentia pluries culpas suas desiendo lamentabatur. Tum seniorum hominum in quorum discretionem se sacramentaliter spiritualiterque committebat. Tum etiam infirmorum quorum conspectu atque comparatione se vilissimam omnium reputabat. Erat enim sepe in animo quod ait scus noster cythareda. Quoniam inquit iniquitatem meam ego cognosco et peccatum meum contra me est semper. Et rursum Quoniam ego in flagella patus sum et dolor meus in conspectum meum est semper. Oibus ex his se subde per humilitatis collata sibi gratiam non horruit: quoniam et vile se affectuose reputabat. sic quod se ab omnibus vile credi estimari dici atque diffamari etiam non refugit sicut et in familiaribus domus prene sepius conceptum est. **E**rat enim frontosa quedam mulier fratri sui propter precar et garrula valde: que tanta clamoritate vigiliam permittente deo verabat: ut alteram prorem Job crederes nemini quicquam precellenti aut paciendi parces: cuius ex labijs raro non nisi mordacia verba procedebant. Contigit autem Johannem de bavaria ducentem quadam vice sub habitu dissimulato virginis Christi clamculo visitare. Cumque clamorosa semina garritus sui relaxaret habere ignorans quoniam tantus princeps

cum **L**ydwinā de secretis anie sue conferrz tandē pmo
t? pnceps ex iportūitate tate moleste garrulacis ait
Et quō inqt o dgo talē hyradinez in domo tua vales
sustinere: q̄ lū freno totā domuz cōturbat? **Q**ue rñdit
Eq̄ aio dñe mi sūt fragilitates z impfectōes taliū tolle
eāde: vel ut exēplo aliene pacie corrigātur: vel ut sit ex
ercitio virtutis hys q̄s talibz idigere nouit altissim? aut
saltē ne furori taliū magis debachādi atz turbādi det
ocasio. **E**x q̄bus abis nō mediocriē vir ille magn? edi
ficatus: de bursa sua extractā loq̄ci mulieri dedit pecu
niā **Q**ua recepta parūper refrenata est lubrica lingua
eius: sed an ex toto mitigata est nō affirmo. **P**acia siq̄
dē ex hys radicalē pullulās adeo dginē nraz suis lorīs
astrinperat ut ex hys q̄ dcā sūt non solū virgo sed vira
go non mō **L**ydwinā sz merito sācta pacia debeat ap
pellari. **V**enit tpe quodā mulier quedā ut timendū
est de filiab? belial fremēs z furēs: que inumeris btāz
Lydwinā cepit lacefcere cōuicijs iniurys cōtumelys z
exprobratōibus. **Q**ue acli nil aliud in corpe q̄ cor fels
litū et venenū aspidū sub labijs possideret: et studiose
pauperculā martirē **L**ydwinā ad iracundiā puocare
trāsmitta veniret. **C**ūq̄ se minime verbis calūpniolis
et venenosis pfecisse nollz: cepit execralibz sputis faci
em venerandā deturpare. **S**ed nec hys virginē pmos
tam videns: cepit tandem clamoribus z maledictis q̄
si vim passa foret vicinos concitare. **V**irgo vero pati
ens furente potētior animam suam in omib? hys nec
paullisp̄ mota i pacia possidebz ita ut mirarēt vniūsi.

Nec morā passa felix nra **L**ydwinā. bñdictū p maledcō
reddidit. officiū p puitio graciā p contumēlia. carita
tē p calūpnia salutē p mortifero bñficiētā p spū
torū illitiōe p̄tinus eodē videlicz: vesp̄e eidē muliercu
le ēfudit **N**isit at illi p inē nūcios clā bñdcōez cū mune
te. sic pgerēs carbonēs sup caput ei? dicēs **N**ōne ipsīs
me bñficā ipēdere teneor. qui in caritatis viā dilatare
nō cessāt q̄ me distēdē? merear? **I**llis debitrice me sen
tio pcuratricez p̄fiteor qui viā mādatorū dñi q̄z pleni
tudo dilectio ē curre me p̄pellūt **Q**uid pluris? **N**ēo tā
auri p̄ciosi l' mūdane glē cupid? q̄tū illa p̄tēptus z des
pectiōs **S**ciebat ei qm pacia op? p̄fcm habz. **Q**ue
dā q̄z de meribibulis muliercul vēientes ad eā dicebāt
Nō ē in p̄sciēcijs nris q̄ credē possi? tibi mulier q̄ abs
q̄ cibo corpali vita comite trāfire possis. q̄ ex re suspi
cam? de te ppocisim z elusiōez. **Q**uibz illa paciēs paci
enter ait. **N**eq̄ per h̄ sorores mee si nō creditis icredu
le estis: discredē tñ nolite qm op̄s sit de? **N**ō in solo pa
ne viuit homo: sed iōni vbo qd̄ p̄cedit de ore dei. **P**ie
nōne creditis qz i deserto pauperit vtrāz mariā magda
lenā scilicz z egipciacā? **D**e me si nō creditis pua cura ē
eo saluo q̄ credatis q̄ op̄s sit dñs. **C**ur ei in p̄spcū mor
taliū mādētē me negāe velim. ā nō mādētē affirmāe?
Quipe cū māducare neq̄q̄ vituperiū sit. z nō mādū
care q̄ntū ex parte ipsius hoīs ē. glorie nichil habeat?
Et quidqd̄ loq̄nt? hoies. graciā quā in me opera? dñs
ānimo negāe nō possū. tacere qdē possē si a desisten?
ab inquisitiōe tacuerit hoies. **D**e taciturnitate illius

quidē sermo si erigat^r presto sū. Vox eius ut cōiter au-
diebat^r dulcis et sonora nō dono egritudinis sed solis
us ut credo gracie. Unā diē de tribz aut q̄tuor ut cō-
munius q̄ ad pacē sibi post febres iportunas a dñō re-
līngbatur da consolationē xp̄i fideliū in loq̄do fructu-
osius expēdebat. Neocachinnātē illā vidit. ridere vix
unq̄ ex leuitate pcepit: serio tñ letabūda iuxta p̄gruē-
ciā materie collocutorie nec nō z p̄sonaz: lepissime vi-
sa est. iuxta doctrinā sapiētis. temp^r loquēdi tēp^r et
tacēdi solerter obseruās in maturitate obor^r z sens^r q̄
uitate methā nō excedebz. Bonū ut dicebat est eloq̄:
q̄ bonū silētiū excellere debet. Qua p̄pter detractor^r
vīm horrebat eloquiū: sciens quia hoc genus sāguine
pascat^r z dolo. et qm̄ sepulchrū patēs ē guttur eor^r qui
linguis suis sanie līngūt. ecia z defūctor^r. ¶ Obedien-
cie sue laudes describē nō reor nisi forte illā quā homi-
nibz p̄pter deū seruabat: in q̄ se illis t̄q̄ mortuū q̄dā
cadauer z vermiculū q̄dā qui pedibus calcāt^r cordia-
liter mācipauit. De obia quā exhibuit fratri suo āge-
lo nil scripseri p̄ter id q̄ lectū est. Ad cuius tñ mīmū
pauebat nutū: insup et tremebat. Illā tñ scām quā re-
ligiosi suā per p̄fessionē deuouēt obediētiā. viuaci m̄-
mis suadelis comēdabat illis dicēs. Dilci fratres mei
cū ōnī māsuētudie studeatis scē obediēcie obseruāe iu-
gū qm̄ maximi p̄m̄q̄ obia ē. Quā vobis dñs suo exē-
plo t̄q̄ coheredibz hēditariā reliq̄t: fact^r obediēs vsq̄
ad mortem crucis. ¶ Contigit quendā religiosū ordi-
sisteciensis eligi ad onus prelature: ad c^r executionez

difficilem se reddidit. et si quo modo curam animarum
sibi canonice suppositam. ex caritate declinare posset
virginem consulturus aduenit. Et quia verebatur.
agnosci: quasi de alio loquens exors^r est in hunc mo-
dum. Noueris inquit carissima soror quēdam ex nos-
tris electū in officium prelature: ad quod cū sibi plu-
rima pericula viderit imminere: difficilem et inuolun-
tarium se reddidit: sentiens quia minus apte possit ex-
plere que ad huiusmodi officium merito requirūtur.
Cui Ilduina mox respondit. Optime pater timeo
ne subterfugia fratris illius friuola sint z nulla. Nam
sub potestate constitutus est monachus: honorem
fugere potest: onus veruntamen si vires ei suppetāt
abnuere non debet. Formidandum deniq̄ est illi: ne
fugiens periculū minus incidat in maius. Quasi dis-
cere velit. Incidet in stillā cupiēs cauere caribdi. Ete-
nim p̄pter obediēciā anime leuius esse spabat i prela-
tura nō p̄curata. sed iposita: q̄ deposito iugo milita-
re sub p̄pria voluntate. Quid ad hec! Cōtēpnit mo-
nachus consiliū virginis. onus abicit. prelaturam p̄
libertate declinat. Sed iuxta oraculū virgis q̄ mi-
nus verebatur id accidit. Nempe ut audiuerunt ali-
qui ex ore eius: tantos tribulationū anfractus incur-
rit: vir ille religiosus iuxta verbū femine dei. q̄ mallet
incōparabiliter periculum oneris cum honore. cū hu-
militate subisse. q̄ periculosissimi oc̄i sectatus fuisse
dispendiū. ac mētis euagationez. Hec itaq̄ salubris doc-
trina nedū religiosis. onaginā libertatē sectatibus.

sed et quibilibet deuotis necessaria est suadente virgie ipsa
 petis atque dicente. **Q**ui lucra aie sue petit et non dampnum
 stabilis stabile figat locum ibique in abdito cordis sui secre-
 tarium nactus libi construatur inclusorium et absque dubio in breui si-
 bi dominus setret fieri placatum. **S**ume hunc genus homines execraba-
 qui prohibito sue volubilitatis dant promissioni pedes suos.
Non inquit scificat locus quantumcumque mutetur: quia quod se ge-
 rauerit homo semper secum portat semetipsum. **S**ecularibus
 autem obuius illud de obdientia solitum erat. **Q**uiscumque optat ut
 in eo spiritus dei operetur sancte matri ecclesie obediens sit ac in ea
 suo professori a quo magna salus illi dependet tamquam a vicario
 ihesu christi. nam sic facies requiem inueniet nequaquam aliter. **P**au-
 pertatis etiam rerum et pauperum zelatrix eat precipua quod
 ita fore attestantur tugurium stratum et reus penuria. **S**ed
 paupertatem spiritus ille promoueat in ea preceptus laudis et sui
 ipsi? abnega? viscerosa. **S**i quoniam quereret ab ea tunc necessi-
 tatis an scilicet habundaret. respondebat habundans satis. **C**um tamen
 ex hoc a mulierculis argueretur quibus innotuit penuria ei?
Humilis christi faula dicebat. **S**atis habundat: quia ideo quod ha-
 bet preterit. **Q**uis ei inquit ait cum hominibus coes non sunt diuis-
 cie et delicie sunt nichilominus? in cum eis pauperes et miseri
 es communes. atque hijs habundans deo gratias agens
 requiescit. **O**ppidan? quidam e flordia veniens vidensque
 abiectam domunculam patris legumarie obtulit ei adhuc viuens
 et de diuicijs suis construere domum sollempnem in qua magis ho-
 neste quiescere posset si vellet. **C**ui paupercula respon-
 dit. **N**ichi vita comite dilecte frater domum ampliore
 non construes. sed si quis in loco isto per hospitandis pau-

peribus post decessum meum domum extruxerit: oro celestem do-
 minum ut elemosina in sinum suum vacua non redeat. **Q**ui et
 duce deo per bone memorie supradicti magistri godofridi filium ac
 medicum sonndanc noie wilhelmum per obitum dignis cernis-
 mus esse completum. **P**arcimoniam non nisi prioris etatis
 in virgie commendare minus necesse dixerit. cum tugurium illi fu-
 erit palacium. stratus stramine? aut ligneus lectus ebur-
 neus. cingulum cilicinum balthus regi? vlcera putredine
 preciosa monilia: horride plage optata solacia. multe la-
 chryme noue delicie. tribulatio mundana consolatio mira-
 vermes scatentes sociales cuius. dolores et angustie cor-
 pis velut epule laute. **S**uadebat quippe corporale abstinen-
 ciam. ita tamen ut lima rationis et sale condiretur. sciens
 quoniam corporalis exercitatio sine comite tali periculum facit
 insuper ad discrimina ruinosam queque disponit. **C**astitas
 virginalis ceteras inter virtutes tantum illi dabat insignem
 ut excellencia quadam vulgo virgo noveretur usque in presentem
 diem quousque defuncta. **V**eniebant nonnulli flammiferis ignibus
 interdum veratilibus: quos lamentabiliter ob hanc miser-
 riam lachrymantes. purissima suis consilijs precibus ac precibus
 de faucibus voraginis reductos. ad mundiciam tantam mentis
 quam corporis reducebant. **E**rigente porro necessitate corporalis
 molestie matronas honestas ad corpusculum preteritum
 dum exhibuit: super nudo tamen tangi vir ab honestissimis vir-
 ginibus permittit. **O**ptimum sciebat animurale virginitati fore
 pudorem: et firmum repagulum esse castitati a nemine tan-
 gi quamquam inter virgines velut astrum matutinum reful-
 geret. et velut in latebris lumen abscondita. crucifera

facie viris quibullibz nō pateret. Veri igit' pulchri sūt
gressus virginis hui' tāq' filie principis: q' velut castroz
acies intrinsecus hys virtutibz ordiata in medio iuue-
culaz tympanistriaz gradit': inica si formosū dilectū
¶ De quibusdā opibz misericordie ac de suppletionē
defectū et spūalibz refectionibus eius. **¶** Capm scōz
Sane mentis virgo cū nullo pastu cibi corrup-
tibilis indigeret: ob deuotiōez tñ q' rūdā qui de
um in ea venerabāt'. elemosinas p' suis et ali-
orū necessitatibz distribuēdas qñz retiebat. Sibi par-
cissima. semp p' hys quibz foris idigebat alioz pau-
perz se matrē fici cordialit' studuit nulli negabz manū
q' diu supeēt q' drās a obul'. Et q'bz non poteāt extēdē
manū compassiū p'bebat animum blādūz offerebat
de thesauro p' cordis hū ciboz cotos iterdū crudos
trāsmittebat. Si qñ p'curia per iternūcios circa de-
portāda queqz neglectū aliqd essz: paciēs dicebz. Qd
meū est feci. qd bonū est ipi decernite: sed utinā primo
desiderio meo q'admodū suali vobis fecissetis. Hoc at
dicebat qm de paupe tantū illi cura fuit: q' eis quasi de
regibz et principibz culti in regno celoz futuris vel ad
horulā consuetā ānonā distrahi aut retardari nō vellz
Rouerat liquidē ex noie paupes et habitaciūculas eo-
rū: ut q'uis iaceret i latebris: oīa tñ vidē. oīa distincte
et sensibilibz solita ē percipē: ut q' si cū hoibz conuersa
ri credēt'. Pro hys q' salire carnes i hpeme iubebat.
salitas decoqui cū legumibz utpote pisibz p'cuābat: coc-
tas xpi pauperibz cū bñdictione mittebz. Vñ factū est

quadā vice. ut porcio q're ptis vacce cū q'busdā vicis
ad pascēdos pauperes in sortē ei cederet de q' cū milite
illius copisset cū pisibz certā q'ritatē. z ad saturitatē tri-
ginta domos creassent. astuit qui dicerz. **¶** Hic via iux-
ta imperiū tuū triginta paupū domus de carnibz et pi-
sis tuis ad facietatē puidimus. sed nec olla adhuc vide-
tur minuta. Ad q' statim rñdit. Non meis meritis sed
sua bonitate id fecit de'. Nonne p'misit dñs date z da-
bitur vobis? Nepe mirū dictū. **¶** Māducauerūt de hys
carnibus domestici. simil' māducauerūt veientes pere-
grini. z pctis p' āniratiōe p'culis manū dñi adesse pro-
testantur. qui farina paupercule vidue quōdā r'pleues-
rat poriam. oleūqz non deficere dedit i lechito. Nō ve-
rebāt' diuites qñz de buccellul' iacētis nre bgis petē et
hoc q'dē p' deuotiōe. Nec illa diffēbz oī p' amore dei pe-
tēti tribuē. q' nimo q'dqd sic in noie dñi mittebz de ele-
mosinis pēnis scē orōis quibz magis redoletēt corā al-
tissimo sedula premuniebat. Oratio enī elemosine pi-
us comes est et in refectione viscerū optim est corda fi-
lioz cristi gracia stabilire. Illos q' maxime pauperes
pascē simil' z potare secreto mō studuit. q's de mūdāna
felicitate plaplos ad miseriā nouēat. q'z p' pudore nō
audētes medicāe p'gnouit. clāculo ne p'dēt' eoz iopia
vict' nccāria mittebz. **¶** Medicabz z ipa si qñ carnes pro
paupibz deficerēt. **¶** Vñ q'dā tpe viz deuotiū poposcit
quatenus p' reficiēdis visceribz pauperū quorūdā ars
mūporci si habēt coctū destiarz. Qd et vir fecit. Sed
mor' q' q'ta sit deo nian? ad dādū porcā pti? enicuit

Vir iste ut ipse confessus est paulop? in eū locū vñs
de unīcū et solū armū acceperat oculos attolles: statū
aliū multo maiore pēdere in eodē loco vidit. **Q**ua pp
ter familiā suā diligētī? interrogās: an quis illaz illic
tale quid carneū attulisset: et dicētibz illis q? non: de
manu dñi allatū esse sicut facto opus erat ratus ē. **F**ic
nō inmerito vir virgini deuotior: sit pauperibus et ipse
ad dādū pator sit crescēte pietate pauperū amic? deo
piunctio. **T**ēpore hō de quo superius cōmemoratū
est videlicet quo modicissio vino vel aqua ante aduētū
pdropolis uteba? cōtigit nouū qdā nō tam mirabile
q? miserabile et imitabile qd dicere propono. **M**ulier
quedā epilentico morbo laborabat: que casus ob hor
rore grauis erat ad videndum. grauior autē ad hospi
tandū. grauissima autē ad conuiuēdū. **Q**ue tāq? abs
ortiuū contemtilis et contempta: sepe corruerat in
plateis. **H**ec igitur in āgustia spirit? tuguriū vginis
elemosinarie statū cū intrasset: potū sibi dari poposcit
Cumq? de modico vino quod superat virgo mime co
gitaret: cū sala tūc esset aquā egrotanti bibendā mon
strauit: q? illic reposita in quodā vasculo continebatur
Bibit ergo et ebibit sitibunda totum qd inuenit **S**ed
quid hec inter tātas āgustias estuātī? **A**rdeat et exardz
languida instat ut āplius accipiat. **V**est igit? tūc i mē
te acille dei: q? modicū vini supeffz. qd et digito mor in
dicauit eidē ut biberet ebibit cursū et aliud modicū qd
inuenit. **A**ddidit petere tercia mulier epilentica. **N**ō ha
bēte quidē liqzē ptulit hō denariū dicēs ei **V**ade nūc

filia cū isto denario emē tibi: qd tibi necessariū ē bi
be: vasculū autē qd euacuasti loco suo reponē. reponit
vasculū gauiſa de denario sitibūda nimis muliercula:
et cōfessi iuxta obū sibi datū ut extiguat siti suā taber
nā petit. **T**pe hō sebrū supueniēte istat hō apud
pēm suū qui tunc adhuc viuebz: q? porrigēt illi modi
cum vini tūc ut labia tingātur que sicca erant vehemē
ter. **N**on enī recordabatur ea hora: qm epilentica totū
ebibiffz. **P**orripit igitur pater filie vasculū sed qd ppē
deū euacuātū fuit celit? a deo repletū vino optio mor
iuenitur. **M**irabile valde: stupet virgo memoz pieta
tis exhibite mulieri: vinū naturalissimū quo nullum
prestantius biberat mor degustat. **Q**uod quidez sus
um colorē rubeū et saporem optimū nūq? perdens pa
tri stupore ingerit: nichilominus virgo secreti sui con
scia vnde venerit nullatenus pro tunc indicauit. **T**an
dem cum multo tpe vinū illud de vasculo non deficerz
incuria mulieris cuiusdā effusū est. **D**oluit xpi famu
la cum tpe illo adhuc q?uis tenuissime utētur vino: do
luit autem magis quia nemo hominū sibi vnq? conue
nientius vinum attulit: quia sine aqua pmixta cetera
vina nunq? bibere potuiffz hoc solum purū z impmix
tum bibebat. quae ex re patuit q? misericors ad paupes
res xpi nostra virago extiterit: que feminā epilenticaz
de vasculo suo bibere iussit. **O**b qd hant dubiū de cele
lario prepotentis dei vinum electum accepit. **A**d hec
quidem diffuse pietatis opera multiplicanda copiosa
donorum dei affluentia prouocari protin? videbatur

Accidit semel ut fr̃e suo Wilhelmo migrante e seculo
filij eius debitis in numeris obligati ad extremas misere-
rias deducerentur: q̃s nullatenus humano mōe refudere po-
terāt. cūq; nō tam lauguis p̃pinq̃tate q̃ sp̃s caritate p̃
releuādis miseris desperatū filiorū clenodia q̃dā ṽdī
feciss; venditorūq; precū sub certo denarioꝝ numero
sil cōgregass; p̃mutatis ex eis aliqb; ut vni? esset vli-
tatōis nūmismatis q̃s in vnā bursa reposuit. **I**ussit
ig̃r singulis creditorib; per nycolaū cōsanguineū suū
latissieri vlt ad q̃dantē nouissimū: et h̃ys factis si q̃d
de bursa supess; fidelit̃ sibi reportari. **Q**uid plura: sa-
tisfactū est ex octo libris monete regionis illi? singulis
creditorib; iuxta d̃ginis optatū: numerat̃ ex bursa de-
narij q̃ relicti fuerāt. s; cū trina vice renumerādo iussu
d̃ginis singuli denarij in bursa in sua p̃tia digito dis-
tincte reuoluerentur: tot libe tot ve denarij ab ipso ny-
colao repta sūt q̃t p̃mo manu d̃ginis summati positi fue-
rāt: q̃d cū 3° sic ea volente cōtingiss; indicto silentio cun-
ctis qui aderāt ne forte cui dicerēt q̃ viderant de cetero
bursa ipsā cū denarijs bursa ihu censuit appellandam.
Expēdeb; illa postmodū de bursa xp̃i paupib; magi-
fice: et ip̃e dñs habundāter infūdebat. **E**t cū numeras-
ri dc̃m̃es post h̃m̃oi expēlas sic factas cōtingēt: p̃cepta
tibilis icremētū supplementūve diuine largitatis ino-
tesceb;.

Quēbāt aliqñ sibi cordialiores: q̃tū p̃ obli-
tū fr̃is sui wilhelmi de marcupio dñi ihu distribuisset.
q̃bus ait. **E**x q̃ gloriā dñi vos in hac re latē non videret
dico vobis hacit̃ q̃ de octo libris ultra libras. xl. i pios

paup̃ez vsus expēdi p̃ter eas q̃s p̃ debitis fr̃is mei cre-
ditorib; suis reddi feci: sex ānis ān obitū d̃ginis multi-
phariā multisq; necessitatū modis in pios egenoz vsus
dicta pecunia distributa ē itez a dñō multiplicata ē: et
post trāsītū d̃ginis p̃s media eiuse sp̃ei mōete et figu-
re in eadē bursa ihu repta. **S**imilit̃ de aureis denarijs
corā positis trib; fidedignis cōtingit illi: q̃ 3° reuerari
non sine stupore assistentiū visibilē adaucti sūt. **D**uo
ig̃r minuta corporis videl; et aie d̃go ñra t̃m habens:
super lectū doloris sui p̃ holocausto medullato dedica-
uerat: et quicq̃d p̃ter illa cōquirere potuit: velut paleā
estimās p̃pter xp̃m dñm in cohēdes ē p̃mēsales illius
p̃digalitate expēdebat. **P**orro iuxta trib; vitatis p̃
simplo centuplū: p̃ terrenis celestia: pro t̃palib; senis
piēna: p̃ h̃ys oib; gustanda dedit illi dñs: ex q̃bz vni
ceteris reseruatis in posterū enarrabo.

Profecto cū
nōnunq̃ in paradisi exultatōis seu voluptatis prout
deo placuit efferretur: vidit vice quadā claritatē mira-
bilē e celo splendescere p̃sertim super animas viatorū
quas ibi cernebat secum singulari raptu eleuatas. **V**i-
ditq; in illo splendore tanq̃ exercitū sanctorū pulcher-
rimū confluere: inter quos notanter celorum reginaz
et dominā discernebat. **V**idebat quoq; mēsas interea
sericis ac preciosis vestibus sumptuosius operiri ē ele-
mosinas q̃z q̃s dieb; illis pauperib; erogauerat quas
si de celo delatas papte collocari: cernit illic ē pocula q̃
fictilib; vasis sitibūdis p̃pinauerat in cristallinis au-
reisq; idijs reuerētissie p̃parari ē alia q̃ dederat egenis

multa satis. Accedebz et gl'osus ut videbat' clarissim?
 cetus sedere ad mēlas pparatas: videbat etiaz sigulos
 singularis militie sue deferre signaculū. Erant tamē
 illic quidam sacerdotali ornatu vestitu: sed calices orifi
 cio eorum deorsū deferentes. Inter quos unū fratru
 suoru defunctū olim noīe balduinū cognouit q ab ute
 ro mris deuotione parentis utriusq ad sacerdotiū su
 erat oblatu: s; sua negligentia postposito caractere
 sacerdotali mrimonialī viculo alligatus hac de causa
 inter ceteros calice deorsū verso in terra minoratū. Et
 quod plus est audiebat illic sonus quasi ad mensā epu
 lantium: se vero ministrantem illis letanter illic agno
 scebat. Ob quod sane cū ad se rediret. micro modo: con
 suetas elemosinas ampliare plurimum postmodum
 conabatur. Quā salubris est igit' cogitatio pios ocu
 los a paupere non auertere: esurientem animā nō de
 spicere: inopem verbo non exasperare. Sed admoduz
 prestancius atq salubrius huiusmodi pascere et pota
 re. Quatenus fenerando pie dominū cristum in pau
 pere feneremur dicentem. Quod uni ex minimis me
 is fecistis michi fecistis. Enimvero per sapientem di
 citur. Rogationem tribulati ne despicias: et ne auer
 tas faciem tuam ab egeno.

**De visitatione infirmantium et in puerperis
 iacentium ac de vestitione nudorum.**

Capitulum tertium.

Sed et plane nōq de viragie nostra sufficiēter
 dixerim nisi et de visitatione scā puerperis et e
 grotantibz ad memoriā reducēo pauca q se
 quuntur. Pariētū nēpe et infirmatū mater et scā obste
 trix esse videbatur: ex sedula cura quā gerebat. Hīs q
 q ut dignū eāt delicatiora tq debilibz fercula parari
 faciebat. psertim hīs qui recta fide catholicā agebant
 vitā. Cuius rei gracia prigit ut mulier quedā cristi fa
 mule deuota secū ad tēpus moram traheret secū con
 uersaretur secūq ppter huiusmōi egrotatiū visitatio
 nem familiarē tēpore multo habet'. Maxima enī con
 solatio erāt ei parīs serus et voti habere amicā. et soci
 am: cui animi pietatē detegere posset. Quare re dic

tam feminā huc illucq; p ut opus erat iuxta ipetū spi-
rit? ppassiui mittere plueuit. Verūtū vti āplius cons-
probaret spiritū eius: pfusa semel pl? solito. qñ cū cor-
dis exultatione aduocās eā dixit. **R**ogo te soror charis-
sima ut iā venas pietatis pādere velis. qñ geris ad mi-
serabiles psonas: vadasq; ad forū pisciū emptura deli-
catiores pisciculos. quos poteris iuenire p debilibus
et infirmis. & optimo pōimēto para illos. sicut mādu-
care velle tales ifirmos nosti. fecit itaq; deuota femia:
illa ut martha q iusserat sancta virgo. **I**nteriz ista qñ
ut maria feruēt pro baiula sui mīsterij qd poposcerat
dominū pēbar. **V**ix illa domū intrauerat: et hec no-
stra lūdina spū exultās ait. **F**ecisti ne dīcā qd dixi. nō
ne fecisti. **A**t illa. **F**eci quod apti? potui. **C**ui lūdina
Rem inquit deo gratissia & charissima fecisti. **I**am pe-
te a dño qd tua psciētia dictauerit pie fore petēdum. &
apud dominum ut petita accipias elaborabo. **A**t illi
mulier ait. **S**i dictis facta ppenles: optima michi sor-
ror et mater eris. **P**ro quatenus pccōrū meorū veni-
am consequar. et perseuerandi grāciam: reliquū tu-
e caritati relinquo. **C**ui lūdina. **R**em grandem pe-
tisti sed salubrem: quia veniā et grācie perseuerātiā
De eo vero quod michi relinquis solus misericors do-
minus sua pietate prouidebit. **V**ade iqt vade nunc et
tu orans pro me. **I**n hīs igitur verbis mulier q tris-
tis antea fuerat quasi sarcinā grauē deposuiss: mira-
modo abiit consolata. **Q**ua ex re colligiturnostram
viraginē. in lumine thearchico vidisse qd explicate p-

ponere nō licuit. qd q; flāmpera pce pietatis ministrā
ob amorē cristi ministrātem misericordiaz patri cōmē-
dauit q tāta spiritus leticia plus solito securitatem
petēdi pposuit pponēs fiduciā de misericordia dede-
rit sane credēs nō meritū qui dixit. **B**eatī misericordes
qm et ipi misericordiā psequuntur. **E**t quidē ābrofi?
ait **A**rdentiū criminū globos beniuolēcie sue fonte re-
frigerat elemosina & quodā irriguo largitatis obruit
incēdia delictorū ut qñ uis criminibus prouocat? cogat?
liberare aias elemosinis quas punire disposuerat pa-
ter ipse pietatis. **C**ogit? a nobis qdāmō cū cōpellitac
pro actibus nris mutare sniam et in vno eodēq; hoīe
nūc seueritate iudicis pmouēi. nūc prius pietate blādi-
ri. **R**ursū sapiens ait. **Q**ui prius est ad misericordiā
benedicet? **Q**uid inoror hīs ampli? **C**olueuit cris-
ti spōsa suū āgelū depicari. qñenus domesticis sugge-
rendo suaderet i paupes dñi seruare pietatē. **S**edē
tibus quadā vice deuotioribz atz sibi magis domesti-
cis ad mensam affuit quidā ad ostiū. miseratissio qdā
ut videba? affectu elemosinā poscēs. **C**onfessor at dgi-
nis admirat? sup isolito petēdi more. p cito gradu pfi-
liit ad ostiū s; nec ullū iueit. **R**esidēte illo mor clara vo-
ce seruataq; pma modestia qdā iterū elemosinā petē-
do auditur & idē sacerdos velut ātea fecerat subito sur-
rexit s; scō fraudat? resedit. **M**ēit & alter tercio petēs
elemosinā surgit ecōtrario pōbiter ille. s; is cui festin?
obuiare studuerat cū tamē patul? pateret oculis vic?
necessz diuertēdi āgulus nūsq; velut prius cōparuit.

Quobrem turbati valde ad virginem ipsam concurrerunt: fac-
tū ipsam per ordinem enarrarunt. **Q**ue rēdit **O**stendi cor-
de ad surgendū fratri vno angelo. **U**tinā ipsū magis ve-
nerati fuissetis de cordibus vestris. **A**d hoc vēit ut pba-
ret vos: si inter epulas quas supplestis mēores dñi crea-
toris vestri essetis. **P**roinde vgo nostra lhydria sicut
veros mēdicos palā seu secreto mēdicātes sustētabat
sic etiā ecōtrario detestabat' eos qui de pietate questū
faciūt et rapinā. **T**ales etiā socios furū. pprocritas. fic-
tos. parietes dealbatos vitādos affirmabat: q' veros
rum pauperū deuorāt elemosinas sua volūtate nō ne-
cessitate dicentes se egenos. corā deo sepi' inuēti lupi
rapaces. **C**ontigit enī pcholor. ut mulier speciete'
ēligiosa: intrinsec' tota ficticia et lupia domos circūcur-
sitaret eorū q's magis pietati deditos noscet. maxime
quosq' quos didicerat habūdare. **U**t igit' liquefactiue
ppassionis beatā hāc virginē esse pcepissz: pperauit
illo ire nō q' diuitē sed potius pauperē reb' estimaret
eam. sed maxia pauperū zelatrice ob qd et ipsa extres-
mani paupiem mētitura. largā quoz bñdcoe se recep-
turam arbitraba'. **I**acebat at eo tpe virgo grauissis
fatigata febribz. ita ut nulli etiā domesticorū bñ loq'
valeret. **L**ugrubi veste igit' induta desup domesticam
quādā katherinā noie casu reppit: pfūda quasi de cor-
dintimis suspiria traxit. tremulam vocē ac tenuē for-
mans. celibem se vitā secreto ducere dixit: z hac de re se
amicis z parētibz despiciabilē factā. adhibitis diris ge-
mitibus allegauit. **E**stimās at katheria q' vez dicerz

duxit eā p tūc ad pfefforē dñz videlicet illoz Walteri.
qm z ipe ver' pscrita erat **Q**ui statū auditis q'ulosis
bbis fecte femine: largā quā q'rebz elemosinā porrexit
Postera qdē die cū a febribz libera foret lhydria: mor-
tūlit aduenire katherinā iā dictā: z dixit ad eā. **Q**uā-
uis soror karissia iacueri heri sub māu dñi sicuti psues-
ui: non tñ latet iā me quā mēdax ad te mulier illa ve-
nerit: z q're' bbis deceptoris atz ficticijs sefellēit te. et
p'rez z pfefforē meū z quō de bonis dñi presto fueritis
dare illi. **I**gi' amō ad dādū hui' cemōi vie hōibz esto tu
cautior. nā ut dicit scriptura ē qui neq'ter se humiliat: et
iteriora ei' plena sūt dolo. **R**ursūq: **N**ō oī spūi credēs
dū ē. **S**atagebz plerūz nudos cū adiutorio deuotaz
laicaz iduē q'q' ex deuotōe ppositū salubre nō adeāt
p lino bistū: p lana purpurā: p laboritio equiē ppare
Cūz qñ pāni vcluz sbie tā lini q' lāe augēn' i māu ei' ut
vnū ex mltis cferā accidit ut sacerdos qdā vestiēdus es-
set **C**ūq' pgruu' clēical' decēcie pān' nō rperiēt': affue-
it mulier q' dixit. **P**ānū aptaui m nouū z nigrū. sz qd h
iter tātōs: **B**er m tñ vlne sūt: sz filia mea m molesta
ē petēs sibi fieri de dcō pāno caputiū. **E**t qd ego p vlu-
meo seruabo: quid pluris: **C**ui lhydria. **A**fferto iqt m
q'so pānū illū q' aptasti z dñs pvidebit. **A**dz dñ **A**ffer-
tur pān' ad manū vgis q' q'si mēsurare vellz ducit ad
os pānū z manū. **E**t mor faciete dñs lōgitudō tāta ses-
q'tur q' z sacerdoti decēti vestitu iuxta honestatē clēica-
lē rgiōis illi' vsq' ad talos pūllū ē et cū h tā mī q' filie
de supfluo affluentissime superfluet qd petebāt. **S**tupes

bāt oēs sē h facta: nec cessāt iqrere vñ ita scē sit **Q**ue
rñdit credite m̄ iquit misterio scī āgeli p pace vñ id fac
tū est: ne puare? pī? sacerdos necāria sibi veste vos ac
optato p modo ne frustraremi. **S**ic ergo dgo nudū o
peruit vestimēto: sane suo nos exhortās exēplo vt seq̄
mur vestigia e? **¶ De grā iformatiōis z psolationis**
Sapiētibz z ilipiētibz de: **¶ ad oēs ¶ Ca. q̄tū**
bitrix scā cū lras nō didicistz vñic? ei codex sus
ic liber vite crucifigi ihū. **E**c h t̄p̄ exēplari cor
rectissimo discipula sedula mirabili auuiditate stude
bat hauriē adō vt peccantibz despātibus pñiāz iustis
disciplinā adolecētibz obiām: seibz sapiām: p̄latis vi
gilaciā: iligiosis pseueraciā: sacerdotibz castitatē z sac
timoniā sufficiēter inculcās p suaderet. **V**eniebāt sim
plices z mechanici consiliū vice ab ea postulātes **Q**ui
bus dicebat **O**ciari nolite dilectissimi nā ociū sētinā z
nutrimētū maloz est. **S**criptū ē enī: labores manuū
tuaz qz māducabis beat? es et bene tibi erit. **V**irgibz
adolecētulis cū etas illa seruēciōz lasciuiedī cā sit dice
bat **M**lā maliciā docet ociositas ea ppē carissime t̄p̄
a venēo virgītatis caueat **¶ V**eit z puella qdā ad do
mum eius quam uix domū eius intrōeūtē statī posuit
ad laborē. **N**ec paciebat? illā vel ad horulā euagari: scī
ens qz libertas: ociū delicie: venustas diuicie: incētina
sūt voluptatis. **¶ A**ccedebat ad eā vidua qdā sic inqui
ens. **S**atis habūdo p trāligēda misēā vita hac quid er
go? **S**uades an ocio dāe trāquillā vitā ā laboricio da
re operā? **R**ñdit l̄gō p̄ia. **O**ciū tibi nō psulo nā artē

lanificqz nosti qz si velis panē ociosa nō p̄medes **S**ciebz
ei qz scriptū ē. **Q**ui furabat? iā nō furetur: magis atō
peret? laborādo māibz qd bonū ē: vt habeat vn tribus
at necitatē paciēti. **C**ūqz vidua negociari p̄timefcēt et
periculū cupiditatis allegaret: dgo rñdit **A**rs laneficqz
bona z victui necāria: quā si puerteris in cupiditatem
vtiqz piculosa ē **S**i dō causa vitādi ocū z paupēz ad re
leuamē ac tui t̄m exercuēis illā: nulla tibi causa timor
is. **V**ex tū in hac re vttere psilio meo. **V**t at te dñs in a
gēdis dirigat sp̄ velleis vñ? **I**anā dñō p̄secrabis dabil
qz paupibz. **S**in at ob ruerēciā quicqz plagaz xpi totū
dē eis dabis denarios: z āgelus tuus custodiet te ne
offēdas **I**nsē et suadeo ne tuos oparios fraudes vnqz
mercede sua. **¶ C**ōtigit at vt fluctuātibz mercāciarū
fortuis p? multimoda lucra: qz mulier illa vidua dāp
na pateret? **E**t cū mercatorē suū vice qdā ppter p̄teri
ta dāpna pputādo in vno aureo sefellisset. putans qz
liceret ei ppter iustū dāpnū tacite iustū sumere lucrū.
tādē post breue spaciū idem mercator mortu? ē. aure
o r̄seruato apd viduā ante dictā. **P**eracto qdē aliquo
tēpore mercator aparuit h̄ginī sce dicens. **D**ic q̄lo mu
lieri tali quaten? aureū illū quem sibi min? iuste sub p
putatiōe iter nos habita sibi ānumerauit q̄tocius t̄s
bi restituat. atqz ex hoc cādelas cēas ad mīllas celebrā
das michi enias. vt michi psint ecclesiastica suffragia
ipsā vero nō feriat vltrix diuina iusticia. **E**o dicto mox
disparuit. **M**irabile dixero valde. **R**ūciat virgo vidu
e que audierat. audit qd oēm mortalem latē putabat

Et quasi percussa p̄ terrore p̄ter et rubore: factaq; resti-
tutio de celo caucior efficitur ac nūq; tale quid ausa ē at-
tēptare. **N**o pacē at mutuo seruādā iter se viculo ma-
trimoniū ligatos amoneb; Cōsiliū at q̄rētib; dicebat.
Carissimi mei sacriū coniugii assūpistis iā salutifex nō
modo putetis i eo fidelitatē corp̄m sed etiā aior;. Et i
deo pacē q̄rite pacē tenete ut de; pacis vobiscū sit. **Q**uod
circa. hoim̄ sepi; triplicabat obū istud q̄ diceret. Nos
iquit unū habem; p̄rē; uno pane pascim; oēs de uno
calice p̄cipiam;. **P**atriā unā q̄rim; oēs unū corp̄; su-
mus i xp̄o alē alteri; mēbra sum;. **M**ulier qdā suā
filiā nuptui tradidit: et p̄ nupcias gaudēs de p̄ditōib;
generi sui quodā mō se iactauit. Cui dgo ait. Nō sūt a-
deo penlande t̄pales diuicie corp̄alis pulchritudo: ge-
neris nobilitas: dignitas p̄sonar; aut amicor; seqla: s;
dtus et disciplina mor;. prudēcia: tior dei: q̄ titulo diuī-
cie p̄quisite sūt. quo ve possideāt. **Q**uali dicē velit. **H**ec
attēdūt hoies carnales q̄ trāsitōria sūt: q̄ dō necāria sa-
luti aie nō aiaduertūt. **N**ā a p̄ntib; dāt; diuicie: a dño
vero vir vel vxor prudēs. **P**redixit q̄q; virgo scā sic ia-
niē gloriātt: q̄te; i filia multas t̄bulatōes passura for;
Nichiloni; attēruit auxiliū dñi nūq; amouēdū ab ea:
q̄ utiq; p̄tigerūt ut dīcēat illi. **I**mpuēit ei filie dē seine
tribulatio carnis de q̄ meōrat aplūs: accessit sterilitas
egritudo; succreuerūt multiplicata suē flagella. **S**;
hīs oibus suffragātib; orōib; sacre v̄gis lōd wie libēa
nit eā dñs ita q̄ in timore dñi diem extremū clauderet
fine salubri. **S**ane quoq; illis dieb; vir quidā et mulier

iuxta feruorē adoleſcētie q̄ iumentis filis est apud ple-
rosq; se min; cōnabili libidi mācipat q̄ in spū vita v̄-
ginē nō latuit. **I**ḡ v̄gineo seruato pudore p̄uasit pu-
dicissia seia iunēcule q̄ten; delister; ab illicitis abusib;
alioqn ira dei deserviret in eā et in maritūe;. **A**udiēs au-
tē iunēcula q̄ cūcta sibi licē putauerat q̄tenus secretū;
ei; p̄ccm̄ dgo cognoscēt: et qm̄ sic lasciuire nephas est;
apti sūt oculi ei; et velle abstinere se valesaciens sp̄sp̄o
dīc: qd̄ aut emēde secutū sit nescio. sed h̄ utiq; vez cōpio
q̄ten; paulo post muliercule illi; venter itumuerit. ob
q̄ letati sūt oīs amici et cognati putātes q̄ cōcepiss;
sed mor ut ad aures leticie h̄ rumor puenit: **I**h̄d via
referētib; ait. **F**rustra gaudent isti hoies sibi sperātes
p̄paginē in cōlāguinea sua q̄ tumor ventris eius p̄-
lem nō indicat s; radicē corruptā quā intus h̄ et latētē
infirmatē. qd̄ et ita postmodū cōtigit. **N**am inualuit
egritudo: successit lāguor diuturn; multiplicatae sunt
erūpne: et ultimū oīm terribilū mors speciosa iunēcu-
lā petulancie carnis quodā deditā suo iure cōclūsit. **C**
Pleriz infirmor; pro consilio sanitatis h̄nde ad eā cō-
fluebant: q̄s nedū in aia suadelis sacris ad deū cōuertit
vez insuper acsi archimedica foret sepe curauit in cor-
pore nō enī ut **A**uicēna vel alior; medicorū agmina cō-
fidebat in herbarū viribus: qm̄ sic paupibus paciētib;
paupcula paciētissia malagmata sanitatis indicabat
qm̄ non didicerat litteras: sed in solo v̄bo dñi q̄ restau-
rantur vniuersa. **C**ōfluebāt ad eā ex omi p̄te religio-
si multi tēptati āgustiatī mētalit; afflictī varijsq; dolor
h̄ iij

ribz hois utriusq; cruciati tñs ad mēem desolatoꝝ oim
illius tñs qñs qñs interdū in extremo piculo positos q̃
si filios sepi? ad salutē ruocabz. **N**ā meror in corde vbi
ri iusti hūiliabit eū: et in sermone bono letificabit. **E**a
ppter dederat illi dñs spz suū q̃ signāter afflictis et des
peratis qdā mō sic loq̃bat. **Q**uicūq; tediū aut āgor cor
dis te cōculsit etiā usq; ad extremū viriū: recurre q̃to
cius ad mīay patrē tñs infātui? ad vbera mris sue. et i
bi reuela dño viā tuā et iacta oēm cogitatū tuū in eo et
ipse faciet te tuay āgustiaꝝ oim obliuisci. Tandē post
multa salutifera documēta subiūgebz. **N**on solū eq̃ni
miē s; hilariter cū grāy actōe quis molestia imista seu
pmissa celit? fēnda est. et qd pluris tñs dga dilecti pñs
debz a filio pplexari: eo q̃ infinitis modis elcōs qñs p
bare cōsueuerit qñs aux in fornace. Itaq; feruētissimis
eloquijs ei? inerat multū latētis energie q̃ in aures vi
roꝝ gementiū atq; dolentiū trāsfusa: mentē et spm trāf
figebāt: trāsfigēdo qñs oleū ungebāt et ungēdo spūale
velut antidotū reficiebāt. **G**audē cū gaudētibz ac flere
cū flētibz illi practica phia fuit iuxta mētē apli se tñ il
libata manēte semp in medio natōis ifirme vñ puerse.
De virtute fraterne correptōis qua sine psonarū
acceptione pollebat. **Ca. v.**

Et qm lucifuge lux: bufoni flores vinea cōi di
cto graues sunt: ita carnalibz hoibus dgitas
habiciois hūilitas: iuidis caritas mortuis deo
voluptuosis: vita spūaliū crucifixa. **C**ōuenere nōnūq;
lectatores ollay egipti bibuli et expotatores calicum

ut caperent aliquid ex sermonibz dginis huius sancte
Questuarius quidā garrulus et cupidus cū multa
de virgine audiuiſſet: curiositatis inflatus spiritu qua
si in mirabilibus supra se deābulans astantibus plu
ribus ad eam dixit. **D**ic michi **L**ydina qd agēs li do
minū ihm in sumo altari sub spēbus sacramēti occul
tatū cernerēs: et ex alia parte in nuda et p̃p̃ia spē ve
nientē viderēs. **S**ubticuit paululū virgo: et ad vltimū
post lacrimas ait. **C**um a pluribus doctis et venerabi
libus viris totiens tēptata fuerim: nunq; nemini me
ita molestū qd audiuiſſe ab aliquo q̃admodū nūc ab
isto q̃stuario audire cōgor. **R**es miranda satis. **V**irū
non viderat nec questus eius infamiā ab homine didi
cerat: nichilominus cupiditatē eius respondendo et p̃p̃
mit dolū eius latē agnoscit: sed sc̃m in rñsis dare ca
nibus q̃rente sagacior refugit. **Q**uid immoror? **S**tu
por accepit om̃s q̃a viri questuariam cupidinem non
nouerant: atq; confusi propter virum eundē cū quo
venerant protinus abceſſerunt. **S**criptū est enim: q̃a
sicut sagitta in femore canis ita verbum in ore stulti.
Nec canes multi iuxta psalmistam circūdederunt eā
Equibus tantum vno percusso ceteri om̃es aufuge
runt. **M**ulier quedam nitebatur se virgini nōstre
suisq; domesticis in amicitiam iungere: que spiritui li
bidis quē doctores incubū nōiant ignominiosū cōsen
sū dederat: quod et veram cristi sponsam non latebat
Cumq; domesticam nimis illam et impudibundam
sepius se iactantem de priuilegio castitatis cerneret:

timeas sacra virgo ne forsan ceteras ificerz morbo sue
libidinis q̄ fetebat cū pacia multa corā p̄ntibus familia-
ribus suis finalit̄ dixit. **Ut** dicis ergo h̄go es tu? Cui p-
cap lubrica cū audacia multa r̄ndit. ōginē intactā me
eē p̄fiteor. **Et** **Hydrionia** rurſū ad illā subintulit dicens.
Supuacuo titulo tāti nois ut timeo gloriaris: z si ſci-
re volueris. xxv. tales ōgines c? mōi tui p̄ſa exiſtis ſup
vnā molā piperariā libē chorizare poſſēt. q̄ audito cō-
ſcia ſibi ſup ſcelē ſuo peſſiō ſtat i p̄ſula reſeſſit. **Indoleſ**
cēs aut̄ qdā familiarior ceteris ob hāc rē ad ancillā p̄p̄i
dixit. **Ut** qd q̄ſo deuotā virginē vituperās ſic ſcandalis
laſti? **Et** ait. ſine ſine abire. **Talis** eſt enī q̄lē de? nouit
eā. **Nolite** michi laudare in ea cōmenta dyaboli. **Ūn** ſi
ditatē deuotōis ei? expiri velis: vade z corripe eā inter
te z ipſā ſup minimis defectibz: q̄s facit in ea poteris
aduertere z ſi paciēſ hūiliēq; tulerit te deuotā eſſe cō-
gnoſcas. ſi itō p̄tinaciē z cōtumelioſe tibi in faciē reſti-
terit: vas vacuū noueris atq; ſignatū. **Qd** et tēptatē
poſtmodū domeſtica ōginis utiq; ſic eſſe cōprobatū ē
Ad leuiſſimū q̄ppe caritatie correptōis verbū. cepit ſic
tus ſp̄s mulieris ſumigare: ſumigādo flāmeſcere: flā-
meſcēdo turbari: quatenus non femina ſed leena non
niō virgo fatua ſed ſera peſſima: non mulier pud ora-
ta ſed obſeſſa crederetur. **Qualis** autem fuerit miſera
mors edocuit et infelicioz pena qua reuelante angelo
Hydrionia prochdolor torquetur. **Nam** cum poſt mor-
tem virgo ipſa pullaretur ad orandum pro ea. **Aſſuit**
angelus qui dixit. **Noli** etenim fruſtra verari pro ea:

qm̄ cū fictis z p̄pocritis abſit i locū ſuū. **Attēde** de lēōz q̄s li-
ceis oculis ōgo v̄ea ōginē faticiā z fallacē trāſpexerit.
que etiā occultū crimē ignomiē p̄didit latētē tumoris
agnosci fecit ſp̄z: q̄ q̄q; tale r̄ſū ab āgelo ſulcepit. **Me-**
lior utiq; fuiſſet ei māiſeſta corā paucis q̄s ificere potu-
it honeſtis correptio q̄ amor inutilis z abſcōdit? i occul-
to. **Quippe** meliora ſūt vulnēa diligētis: q̄ fraudulē
ta oſcula blādiētis. **Neq;** id putes o lēōz q̄ oportunitam
hui? mōi correptioez ſolūmō ſeruauit i paupes z miō-
res: q̄n p̄mo vult? p̄cipū et potētū alta ſaſtigia non
metuebat. **Ūit** ſemel ad eā de r̄motis p̄iceps qdā ſu-
per arduis q̄ tāgebāt aiaz p̄ſultur? eā. **Cūq;** de diuer-
ſis in longi? p̄traxiſſet ſermōez: tādē ōi modeſtia ſer-
uata itur ad ea que venā p̄ſcie premūt. **Et** qm̄ alluuiō
ne paulatī terra p̄ſumit? z ſara mouētur de loco ſuo:
cepit ex ōbis virginis p̄iceps ille grauiter flere. **Cepit**
et ipſa iaculo v̄itatis pectus eius de ſecreris z oblitis
pccis ferire: dicēs ei. **Auguſtiat?** nō imerito dñe mi aīa
tua ſup offeſis q̄s aduerſ? p̄ez p̄miſiſti miōribz: ſed ti-
meo ne cauteriatā p̄ſciēciā habeas maria negligens q̄
ſarcine q̄uiozis exiſtūt ſicq; p̄cipū iudaicoz adinſtar
excolādo culicē glucias et camelū. **Ex** qua re qdā p̄ricu-
laria nō riſu ſed ſletib? diḡ cepit ſuggerē ut magis ma-
giſq; p̄culſo ſarco corde foras affluerēt aque largioēs.
Tādē i hāc materiā ōboz ſuoꝝ clauſit ſniam. **Age** iqt
qd agis z luctū amay mēito tibi facito ſi qm̄ ē adiciat
miſereri dñs bñdicoez p̄ p̄riciōe p̄ lachris pacē p̄ p̄nia
glaz p̄ſtitur? **Abſit** n̄gnific? ille apud terrigeās p̄in

ceps. vitæq; mutata in meli? solita mala i se suisq; epi
me de cetero studuit. s; non multo tēpore puer? mor
te post diem illū supuicit. ¶ Similiter z illustrissimis
diuisay ciuitatū personis vñ usq; sep? ad eā dissimulata
veste nocte concurrētibz: verba salutis eructabat cū a
tute multa. Et qdē vt ait sapiēs in auris aurea z mar
garitū pfulgens q arguit sapiētē et aurem obediētē
Rursū qm qruōa malicia qnz pñditur ratioē. corrigi
t? at nūq; fiebat pchpudor vt q piū eius spernebat ad
monitiōs oraculū. duriorē apd deū iueneret sētēciā.
¶ Unde qdē leccatrix et garrula qdā mulier erat in fi
nibz illis. q cū voracitati z pmeditationi daret cunctos
dies pubertatis sue. decidit adeo i pceps viciay. qd et
plurimay simpliciū corda emolliebat seculariū z eccle
siasticorū et aīmos ad pūgalitatē z alia vicia sollicita
bat: scā vt appebz i ope laqus venatorū. decipula pedi
bz isipietū. dom? ifeay sibi cohitātibz pctis. Super q
sepi? correpta p dñe nām lūdminā. scā ē velud mu
lier adultera: q pedēs panē tergit os suū dicēs. Nō pec
caui. Vidēs igit? qz nichil pficēt s; qz obae? mīme trā
firēt ad cor beluue mulieris hui? cepit q potuit pmen
sales ei? p posse de medio domi? illi? euocare: ne forte
illa pereūte pericēt z ipi. Cepit isuper eos qz nouit cor
lubrina calliditate deceptos z oberrātes periculosos de
medio flāmay liberare. Cūq; sacerdos quidā visco dic
te mulieris hui? teneret? captiuus vocatū ad se viz fa
miliarē alloquitur dicēs. Dñe mi te supplicē obsecro
ne te de cetero quilmō igeas pforcia mulieris h? qz puer

latio ei? ptagiosa a via salutis te procul abire ppetet.
Scis ei? qz vñtris igluuei deseruire sacerdoti hoē fame
c? mōi tūpe sep fuiti mltū alienū et scādalosū. Audis
igt? ille s; nō obaudit pmittit voce factuz emēdam. s;
opē statū recidiū? vñ dñs tūit i fabulā. Morit? post
hec filia babilonis misēa. q nō nullis fuerat causa ruiē
Redijt dict? pñbiē amicus defūcte quōdā soci? mēse. et
quid de socia sua sentiat i pscia sciscitatur dicēs. Nūq;
nō dñs de statu semie tibi note nuperrime defūcte qua
le iudiciū acceperit idicauit? Cui dñs rñdit. Et tu pē cu
pis ne vidē illā sicuti est? At ille Cupio. Potēs ē de? igt
dñs z optinuit. Nā mltro post tēpore scm ē vt fili spū ra
perēt? tā sacerdos qz xpi spōsa. z ecce vidēt i rñotis vei
re tērimā demonū caluā. z ic eos miserriāz aīaz ieffa
bilibz tūcibz agitātā adū vt p horroē turbis z caligio
se flāme qz ipz ifernū crederēt adeē. cū aīa seie nec nō et
tortoribz ei?. Cōcuss? ē sacerdos z iual? pauore mira
bili delōgiq; tñ pspēctās i penis. quātū amaueāt i de
licijs. qz sicuti qbusdā rñelauit absq; speciali dei pñdia
tunc tēporis vitā ammodo i hūauis ducē nō potuissz
Sed qd profuerit attēde. Verificata ē sētencia dicētis
Si moysi nō credūt nez pphetis. nez credēt si qz exur
gat a mortuis. Nā enim frustra locut? est q ait. No
lite scm dāe canibz nez piciatis margaritas aī porcos
Bibul? eāt et bibulorū moē vñ dñi rñū rputauit vñ
tatē cōtūit i fabulā horroē mōstrate visiois i sachinū
Adiecit dñs geina vice qñ pconia voce diutis lang mo

ribz eūde citās: s; p̄cibz ōgis ereptus donec terciā que
pemptoria fuit illi veiret z ad vomitū edire nō erubu-
it. Citat? atz: fecit p̄ iter nūciū exhortari ōgiēz: q̄ten?
et en altera vice p̄ se orare dignaretur. **Q**ue rñdit Dñi
volui z potui noluit ip̄e: z iā volo et nō valeo t̄ardare
dñi sniaz. **N**ā sup̄ lēm egritudis ascēdit nec descēdz orā
t̄n celestē regē ut illi det p̄nie ḡciā: ip̄m q̄ q̄ntū queo ad
hortor ad p̄pūctioēz. **D**iscāt ḡ voluptatū amatores:
nō seq̄ carnis petulaciā: discāt ip̄suasibiles nō p̄tēpnē
simpliciū sapiāz. **D**iscāt lascive muliēs z mēcule de clia
re stulticiā: nā scriptū de garrula ē. **M**ultos ei vulnēa
tos defecit: z fortissimi q̄q̄ interfecti sūt ab ea. **E**t seq̄t̄.
Vie inferi dom? ei?: penetrātes iteriora mortis

De zelo ardēti quē habuit ad propios: z q̄admodū
libēavit de laqueo demōis etiā despatoz. **Cap. vi.**

Pietas viscerosa adeo ōginē zelosam effecerat ut
magis aduers? raptore aiaz cruētilsimū nō se-
mināsed leenā raptis catulis suis credēs in ātro cubi-
lis ei? rugietem. **M**agis p̄culdubio corq̄ba? p̄pter a-
nimas ex ifusa sibi diuini? pietate: q̄ ex p̄pria vel in-
flicta passiōe velegritudie sicut sepi? exp̄tū est. **C**ū mo-
pse dñz de p̄cari p̄ aiabz solatiū erat: palliōes ferre aie-
lucru: mortificari q̄tidie sp̄uale animi sui respiraculū
Piebat ei? ruelatōe diuina notū sepi?: si quis vrēt?: si q̄s
scādalizaret?: si q̄s p̄tristaret? ā hui? mōi patēt?. **O**ras-
bat p̄cibz: obsecrabz gēitibz: cogebat lachris dñz: iui-
tabat p̄missis. dirigebz doctrinis: terrebat minis p̄-
imū ardebz. lucebat. zelabat hōzē dñi surcū sciē: parte
ex vna salutē dō p̄rimi nācisci p̄te altera cupiebat. **Z**e-
lū igi? ei? dirigebat vēitas quā frenabat modestia fir-
mabat p̄stācia: caritas t̄n isup̄ illāmabat. **I**n eadē
vrbecula in q̄ ōgo n̄ra iacuit: vir quidā famosus satis
ac diues despatois agitāt? sp̄u suspēdio se perimē tēp-
tabat. **S**acerdotis igi? p̄silio sup̄ h̄ habito: tādē ad ali-
quē p̄p̄sioris experiēcie p̄sibiter se diuertē coact? ē. **C**ū
igi? sp̄z dñi i ōgie freptissime solidis exp̄imētis patuissz:
vēit ad eā vicecurat? z ait **S**arcia q̄uis z sup̄ oēs meū
itellētū trāscēdēs m̄ nūc iminet ōgo karissima. **N**ā ec-
ce vir iste laqū sibi parat q̄tidie quo se suspēdat: sup̄ q̄
q̄d meū ē feci. **C**elebraui orauī ratiōibz v̄ndere q̄ salutis
sue vidē expedire: laborauī s; neci h̄ys oibz p̄feci. **Q**ui

primo iohes magis magis periclitat^r. Quid ergo ne-
cessariū autumaueris iā edoce: quia qđ iusseris exple-
bim^r. At virgo dixit illi Diabolicū est hoc negociū qđ
patitur homo iste. qđ ppter vidē meo necessariū dixerī
qđ p̄fiteat^r hō iste pure. & nude pccā sua. et qđ iponat^r
viro p penitēcia: qđ eidē molit^r est hostis ad ruinam
Sciebat ei virgo id p̄p̄tioris esse cōsiliū. eo qđ demō
ex odio dei ac sacramēti sui non pmitteret fieri ex peni-
tentis obediētia. qđ sua viro suggesserat malicia serpē-
tina. Cūq; sacerdos tale qđ agē p̄timesceret: subsumpit
diuini p̄siliū gnara virago. Age p̄ quod dico i p̄culum
meū: ne ue p̄timescas. **M**ix valde Tēptator leuē nō
desiuit. tēptatus i oportunitate tēptātis tabescit. Mit-
tit^r pro p̄fessore p̄fici^r. et iuxta verbū iūgnis despera-
to pro penitētia. suspēdū per obediētia scām iungit^r
ad qđ malicia demōis p̄teritis tēporibz puocabatur.
Gaudet igi^r de iūcta sibi penitēcia vir. q̄lita oportu-
tate festinat ad laqū & cū p̄mode id facē neq̄ret. cubicu-
lū i crās laqū trahi coaptat. tādē se laqueās de loco quē
ascēderat nititur exilire. **M**irū utiq; dictu: **M**ox supbi
spiritus q̄ p̄us abscondiderant sibi laqū. laqueatū iūllu p̄-
fessoris miserū vidētes. virū suū apprehēderūt: atq; fu-
nē q̄ se suspēdio parauerat repēte cōfringētes cū t̄ore
qđ ac stridore mirabili submurmurādo dixerūt. Jam
te nō suspēdes ā modo miser te nō suspēdes. Et cū h̄ di-
cerēt statū iportūo iactu viū illū in parietē et archam
quādā mediū piecerūt. At ubi cū sic abscedētibz demoni
b^r p̄ tres horas arat^r illic tā aīo q̄ corpore palpitādo

iacuisset ac a failla dom^r q̄ ipm ubiq; q̄ligerat repertus
fuisset. tueri^r ad semetipm paulisp̄ cepit laudāe dnm
de cetero nullate^r iacturā talē subire deo p̄piciante fir-
miter p̄ponēs. **D**ig^r admirabilē seiam diuina lumine
haud dubiū illustratā. ac supni secreti de viro despato
nō isciā q̄ poti^r admirādū q̄ imitādū dedit p̄siliū. et nō
min^r p̄cibz ac lachrimis ablenis corpore spū affuit faci-
ens cū tēptatōne puētū. **N**ouit nra virago virilē agē
nouit motas leonis p̄fringē. nouit et meribundas ad-
vitā rōueē oues. nouit etiā fetas i sinu pietatis p̄louē.
Mulier etiā qđā qđā p̄petrarat flagitium enorme
valde. qđ q̄uis nescio q̄ facilitate fortallē sificiet^r p̄fē-
sa fuisset. nichiloīn^r ut ad despatois baratrū sua cau-
da draco p̄felli^r eā trahē possz. cū carta qđā cui flagitiū
ipz iscriptū notāc videba^r. ipāz seiam i visu nocturno
sō sopno q̄ ius hēret i ea sup modū molestabat. **S**ug-
gēbz iū irremissibile forē pccm illō hostis ātigu^r & p̄-
l^r etiā p̄ p̄nāz irrepabile. neq; i sclo p̄nti neq; i futuro.
Cepit ig^r c̄stis valdē mulier elusioi serpētis tortuosi fi-
dē aliq̄risq; dāe. decepta cepit ad p̄lia mala qđāmō dis-
crimi re p̄mittē. cepit p̄motioni pedes rurs^r exponē.
sz p̄i^r dñs q̄ m̄tra finit ad penā pccōis purgatoriā ad-
temp^r. i p̄petuo nō pass^r est hāc perire. **R**eliq̄e pccōrū
interdū diem festū agūt suo actori. p̄curāte illo q̄ dor-
mit thalami in secreto et locis humētibus. **I**giur h̄
mulier lapatis habenis. quasi vim passa domūculā sa-
cre virgis irrat: lachrimis manās amaritudinem cor-
dis exponit qđ nocte viderit. qđ legerit quid audierit.

quid pauoris aduenerat: quid fluctuantis volūtatis
rursū accreuerat: p̄fufis p̄mbribus cū amaritudine spi-
ritus reſerās p̄ſiliū parit et p̄ſidiū huilime depoſcit
Cui virgo. Cōmentū inquit diaboli ē qđ vidisti: quod
potuero id faciā vade nūc in pace. Credidit mulier ser-
moni quē dixit l̄ydwina: et nō ad inſipiēciā ſibi. Nam
ſtatim cepit quali cauſā ree ſeu tēptate nimīū ſemie q̄
ſi p̄p̄iā dñō iudici p̄ponere cepit lachrimis et p̄recib⁹
q̄ſi animū p̄i patris de corditimo demulcere: cepit de
p̄ſtorio diſtrictē iuſticiē q̄ſi grauata reuerēter tribus
nal miſerationū dñi appellare. **Ob** quod mor reginā
miſericordiē ſtatim raptā in puellaz collegio vidit: et
ſathan aduerſariū ſemie pro qua fideliter aduocauit
q̄ſi p̄ceptorie citatū cartāq; tenētē agnouit. **Suppli-**
cante itaq; l̄ydwina regie celi ſtatī ip̄i manu viginis
matris que pccōrē nō deſpicit q̄ſi violēter abſipit⁹ ab-
repta in partes p̄ſtingit⁹ p̄ticularū cōgeries l̄ydwine
ſeruāda traditur: atq; p̄fuſo cruēto ſathana illico vgo
letans et gaudēs q̄ſi capta p̄da in ſemetipſa reuertit⁹
Fecit itaq; puocari p̄ſellorē ſuū qui tā zelī ſui: q̄ p̄iculi
ſeie nō ignarus fuit et oñſis ipſius carthe fragmentis
p̄ oīa ut accepat narrauit. **Redit** et p̄ modū triſtis mu-
lier uti prius: expoſitaq; q̄rela vice altera h̄ ſolū ab ea
tulit r̄nſū. **Dixi** inquit tibi ut ires in pace: qđq; p̄ te facē
poſſe id facerē: et ecce dico tibi q̄tenus equo aio ſis: nā
nil mali tibi p̄tiget ex hoc i futur⁹. **Fide** iubeo qđ ſi ve-
lis corā diſtrictō dei iudicio: q̄te? icūctāter nūq; iactu-
rā paciēſis de pccā tibi oñſo i p̄petuū. **Quid** qđ etiā tibi

Amō illudēdo dixerit hoſtis nullatenus fidē adhibeas
Gauſa ē itaq; mulier et alleuiata h̄is v̄bis: et quīs ho-
ſtis rursū cruētiffim⁹? more ſolito rediret deridēs eū li-
berata ē oīo deo gr̄as agēs q̄ talē ſibi elegit ſamulā. o
de iḡ pia mulier et zelo dei plena q̄ iuxta ſapiētē eruit
eos q̄ ducebāt⁹ ad mortē et qui trahebāt⁹ ad iteritū nō
ceſſauit liberare. **Contigit** etiā virū qđ ſcleratiffi-
mū p̄ ſeditate ſuaz q̄ p̄petrarat v̄tior⁹ nulli ſacerdoti
cōfiteri velle niſi per mediū ſacre v̄gis: cui t̄q; inter p̄ti-
tādē ad cor cōuert⁹ finalit̄ oīa pandē ſe ſpōtaneū exhi-
bebz. **Cūq;** totis viribz reſiſtētī v̄gini turpia ſua pccā-
ta deteſc̄ſz mor ſicut ille ſibi p̄ſerarat ſc̄mētalt̄ de eis
dē dolēs et q̄ſi p̄p̄a deſſēs ſuo p̄ſbitero conſeſſa ē ſuſcipi-
ens ab illo p̄niam. **Peracto** tpe qđ vgo viro ſtatuerat
redijt vir ille ſicut p̄miſerat dicēs ad illā. **Eſtio** q̄ iux-
ta deſideriū meū cōſeſſa ſis oīa pccā mea: q̄lē me vis ac-
tuz p̄niam iā dicito: qđ pat⁹ ſū obedire tibi. **Dixit** **L̄y-**
dwina. Pccā tua q̄ſi mea p̄ſeſſa ſū et p̄niam ſuſcepi: ſz h̄
dūtaxat a te peto q̄ten⁹ ſolū nocte vna ſup ſtratū tuū
bñ aptatū r̄ſupin⁹ q̄ſcas: eo tñ pacto qđ nec in dextrā
nec i leuā quīſmō p̄ integrā noctē te regires. **Suſcepit**
iḡ q̄ſi ſubridēs de leuitate oneris vir p̄niam et valeſcō
v̄gini t̄p̄ſq; p̄gruitate ſeruā: ſua mēbra culcitre molli
delicioſe p̄miſit. **ſtati** aut ut l̄c̄m delicioſū delicioſ⁹ peni-
tētīā p̄miſſā ſc̄ur⁹ i trauit: cepit tedio affici: ſtimuliſce-
pit i corpe verari: adeo ut nūq; ſe noctē talē accepiſſe i
hūanis credēt qđ tñ abſz q̄cūq; iſtitute r̄ſupin⁹ iacēs: dū-
taxat ipſa libertate grandi ſe quo veller p̄riuat⁹ erat
i iij

Cūq; sic tedios? sanitatē corpis stratus mollicie: tpiis
breuitatē: pccōrū suorū horrore: penarū inferni ppetu
itatē: cūctaq; ut sps suggerereb; reuolueret: tadē modica
tediū pena deuictū se cernēs intra se dicere cepit. **O** me
miserū atq; infelicē virū sup omīs pccōres ēre. **I**n deli
cijs z mollib; sanus cubo: fortis hēleo z nichilominus
ppter modici tpiis spaciū: q; libere q̄rū me volo ūtere
nō audeo: aufugit sopn? ab oculis: nec requiē capit aīa
mea. **Q**ū q̄lia z q̄sta patit? ifirmū atz putrens corp? d
gineū: qd tot ānis flagellis dñi subactū tot infirmitati
bz subiectū in tñbris z in abiecto loco sic iacuit? **M**uta
t? ē exīn vir sceleros? in alterū vir: scūs est deliciol? ad
penitēdū p̄mptior reddit? ē ad p̄tēdū p̄p̄a scelera pa
tior scūs est etiā ūgini ad obediendū velocior z ad quīl
dura et aspera p̄ferēda sup modū vigilātor. **F**cā ē igr
virago nra q̄si speculatrix domui dñi: nā et per lēas q̄s
mittebz aut per iūcūcios q̄s dirigebat ā per sopnū ā
visū q̄ multis apparebat sepe īlīdias latrūculorū veris
īscētis idicauit: ne leonis tartarei repētintis obrueren
tur icursib;: ne blādīmētis abducerēt? draconis: ne de
monijs deluderētur meridianis. **¶** **U**ic? ē in hollādia
deūs ouderſchie nō multū distās ab oppido ubi virgo
iacebz. **I**n h̄ igr vico mulier qdā erat q̄uorū qdā calu i
nodata pccī: ad c? absolutōem epī diocesani req̄rebat?
auctoritas. cūq; sacerdos p̄suasit ei q̄ten? idilate p̄p̄e
piculū adiret ep̄m ā penitētiarū ei? z p̄misit: negligē
tia subsepte distulit aut noluit illo ire piculū addēs pi
culo aīe sue mortē nō formidās. **H**ys interi diebz spe

culatrix nra atq; ut patebit cōtēplatrix egregia surſū
agit in sublimib; ubi visis scōz agmib; formosis i sco
lis suis doctores ecclē q̄tuor sublimiores cetēis **A**ug?
Grego. **I**heroni. z **A**mbro. specialiter radiātes agno
uit: q̄ dixerūt. **W**ade z dic mulieri illi q̄ pōtificalē aucto
ritatē adire negligit sup certo casu q̄ p̄misit q̄ten? iur
ta p̄missū suo sacerdoti factū q̄tocius se expediat. qd
et illa cōfessori suo cū indicat: rogauit eū q̄ten? ob dei
reuerētiā z p̄rimi salutē q̄ citius noiatā sibi muliercu
lā adiret: ne subito fortasse vindicta dñi p̄ocupata pi
gritādo p̄p̄ia periclitaret? ignauia. **S**acerdos autē
stati illo ire nō distulit: atz ita fore sicut ūgo mādauit.
mulier nō negauit. sed pccm pccō p̄iūgēs z iniqtatē su
per iniqtatē āplīas adhuc misera ceca qd sibi impatuz
fuerat exple p̄tēpsit. **U**iq̄t q̄ benigna fuerat zelatrix
līne salutis **I**h̄o ūia ūgo mirabil? q̄ benigna i pfugis
dei filiis q̄s reuocauit q̄ discreta q̄ue sedula i despera
tis q̄s recōsiliauit: q̄ sollicita in tegendis piculis eorū
q̄s incantos agnouit: q̄ sic electos dei filios q̄admodū
gallina pullos cōgregare nō cessauit. **¶** **D**olebāt inē
dū domestice sue p̄ eo q̄ audiētā cūctis aduētātib; p̄
buerit et rñlū: cōpēlatis dolorib; corpis et āgustijs aī
mi q̄bz laborabz in defessis. **Q**uib; ip̄a dicebz. **O** sorō
res qd est qd dicitis? **N**ūqd parū vobis est ut xp̄o lucre
m? aīas q̄s dyabol? conat? auferre? **S**inite igr venire
ōnē pauperē. ūnē desolatū ūnē amarū āimo nā p̄ h̄ys
ōib; maiora sustinuit dñs me? ihs xp̄s. **M**aximi p̄p̄
reuera vnaq; q̄tūcūz despei hōis aīa fore dīnolcit? p

q̄ fili? vnicus d̄ginis morit? p̄ qua vnigenit? p̄ris i cru
ce tā turpi morte cruciat? Et astantibus aliquñ dicebat
Respice in faciē meā z pectus meū: quāris sudoribus
affluāt cōsiderate. Et respicientibus illis z admirāti
bus p̄ calore nimio p̄ter z sudore atq; ob h̄ ḡui? eā icre
p̄tibus r̄ndebat. **N**ō est inq̄t h̄ calor: nō sudor: nō labor
nō dolor cōparābus eis q̄ p̄pter nos ptulit d̄ns. nōdū
attigi ē m̄ios e? q̄ dixit. **C**upio anathema fieri p̄ fr̄ib?
meis. nescit ei amor h̄re modū cū nos antauerit ille su
pra modū: qz sp̄m accepit nō ad m̄surā d̄ns n̄ ih̄s b̄n
d̄cūs i s̄cla. **¶ De singulari āore crucis z de desiderio**
eucharistie necn̄ de tēptatōe sibi p̄ pastore fca. Ca. vii

Q Reuit p̄ hūc modū amor crucis i ih̄u i ea ilup
z meditacio acerbissime passiōis ita vt ōni tē
pore solaciū estz nū aliud lib̄ci? actit̄ aet q̄ ve
lud dilectū d̄lcā cādidū z rubicūdū electū ex milibz que
rere z in ip̄i? foramibz atq; plagis velud colūba m̄dis
ficās iugiter imorari. **S**iqdē z vulnēa dulcis ih̄u z do
lores ei? acutissimi aiaz d̄ginis velut gladij adeo per
trāsire: vt suos quos i singulis mēbris z ex ōi genere
vel specie infirmitatis excessiuos pacieba? dolores q̄i
nichilū r̄putaret. cū tñ tā mirabiliter tāq; miserabiliter
videret? affligi qz laxe pectora itūetiū eā p̄moueā?
Tota q̄ppe vita ei? in x̄pi actiōibz q̄li i viridario p̄so
latiōis versabat? vñ nimiz colligebat rosas cernendo
plagas: nardi sp̄icas attēdēdo corone sp̄inas. violas.
et lilia vidēdo liuores et vuluera: cynamomū z balsa
mū. dū tergebat sputū et sāgwinis stillicidiū. **N**imiz
lūd wina de cordis alueolo flāmiuoma trahebat suspi
ria: de pectoris abyssō p̄mbres: matutinū et serotinū
dabat z p̄fluuiā de cūctis articulis seu mēbris corp̄is
cotidiana reddebat d̄no sacrificia et deficiētibz aquas
irriguis rubri sui sāgwis p̄ meatus oculorū stillabāt
fluēta lachrimas at̄ illas q̄s sic ob amorē crucis i et̄n
debz iter secretarias archani sui rosas suas appellabz
Et h̄az lachrimaz adhuc manēt aliq̄ q̄s vidi vñ in hodi
ernū diē mira fragrātia vt̄i expt? sū dolētes. **¶ D**ñici
corp̄is sac̄m t̄q; passiōis memoriale phēne mira sp̄s
affectiōe sumebat: adeo vt p̄re desiderio illi? z reuerē
cia dies vnus quo carere cogebat? sepissime specium

anui vnus putaretur. **H**abebat aut circa medium
infirmitatis sue qua tetigerat ea dñs curatū vix satis
lratū: sed vehemēter i hys que spūs sūt crudū atz ierp-
tum. **Q**ui satagēte diabolo ieffabilib? molestijs anis
mā viginis affligere conat? ē. **C**onsueueāt ab illa pma
etate q̄ videlicz doli boniqz capax ē tñ bis i āno cōicare
crescēte passiōe sūt et passiōis crisi meditatione: vices
sumēdi frequētare. **E**adē cū alterū sine altero lāguorē
animi puocet aut amorē: maxie i festiuitatibz mag-
nis ardēci? illud a curatis postulare. **C**ū igit? sic i festis
pl? ceteris mūdī sanis z mūdānis viginibz coione humi-
liter poscēt stomachātī voce ppellebz vix dur? pces ē?
atz sic filia xpi puula petēte vez panē nō erat qui por-
rigēt ei. **C**rudelitas ferialis nis. **A**plāta pedis vsqz ad
verticē capitis nō eāt xpi filie sanitas pane materiali
nullo vescit? amēs e corpe scaturiūt. **P**ascūt? ipi ne nō
māducātē ex toto deuorēt: nec tñ pascit? illa q̄ xpi filia
epistit. **S**olū xpm esurit solū xpm meditat?: solo xpo
sagiatur z viuūt. **D**iaudita igit? crudelitas: qz ēpellit-
tur de mēsa filioz filia fidelior cū tñ xps sit panis viu?
panis iqz filioz nō mittēdus canibz. **S**ed a quo dene-
gatur panis iste? **A**quo ēpellit? xpi filia. **R**epellit? a cu-
rato aie: a pastore gregis: a patre spūs sui. **Q**ui qz cu-
ratus instar stabularij curā semī viuī gerere debuit i-
fusus vinū et oleū: qz pastor pascere xpi ouiculā pa-
ne suo decuit: cibū datur? et poculū. **Q**z pater filiā nu-
trire licuit: datū optimū pcuratur? z spm: quod p̄och-
dolor nime fecit. **Q**ua de re p̄tigit die quadā ut cura

tus ille cuius nomē sub ticeo viginē esuriētē atqz p̄ esu-
rie corpis xpi lachrimātē inuēiret. **C**ui dixit. **C**ur fies?
At illa dixit. **P**ater mi dilecte si ego idigna filia tua
clauē p̄optuarij apud me tenerem ut tu: et ipse taniū
esurires quātū z ego ne q̄qz sicut ipse michi sic ego tibi
panē vite subtraherē. **P**ater iquit ne spreueris pau-
perculā tuā que nichil habet i fidui: nisi qz xpm meditā-
do p̄soletur et cristū sumēdo sustentetur et viuāt i aia.
Porro nec flecti poterat anim? eius ex vbis istis mel-
lifluīs: sed dñi sapor durior pseuerabat. **P**reterea cū sa-
cerdotes p̄ plateas corpus dñicū infirmis quibullibet
deferret: p̄re desiderio aie succēdebatur spūs eius qua-
si famelica in memoria panis dū tangitur aut odora-
tadeo ut quādoqz spm exalare putaretur. **N**aut dubiū
sicut fide digna rlatiōe suscepī: quadā illustratiōe mē-
tali p̄funde batur intrinsecus in aia: quociēs ardētī amo-
re sic p̄municabat: et dulcedine quadā vris gaudebat
sensibiliter: q̄qz multo labore ipius sacramēti species
traicere posset. **C**etēz cū ob duriciē dicti pastoris p̄-
libito sui feruoris cōmunicare nō posset. ne saltē spūs
liprinaretur cū ceteris p̄municatibus effectūcula p̄ti-
cipem oīm deū timētū atqz consecrantū se fieri p̄ca-
batur. **Q**ua ex re factum est sepe qz hāc oraciūculā re-
iterabat dicens. **F**ac me benigne deus tua largitate tu-
orū ministrozū participē qui hac die sub sacramento
tuo mirabili passiōis tue memoriā faciunt. hic et in
vniūsis ecclesijs q̄ sūt i toto mūdo. **S**implibz at dicebat
doctrinā hāc. **C**ū iqt ad missaz solēpnia te p̄uertēs

cogita sane celū apiri et āgelos ibi stātes aut fore pres
sentes z cū eis scōs celi choros. Deinde sub mīstarū so
lēpnīs passionē dñi nři ihū xpī deuotōe itima q̄ potes
ēuolue. Alijs āt z hec pia monita dicēs Exercebis te o
fidelis aīa ad iternā illi? dīlcōez quē māducas: ad pcep
tibile delectamētū aīe ad iusticiā illi? q̄ sūpseris. Non
enī iquit puū hospite sumis s; filiū regis regū z vnige
nitū gloriose mris marie: qui rformabit corp⁹ huilita
tis nre z pfigurabit illud corpori claritatis sue. Ipse ei
est cibus plene rfitiēs māducantē penitētē: cibus sane
pfortans laborātē et pficiētē: cibus supplene delectās
exēūtē pstrahelitā z trāsmigrātē: cibus ipinguās non
corpa inflata sed corda deuota: nō carnē marcidā: sed
elurientē animā: nō pigros vētres s; pias mētes. Hec
et alia que legi de psuetis vbis multa nimis z trāscēdē
cia cōe ingeniū loq̄bat. Porro cū dicat scriptura pas
ti i pspectu meo mēlā aduersus eos qui tribulant me:
quid dicā de spōla xpī quā pps nouis tribulatiōibz ac
persecutiōibus exposuit et mēlam suā tēpore grassan
tis persecutiōis nō modo nō parari sed negari pmisit
Res pondere digna hec quā narrabo. ¶ Hanc pastor
ecclesie i schiedā de quo supra mēcratū est: cernēs ex te
rius virginis cruces nō autē vntiōes intrīsecus cepit
instigāte leuiathā veritatē in dubiū vertere: paciēciā
eius in fallaciā trahere: carēciā corporalis alimonie
clādestinā voracitatē suspicari: arbitrās q̄ man⁹ dñi
nō faciat oīa hec sed spūs fict⁹ mēdar et sophista. Inē
uenerūt igit⁹ qdā solēpnia festa: ob quorū ptēplatiōez

rogare cepit dictū curatū p pīone receptāda nec acq̄
uit. Inē misit deniq; amicos z cōciues s; tā āgariatus
q̄ rogat⁹ audire vgis pcatū nichilipēdit. q̄ de re cū vīs
go dñō deo vota sua cū lacrimis reddēt z celeste mime
sibi pīociniū defuturū postularēt: suspēdente dñō ma
nū oīpotēcie sue cor vici duri h? adhuc idurescere mas
gis pmisit vt elcām filiā p nouū martirū mētis p? hu
miliatōez clarificz z exaltet. Fit igit⁹ pastor ouicule de
die in diē seuerior: fit in tēptādo sua feritate in vginē
curat⁹ audacior: fit ad icritādū idies spm cōtritū z con
tribulatū martirifate vgis audacia sua pī pcliuior: z
ecce inmisit sathan in cor ei⁹ vt ad tēptādū vginē pcede
r; videz an aliq̄ materialē nō psecratū sūi difficultate
sumē v? deglutire valerz. Verū iust⁹ dñs q̄ nō reliquit
vgā pccōrū sup sortē iustorū: ancille sue pugture in sta
dio de cōmittēdo duello per āgelū inotescē fecit. Ecce i
quit āgel⁹ tibi nouū istat bellū: s; nullaten⁹ formides.
Nā in breui pastor tuus visitabit te p pīone quā rqui
ris molestiā illatur⁹. et ita scīm est. Supueniēte qdē fe
sto ntitatis marie: itez p frem a pastore fecit dñici cor
poris sibi rquiri sacramētū. Nacta igit⁹ oportunitate
explēdi qd cogitauerat: curat⁹ pfectionē ei⁹ audiuit et
corā altantibus panē laiciū aut materialē hostiā nō cō
secratā p rochdolor in pdolatriā altātis populi porrex
it. Qvē mirabile cūctis. vix hostiā illā de manu curas
ti sup linguā sēserat: et ecce cepit corde et corpore mor
alterari et emittere qd sūpserat panis ipsius aut mor
dicissimū accidēs aut minimū saporē nequiens ad mo
h i

inētū sustinere. At ille de p̄dolat̄ria sua quā stult⁹ attē-
tabz corā simplici⁹ se dephēlū iā p̄timelcēs: audacia fic-
ta dicit. **Q**uid agis oīlana mulier? **U**n tibi tāta p̄sūp-
cio: ut eicias de ore tuo corp⁹ dñi? **C**ui dgo. **O** pat̄: an
putas me adeo delicā z irrōnabilē ut nesciā discernere
inē verū corpus xp̄i z panē lapidē aut corruptibilē quē
cōedūt hoies? **N**ā facile possū illud z istud p̄ h̄ discernere:
re: qz sacramētū vez suscipiēs absqz alēaciōe nature il-
lud trañcio: istū vō panē quē michi mīstrastis iuita ve-
li noli renitēte tota natura z cū āguṣtiaciōe totius cor-
poris euomē p̄l⁹ cōpellor. **I**lle vō nephādi sui pecca-
ti p̄sci⁹: p̄pter astāciū scādālū extraria corp⁹ xp̄i de-
disse se rursū affirmat. **R**edit igit⁹ uia q̄ venerat suā ad
ecclesiam curat⁹: atz q̄ scōz euāgeliū bona data fili⁹s da-
re debuit: satis se in facto declarauit p̄ pane lapidē p̄
p̄isce serpētē p̄ ouo p̄bere scorpionē. **Q**uid imoror? ec-
ce de nouo itez fames iualescit: itez diri gemit⁹: iterū
suspiciā: iterū plāct⁹ z lacrime. nā p̄pellit⁹ pane carere
famelica: neccāria distrahīt⁹ lāguētī medicina. porro q̄si
dicētē h̄ginē: lector nūc attēde. **Q**uis panē vite michi
tribuet? **Q**uis lāguētī de salute p̄uidebit? **I**āqz coars-
tat me sp̄s uteri mei: iā puor dīci ihu p̄ntia. afficior p̄-
lati mei duricia ilup scādālū ppli pusilli me coāguṣtat
Cūqz lāguētēt oculi ei⁹ p̄ inopia et sic a festo natiuita-
tis marie h̄gis vsqz ad cōceptiōem ei⁹s dē elurēdo semp-
torq̄retur: astitit ipso die conceptionis gloriose ange-
lus: qui claritate nimia rutilans et resplendens: cōfor-
tans v̄ginē ait. **N**e timeas neqz p̄tristeris soror mea

Ih̄d uia sup molestatiōe quā a tuo curato passā es: nā
in p̄mo est cōsolatio tua. **N**ā et ipm dñm saluatore
oculis tuis videbis: q̄ sanabit z alligabit oēs p̄tritōes
tuas. **A**t illa dño gr̄as agēs oīa ut ab āgelo suo accepe-
rat pastori suo sic idicauit ne forte dyabolice delusioni
cribuerz gr̄am ipsā quā erat p̄ceptura: sed miseret res-
cus retorlit in cōtēptis: qd̄ pia dei filia sibi notificauerat
ad oipotētis laudē et obsequiū. **S**criptū est enī: q̄s
induratū est cor pharaonis z nō audiuit vocē dñi

**¶ De apparitione xp̄i facta virgini: et ipressiōe
sacroruz stigmatum: et de paruulo crucifixo iuxta eā
visio.**

¶ Ca^m. octauum.

Igitur cū virgo nra sapiēs iuxta cōsuetudinē
singulaz noctiū obseruarz vigilias et nil tpi
p̄teriret qđ nō dedicaret in ascēsiū p̄tē platōis
ad deū aut in pcuratōe salutis ad p̄mū: mulier qđ
puulū hns filiū egrotatē p̄siliū salutis petitura tristis
admodū cubiculū d̄gis introiuit. q̄ iuxta morē cōsola
ta atz cū gaudīo remissa: p̄suetis exercitatōibz sp̄us o
perā dās sola remāsit. erat enī circa noctis iniciū qđ p̄
ter crepusculū dicim? anno doloris sui. xviij. circa festū
apli Thome. Mor igit? ut se cōsue deuoatōi dedicassz
viderūt domestici q̄si magnū incēdiū in camerula d̄gi
nis et accurrētes veloci? sperabāt illū extingūē. Cūqz
nil repperissēt incēdiū et obstupescerēt: eis dē ex hoc tre
mētibus d̄go Ihd̄ vīa dixit. Ite in pace: h̄ nīc hīl ē incē
diū aut periculi. Claudētesqz ostiū me solaz q̄lo in pace
nunc relinq̄te. clauso igit? ostio cepit seraphica d̄go su
p̄ne cōtēplatōis dulcedie supfusa z flāmifē r̄missionis
icēdio succēsa sursum agi in deū z t̄ritudie qđā cōpassi
ui cordis in eū trāssormari: cui tā ignominiose ex carita
te placuit p̄ nobis crucifigi. Paulopost velō i octauā
et nonā horas abducto de facie velo q̄ se opuerat vidit
v̄nēabil? virgo q̄si solare iubar in thalamo splēdesce. vi
dit v̄tute splēdoris illi? se z quis circūiacētia sibi quasi
solis meridie illie apparere: vidit z angelū suū iuxta se
stātē niueo cādore radiare: q̄ tacto parūper totuz cor
pus eius v̄bilibz reintegratū est pro tpe: vidit adueni
re āgelos q̄si iuuenes fortissimōs q̄z vñ? crucē ali? lācēā
ali? clauos ali? spineā coronā ali? arundinē cū spinea

corona z colūpnā cū alijs insignib? armis dñi gestabāt
in manibz stātes p̄ ordinē iuxta stratū suū. Supueni
entē q̄qz vidēt eā que iuxta crucē ihu stabat matrē dñi:
quā multi scōrū comitabāt. Cūqz illo tpe d̄go t̄m sup
paleas q̄elcerz resupia: lēulqz p̄p̄t aduētātes p̄tiguas
ad lat? ei? satis honeste more d̄ginū cooptus facēt: tā
dē iuxta p̄missū āgeli apparuit ipse sponi? in foia pue
ruli speciosissimū: qui sup lēulū corā altātibz sc̄is quies
cēs: blāda atz gratulabūda facie d̄ginē oblectabz expā
dēs aut se puerul? ille per modū crucifigi: illico sub spe
cie viri p̄fecte etatis p̄tēsus videbat? erat aut pueruli
decor cādidos in p̄ncipio s; cū apparēt sub foia viri to
tus rubicūdus z sāguine? v̄sū est. Tādēqz q̄si spinea
dpademate coronat? ac si de torculari venissz in ea lue
die quā oli moriēs in cruce cōtrahit: vigilāte ad plenuz
d̄gine sicut cōsueuerat corpalibz oculis v̄sibilē v̄sibil?
apparuit. videbāt? siquidē loca clauorū atz in latē dex
tro āple lōgitudis plage lateralis. hūc igr d̄go sic intū
ens mirabil? obstupuit: m̄xtūqz dolore gaudiū virgi
nea mēs icurrit. Gaudz mēs in aspēu dñi tā amabilē
apparētis: s; liuore plagaz ip̄ius lauciata medullit?
cōpassiua t̄ritudie fēbatur cor amātis. Cūqz sic in lus
cē mēs d̄gis p̄sūsus absorbēt? signifer ipse sic apparēs
claritatē luiofā sūl? ardore diffudit: atqz in medio luis
tā imēsi: d̄gini sp̄ale sue clara in carne sūg q̄nz reliquit
Clemēs igr dei signifera qz vulnera tā patula in futu
rū latere nō possēt: ac ex h̄ cōcurū hoīm z applausū r̄i
merz orauit dñm dicens. Dñe mi de? maneat istū d̄g

tōis tue sacramētū inter te et me: sufficit enī michi grā
tua. **M**irabile dictū. siquē repēte sup̄induta ē cutis qn
q̄ vulneribz ip̄is: eo tñ saluo qz reliqs succedētibz ātis
vite nūq̄ dolore parit et liuore postmodū caruit: sicut
et tenero affcū a dño ihu xpo tñc poposcit. hys ergo sic
in ea cōpletis vidit beatā vginē arma xpi q̄ pferebant
dicti āgeli tuerēter de manibz singulorū accipe: atq̄ illi
de osculādū exhibere: osculatīq̄ per ordīez armis amō
nō apparere. **H**ec sūt arma salutis nre q̄ ver? dei filius
xxiij q̄ aduicit annis in orto nre fragilitatis pgrega
uit. **H**ec sūt redolētia mris dñi aromata q̄ in agro pēa
litis tñ altera ruth post ēga metētis ihu maria sol
lenter collegit: atq̄ sic de osculāda cruce figte **L**ūd wine
tñ mirre fasciculū inē vbera cōmoratur: dgo vginē cō
mēdauit. etenī si bñ teneo. xxiij. sil in toto vt circū an
nis nra vir ago crucē lubūt in carne xpo cōfixa. **C**ūq̄
igē secreto signifera nra **L**ūd wine se cōfixā sensibilibz p
ciperz: vidit ad pedes sui lūlt crucē stantē istar magni
tudis eaz q̄ sacra vinctōe deferunt: vnguedis infirmis
laborātibz in extremis: viditq̄ pēdū in cruce pūlū
sanguinis vulneribz ppassibz insignitū. **A**īscā est igē
ab aspēcū tā pio vgis aia: cepitq̄ collaudare dñm dicēs
Gras tibi ago dñe q̄ me idignā ācillā tuā sic visitaē dis
gnat? es. **P**orro cū resoluta psl? in laudē dei h̄ diceret
audiuit p̄ senex loq̄tē filiā et mirat? admodū cui sic lo
q̄ret? surrexit: surgēz clā appropiauit cellule ei? vt vi
derz q̄s aut qd estz. **N**o igē interi q̄ sic apparebat leuan
do se vs? celle solariū qd erat sup caput ei? recedē vide

batur. ppter qd dgo dolēs et timēs ne sic recederz cepit
clamare et dicere. **D**ñe si tu vere es ille in quē credo et
iā velis a me separi: obsecro vt priusq̄ abeas signū eui
dēs michi relinq̄re digneris q̄ ip̄a noscā ifallibilr qnīaz
tu ip̄e es et nō alius. **M**ox q̄ ad supiora p̄us cōscēdē vi
debat sub sp̄e alia manifestauit semetip̄m: utpote i
sp̄e cuiusdā formose hostie tercio sup locū ubi dgo iace
bat se girātis. **E**rat autē illic de cōsuetudie cōi suppo si
ta mūda māppula sup quā finalit̄ ipsa hostia stare vi
sa est. **P**roīn cū h̄ inter xpm et sponsā cōsignatā a dño
sic agerētur: veteran? p̄ eius qui nichil adhuc viderat
q̄ ita tractabātur cū simplex et pius eēt ita solito mo
re sup lectū filie reledit: et an aliqd ab eo vellet fieri: tali
tpe noctis diligēter inq̄siuit: ignorabat enī q̄s et q̄tus
illic iuxta eū locū p̄mū accepissz. **H**inc ergo dgo respō
dit. **R**ogo te p̄ vt cito surgas de lecto: qz iuxta me h̄eo
dñm crucifixū ih̄m. **A**ttentus p̄ ex v̄bis filie p̄tocius
surgens hostiā illic pulcherrimā vidit et aduocatis do
mesticis et vicinis ad vidēdū mirabilia dñi: ipsū et oēs
aduētātes timor et stupor iuaserūt: cernebāt eqdē oēs
hostiā vnā et eādēz nō vniforīt et eodē mō q̄admodū
et patebit. **E**rat appē venerabil hostia q̄ sic videbat?
maior i q̄titate hys q̄b? coicari solet: vt plerūq̄ plebs
cōis et deuota: minor tñ q̄bus a xpi p̄sbyteris celebrari
cōsueuerūt diuina misteria: sperice q̄z figure dicebat?
et radijs ad circūferentiā circūquaq̄ se diffundenti
bus crucifixi intus h̄ns effigie cū cpatricibz cruētatis
In latē do vno sp̄ali gutta vna desup tenacit̄ existen

te: q̄ q̄titatē semi p̄ile p̄tinebat. **F**acebat etiā sic ipsa ho-
stia tā luculēter z manifeste q̄ ab oibz clare videri pos-
terat: s; ipsa v̄n̄cabil' d̄go x̄pi h̄ac q̄si pendulā sup map-
pulā in aere cōtiguo r̄spiciebat. **C**ūz d̄go in asp̄cū huius
sacratiss̄e hostie tā sp̄u q̄ carne admodū exultar; z h̄q̄
q̄ tūcaderāt ne i h̄ motu gaudio deficer; formidarēt ac-
cedēs vna manū sup cor ei? posuit z p̄ceptibilē saltus
et p̄motōes cordis ac vitaliū d̄ginis sup h̄uānū modū
fieri cognouit. et enī exultauit cor ei? in d̄no et delcāba-
tur in deo salutaris suo. **V**isio autē z discretio sacratis-
sime h̄ hostie a fide dignis illic p̄ntibus vario mō ino-
tuit. **E**niūero p̄ simplex et pius h̄ac in q̄nz locis cru-
cifigi cruentā vidit: **W**ilhelm? d̄o f̄c̄ eius in totidē locis
parimā vt p̄ ei? vidit: mulier; aut deuotaz aliq̄ in q̄nz
aliq̄ d̄o in q̄tuor locis t̄m viderūt eē cruentā. **U**na t̄m p̄
ceteris d̄gini familiā q̄ katherina dicebat? hostiā h̄ac
p̄ ceteris in latē dextro et dextro pede p̄tuita q̄si sāgu-
nē fluere vidit: in sinistro d̄o pede sāguie t̄m coagulātā
Vidit z h̄ deuota mulier hostiā ipsā maiore eē q̄ ceteri
oēs: maiore autē h̄is quibz in altari celebrat? erat er-
go d̄na nō in ipsa hostia q̄ vna z eadē erat: s; in mō ap-
paritōis eiusdē diuersis diuersimode scā. **N**ā vni ut po-
te **L**ūd̄wie videbat? in aere p̄dula: alijs aut in sup̄ficie
mappule situata. q̄busdā etiā apparuit h̄ns sāguinez
coagulātū: vni t̄m sāguie fluidū. **H**is etiā in q̄tuor lo-
cis t̄m alijs d̄o in q̄nq; vulneribz crucifigi sāguinē h̄ns
Uni t̄m tāte q̄titatis esse videbat? q̄ta est cōis hostia
q̄tidiani sacrificij n̄ri: alijs aut vt d̄c̄m est oibz m̄ngs

ris q̄titatis q̄ sit hostia p̄sbyteralis: maior autē ea q̄ cōi-
catur plebei discernebat? atq; ita esse q̄admodū et vi-
derūt oēs qui affuerūt tāte rei spectaculo: tactis sacro-
scis adiurati sūt. **N**aut dubiū q̄n ad enarrādā gl̄az dei
facta sint h̄: et ad assecuratōem d̄ginee mētis ne fluctu-
aret insup et ad āputādū om̄e vuln? dubietatis poste-
ris q̄ dicē possēt: man? hoiz cōfincit h̄: q̄ viderūt oculi
p̄m n̄roz z nō fecit d̄ns h̄ oia. iā blasphem? dicē neq̄t
cōfiliū h̄ fuit ex hoibz: s; q̄ a d̄no sc̄m ē istd̄ z ē mirabile
in oculis n̄ris. **D**e nouis veratōibz a p̄d̄cō cu-
rato aduers? d̄ginē r̄luptis et de inquisitione facta super
h̄ per p̄latos ecclesie. **Ca^m. nonū.**

Eadē igit' nocte q̄ sic mirificauit dñs miaz suā
facē cū ācilla sua z spōsa *Ljdwina*: misit et ipsa
nūciū q̄ scī tā grāde pastori suo sibi aduersa
rio enarrarē ut ocul' carnis ei' adē plētiret pñtiā: quē
tātope malignādo denegarat. Curat' autē ille h̄ q̄li in
sōpnis audies q̄uis fidē mīme daret: tñ illotis maib'
venit ad vginē turbato spū dicēs. Quidnā h̄ tpe noc-
tis vis tibi fieri? Cui *Ljdwina*. An nō vides p̄ mī factū
q̄ h̄ cōtigit? Video inqt ille figmētū seu p̄mētū diabo-
li z nō aliud. Rursū *Ljdwina*. Neq̄q̄ p̄ mī cōmētū dya-
boli ē: s; deus me? verus quē vides q̄ te z me creauit: z
qui fecit a p̄ncipio celū z terrā. Cūq; ille facti euidentiā
suffocare nō poss; q̄n p̄mo mō p̄sili guttati sicut ceteri
sanguine respersā hostiā cerneret: attonitus ac repcul-
sus quid de hac re ager; hesitabat. Tandē autē simula-
ta quadā exteriori audacia cōpulit om̄s qui venerant
p̄tinus de cella vginis exire: et clauso firmit' sup se hos-
tio cepit fortit' z ip̄ortune vginē adiurare per tremen-
dum dei viuentis iudiciū q̄tenus nulli hoīm id q̄ scī
fuerat auderet reuelare. Obediuit igit' virgo viro do-
nec postea venit prelatus maior imperio. Porro cura-
tus ad vginē quid sibi de hostia fieri velit inquisiuit at
illa p̄plexa nimis q̄d ageret quid ve dimitteret: nutās
cepit cogitare intra se et dicere. Coartor nimium z an-
gustie michi sunt undiq;. Si abstulerit michi dominū
meum: timeo ne linguam suam relaxet in blasphemis-
am. Si vero penes me seruaueo illam: minus equuz
minuſve fultum est: quia et ipse disparebit. Scio eniz

quid faciam. Domine inquit mi deus: Tu enim nosti
quia crucior in hac hora: nec tua presentia carere iam
possum. Qua p̄pter te sumam dummodo placuerit
ministro tuo curato meo michi ministrare. Et his sic
in corde reuolutis: pastori durius exprobranti dixit.
Obsecro domine mi: ut hanc hostiam michi tribuas.
Cui curatus. Vis igitur dyabolū tibi ministrari: at
illi *Ljdwina*. Non dyabolū sed dominū meū mic-
hi ministrari posco. Cui pastor. Ministrabo tibi hostiā
veram afferendā de ecclesia. De hac hostia nescio quid
sit aut unde sit: unde et sumendam hanc hostiam tibi
dissuadeo. Ad vltimum autem tribuit ei hostiā quā il-
lic inuenit dicens. Accipe igitur figmētū dyaboli et nō
aliud: aliud tñ tua estimatiōe: talē qualē illam esse cre-
didisti. At vero nostra mansuetissima *Ljdwina* incre-
dulitati ac duricie sui pastoris compaciens: totis pre-
cordijs hostiam reuerentissime suscepit. Que per om-
nem modum quo ceterę hostie consecrate delectatio-
nem spiritus ac animi facere consueuerant: ita z nunc
in sumptione illius factum est. ¶ Altera vero die que
tunc erat vigilia beati Thome apostoli timens verisi-
militer curatus ne tante rei nouitas totam extimpla
percelleret urbem: descendit ad gradus chori sui: et cō-
uocata plebe dixit. Ecce inquit carissimi quomodo *Ljdwina*
filia petri iohannis minus compos mentis sue
hac nocte per dyabolū decepta est sub temptatione
gravi z periculosa. Unde peto humilic' fieri preces p̄
ea z dici orationē dñicā q̄tenus in fide cōstās p̄leueret

Et om̃s plebs sacramēta tetēdit ad domū dñs sepi
bz eū turbis q̃ audierāt oīa ṽba h̃: q̃b? itez in ingressu
dom? dñs itez ait. Notū sit vobis oībus qui astatis
sathanā fuisse hac nocte ad hāc dñgine vt tēptaret atq̃
deciperet eā. Insup̃ ⁊ hostiā q̃dā sibi reliquit ficticiā et
nō cōsecratā q̃ nō fuit ver? deus sed cōmētū diaboli oīa
p̃ cui? rei ṽtate ignibus tradi patus sū. liquidē iquid
q̃d factū est delusorū fuit: s; h̃ q̃d nūc teneo sacramen-
tū verus hō ⁊ ver? deus est nulli ābiguū q; ⁊ manibus
sacerdotibz rite ac catholice p̃secrat? Si q̃d igit̃ eo-
rū q̃ nocte gesta ṽl in modico p̃ceperitis id plane falso
sathane q̃ sepe se trāsfingit in āgelū lucis opus frau-
dulētū fuisse firmē credatis. vt aut̃ ⁊ ip̃a dñgo dyabolis-
ce illusiōi fortius resistē possit: ecce nūc dō ei ṽez sacra-
mētū corpis xpi in tutamētū mētis ⁊ corpis ei? et ora-
te p̃ ea q̃tenus sumat illud ad salutē: quibz dictis itroi-
ēs sedit iuxta eā. **D** q̃sta dñgini paciēdi macia. **D** q̃ste
pacie iā in ea choruscāt insignia. **N**ō enī irritat? nō agit
p̃perā: nō loq̃tur sinistra: s; maturis ṽbis ṽez durissi-
mū aggredit? dicēs. **O** mī p̃ minus iuste locut? es et
a ṽtate p̃cul valde eo q̃ dixisti h̃ factūz signmētū fuisse
sathane. **N**ōne tibi p̃ulq̃ fieri h̃ āgelo michi reuelante
dixerā: vt vel sic gloriā deo dāres? **N**ōne meoz p̃cius
es secretorū? **N**unquid sathan filiā me probasti? **O**ro
tū dñm: vt q̃d agis tibi non imputet ad peccatū. Sed
nec p̃motus ē etiā h̃s ṽbis crudus pastor: q̃ n̄ p̃mo af-
flicta afflicta lacerā laniavit: p̃pūctā ⁊ desolatā mortifi-
cauit. **U**n̄ mox ad r̃n̄sa virginis idignabūdo ṽba dixit

Vis ne recipē corp? dñicū. quod tibi nūc attuli? **A**t illa
vtiq; dūmō tu ip̃e velis. **M**inistrato igit̃ sacramēto vic-
gini: sacerdos ad ecclesiā ruerit: sepius eum tur-
bis. **E**t q̃uis ad temp? corruerit in plateis veritas
et equitas nō potuerit ingredi: tamē fortissia tādē oīm
veritas falsitatem vicit. **P**orro q̃d p̃sid? hostis cotidie
aduers? christi margaritā efficē molitur hoc mobilibz
oībz mobilior sapia dei per ora simplicū icdū itoz q̃re
i hostē et vltorē p̃spicitur. **S**ane cū ob hāc perturbati-
onē per curatū suscitātā tota p̃mouet? vrbecula. adeo
p̃sternat? ē vir ille aīo. vt enunitatē ecclesiasticā p̃pro-
pter furorē p̃pli nullatē exire tremul? auderet. **C**uius
rei gracia p̃uenerūt r̃cores ṽbis illius ad curatū ⁊ dīc-
erūt. **D**ic nobis pastor merā ṽritatē: q̃te? sedare pos-
sim? p̃pli aduersū te p̃citātū furorē. **Q**uibus ip̃e ait
Nil aliud scio dicē q̃ mane dixerī plebi: vt pote q̃ dē id
q̃d nocte hac apud dñgēz **L**it̃ ṽiaz actū ē q̃dā diabolica
ludificatio fuit et exēctāda tēptatio. **C**ui rurū dīxēt.
Si ludificatio vt affirmas sathane fuit: cur hostiā elu-
sorā nō seruasti? **E**t si seruaueris vbi posuisti eā? **Q**ui
ait **T**radidi ignibz p̃burēdā **R**urū cū clēo r̃cores aiūt
Onde nobis ignē vel locū ē? vt vel sic inquisitionē scā scia-
mus an forte ver? sit dñs qui fecerit hec ā forte ficticiū
q̃dā. **C**urat? āt obmutuit. **C**rescēte rumore p̃pli ad-
uersus curatū rurū? cogū? adire cuātū scā vice lup̃ tā
mirabili facto inquisitioni. **Q**ui r̃ndit **I**n aq̃ p̃ieci hos-
tiā quā p̃memoatis. **E**t cū illi ex aduerso rurū p̃dices
rēt tercio dixit q̃te? hostiā p̃ieci s; i cloacā: ne forte p̃p-

ter uelania simplicis ac rudis ppli p̄dolac̄a subleget̄
Cūq; uerba hec audisset pplas. magis infremuit adu
sus uirū eo qd hostiā quā multi fide digni tā notabilibz
insignitā mīaculis uiderāt i cloacā turpissimā p̄icissz
Et missis itez de maioratibz dicunt ei. Ecce tuā ob
culpā tumult? magnus sit in pplō: magna q; turba
cio valde. Quā ex re suadem? tibi p̄silio seniorz uerbis
q̄te? septa sacroz locozū exire nō p̄sumas nec appare
as in plateis. Tūcius fuisset tibi i primis nudā dixisse
uēitatē: nā q̄ affuerūt et uiderūt iā cū uerbis triphariā
mutauēis sūias. aduersū te clamāt z testificāt. **M**it
titur ig? ad ep̄m q̄ten? ob iminēciā p̄iculi ueniat ad lō
cū sciedā ōni dilatiōe postposita In illa siq̄dē nocte pre
uētus in sōpnis z sepi? admōit? ut descedat in urbē sci
edā: qz sua p̄ntia illic opus essz. Uēit ig? p̄perās domi
n? ep̄us mathias suffragane? traiecitēis atq; cū eo p̄
lati multi et officiarū cōsulerūt. Audiēs aut curatus
aduenisse tot p̄latos ecclesie. p̄sternat? z p̄turbat? est
aio valde. Et uerit? nephas p̄missū satilq; desperans
de adiutorio: clā p̄ internūciū et amicū misit ad d̄ginē.
rogās eā q̄te? id qd stulte p̄miserat aduers? eā nequaq;
ulcisci uellz. Uex cū in se benigna z misericors extitissz
ita sc̄m ip̄ni qd patrarat bengini? z misericordi? excusa
ret. Viso ecia qz sibi magnū periculū imineret: cui sola
ipsius clemētia tāq; sibi cognita poterat obuiare. Vir
go uero cū sensatissima foret z nōmin? pudorata se scū
rū p̄ eo sp̄spondit. quitquid saluo dei hōre. fide bona
facere posset. Nā enim nouit pro malo malū sed bonū

reddē. exēplo docta saluatoris. q̄ p̄ crucifixoribz i cru
ce dignatus ē patre exorare. Quid m̄lis imoror? Ac
cesserūt igi? ad domū d̄gis p̄lati qui uenerāt: quos tris
tis et gemēs pastor tū crudissim? sequat?. **I**fit canoniz
ca de tam grandi tāq; mirādo facto per p̄latos studio
sa inquisitione. sit de execrādo pastoris insultu seriosa discu
tio. sit eoz qui uiderāt aut interfuerāt iformatio copi
osa. Cū aut m̄as ueta uirgo cleri atz sacerdotū sūope ze
laret hōrem. rogauit ep̄iscopū q̄te? plebeis emissis de
cubiculo se solā cū p̄relatis audire dignaretur. Et ipse
p̄sentit. At illa uidens quia iā sine populariū pusillorū
lōdalo loqui ualeret. memor p̄stine desolatiōis z blas
phemie sui curati aduersus oipotentem bachate de p̄fū
do cordis in lachrimas resoluta dixit. **P**ro fuerēde do
mine mi: ut duo michi non deneges p̄sūq; ad iterroga
ta rēdere p̄peller. At ille tāq; pius pater consolans eā
ait. **C**onfidens pete qd uolueris. et qd iustū atq; ratioi
p̄sonum fuerit utiq; faciam. **R**esūptis igitur utcumq;
uiribus: exorsa est. **A**nte omnia peto inquit absolui: p̄
sertim a uinculo quo cōstricta sum. **D**istricto enim ui
uentis dei iudicio adiurans me pastor meus allegauit
quamobrem de tam singulari materia sp̄spondere non
ualeo. nisi prius auctoritate maioris fuero absoluta.
Ceterz flagito humillime reuerentias uestras q̄tenus
hac de re domino meo pastor i damnum in rebus aut
molestiā in corpore non inferatis. **C**um autem illi ad
uocātem et orantem pro aduersario mirarentur: pro
miseri se scūros i oibz uti desideābz aia ē? **A**t illa dixit

Corā vobis igit' dñs meis in caritate hic cōgregatis
 ptestor & offero me p veritate eorū q̄ circa me acta sūt
 mortis s̄bire supplicii. Noueritis i' dñz meū ih̄m xp̄z
 hic corporaliter i forma pueri crucifigi ad pedes lecta
 li p̄doulū aparuisse i cruce: c' mōi crucis instar & m̄gni
 tudinē: m̄stri ecclesie tpe sacre vinctiois ifirmis depor
 tare p̄sueuerūt. Fuit aut' ipse sic crucifig' ut videbatur
 quinz vulneribz insignit'. q̄ circū dabz claritas copiosa
 Quē cū ob sui amabile p̄sentia. ardēt' ut decet fuisse
 ituita: timēz ne a me vellet sepeari mor ad eū dici ut
 potui. **O** dñe si tu vere es ille i quē credo & iā velis a me
 sepeari: obsecro ut pulq̄ ab eas euident' michi signū ē
 liq̄re digneris q̄ ip̄a noscā ieffabiliter qm̄ tu ip̄e es & nō
 ali'. Et qui abcedē vilis est. sub alia specie videlicz hos
 tie descendere dignat' ē sup me. Et qz h' mōi sacratiss
 mā hostiā sumē p̄cupiui. curatus me? tradidit michi
 illā quē admodū optauerā. Quare ego de p̄cor puu
 la v̄ra filia: q̄te? si negligētia q̄cūz seu fragilitate cura
 tus me? in hac re offēdit. iuxta p̄missā michi fidē q̄tū
 v̄ra interest prop̄ amorē dei et p̄cē meā p̄nalit' p̄pati
 et ex integro remittē dignemī. **O** venerādā v̄ginē et de
 corditimis n̄ris imitādā: i super et admirādā. Nā cum
 v̄r iste nabal durior: lamias crudelior puicij atz con
 tumelios eā affecit: cōiōnē corporis cristi tocies elurē
 ti subtraxit: ad p̄dolatriā i hostia nō p̄secrata puocāe
 actu nō erubuerit. Qd̄q̄ mar' est quasi deceptā a de
 monijs veratā et ob hoc in fide periclitatē corā turbis
 diffamauerit: nō est quo minus ip̄sa p̄ eo lachrimas

fundat corā deo p̄ces porrigat corā plato insup̄ exen
 let corā iudicio. **H**ys igit' trāquille a v̄gine platis cū
 p̄mā fidē irritā facere nō auderēt mitigati sūt animi p̄
 latoz oim sed adductis singul' testibz de vitate v̄si nū
 raculi lōga discussio atz puigil inq̄sitio scā est. Nēpe de
 cetero glā dei celari nō potuit: inocētia v̄ginis fil' & pa
 ciētia per oēm circū regionē emicuit. **D**e p̄hens' est sp̄s
 neq̄z & mendax in ore pastoris ut amō nō gletur q̄ glā
 bat' in sua malicia potēs q̄ndā & ptinax in iniquitate.

De sūptione sacramēti sibi postmodū ad libi
tū cōcessa & de signis euidentibus impressorū sibi sig
matum.

Ca. r.

Sane quidē pacē cordis nacta cū pastore: cepit
 fidencius sacrā cōiōnē postulare: sūptāq̄ ma
 gis ac magis idies elurice. **S**iq̄dē singularē dñi
 cōicando p̄cepit suauitatē: vbi dator dat' et donū: vbi
 donū idē cū datore: vbi dator totū dat seipm. **E**rat res
 uera cibus iste nō rarus ei: sed assidu? mentē v̄ginis il
 luminās ad hūilitatē nō ad inflatōem: affectū eius inflā
 mās ad caritatē nō ad emulatōem vires aie restituēs
 et corroborans nō ad destitutōez. **E**rat liquidē cibus
 iste dulce ferculū v̄gineū sp̄m deuotōe reficiens: erat et
 lautū eduliū iugē passionis me moriā efficiens: erat et
 claz ianctaculū diē fructōis in posterū p̄figurās. **M**er
 rito igit' panē hunc q̄rit adhuc adolescētula candens nī
 tore puritatis v̄ginee: digne p̄ eo ardet amica dñi scā
 in feruore caritatis cōcubinarie: iuste lāguet p̄ cibo ta
 li q̄q̄ futura sponsa in fulgore caritatis eterne. **O** q̄

suauiter hec reuerenda cristi sponsa uirtutez sacramē
ti ruminabat: quo nichil efficacius. **O** q̄s deliciose in
eo letabatur et pinguescebat quo nichil suauius. **O**
q̄s uigoroſe os eius laudes depromebat quo nichil dig
nius laude. **C**epit igitur in huius pinguedie panis
impreſſorum ſtigmatum in locis plagaruz fortes ſu
ſtine dolores: et uelut lāpas flāmifera inextinguibili cas
trate ſurſū ferri. **E**t q̄uis felix d̄go ſacramentū ſūmi
regis abſcōdere modis oibz? q̄ aduſcit nitētur nichilo
min? ubi plenitudo t̄pis aduenit ad gloriā ipreſſoris
ſui latē nō potuit. trāſſorauerat enī p̄i amor amātiſ
amatā ſimilē in imaginē: et ideo gl̄e dei fuit celare: q̄q̄
inēdū gl̄e regū ſit inueſtigare ſermonē. q̄ aut in d̄gine
p̄p̄t hūilitatē hoīes latuit: in uita ei? reuelāte deo cela
ri nō potuit: ſz et poſt obitū ei? ſicut nōnullis cōſtat re
uelauit. **U**t aut ſecretū dñi tegēt cyrothecā in manu ſi
niſtra geſtabz q̄ mira ſuauitate redoletz. **N**octe d̄a
quadā dū adhuc uiuerz i carne apparuit cuiſdā m̄one
d̄go n̄ra clariffia q̄nqz ſtīgta ferēs in corpe: in q̄z iocū
do aſp̄cū d̄cā m̄ona ſolaciuz mētis ac ſp̄s mirabili mō
hauriebz. q̄ cū in cractinū ad locū ubi d̄go iacebz accele
raſz diligēter cepit ingreſſe ſi forte ſic ſecū eſſz in corpe
q̄admodū ipſā uiderat nocte i ſp̄u. **A**t illa ex hūilitate
nō affirmās nec mētici volēs ſup̄ eo q̄d q̄rebat: ſz ſolū
erultaſ in ſp̄u nutu q̄dā oñdere uila ē uidelz q̄ uñſo ſi
niſtro brachio manū m̄one ap̄phēdēs et ſtrigēs cū in
gēti gaudia dixit. o capū capū q̄i dicat. ſecretū meū mi
chi: ſecretū meū nichil. **U**t in regione angloz mer

cator q̄dā erat q̄ **L**ūdwinā carne nunq̄ uiderat oculis
nec noiari p̄cepit auribz ut dicebat. **H**enī in tibia mor
bo laborabz incurabili adeo ut medicorū nullaten? cu
rari poſſz medicamie. qui ſemel miſerabili doliſ ac ge
mēs p̄e triſticia ſp̄s: tandē obdormiuit. **E**t ecce cū he
dormiret amonitus eſt in ſōpnis per ſe aut per nunci
am ab eo mittendū trāſſetare in oppidum hollādie
nomine ſchiedam necnon et de aqua qua uirgo **L**ūdwi
na p̄e tēpore languens manus lauiffet paululū por
tare. **E**t quia de huiusmodi lotura tibia ſua lota ſani
tatem ex t̄mple foret receptura. **M**ane itaqz ſurgens
uir debilis ſeruum ſuum uocat et ad trāſſetādum in
hollandia talentum partitur et ut de loco ſchiedam di
ligenter inquirat ſtudioſus precipit. **N**omen **L**ūdwi
ne languentis ibidem notanter exprimit: atqz de lotio
ne manuum eius reportanda affectuoſius hortatur
et iubet. **P**lantibus igitur uentis ſecundis uenit uolen
te deo ſeruus ad locum: aquam loture quam ex carita
te uirgo negare non potuit impetrat. **Q**ua nacta rur
ſus nauim conſcendit: et iuxta deſiderium mox opta
tum ſibi ex hollandia in angliam gaudens reportat.
Mirabile dictu. **M**irabilis deus in ſanctis ſuis: mira
bilis in maiestate ſua. **S**tatim enim ut mercator ille
allata ſibi aqua tibiam abluit: marcida carne ſine di
ſtatione mutata in uiuam. reſtituta eſt enim tibia ſta
tū in priſtinum: nec ullū exinde dolorem in ea perſenſit.
Sic igit ſc̄m eſt ut per admirandā ei? uirtutē ei? man? lo
ta uel intincta fuerat aq̄s uir in remotis exiſtēs curas

ret: et insanabilis carnis marcedo prius fugaret. **M**ulier quedam honeste vite quam in humanis quique vidi: michi quod narro retulit fide dignum. **T**pe namque vite **I**gdo wine graui quodam laborauit egritudine sed secreta hec quam admodum uirgini domestica et familiaris erat et secundum consilium uirginis suope vitam suam transigebat: perfidius ad eam venit consilium petitura quod tanto discrimini opus esset. **C**ui morbo uirgo indicauit omnem infirmitatem: originem periculumque insuper et detexit. **S**cio inquit quod fistulam habes in corpore: quod ob contritionem stillicidium in posterum ampliabitur: tempus in successu: at tamen suadeo tibi medicos quodocius accedere: a quibus cura si acceperis deo gratias age: sin autem iuxta beneplacitum voluntatis ad me reuertere. **A**bierunt igitur ad medicos peritiores quos habere poterat sed supuacue. et quidem quod fistulam haberet indicatum est ei sed tristis relicta ad uirginem sanctam rediit et quam desperaret omnes de cura latetis egritudinis insinuauit. **D**ex cum christi signifera dolores seie tam in animo quam in corpore reuelate spiritu noscetur: oratione premissa fusa deuoti: locum doloris sacra manu leniter exteri: tetigit atque morbum despatate fistule radicem: extirpauit. **G**audet ex hoc mulier honesta gaudet in hodiernum diem id adhuc commemorans in laudem uirginis benefactricis veterana mercedem nec comedare sufficit sed et alia beneficia: quod sancta luce clari: partem quam preciosa sit manus domini in uirgine cernit lenis contactus morbum occultum et mortiferum euulsit de corpore. **N**on admiretur quod uirginem nostram plagis manu saluatoris sic insignita secreta: cum paulus signata domini ihesu christi portam legat: ad galathas. cum lucas crucis mortificationem in corpore gestare dicatur: et frater sciscus patulas tanquam

sigillifer accepisse prebet: etiam plagas. **Q**uid admiretur homines dominum ex omnibus mulierculis unam forte premo plus res fortasse relegisse. **N**umquid creator omnium deus? sexum femineum adeo despicit: ut in multis viros illustres viraginem hanc illustre anumerare non decreuerit? **N**on est propter acceptor deus: sed in omni genere. sexu. etate. gradu. qui operatur iusticiam est acceptus? et illi. **A**lij christi milites ut apostoli publica christi trophæa circūuerere per mundum uniuersum: non nulli ut puta miles gloriosus sanguinem sudare pro christi. **A**lij uero ut perfectiores cum uicibus et concupiscentiis sese crucificare pro christi prenuunt: hec autem uirgo nequaquam in sexu femineo despectior latens quam in argastulo. christi vulnera renouasse uidetur anis plusquam triginta super infirmitatis omnimode stratum. **E**pa nunc igitur generosa filia christi vulneribus nobilitata fer sigillum et vexillum christiformis pacis. **E**pa nunc formosa christi sponsa tam preclaris monilibus adornata: fer signaculum uirginalis pudicie. **E**pa nunc speciosa premicerta tam multis puellis comitata. fer titulum hollandie. **E**pa nunc vigorosa christi signifera tantis uirtutibus circumdata: fer vexillum pacis. **E**t quidem uirgo tuas laudes tacere non audeo tuas uirtutes enarrare non sufficio. **D**e michi haut: si quod de te michi postulat non dixerim. **L**apides clamare possunt: inquit si manu retraxero. **E**tei sacrum regis abscondere bonum est: opera autem dei reuelare et profiteri honorificum. **I**gitur hec de perfecta uirtutis uirginis modo balbuciendo per penam dixisse sufficiat. **E**xPLICIT secunda pars scilicet perfectiua

Incipiunt capitula tercie ptis videlicet pfectue cari-
tatis et vite ljd wine.

Cap. i. de caritate et orado et pacie? p salute viuoz

Cap. ii. de caritate qua habuit ad aias i purgatorio

Cap. iii. qliter ob passiois iuge et ardentē memoriā
loca diuersa preserti ubi cps passus est raptabatur.

Cap. iij. de solatiis qis a gloriola matre dei sus-
cepit et de gracia lactis in nocte natiuitatis pcessa.

Cap. v. de gracia sublimis contēplationis eius. et
spiritu intelligencie et pphecie clarissimo

Capm. vi. de caritate eius seruētissima et desiderio
martirij qd habuit ad pmutadū cpsi vestigia.

Capm. vii. de inuocatione martirij occasione vide-
licet doloris excessiui de morte fratris sui.

Ca. viij. de morte pris sui et de agguatōe man? dñi
scā sup eā ob mortē dñis petronille quā diligebat.

Cap. ix. de visitacionibz suauissimis sibi a dño red-
ditis et de pacia ei? in nouissimis gūiorib? pms.

Cap. x. de mirabilibus factis a dño circa restitucio-
nē mēbroz eius et quā morte suā pnouerit atz pdixit

Capm. xi. de mirabili unctione virginis huius. nec
non et de felicissimo transitu ei? ex hac vita.

Capm. xij. de gloria sue benedictę anime i qua post
mortem visa est a quibusdā: nec nō de mirifica reintes-
gratione ac formosa dispositione corporis eius dē.

**De caritate eius in orando et paciēdo pro salute
uiuorum, Capitulum primum.**

Sicut dñi nra dgo velut mirra elcā: nec
nō velut auz optimū fuisse pprobata.
cepit tñ thus redolētissime deuotionis.
ac velut thimiam accuratissime pmp-
tiōis corā dño rurū se offerre: et qñ nich-
il pfectisset illo usq: p lucrificatiōe multaz aiaz corpe
et spū se totā flāmis caritatis cōcremare. Cepit cū da-
niele mulier desiderioz existerē: cepit velud aultri regi-
na veris salomonis sapiēciam pcupiscere: cepit in scala
iacobi ascēsiōis cordis disponere. cepit lōgū latū subli-
me ac pfūdū crucis cpsi huilis discipula ppare. **S**i
quidē solitudine nocturni silenci nacta lacrimis stras-
tū rigabat: genas cruore tegebat: pectus sudoribz qñ
balnearibz replebat: corp? durioribz coaptabz dolori-
bus spū fortis facta corp? nichili pēdebat. **P**roculdu-
bio qñ passiois ipsi? ifignia deferēs ut amica p pūlis
i fide filiol trīnū panē mēdicabz ab amico ut filia p frī-
bus pdigis sollicitabat corā patre miserātissio: ut spō-
sa nouiter subarrata p pccōribz miseris pces tūdebat.
corā sponso iudice futuro. **P**lurimi quos vidimus
et audiuius ad eā tanq ad matrē filij pcurabāt qui
habito secum colloquio suauī valesciētes oraciuncu-
las eius exoptabant. **E**o nāq tēpore canonic? quidā
clare vite rgulariū qua pollet germania nostra ut deo
vicinior fieret cū seruoze ad illā ait. **O**rote inquit ljd
uia instāter pcarī altissim. qñte? auferre dignet? a me
id qd magis oculos sue maiestatis offēdit et qd saluti
mee signāc eē nouēit ipedimēto. **A**t illa **O**rabo libet.

Erant autem vir ille deuotus voce canora et clara habens
valde: in qua humana quada gloriola adhuc cantandi pos-
sidebat: **O**rauit illa rauescere cepit iste: sed quod dominus fe-
cerit hoc rei docuit succedere. **D**eficit vox amodo vici canonici
sibi per medelas ad succurrendum organis rauescere lesis
impatiens medicos longe lateque consulendo excogitat ut suauis
voci dulcedine gaudeat iterum. **T**andem cum frustra in leni-
tius cibis poculis unctibus et electuariis laborasset quod
dam canonice clarior habens mentis oculum coram expertissimo
medico quasi subridens ait. **D**ico tibi magister medice quod comes in-
tineis mei semel a vigilia huiusmodi poposcit pro se precari dum
quid ab eius pietate dignaretur auferre quicquid oculo-
rum sue maiestatis ex ipso magis offederet. quod salutis
nime ipsi pertracum videret. **E**t ecce quod petiuit iam ut re-
or habet ex vigilia precibus quod obire michi frustra videtur pri-
mo superfluum quod in medelis exquirat. **A**udiens hec medi-
cus qui virginem nouerat: subintulit dicens. **S**i res ita se
habet: pro pocratis et galieni codices nequid succurre vale-
bunt. **H**oc itaque facto clari liquet: quoniam et nescius impedi-
menti sui canonicus feliciter virginem percipit. et quod efficaci-
us quod salutis necessarium fuit. pro uno deuoto ergo deuotio-
rior impetravit. **P**er me decem. vox sonora. robur corporis
et salus eiusdem modico precia sunt si non in domino sed in hoc
mondi datus est plus merito gloriemur. **H**abebat cha-
rissima virgo cunctis sibi ministrante nepotulum suum filium pue-
rum cum annorum pro quo dominum exorabat deuoti ut puero
dominus per memoriam eorum quod circa se facere dignabatur. febri-
culam immitteret: non autem ad mortem sed ad castigationem

solummodo: quatenus iam ministerium sui quod illi cui languenti
ministrabat medicus esset in futurum. **C**um puer ille duodennis
vas haberet de quo bibere solitus erat. circa festum natiuita-
tis virginis marie: iussit ipsa dei famula vas ipsum plenum cer-
uisia tenuissima quod modico pretio sine superat in valore iux-
ta stratum suum collari. **Q**uod cum fecisset: mane vas illud
plenum optio liquore inuentum est quasi speciebus aromaticis ce-
litus conditum et angelicis manibus preparatum. **B**iberunt itaque
de poculo illo quod plurimi quibus ut dicebant nullus talis liquor
antea notus fuerat in terris quibus nec nocuit unquam: profuit
autem et placuit plurimum. **B**ibebat ex eo tunc puer virginis
nepotulus: et mori febribus ubique per membra diffusis ab
illo tempore usque ad festum beati martini confessoris. quasi per pres-
entem virginis a domino promouit laborauit. **O**rauit igitur ergo
et statim liberatus est. **N**on mirum qui poculum unum atque idem sic
oronibus virginis a domino fuerit impetratum. ut quod uni vir-
delicet puulo duodeni ad etatis gradum future ve prebe-
ba memoriale signum ceteris maturioris temporis qui gusta-
runt perueniret in recordando solatiu. **A**gnouit ego plu-
res in seculo qui virginem dum viuunt in carne deuotiores fu-
ere quibus obuius per eam innotuit quod dicere peruenit
Nescit inquit lasciuia animus id sane capere: quoniam virtus in infir-
mitate perficitur sed et non dum habita eadem impetra. **C**ui
rei gratia rem grandem narro. **V**ir erat in oppido
illo illa scieda rogeris nomine potes ad bibendum satis et vorac
sedens quodam tempore ad mensam cum bibulis ac edacibus viris
aliis in taberna. **C**umque linguas magniloquos post potum ex-
acueret aduersus eandem ancillam christi tandem ventum est

ad viciatū detractiones et vba blasphemie. ut pote
qz vel vorax voraret in secreto aut qd demoniū haberet
nō māducās in manifesto: Audiēs autē hec otger? qā
sic famulā xpī mortiferis laniarēt obloquijs. q̄s et ip
se calicib? epotandis vacaret. tñ latratib? inuit? eorū
aures prebēs legē murū ponēs in hec verba pro virgīs
innocētia rñdit. **Dileam?** q̄lo locū de virgine: sufficit
enī nobis stulticia nra q̄ deo quotidie peccam?. **Virgo**
hec bona est et sancta: et q̄nītquid i ea sit a dñō sit: nec
tutū ē idigē aduer? dei amicā mordacē sētentiā: cū nil
mali patulo nobis de ea inotuerit. quīpmmo nobis q̄
mali sum? molestū foret audire si talia cū veritate abe
mulis dicerētur. **At illi tāq̄ poculo calefcī z equo animo**
vba defēloris līt wine nō ferētes multa maiora p̄sūp
serūt tādē dicētes. **In peccis nat? z enutrit? es et tu cor**
riptis nos? **Unus autē eis dāns ei durā alapā a it.** **Va**
de vilissime hoīm vade: nostrā societate p̄turbare non
presumpseris. **Quib? alapa suscepta respōdit.** **Ad hō**
rem ei? pro cuius noīe vobis ita respondi: alapā hanc
suscipio paciē. **Et hys dictis recessit.** **Mirū dictu.** **Na**
cet in ēmatis: iacet i abditis dgo. nichilomi? qd vir res
pōdēt suis detractoribus non latet. **Et quō tulit ala**
pā paciēter ad gloriā dei z honorē suū confessorī pri
usquā diffunderetur ad aures hoīm seriatim narrat
dicēs. **Oro inq̄t pater ut concito gressu domū rogeri**
accedas z ut i noīe dei et meo p̄forās eū fideliter dicas
Līt wine te salutāt: atq̄ ex parte dei regreuiatur: eo
q̄d pro gloria dei et honore suo zelans zelatus fueris

alapa q̄ susceperis pacienter pro qua domīn? ipse gra
tiam tibi reddet in tēpore oportuno. **Mox igit? mane**
facto cōfessor eius domīn? iohānes walteri ita fecit. z
admiratus est vir et ait. **Et vnde nouit ipsa que gesta**
sunt? **Nam z hesternū vespere contigit tarde qd dicis**
et nemini hominū per me innotuit. **Cui p̄fessor.** **Suf**
ficiat tibi qd ipsa nouerit. et mandauerit tibi hec **Eq̄nī**
mior esto: et domīn? providebit. **Et tunc cepit vir il**
le dīmittē p̄sortia: cepit et declinare vicia: cepit velut al
ter iob. in rebus temporalibus multiplicia subire fla
gella: cepit velud theca sub tribula dñi p̄purgarī. **Fla**
gellat enī deus onē filiū q̄ recipit: etenī absq̄ flagellis
tq̄ de regione longinqua: de regione dissimilitudinis re
uertentibus raro salus facta est. **Quid plura?** **Quis**
vir iste cū porcis seu porcis viris māducāe solitus ex
ide i reb? in amicis i domesticis i mēbris p̄p̄is p̄cello
sis q̄teret? agustijs: crescēte dāpno sē crecebzsim? cū
grā paciēcia scā abo ut vbi habūdauēat voluptas vbi
p̄cellēat vaitas vbi comitata fueāt i q̄itas: subsecuta ē
p̄ voluptate pacie trāq̄llitas: p̄ vaitate decēs maturi
ritas p̄ iūquitate sup̄ habūdās caritas **Quippe vir iste**
lōga egritudine q̄si cōes dgis attrit? z maturat? depolā
ta tā sarcia corpīs q̄ p̄ccī p̄stini scorā let? ac gaudēs tā
dē ut iob alē āthobias miguit ad dñz. **Preteā cū alē al**
teri? onēā portāe iubeat apls: p̄suevit z virago nra in
corpe iualido validiori spū aliorū infirmitates assumē ut
adimpleret legem cristi. **Mulier quedā deo de uota**
nimio dolore corporis fatigata: cum sederet in atria

dom? uginis et flēda pte atrocitate pūctionū clamāet
stati aduocato suo pfectore qd esset ugo sciscitat? Cui
pfectoz. De domesticis nris z colorozibz ē. q usq ad stri
dorē dētū. ppulla requiē querit z nō iuenit. Cūq fecis
set illā ad se vocari: ait **V**is ne soroz q te iuuē hac in in
firmitate tua. Cui mulier. **V**ellē utiqz vellē: sed tibi tua
sufficiat mltiplex quā pateris ifirmitas: s; tm deū qlo
raa pro me. **O**rauit ugo dominū et statim liberata mu
lier addidit dñs sup vulnera ugis duplicia adeo ut diē
et noctē cū stridore dētū p solito more: nō sine vidētū
stupore mira modo cruciaret? **C**etēz qdā tempore
cū cuiusdā mulieris puerul? morbo qdā satis horribili
cruciat? clamoēs lugubres emitteret nec rēm capēt
allat? super lectū qui ugi ptiguus iacebat illico tacēs
quieuit. Cūq ab eo peteret an meli? haberet: dicebat
Iā bñ michi est. **V**irgo at que puerulos ad castitatis
amorē iuitare psueuerat: puez hūc sic ad pristinā sani
tatē gratia diuina rductū uis blādis allocuta ad ugitā
tis amorē quātū illa capiebz et as exhortari cepit. quā
z postmodū grādiuscul? adamare didicit: adamatāq;
in eligione deuotior factus pficēdo deuouit. **S**acer
dos quidā uerus pscrahelita z uere uginē ob suā pudicā
uitā maxime car? febres acutissimas passi? ad mortē
usq periclitat? est. **H**uius igitur soroz q uginēis uis
magnā fidē dabat: psultura uginē aduenit dicēs. **Q**u
diu o soroz mea sūt uina frāt me? has gūissimas paci
etur febres? Cui ugo rñdit **C**irca pma dñicā instātis q
dragelime liberabitur frater tuus ne ptimescas. **O**u

et ita scīm ē. **N**ā fūdente uginē ad dñm pces: q **E**zechia
a morbo mortis liberauit z sup naturā ānos. xv. uite
ēbuit: uir qndā fili? mortis qñ a dño uginē datus illico
sanus effect? est. Cui? rei uitatē uir qdā religiosus ab
ea didicit eo tpe q circa sacerdotē pfatū hagerent: qñ
pmittere tunc cōpulsus fuerit ne ipa uiueret reuelar?
Cōsueuit etiā p piculis z clade pcauēda in populis
sepe pati in corpe sepi? et orare: adeo q i urbecula sua
locū tenere uidētur uiri illius de q in ecclesiaste dicitur
Ciuitas pua z pauci in ea uiri. **V**enit ptra eā rex mē?
et vallauit eā z perfca ē obsidio **I**nuēt? ē in ea uir pau
per z sapiēs z liberauit urbē per sapiam suā **I**ta dixerū
de uginē nra. **N**ā cōtigit quodā tpe ut p in filiū z fi
lius aduersus ptem ob pcialitatis distamē in puincia
illa cōsurgerent: q ex re pluriam filij pacis fugā petens
tres tuciora loca qsiuerūt ut saluarēt uitā suā. Cūq ra
bies psecutōis idies feruiscēt: uenit quidā pfugus de
lōginq qui dicit **C**oartoz nimii z angustie michi sunt
vndiq. **S**cio q mortis fauces tpe tā piculoso effuge
re nō ualeo nisi uginis q latz in schiedā orōib? fuero p
seruatus. **U**n cū quidā uerba hēt uliss: cū hūilitate rñ
dit. **G**ras ago deo meo qui simpliciū hominū corda ta
lem fiduciam faceret habere in me paupercula. **O**ro
tamen misericordissimū dñm ut secundū fidem eorū
fiat eis. **V**erūtamē cōfidens p fido in dño deo ihu meo
q nobis existentibus in oppidulo schiedam eque bene
uel meli? erit sicut z uicinis circūq. **P**orro suscitata
guerra dāpnisq; inumeris p uicinas urbeculas illatis
m ij

et ecce classis nauium totis viribus ruina schieda p̄stolan-
tium venire ceperunt ut destrueret illud: et quod venientes for-
ti in multitudine laborantes laborauerunt in migio traden-
tesque rates vetero quantum poterant. nullatenus ad locum quem de-
struere conabantur pueniunt. laborabz armatorum milicia:
vacabz oronibus. ergo Iudithia orauit et vicit. Optimum
christiano tyroni pugnandi genus oratio supplex. Si quidem be-
thulia superatis ab assiriorum potentia nationibus gentium plu-
ris prece lacrimis ieiunijs sancte vidue Iudith saluata legitur.
Insurgens et achior perfector potentie domini dominorum pueniente pie-
tate industria ab holoferne blasphemio pseruat.

De caritate quam habuit ad animas in purgatorio existentes

Epistola vinctioe in gratia quam melissui Bernardi de
regione expiatoris obba ruminare: quibus se pie
negociationis intuitu in regionem illam gratie iturum
se dixit et visum quodammodo pius per glorificationem filios in
manu temptatoris ad tempus reliquit. Considerabat enim quod
sanctum quodve salubre sit exorare pro mortuis p̄serti qui non ad
occisionem sed ad purgationem; non ad iram sed ad misericordiam: non
ad destructionem sed ad castigationem illic reuerantur: vasa
quod sint non cotumelie apta ad interitum sed vasa honoris et
gracie p̄parata misericorditer ad regnum. Captis igitur spualibus
armis christi surgebunt illis in adiutorium ut saltem labor
illoz quoniam est immetus in requiem misericordia conuertat in gloriam:
flagrum mutetur in coronam. **T**pe namque nocturno rap-
ta in spiritu ad loca penarum videbunt animas cotorquenti igne quod se
passive flammis in altitudine maxima circumferri mira com-
passione p̄spectabz. Porro cum semel ab ea quod crederet ages-
lus esset. An vnica ex animabus ad digitum ostensam iuuare vellet
Respondit. volo vti quod. At ille. Te igitur iam para per medias trans-
sire flamas. Cui Iudithia. Et libenter id facere satagam. Et
transiens per medium flammaz vidit illic tortores qui cum idu-
gine vel terrore se contrahentes et quasi moleste ferentes cari-
tatem benignis adiuuatis. At illa cum p̄transisset vidit animam il-
lam pro qua se se flammis exposuerat a penis liberati: libera-
tamque cum leticia postmodum et gratiarum actione ad celestia gau-
dia festinare. **R**ogauit eam quidam causa per defunctus erat ea-
tpe quatenus pro eo preces fundere dignaretur pro qua ducta est ad regi-
onem illam ubi anima dei viri torquatur. Et ait ad eam angelus ei?
Ecce vir iste est pro qua te deprecaturam sponso disti. statim autem

ut vidit eā sps viri ait ad locios. Mira iā video. Nam
ab eo tpe q purgābus hūc locū itraui: spm i carne viue
tē nō vidi nisi spm dginis hui? sup q bñdūcū sit dñs de
us q mirificauit miam suāz michi in hac hora. Paulo
post orāte ac paciēte p eo in corpe suo scā dginē libera
tus est hō sicut ē uxori sue postmodū reuelatū ē. **¶** Vi
dit semel dgo spm cuiuslā defuncti specialibz penis tor
mētari adeo ut ferreis stipitibz infixus etiā aīz dginis
ad miserēdū pmouēt. Cūq tremēs q̄s essz pquire ab ā
gelo nō auderet: dicit angel? ad eā. Hic frat illi? ē p q
soror sua te intercessurā postulauit: si qd igr pie nūc pe
tueris p eo fiet tibi. **¶** Que ait. Oro igr qten? ab hīs
ferreis qbus infixus est stipitibus liberetur. Qui sta
tim solutis penis illis specialibus ad locū cōem purgā
dorū deductus est. Et cū soror defuncti ut sciret de sta
tu fr̄is dginē molestaret: ingemiscēs dgo tandē ait. si
tibi dixero quod noui ne turberis obsecro. Et illa: ne
quāq turbabor. Cūq dixissz virgo que viderat tanq
salutis fraterne desideriosa elemosinal certas erogari
pcepit: atq inter cetera caponē pro paupibus ificinis
pparari cōsultuit. At illa fecit in oib? sicut pceptū erat
atz pluatū. Et ecce noctis gallicinio caterua demonū
venit: quorū unus caponē tenere videbat? in manib?
instar alterius qui paupibus fuerat erogat?. Cū quo
grauissime utrāq tam dginē q sororē defuncti in faciē
dherauit. **¶** Quid plura? Passa est soror viri qdā post
modū ifiritates in corpe pp̄ fr̄em suū q̄s cū p atrocis
tate nimia dolor ferre nō possz orauit p ea dgo dñm

et ablatiis passionib? mox a femina: qd f̄idū erat ca
ritatiue corpore pprio suppleuit. Et liberata tādē ē
aia dño ppiciante: qui per p̄ces sue bñacule tā magna
tāq mira talia cooperari dignatus est. **¶** Ob zelū aī
maz sepe sāguifluos pmbres ab oculis fūdēs dicebat
¶ Dñe de? me? utinā carnē meā et sāguinem meū da
re possē pro satisfactioē illarū aiarū quas tua flagella
tione castigas. Pro hīs patrem exorabz gemitib?. p
hīs implorabat suspicis p hīs iuigilabat orōibz: p
hīs sacrificia pcurabat a presbiteris: p hīs ne detine
rent? sub manu torq̄tis se totā in holocaustū icēdebz.
¶ Vir qdā noīe balduin? dicit? de cāpo. ifirm? corpe
refact? ē. qui nocte puerfiois pauli apli miguit a sclo
Eadē quippe nocte rapta in spū vidit hominē sibi fas
cie incognitū ad pedē montis stātē ut ascēdēt sed ipotē
tem. Qui vidēs eā dicit. Miser ē mei q̄lo līt vīa mise
rere mei: atq in hūc mōtē ferto. At illa sup̄to in hūme
ris viro. tulit in mōtem: sed difficulter valde. Quis i
quit virgo vocari? At ille balduin? de cāpo iter hoīes
vocat. Mane igr facto cū p̄fessor eius visēdi gratia ca
meralā intrasset. inuenit quasi labore q̄ui fatiscētē.
atz cū difficultate respirantē. Propp̄ quā causā dix
it. Quid agis filia? Cur pl? solito āhelādo grauaris.
¶ Rōdit dgo. Si scire velis pat de mōte iā venio. in quē
vix quēdā balduinū de cāpo laboriose pp̄is humeris
tuli ē sudore pariter ē labore iā fatigata respiro. At il
le cū nomē viri sepi? audisset. facieten? tñ nō agnouit
set. sc̄m ē ut illic nesci? post triduū celebratur? veniret

ubi defunctus ille balduinus ad dominum transierat. Locus autem dicitur onderfchie: non longe distans ab urbecula schieda. Cumque illic defunctum ecclesie custodem audiret: sciscitans de nomine patris ac cognomine agnouit quoniam et eadem nocte obijt qua sic virgini in motum scanlurus apparuerat. Prefbiter quidam nomine petrus totius vite sue decursu carnis illecebris deditus vitam emendare proposuerat: quod celerius morte preueniret et periret admodum satisfactionem peccatis condignam adimplere non potuit. Denique cum homo per defuncto dominum precaretur: mox ab angelo ductore in regionem illam delata lugubrem vocem quasi de abyssu putei cuiusdam audiuit quam euolante angelo dicti sacerdotis animam esse: per quam tam ardentem orauerat agnouit. Cum autem miraretur eum. per quod tam horribili loco detentum: angelus eam intuens ait. Vis ne aliquid sustinere per liberationem anime illius quod audis? Volo inquit libenter. Stetit ostendit sibi ductor suus locum in quo gurgis aquarum tam horribilis et nigra videbatur: ut quasi catharacta seu vorago multorum torrentium fluentium cum impetu putaretur. Transire inquit te oportet gurgitem aquarum omnium quod cernis animam si liberare desideras. At illa cum sonitum terribilem tumultuatum aquarum intrare pertimesceret. animam eam angelus transire postulat. Mox itaque virtute desuper induta et excessiua caritate victa: tempus animis generosa per captura generose prede se aquis exposuit et labore nimio cum vadum transiret optinuit victrix quod optauit. Vis dixerit triplo sacerdotis animam mihi candidiorē de penis euolantem: demum quasi pulcherrima quodam riuulo se tigente tinctamque cum iubilo celos ascendentem. In ipsa quidem hora

cum ad se redisset tanto sudore madere a domesticis repta est ut astatibus nullatenus dubitabile fuerit: quoniam aliorum veniens spiritu nimium extiterit fatigata. Sicque iuxta philonem sapientis mortua non prohibuit gratiam: quam secundum apostolum in carne super carnem se propter impediebat. Erat et alius sacerdos virginis nostre satis gratus et deuotus: quem etiam suis sacris admonitionibus oberrantem in via mortuum viuere a seculi vanitate euocarat. Hic cum post ceptam penitentiam annos adolescentie sue non sine peccatis transactos cum amaritudine spiritus deploraret: aliquodiu post pueritionem morbo pestilentico preuenitur. Cumque defuncto virgo suis ut potuit lacrimis ac precibus maternali affectu succurreret semper diuino nutu ut ipsa super se spiritu rapta plurimum angustia retineatur. eo quod de statu reducti per eam prelibet nosse peroptabat. Proinde spiritus dei angelicus qui comitabatur dilectam: querere cepit si quid de amico suo sacerdote scire vellet: si quod aliquotulum ad suffragandum eidem sustineret peremptula foret seriosus inquisiuit. At illa respondit. Si fuerit voluntas dei et absque meo detrimento. id summe desidero. Et mox rapuit eam spiritus ad locum penarum. ubi terribilium puteum vidit tribundis cruciatibus plenum. Et ait. Est ne frater infernus locus iste? Respondit angelus. Neque locus infernus esse dixeris quod inferno vicinum. Cumque circumque spectaret vidit ibi locum quodam in proportionabiliter terribiliorum quasi ex lapidibus nigeris constructum: altitudo visus humani potentiam excedebat. Audiuit denique clamores mirabiles et stridores gemitus ululatus tumultuosos malleationes percussiones quibus anime tam crudeliter tortoribus suis miseratione torquentur.

qd si toti? terre rumor clamor et fragor simulti audiri
 posset nullaten? loci ipsi? horrores transcende putarentur
 Cuius suu interrogaret angelu quis qlisq foret hic locus ait
 Locus q cernis i pboz est. Vis ne videre. At illa pter
 cita nimis dixit. Nolo vide. Siqde et audire qd audio
 de cetero psl? exhorresco. At vero ut ago loca tormen
 toz ptinua flammivoma cernet puteu singulari? nota
 uir: cui quida angelus ut videbat? facie mest? ilidebat
 Porro cu angelu illu fore custode aie p biteri sui p q ora
 uerat causaq meroris vultus eius ex certis ipi? deme
 ritis didicisset sane q illic speciale purgatoriu haberet
 ab angelo pti? audiuit. Veru cu z carissia xpi spola liti
 es amici salute angelu ituita fuisse. mox ad nutu ducto
 ris illi? pute? aperit. De q tefrima nec no z fumibuda
 flama cu euulatu clauosilla desup audita e. Nostis ne i
 quit angel? voce illa? Cui ago Noui poptime. Et ait a
 gelus ad ea. Vis ne vide ea? Nolo inquit. Cofesti aute
 ascedit sps ille velut ferru ignitissim. voce pfusa dicēs
 O carissia hnt vna o speculu purissim. quis michi det
 ut qng dnm in te z te i dno speculari possim Mirabile
 valde Qcito viri anima ascendentē qli ex abisso putei
 vidit: tato pauore pternata ē: ut ecia cigulu nouu gl
 lu z hispidu. q more pluetu succicta tuc tpis ad carne e
 rat i spissiori saniori ve pte p mediu ruperet. Nec mo
 ra passa: cu illo terrore qstoci? ad se redit. Cuius aha q
 reret? qlic i hora illa se habuissz: rñdebat. Credite iquit
 m credite si placuēit: q nisi me viceret dei amor et hor
 eius p quo pcta pati nō rēnuo si pro simili terrore ecia

omnia que celi abitu cōtinētur ad votū mihi donari de
 berent: neq; simile subire velle terrore Quid imoror
 Factū est ex hoc ut paucis dieb? succederibus angelum
 illic quem meribudu viderat exhilaratū et gaudiolu cō
 tueretur Deduct? ē tandē sps p biteri illi ad coem
 dimissio puteo expiationis locū: et suffragatib? penis
 quas ex caritate virgo nostra scissima paciebat? mise
 rate dno qui soluit peditos exponeratus et expedit? a
 penis debitis celos ascendit. ¶ Ceterz q prudēs et cir
 cūspecta fuerat in respōsis. ex hīs que subnotāda sunt
 luculenti? apparebit. Cū eni mulier quedam dōsola b
 gini ad sciēdu secreta dei iudicia de cuiusdā defuncti ani
 ma multū infecta foret z quēdā religiosu languidū tās
 virū autenticū illi? temporis leuē sciscitātib? de qbus
 libet defunctis diffinitive respōdētē allegaret: prudēs
 virgo ex alieno periculo cautior facta respondit. Mea
 non interest iudicare quēpiā. sed si religios? ille. quem
 tātis effers laudibus. reuelando facilliter ut allegas vi
 uens benefecerit: defunct? ille iā persentit. Audiuerat si
 quidē ab angelo virū ipsum qbus ptinentē et deuotum
 satis tormētis tñ expositū: eo q reuelatōibz multa de
 suo sensu cōmiscuisset minus vera: atq sub pretextu ē
 uelationū huiusmodi sanctus reputatus i vulgo: mu
 nera laudelsq vanas hominū accepissz. Preterea cū co
 mes hollandie dux wilhelmus viam vniuerse carnis
 fuisset ingressus: z relicta eius mendosa quorūdā rela
 tiōe quō iuxta virgis verbū maritus suus defunctus
 salutē fuisset psecutus z qliter ipamet lūdmia triduo

mortua reuixerit audiuit illico ut moris est prepo-
tentum domitorum an liceat an quod talia dicitur dicitur per iter
nuncium secretum curiosum? inquisiuit. **N**unc? at cum venisset ce-
pit eam curiosum? rimari quod ad modum fuerat ei imperatum a do-
mina sua dicens. Ecce carissima dicitur quod fama peruenit ad au-
res precipisse nunc quod? triuo mortua reuixeris et quod dicitur
iste debueras animam bone memorie viri sui ducis et comis-
tis holladie liberam peritus et absolutam ad celos euolasse.
Cui dicitur respondit. Noueris optime fratrem quoniam si triuo mor-
tua fuisset peritus et vicini mei utique me sepelissent. **I**n-
super si dominus tuus? tam cito ab omnibus purgatorum penis liber
esset: ego qui decimum septimum in hiis egritudinibus iam trans-
egi annum: satis per longationem incolat? mei et dolorum meorum
desistere possent. **N**uncius autem hiis auditis suffusus rubore
quid amplius diceret non habuit: sed suo fraudat? desiderio
virgis censum vidue precipisse renuntiavit. **¶** Quid quod igitur
sane sine lesione prope perniciem nec non et sine detrimento
fraterne salutis celare potuit: secretum tenere consue-
uit. **D**e religiosi viris quorum vitam celibem aut sacerdotum
quorum honestam puellationem nouerat fidei? loquebatur: de
secularibus bone fame coacta perici? de pestiferam vitam viris
ac mulieribus etiam adiurata modicissimum reuelabat. **¶** Fac-
tum est una die ut sacerdos quidam satis in vulgo honestus
et famatus? iuxta grabatulam digne multis plebentibus
conleueret. Cumque vas grani sinapis plenum haberetur ad
manum et sermo de penis purgatorum apud eos verte-
retur: tandem dixit sacerdos. **V**elle tot animas esse in purga-
torio quot sunt grana sinapis in hoc vasculo: dum de

salute anime mee tandem certitudinaliter michi perstaret
Andiens autem hec verba lido vira: quasi suspirans respondit. **D**
dum quid est quod ita loquaris? **U**t quid tantillum de dei misericor-
dia perfidis? **S**i scires quis et qualis est locus purgatorum
qualis vel locus purgatorum? quoniam illic multimodum tor-
mentum neque sermonem hunc perulisses. **M**oritur non mul-
to post tempore sacerdos ille et de statu salutis sue coram
ancilla domini sermo aliter insecus ventilatur ab amis-
cis que respondit: **B**ene quidem est anime viri huius: prope
perbitatem suam sed melius fuisset ei si viuens maiorem
fiduciam posuisset in dote passionis christi in super et mitiore
in purgatione suscepisset sententiam. **¶** Quibus sane ver-
bis patet quod consultum est timere dominum: quod prope spare in dominum
non de lege timoris est frenare animam ne tumeat: de ratione
vero spei defectum eleuare ne succubat. **¶** Sic igitur pa-
tet quod ardens fuerit cor virginis nostre ad succurrendum anima
bus defunctorum: et qualiter post impressionem secretorum in
carne stigmatum quasi angelica femina valles flentium atque
dolentium animarum per meos et quoniam peribz flentibus egritudi-
nibusque variis eadem afflicta domino permittente releuabat
Sciebat equidem dei filia quoniam mensuram bonam confertam et
coagitatam et superfluentem pro huiusmodi defunctis exhi-
bita gratia tribuet dominus in sinum suum. **¶** Dum scimus est cum ad liberam
das animas spontanee effectum unctionis angelicas per diem sumet
venientibus sollemnitatibus decuplum ob gratiam defunctorum et centu-
plum in consolationibus receptarum. **F**eneat? ei domino quod pauperum miserum
¶ Qualiter ob passionis christi ardente memoriam ad loca dis-
uersa perferri ubi christus passus est raptabat. **¶** Cap. tercium

Siquidē frequēs meditatio ignitū in ea inflā-
mauerat affectum viscerosa: exercitio pietas-
tis ad animas beniuolū iformabat effectū: se-
dulū p̄templandi studiū altiuolū ad loca passiōis xp̄i
trāsferēbat āplexū. Ad montē mirre sepius āgelicis de-
uēcta solacijs: noctis s̄b silēcio n̄ra credit: vgo h̄d̄ via
ibi q̄l̄iter saluator noster misteria n̄re saluatiōis p̄fe-
cerit contēplata fuisse. Deniq; ut v̄bis illustris viri ihe-
ronimi quibz paulā alloquit: nūc vtar: si p̄ speciem aliq̄
certe aut in sp̄u siue i corpore ve extra corp? nescia de-
us scit: ip̄a tñ virgo loca conceptionis dñice i nazareth
natitatis eius in bethleem p̄sertim in et circa iherusalē

plastratē dinoscitur: locū salutiferē crucifixiōis videt:
licz caluarie vbi dñs cornu salutis titulūq; v̄tutis erex-
it triūphalē. Nō eni fuit famol? illic terre scē loc? quē
nō in sp̄u vel in sp̄e calcauerit pes ei? suo eteni p̄fesso-
ri q̄ sup h̄ admirabat? similē rapt? a dño gr̄am ipetra-
uit: ut etiā seclula cōfessionis sigillo se fuisse cū ea in lo-
cis illis nō erubuerit cōfiteri. In h̄mōi raptibz tā seruē-
ter sp̄olū flagitabz: ut nūc ad p̄sepe lacrimātē nunc ad
gremiū v̄ginis m̄ris blandientē: nūc in cruce crucifixo
cōfixā. nūc antē ad sepulture locū reuiuiscētē: nūc ad
pedes ascensuri instar catuli clamitantē alterā paulā
beatis oculis videntē autumares. ¶ Admittebat? se-
pius q̄si saluatore corā posito nūc ad oscula pedū: nūc
in manu: nūc ad apturā vulneris lateralis: vbi aliquā-
diu cōmorata tantā hauriebz suauitatē sp̄s ut suis ipsi
us peuitus obliuisci vidētur. Si qñ sp̄s ob feruorē ad
eū locū vbi spons? ei? p̄ri sp̄m in man? cōmendās exp̄i-
rauit: raptialis attractibus demulceret? mox se cōfor-
mando dilecto in amorē: ab sinthiū cōpassionis resolu-
uebat: sp̄m etiā suū q̄si cōmoriedo deficiendo oīno sp̄u
sp̄oli medullit? viuebz. Reportabz deniq; p? h̄mōi sp̄o
si attact? si q̄ patētia figuraz in carne q̄b? t̄q; sigill p̄-
regrinatōis testimonialibz aliqd p̄ter sp̄m aut species
p̄maginariā accepisse nosci poterat. ¶ Profecto cū v̄-
go n̄ra scissia trās torrentē cedroz corā dño in orto su-
dor̄is ei? sāguinei capētur. vidit: diligēter notauit ip-
sius orōnis ac sudoris dñi modū: seriē: q̄n p̄mo suscep-
to p? agonā osculo audiuit dām sibi familiarē dicēte

Vis ne mecum ire in caluarie locum? **Q**ue ait **O** dñe deus
saluator me? unica spes vite mee: tecum ire: tecum pati: te
cum mori parata sum. et duxit eam filius dñs in eandem quem dixerat
locum. **C**umq; ab hys locis lacerrimis reuerteret? refēbat
in labijs pustulas: in mēbris fissuras: in iuncturis pūc-
turas: in carne spinas et tribulorū pticulas: ob q̄s etiā
angel? dicebat ei. **S**igna h̄ visibilia et seſibilia tecum so-
ror mea ideo detulisti: ut scias te nō per sōpnū aut fā-
tastice s; veracit̄ et expimētaliē in locis sacris extitisse.
Aliāq; vice cū vgo sic raptā foret atq; loca redoletissī-
ma p̄mearet: puenit ad loca q̄ ppter irriguorū lubrici-
tatē impt̄rāſibilia videbātur ubi lapsū pariter et diua-
ricatōem dextri pedis p̄sensit. q̄ ppter cū ad se redisset
nō mō aculeos dolorū in ipsi? pedis iūctura passa est:
vex etiā ad oculū liuorē ac tumorē insup manifestissi-
me diros cruciat? diebz multis per cōigua mēbra tol-
lerauit. **N**ā quidē consiliū visa est fr̄ptissīe q̄li de re-
motis veniēs: nūc lesa in digitis: nūc in pedib?: nūc ab
urbe romana visitādo scāls septē eccl̄as: nūc a monaste-
rijs deuotissimorū religiosorū p̄serti canonicorū qui re-
formatā ducūt vitā: nūc de diuersissimis regnorū mundi
ptib? ab āgelo reducta. **N**ēpe diuina disp̄satōe fiebat.
ut ppter redundāciā iteriorū carismatū sp̄s affluēs cor-
pori cōicaret reliq̄as cōsolatōm cui t̄q; istrumētū mēn-
di necnō et aſello suo suas cōicabat et passionēs. aīa q̄p-
pe scēdgis in corpore et corp? cū aīa sit in extrema p̄ſige-
bāt agonia: sit p̄currebāt in stadio: sit collaborabāt in
tuguriolo. **Q**ua p̄p̄t nimirū si sit sp̄cient? si p̄solent?

si in dñō gloriētur: si future gl̄e p̄ludia: si p̄micias sp̄us
si mense filiorū p̄ticipia p̄ modū arabone per modū stil-
licidij celit? corātis susceptādo sit peregrinētur et cōui-
uant. **A**udiui ab eis q̄ teste sua p̄sciētia michi dixerunt
q̄ dū vgo scā post huiuscemodi rapt? ad se venire vide-
bat? nō aliter q̄ electissimarū sp̄ez apotheca redoletbz.
Neq; enī se poterat cōtinere q̄n velō vas plenū musta
et absq; spiraculo totū tuguriū fil et aſtates exſufflādo
cū sp̄s ipetu repleret: ut per iduſtriā sepe obseruata ē:
per deuotos et fidedignos valde. **A**pponebant se pius
furtiuo modo vultus nares et ora: ut quicquid vellet
tolleret aut sentiret spiramētorū et reliquiarum sp̄ri-
tus eius. **N**am pectusculū eius non aliud videbat? q̄
vas unguentorum dñi electum: vas admirabile veri
opus excelli. **O** quibus vnctionibus dulcedinis: o q̄li
bus pignientis sanitatis. **O** quantis electuarijs suas
uitatis redundabat cella vinaria dñi: promptuarium
celestium aromatum: abissus diuinorum carismatū.
Interrogata quidem frequentissime a nonnullis de-
uotis quomodo se in illis delicijs continere posset pre-
sertim dum pleno quodam hauſtu cum **P**etro in mō-
tem seorsum ducta de fluentis dulcedinis biberet hūi-
lis virgo respondit. **U**t minus sapiens dico quia lates-
re vos non possum. horū michi quia hūiliat me in infir-
mitatibus dñs et enī sine illis neq; p̄pond? cōſueſte mi-
sericordie et cōsolatōis ferre nō valerem. **P**roin dū con-
solatōibz habundauero: disco postmodū in corpore
miserabili penas incredibiles pati. **E**t quid miramur

At enī petrus. Bonū ē nos hēē. sed quē suauitas iter
na ad scām ebrietatē sps qdāmō leuauerat tior pat ne
uocis hūiliat. **U**n inferi? seqtur z ceciderūt in facies su
as z timuerūt valde: bona est solatio quā nō tumor
istat s; timor cōsolidat quē nō in vētū mētis supbia pi
cit: quā nō in magnis ābulare arrogātia dictat s; per
fecte crucis pacia cōsumat. Sic igē more filiaz dei **I**hō
uina nēa ductu ductoris sui raptabat' ad diuersa lo
ca spūaliū recreationū: sed mor istar puerorū ad scolā
redeuntū grauabat' sup eā dga z ferula mgti sui vide
lz xpi. **M**ulta suscipiebat a spōso solacia z post h ad q
uis dura z aspera pferēda tangebāt'. **U**n scriptū ē. Vi
sitas eū diluculo et subito pbas illū. **S**ed ne silentio p
terierim quatenus **I**hō uina deo carissima deuotoz nō
uerat monasteria: domos: cellas officinas: psonas et
exercitia: et quō sepiissime nunq antea in seculo vīlas
noīatim atz cognoīatim discernebat. **C**ūq viri religi
osi sup h admirarētur et inq̄rerent vñ eos sic agnomi
nati agnouisset dīcebz. **D**ñs michi donauit. **P**rior
qdā religiose domus regulariū de brielis collaciūculaz
ex more secū hñs cōuent? sui dispositōez ita difficte ab
ea intellexit: ac si cunctis diebz vite sue p vnīuersos an
gulos cōuentus sui fuisset cōuersata. **C**ūq miraretur
homo sup vbiis eius: itē z adiecit. **N**oueris optie p̄: qz
q̄scētibz oib? i dormitorio scrib? p̄is sui z sigulorū s; z
āgelos custodes i cellulis notauit. **V**ic qdā dñs wil
helm? de hāga filiū hēricū adolescētē hēbat q p̄e iḡrā
te atz icōsulco ordinē carthusiēse i brabācia itrauerat.

Cūq ppter crebrē samā tiginis domūculā eius introi
ret: et ecce statū hī uina quasi ex noīe pariter et cogno
mine virū gratenter salutat. **I**n super eidē p prospēo
succellu deuoti filij. numē parit et omē graciosi? ip̄cā
do denūciat. **A**udiens autem vir ille se nominari ab ea
quā nūq viderat vehemēt op̄stupuit: z qd sibi velit h
salutatio cū ēmemoratione dīci sibi filij protin? inq̄si
uit. **Q**ue respōdit. **F**ili? tu? o wilhelme dei onipoten
tis dono eligionē carthusiēsem itrauit vñ grācias imē
sas dño ēferre debem?. **M**irandū utiq. **P**at hāc nō vi
derat: neq patri de filio in brabācia vitā celibē actitate
quippiā innotuerat: s; nez dgo quēq eorū nouerat: s; i
spū dei utrūq noīat: de salutifera filij mutatiōe: noua
patri nūciat: q̄ secūdū carnē prius nosse debuisset. **P**or
ro cū is z alij pleriq qñz pfūdare secreta dñi laborarēt
tq̄ scrutatores maiestatis opprimēdi a glā: rñdebat
Nolite q̄sā michi molestie esse carissimi nā de folijs que
michi dabit dñs caritate fracta me vicēte. sepi? eroga
re p̄pellor: s; radicē dabo minime. **Q**uasi dicat. **Q**u i
verbis p modū fulguris choruscātis potestis accipere
gratāter sumite: s; archana dei pfūdi? rimari. nez ad
iactātiā aut arrogātiā puocāe nolite. **Q**uoties au
tē regē regū ab aplis tāq senatoribz glōsis circūdātū
viderit: quotiens scōz societate freta fuerit scribē p̄lic
itas operis vetat: **V**iderūt q̄ plurimū cellā dñis tanto
splēdore sepi? ēpletā: ut etiā icēdiū illi putātes esse: cū
tremore nō modico pperarēt. **C**eterz dū inpfusa dgo
talib? lūib? radiaret: aspiciētes timore p̄cūssi claritatē

vult? e? ferre nō poterāt. ¶ **I**nrogabāt eā domestici
quō lumē illud ferre valer? attēto q? lumē natāle v? ad
momentū vic sustinere posset. Et rōdit. Credite iqt cre
dite: q? lumē grē seu pteplatiōis diuine tātū differt a lu
mine qd videt? qstū mīm? h? solis materialis radi? dif
fert aut distat a plēo ac totali luie ei?. Nec miremi si lu
mē qdvis nature vidē debilis oculus rēnuīt: lumē autē
celit? datū mīme. Quippe q? ficit oculū hoīs ipē nouit
q?q? sil offerēdo lumē h? mōi pfert sine lesura. visiois fa
cultatē. Sicq? nimirū videba? psetire pphetaz eximū
dū: q? dicit? Qm apd te ē fōs vite: z in luie tuo videbi?
lumen. Cōsueuit pterea sacra dgo q? dā deuotos velut
aqla pullos suos ad volādū iutare: p̄sueuit z armige
ros xpī velut verillifera ad pugnā aiare: p̄sueuit max
ime ante obitū velut p̄miceria athletas merore desec
tos p? labores strēnuos ad ēficiēdū puocare. ¶ **S**acer
dos qdā pure ac colūbie simplicitatis vic familiaritate q?
dā tract? veit ad dgiem: vt ab vbertate dom? dei q? cer
nebat eā affluē paulisp? degustaret: atz de fuelatōibus
diuīs pro salute sua nec nō z alioz certioraret. Cūq? a
micos plurimos haberet dgo: p̄siliarios aut paucos:
noluit ad quis simpliciter q̄sita rōdē p tpe. sed meliori
mō q? potuit virū simplici ac bonū cōsolatum remisit.
Qua de re sacerdos ille p̄tristari cepit z anxiari timēs
ne forte sua icuria molestiā itulerit dgi. Vñ statī corā
altari marie dgis iecia se p̄sternēs amarissimē flē cepit.
Porro q? post tēpestatē tranqllū fcit dñs illico fcis est
vir in excessu mētis z vidit dgiēz qdā iuc duos āgelos

tq? alterā hestet iter adolecētulas ad se veientē: q? siml
ātiphonā salue rgia vna secū decātabāt. Itaz cū ad se q?
si aliūde rōit? cucurrit idilate dgiēz ruisē quā se offēdit
se foridaueāt: nichil eorū q? viderat z audierat illi dicēs
Vex cū dgo mētē ipi? clari? cernēt: ait illi Quid agis
dñe. Rōne tēsticia tua puerla ē i gaudiū: Dico m p̄i bo
ne ne siluēis. At ille rōdit. Fuiisti ne illa quā vidi nūc co
rā altari dgis marie p̄strat? z quā vna mecū p̄sallētē
audiui? Nūq? q? diu fui in huānis tale qd m p̄tigit: nec
dulcedo spūs ac mētis ita me ēpleuit. At illa obmutu
it p tūc: sed in p̄cessu diez districti? ēquisita dicere ver
ritatē se illā fuisse q? sic inter duos āgelos ducebat? i iu
bilo nō negauit. ¶ **Q** agilis spūs dgis: q? absēri indila
te se sociauit q? puius z clarus qui mētē alteri? tā p̄spi
caciter agnouit: q? p̄i? et clemēs q? mestū et desolatu rā
suauiter letificauit: z q? cāitate z huilitate seruatis in o
nibus hys vel ad modicū ostētationi pedē nō exhibuit.
¶ **M**ulier quedā p̄tinēs et honesta spū desolatiōis mī
rabiliter cruciabat? que a nemine p̄pter tristitiā exces
siuā poterat p̄solari. Crescētibz igit? passiōibz quo se
diuenteret nescia: consultis postea p̄sbitēris putātibz
atz dicētibz fātalma qdā eē: r̄quiē nō inuēit. Ad despa
tiōez ferme puēiens: nouissimā oīz p̄suluīt z lūd mīnā
Ercepit igit? pia viāgo causā sue paupcule dilcē atz vt
virilē agēt z p̄fortaēt? i dño viuacibz suadelis z āmoni
ciōibz fortit? aiāuit. Paucis igit? enolutis diebz datū est
utrāz fiēi mētis i excessu. Vedeāt vt rez palaciū spaci
olū micro artificio p̄structū vbi armōia miābilis cātū

ubi suauitas ineffabilis ciborum: ubi delectatio ineffima-
bilis quolibet odoramentorum sentiebatur. Cepit iter huius
mulier querulosa rursus ut sibi videbatur spiritus suus
in angustia detegere: cepit et huiusmodi uirginem neglectis
deliciis illis denuo uti consueuerat propulsare. Cui uero
Cesset lamenta tua: cedat querela: procul abeat passio-
rum uerba: nam locus iste non meroris est sed solatus. non
doloris sed gaudij: non passionis sed exultationis. Hec
itaque cum dixisset duxit eam uirgo sanctissima in locum quodam se-
orsum: quem nil aliud estimare potuit quam electuariorum conditi-
mentorumque regalium promptuarii. et reuerentiori aroma-
tu et pignorum totius uniuersi. Tanta denique sua-
uitate spiritus ibidem effecta est mulier: ut non dum angusti-
arum animi quos hactenus passa fuerat penitus obliuiscere
uerum etiam ad se reuersa diebus aliquibus uix cibum corporale
odorare dignaretur. Facta est ex ipse seia uirgini secretior
facta est ad suscipiendas posteras solatiis uisitacionis: facta
est ad militatum postulationis confortate eam domino per oraculum uirginis
benedicte. Didicerat ei a sponsa: de qua dicitur. Circumduxit eam
et docuit et custodiuit quasi pupillam oculi sui. Nepe pluri-
mis vicibus etiam ab alijs dilectis dei amicis per noctes iter
scalares alas celestium militum cum paulo et coaplis: nec non
inter puellarum choreas cum katherina barbara et reliquis
christi sponsis comitantibus eam uisa est. Volatilia enim ad
sibi similia conuenire prestatatur scriptura.

¶ De solatiis quos a gloriola matre dei suscepit et de
gracia lactis in nocte nativitate precessa **¶** Capm. qrtu.

Sane quid miraculi circa ipsius uirginis matris
ymaginē que diebus istis adhuc venerat in schie-
dam aduenerit quod puula huiusmodi nostra salutacio-
nem angelicā corā dicta ymagie dicere cepit quod simpli-
ci respectu tenella uirgula uirginē mariā quodammodo sibi
arridere dixerit simplex sermo noster superius expressit
Sed et hoc quātillū adicere curabo quod in diebus pba-
te uirtutis dominus circa sponsam effecerit: quod uel signat ac-
ciderit de uirgine maria circa huiusmodi uirginē ppalabo **¶** Su-
perueniente quadā solēpnitate circa meridiem rogauit uir-
go pfectorem suum: ceterosque tamque diuine solatiis audita que-
nus per trium horarum spacium se solā in sua pace relinquerent.

Spabat quippe more solito sui angelus revelari pñcia: quæ
dicte sibi spū qñ in sanis estābat. Illis igitur abeu
tibus: latēter pñcia ei? edēs in quodā locello cubicu
li se abscondit angelus pñcia oculis carnis vidē pñtolans qñ
sepius ex pñllōe dñs aduētare pñceperat. Cū at illa so
lā se illic estimaret: cepit uti pñueuit spñs bñficia remol
uere: cepit pñcibus z obsecratiōibus dñm pullare: cepit
ad releuamē penarū suarū qñ paniphū angelū suū inui
tare. Et circa primā horā post meridiē aduēit angelus
z ap pñas lectulo dñs ibidē stetit: nec velō nudius ter
cius pñius accedē voluit. Qd cū illa videret pñturbas
ta est aīa ei? timēs ne vel ī aliquo dñm offēdisz: mor
qñ amare flere cepit z dicere. Quid ē frater mi qñ m dñs
fers ap pñmare? Cur benignū vultū tuū plus solito
distrahis? An culpā cōmisi ob quā te m placatū iā mī
nus habeo? At angelus ad eā dixit. Neqñ culpa tibi sit
ut tibi nō ap pñiē: sed pñci? illius qui latet in cubiculo
mei circa te pñstolās expimētū. Et eo dicto disparuit.
At dñs tñ fraudata pane suo: magis pñturbata fleuit
amari? Porro cū sic deploraret pñulus pñllor e? sur
rexit: culpāqñ hūiliter pñnosces se talia nullaten? scūz
re pñmisit. Vidēs at dñs qñ ipse foret qui pñsolatiōez an
gelicā sibi sua pñcia pñpēdiuisset: amā illiē tercio fleuit
dicens. Quid est o pater quid fecisti michi? Nūquid z
ipse titubas? An experimētū eius qñs qui me sua pñci
a gñssima solit? ē pñsolari? At ipse nesciēs quid diceret
recūdus nō mediocriter. pñ mesticia cordis pñstimm ab
cessit. Quid mīz si famelica si crucifixa si lāgvida tur

bata est: qñ parvula petēs petiuit panem nec aderat
qui porrigeret ei. Insup et qui pater erat aīe eius. su
a curiositate viā pñcluserat: sua qñ sēualitate sauciarat.
Factū est at post tribulatiōem illā ut dñs in tribula
tione pñueniū faceret in hūc modū. Rapta ē ei velut pñ
dē ac nudius tercius corā altari beate dñs sup qñ pñcā
pmago erat collocata. Demū pñ loca penarū traducta
postremo ad scōz acies angelo ducēte peruētū est. Vi
dit itaqñ decorū illū aspectū quorū dñs venerabilū patri
archarū vidit veridicū pñphetarū numerū: vidit glorio
sum apostolorū chorū. vidit martirū cādīdatū exerci
tū vidit et ibidē scōz anachoritarū: famolorū doctorū
reuerēdorū pñtificū cetū copiosū: vidit pñsororum virgi
num vernatiliū collegiū. insuper milia miliū laudā
cium atqñ iubilatiū corā dñō sic rapta pñteplabat. Tor
et tales ibi fuere delicie ut nullaten? postmodū vel mī
nimā partē sufficiat eructāe. Et ecce nō nulli de scīs b
ginē ad paciēciā z tollerāciā exhortāi ceperūt: eoz ma
ime qñ pñstura erat in futurū. Quid inquit nūc mali
patim? qui quondā pro cristo in terris tantū sustinui
mus? Quid nobis oblit pñstine pñstiones: pro quib
us in īfinitū cristi nūc pñsolatiōes accipimus? Et si pñ
ignē et aquā trāserim? iā ut cernis educti sum? in īfri
geriū. Interea dñs sic a ciuibz iherusalē celestis cō
fortaretur vidit supuenire dñm angeloz z dñaz mūdi
que dixit ei. Carissā filia quō tā inculta sine velo capis
tis huc venisti? Cui lūdōsina. O gloriosa dñs et specio
sa mater ipa nōstīqñ ductor me? huc ita me cōdūpēt.

Apli? ipio sto: suo iussu ultronea pareo: neq; aliter vel
le q; ipse velit q; litercuq; psumo. Rursu q; siuit ab ea glo-
riosa mater maria dicēs **D**is ne caput tuū opiri capite
gio: qd; fero i maibus? **A**t ipa pauida nimis r̄sperit ad
ductore suū hesitās quid foret r̄spōsura: ne forte delin-
queret p̄p̄ia volūtate freta. **T**andē cū regia celi mari
a id tercio repeteret: hūiliter r̄ndit. **D**ñā mea nullā hic
debeo habere volūtātē. **T**ūc dixit ei āgelus ei? **S**i vis
habere illud accipito **A**t illa magis timens oblatū mu-
nus habē poposcit: sed ob sui ductoris vba q; audierat
magis ac magis acceptae ptinuit. **C**ūz corpaliē ad se
r̄uersa foret: ecce gloriosa dñā cū mltitudine vginū capi-
tegiū ipm tenēs i maibus appuit iuxta eā z dixit. **S**e-
pius te o carissā interrogavi si velis hoc habere velū z
p̄p̄iā noluiſti sup eo volūtātē idicare. **E**cce q; iā cū ca-
pitegio ipso caput tuū tego qd; cū celo venēit: septē ho-
ris dūtapat morabit' sup terrā. **T**u āt dabis illud cō-
fessorī tuo cui dices ut fidē det āmodo q̄cūq; altissimi: z
sup p̄magiēm nois mei q; venerat' ad borealē ptē in p̄
rochiali ecclesia ipse r̄portabit. **E**t hys dictis disparuit.
Porro cepit āgo dñō grās agere. **Q**uibz finitis ma-
nū ad caput emisit z capitegiū desr̄allatū? eēt s̄stāci
e ac forme p̄sideāuit. **C**ūz ruinaſſet ea q; viderat i scis ce-
li choris: ap̄ p̄p̄iā q̄stet q; tps q; peplū emittē iuxta vgis
marie iperū cogeret': misit i ipa hora noctis ān dilucu-
lū p̄p̄fessore suo p̄ctaz p̄ ordiēs ut facta fuerāt idicauit
ei. **A**t ille ut vidit z palpauit qd; vgi p̄cessū fuēat peplū
admirat' ē. **V**ideba' āt peplū ipz crispu cerulei coloris

mediū tenēs inter albū z viride texture ingceptibil' do-
mū totā replēs p̄ suauitate odoris. **I**nstātē qdē vltia
hora de septē rogauit āgo cōfessorē q̄ten? idilate sepe
fatū peplū sup caput p̄magis deferre dignaret'. et qā
nondū dies illuxerat: causabat' cōfessor ipse cū ca dicēl'
Nimis tēpestiuū est: z loc? p̄magis marie alt? nimis
et difficulter accessibilis. **A**t illa r̄ndit. dñs p̄uidebit p̄
mi de igressu: z scalā ad aq̄lonarē partē eccle iuenies: q;
p̄pter dep̄cor te nūc: ne exple qd; cupio pigriteris. **M**i-
rū dictu. **E**grediēte viro domū cōfessi clauiger eccle cu-
stos videlz occurrit illi filic z ad manū vt dcm erat scala
reptur in ipa plaga boreali. quā statū ad altare vgis
ponēs peplū ipsū sup caput p̄magis dimisit: qd; p̄ āge-
lū rapti sublatū est. **C**āpanari? aut eccle cū ignoraret
misteriū z sacerdotis ipius in scādēdo z desr̄dēdo mi-
nistriū aduerteret dixit. **Q**uidnā q̄lo nouitatis ē: vt
p̄maginē marie diluculo cū scala visitare volueris: qui
r̄ndit. **N**escis mō scies autē postea. **A**q̄t igr̄ scbm v̄itas
tē scripture qm̄ felix z incoinq̄nata nescies thoz in des-
licto donū electū acceperit de manu regie z sortē accep-
tissimā in choris puellaz dñi. nichil reuera videbat' eē
i cr̄is q; soror āgeloz collectanea vginū socia martirū
discipula ap̄loz pedisse q; regie celoz. **S**i qdē in suis
meditatōibz q; corpe z spū p̄ntialit affoz cū lacrate lac-
tabz cū gestāte gestabz cū exulāte exulabat: cū dolēte
dolebz cū q̄rēte q̄rebz cū stāte sub cruce stabz hēni erat
virgini salubre solacium. hoc eni felix cōtuberniū. hoc
ei spūale obsequiū. hoc ei socialis familiaritatis isigne

Quid gratius offerre potuit mēi v̄gini v̄go Iūd̄wia
q̄ se gerulā z pedilequā crucis v̄bilibz p̄mptā exhibe
re? Quid marie decētius q̄ pedileq̄ sue se beniuolā in
gaudiolis h̄ mōi oñdē? Quid v̄triqz ap̄d deū accepti?
q̄ p̄ multiplices affat? p̄iter z attact? diuinor̄ caris
matū deuotulis filiis micas cadētes de mēla dñor̄ cō
diuidē? Q̄ sedula in officio ista: q̄ bñfica in bñficio illa
q̄ munifica v̄traz fuerit: sequēs miraculū enucleabit
Hane cū in sacro aduēt? p̄pi tpe v̄go n̄a Iūd̄wia
se nouis exercitijs renouare meditare? Cōtigit q̄dā
viduā noīe katherinā per v̄sū p̄moueri q̄ten? vbera v̄
ginis cui q̄z obleq̄bat? sub ip̄a nocte dñice ntitatis lac
te replēda forēt: z vt sorbiciūculā exiñ peritura nullate
n? pigritaret? accipē. Surgēs igr̄ mane vidua v̄ginē
secreto aggredit? dicens. Ecce carissima Iūd̄wia ne nega
ueris obsecro veritatē eor̄ q̄ dictura sū tibi. nocte q̄dez
hac claravocē sic z sic p̄monita sū venire ad te i ip̄a dñi
ce natitatis festitate: q̄m coopante dño tua vbera lac
te replebūtur. At v̄go phūilis admirari cepit et obstu
pescē: q̄ viduā hāc multū anhelare sciebz ad sciendū se
creta q̄ dñs in ea indies opabat? q̄ ex re p̄mū subtrahit:
tandē tñ v̄bo dei q̄d nec falli nec fallē nouit victa r̄ndit
Obserua igr̄ noctis illi? lactis secreta filētia: debitu
mētis adapta palatū: vt p̄missi tibi muneris p̄ticeps
efficiaris z sorbiciūculā quā optas cōseqr̄is. Aduenit
igr̄ optat? plurimū electis dies ntitatis in cui? noctur
ne q̄etis filētia se totā ad p̄tēplādū dñice icarnatōis sa
cramentū m̄cipauit. Cūqz nutu diuino rapētur ad v̄ic

ginū collegia: vidit illic glōsā puerperā mariā cū innu
merabili multitudine sacraz v̄ginū laudes z p̄mptos i
effabili armonia psallētū q̄bus null? nullave scōrū ce
teror̄ cōiungi videbat? sedebz vt videbat? z ipsa v̄go i
medio eaz t̄qz oīm pulcherria regina pueruluz h̄ns in
gremio q̄admodū z v̄li in diuersorio reclinatū. quale
gaudiū q̄lisve illic iubilatio: nec lingua potest dicē: nec
calam? exp̄mē: solus autē q̄ accipit: sol? q̄ diligere fer
uentē nouit: sol? q̄ degustat potest referare. In eadē si
quidē hora oīm v̄ginū vbera lacte plena turgebant: si
cuti et ip̄a glōriosa mat̄ dñi plena sup̄no munē extitit
in ip̄a nocte nativitatis dñi n̄i ihu x̄pi. Erāt z vbera
v̄ginis sacerrime videlz Iūd̄wie lacte plena cū ceteris:
sed ad tps modicū scz per horā duratura. Ob h̄ aut̄ ro
gauit v̄go āgelū ductorē suū q̄tenus p̄missi sui nō im
memor viduā sibi adeo pie molestā non fraudaret ab
intento. Cui mox angelus r̄ndit. Noli de lacte sollicita
esse nā ad horā p̄uata es: s̄ fauente dño qui lac p̄mum
dedit: dabit equidē z scōz. dū venerit vidua sugēdi gr̄a
de lacte tuo id solū facies videlz q̄ papillā vberis tui le
ua manu cōfricabis z illico replebit? lacte verissio. pro
inde cū silentiū tenerēt omnia z tertia vigilia noctis el
set: p̄perauit argumentosa vidua iuisere v̄ginē quā
habundare credebat lacte vberē de celo pleno. Cui sta
tīm Iūd̄wia p̄missa oratione secundū imperiū an
geli papillam cōfricare studuit et plenitudinē lactis
turgere cepit. Bibit igitur vidua c̄tio attractu de ple
nitudine vberis illius q̄tum honestius attrahere p̄o

tuit tantaque plenitudine remanente ut vni vber ad modicam compressionem velut unda exuberans exitum prestolaretur. Erat autem huiusmodi lactam vigorose dulcedis ut etiam eadem vidua vix tempore multo ad plures nature cibos se posset convertere: nisi districto vigis ipsius fuit mandata deuicta. **S**ulcepit et alijs vicibus silem gram confessor suus dominus Iohannes Walteri de quibus in scriptis suis manu propria notatis plenius commemorauit. **O** vere magna vigis ad virginem mentem deuotio: o vere efficax meditationis exercitatio que in corpore dimiculatione corrola lacera sed virgineo tanti lactis copiam promeruit: et vidue sterili pro potu lac celicum propinauit. **S**criptum est autem: et erunt reges nutricij tui et regie nutricie tue. **H**anc igitur iter adolescentulas regis locum habuisse non dubito: iter concubinas magni salomonis domum possidere non dissentio: ac iter regias nutricias thalamum accepturam non diffido.

De gratia sublimis contemplationis eius et intelligente ac de spiritu prophetie clarissimo. Ca. v.

Mirabilis christi virago tanto frequenter suspensum debatur contemplationis excessu: ut supra humanum sensum feliciter rapta: quid forinsecus in membris eius ageretur interdum ignoraret. **Q**uodam namque tempore stridentis algoris accidit ut felicissima femina testas prunis ardentibus plenam ad latum habere. **Q**ua igitur incaute relicta: vis ignis lateris carnem ad costam usque combussit. **C**umque casu venisset ad eam domesticum domum? ei? pauore percussi dixerunt.

O ludo via prestat neque te cremavit ignis? **Q**ue quasi in remotis egerit condit. **I**gne carissime non vidi neque calorem eius sensi: vix tamen latus meum iam presentio. **E**t dicunt ei. **P**ecauimus in deum et in te soror: quoniam nedum cutis et caro igne cremate sunt: sed et vna ferme costarum tuarum vis ignis adussit. **B**enedictus qui altissimus? qui me adeo punctit interius? quod ardore ignis non presenserit. **P**ercurrebat ergo spiritu subtilis et agilis regionem illam sublimem que plena deliciarum est et diuiciarum domini: ubi ratio sine obscuritate: ubi memoria sine obliuione: ubi intellectus sine errore omnia percipit et discernit. **A**ttigerat autem facula dei per passionis meditationis ac contemplationis assuetudinem nec non et singularem influxum diuini spiritus tantam mentis serenitatem: ut quicquid magistro medio lectionis aut euangelium non didicerit: illustracione tantum mentis interne euangeliorum et multarum scripturarum altarum misteria profundas penetravit. **E**rat ei quodammodo ab alijs accepti memoria tenax per codice intelligentiam viuarum pro solertia: affectus purgat per limpidum discursu: septiformis unctio per magisterio: vita crucifigi per firma sententia: practica pacie per continuo exercicio: liber vite per gradu doctorali. **D**icit enim scriptura. **B**eatus homo qui tu erudieris domine: et de lege tua docueris eum. **S**entire de domino in bonitate didicerat: et illum per pacie sancte suspensio quodere cum simplicitate. **Q**uidam ordis predicatorum et sacre theologie professor diuersos diuersimode de ludo via nostra more hominum loquentes audierat: cuius spiritus requiem capere non valebat donec ipsam metum agnosceret et videret. **C**um de traiectione diocesi veniens mansuetam virginem repperisset intras

ea pferre cepit de varijs. Tandē at ad scrutāōū radicē
itelligēcie hō die faūle ppi curioſi? puentū ē. **Q**ueso
te iquit o dgo dicitō m formā q̄liter videlicet a tota tris
nitate bñdicta scā fuerit icarnacio filij dei solius in ute
ro dgis maris. Cui p̄fūdissime hūilitatis dgo philos
pōpas z altas materias corā doctis tacere solita: excu
satōez p ut potuit obiecit. Quā lēatus ille moleste sus
cipiēs: aspo d̄bor rursū aggredit. **A**diuro te inqt p tre
mēdū dei onipotētis iudiciū: q̄ten? onī simulatōe sub
lata si vēitatē nouēis q̄stiois hui? dicere nō tardes. **A**
diēs at illa tā efficac iuehēdi gen? p̄timuit: z tacta do
lore cordis intrisec? lachrimari fortissime cepit z p res
dundācia lachrimaz pponētē suū ecia ad p̄pūctionē p
mouit. **R**escriptis igit? vtrūq; viribz: cū pudore multo
hāc in sentēciā dgo prupit. **A**d rñdēdū iquit pater mi
tante q̄stioni: talē m̄ piā similitudinē salua correctiōe
aū oculos p̄stituo. **A**ssumo michi corp? solare ex quo
tres p̄distincti p̄deāt radij qui i unū radiū p unioēz sūt
reducti. **C**irca ipm corp? solare radios hos latos pma
giōz in extremitate tendentes ad conū seu radiū acutū
ad modū lāceē idiuisibiliter z iptibilicē terminātes z in
eodē acumie radij cuiusdā domūcule itēriora penetrā
tes. **C**etēz p solē p pūti capio michi sup bñdām diuini
tatē. **P**er trinos dō radios e sole p̄deūtes opatiōez tri
um p̄loaz: ad istiusmōi incarnatiōez efficiēdā itelligo.
Per unitionē at trini radij in unū radiū: sane sumo ille
pabilitatē opationis triū p̄loaz ad incarnatiōez p̄e
dictā. **A**cumē vero triū radioz siue radiū acutū ex tri

buz coniunctis radijs p̄deūtem: quantū est p nūc ap
pello p̄sonā verbi siue filij incarnationē terminātis cu
ius tamē incarnatiōz effectiue tres p̄postales vel p̄so
ne ipartibiliter aut indiuisibiliter sūt opate. **C**um at
domūculā ip̄o radio penetrātē dixerī. p hāc plane inui
sibile z trāsp̄lendidifex introitū filij dei sapio in uterū vir
ginis. de cui? purissimis s̄aḡ vinib? sibi portiunculā
sūplir: quā salua vnitate diuini suppositi ineffabilicē co
unuit. **Q**uibus auditis doctissimus hōim stupore et
āmiratiōe adeo r̄pletus ē. ut corā multis parulo cū cō
sciēcia dicerz. se nūq; a doctorib? tā ap̄p̄riatā metha
phorā audiuisse. **V**irgo at cū hec dixisset rogauit istā
virū ne cuiq; reuelarz. scies qz latere securius ē qz p ostē
tationē patere. isup qm vnus sciētiarū dñs est et ipi p
pāt? cogitatiōes. **Q**uāto tñ dgo viz astrigere molita
ē: tāto diffusius totā sup rñsis ei? r̄pleuit terrā. **Q**uis
p̄mmo vbilibz locoz scūs est adūsus d̄tractores d̄gis
vnuacissim? defēsor et aduocatus. qui prius accesserat
ut inq̄sitor suspiciol? nō rogat? **N**ec oppōat aliq; i vir
ginē dicēs. **N**ō sū dign? solue corrigiā calciamti ei? ait
baptista iohēs. **N**epe satis idignā se dgo p̄testata fue
rat. sed admodū ip̄ortuna viri adiuratio p̄remisecē fecit
oia viscēa ei?. **S**iquidē et ad rñdēdū p̄tifici cāphē qz
uis imerito tñ adiurati sp̄otaneū se r̄ps obtulit. **M**i
rād? certe z p̄cl̄dubio admirād? i dei faūla clarnit sp̄s
p̄phēcie ita ut nō solū se absētibz p̄ntē ut supi? tactū ē
ephiberz s; vēitate futura p̄dicēt cordiūq; scrutaētur
archana absēcia qz tāq; p̄nciā luculētissime p̄tueretur

Mulier quedā virū nabal duriorē habuit totiꝫ do-
mū sue ferocissimū adeo ut nec quēq̃ domesticorū deo
famulari licēt p̃ libito: nec vporē trāquillas agere cu-
ras p̃mitteret ecīā in secreto. Veniēs igit̃ h̃ ad domū
ūgis p̃ virū ad dñz fieri p̃ces seruēf̃ poposcit q̃ten? de?
sua clemēcia lupū vertat in agnū quē tāq̃ beluā in do-
mo sustinebat. Ad quā l̃ydwia **S**ustine inq̃t paciēter
melius enī tibi succedet. **Q**uid plura? **S**uccedūt dies
diebus: sūt nouissā peiora prioribz: ubi verba ver-
beribus verbera cumulātur. **Q**uerit seia mortē nec in-
uenit: suspēdij vicē molitur nec accipit tādē at̃ in por-
tū oppido se mercurā diabolo instigāte cucurrit. Cūq̃
celeri cursu sic desp̃ata cucurreret affuit spūs alius qui
currentē gradū filtrere ppulit atq̃ hūc modū suggerē-
do miserā feminā intra se loqui coegit. **T**ociēs inquit
o infelix ūginē visitasti: z eā tā beniuolā sepius expta-
es: utiq̃ iā videbis illā priusq̃ moriari. **S**icq̃ paulis-
p̃ cepit p̃terere caput draconis: ignorās tñ q̃ bonus
dñi spūs faciat hec. Cūq̃ ūgo mulieris amaritudiēz li-
ceis oculis mētis p̃spicēt: z illa cursim ad ostiū domū
q̃li valedictura p̃cutēt: clamauit ūgo domesticis suis
dicēs. **S**urgite velociter qm̃ quedā ad ostiū venit: cui?
aia in amaritudine est. **U**t ergo itrauit mulier p̃stras
uit se brach̃s supra ūginis lectulū vix sup̃stite habēs
sp̃m. **C**ui l̃ydwia. **Q**uid habes? **R**ecte ne agitur in-
te et virū tuū? **A**t illa rēdit. **Q**uō tu q̃ris hoc? **Q**uā mor-
tem quero z viuere nō libet āplius. **T**uo consilio susti-
nui in verbo tuo verba z verbera tuli. **A**d mortē iā pro-

pero: q̃ vite hui? misērias cū viro transire nō p̃pono.
Cui cursū l̃ydwia dixit. **R**edi q̃lo carissima ad virū tuū
um redi ad lectū: incūctāter id credens ex pte dei ōnipō-
tētis q̃ nūq̃ amō talia tibi cū viro tuo sustinebis. qui
p̃mo pacē tibi futurā denūcio. **C**redidit mulier scē mu-
lieri ipaciens: bñdōe q̃ accepta rediens in domum suā
am virū in lecto dormiētē reppit atz iuxta lat? ei? iux-
ta ūgis iussū obdormiuit. **N**ouū dixerō. **C**ecidit sup̃
virū nocte illa spūs dñi z mutatus est i aliū quodāmo-
nec solū dixerī i alioz. **N**ēpe tā mirabilē dextē dei vir-
tute p̃mutatus ē: ut q̃li ex veteri nou? ex lupo agnus
ex leone māsuetus vitulus: nō sñ p̃ctorū qui virū noue-
rant admiratōe putaret. **S**aluatus ē ei ōi fera crude-
lior: p̃ mulierē fidēle in die illa. **R**eligiosus q̃q̃ ordis
deuotoz canonicoz in schoenhovia: valde dīcūs fra-
tribz suis p̃canonicis: e seculo q̃li nouellus tirunculus
iuxta nequissimī hostis p̃suetā rabiē amaritudib? et
q̃uamibz adeo vexabatur: ut viuēdi sibi ōnino spes
et perseuerādi sub r̃gulari vita deesset fiducia. **C**onq̃s-
tus est at̃ nō nullis q̃s sue salutis zelosos autumabat
d̃ba p̃solatiōis plerūq̃ accepit: s; qm̃ cruciat? hic non
verbo cito curat? s; p̃stācia fidei simul z p̃seuerācia mē-
tis: crucifix? ip̃e iteri? alios p̃fr̃es exteri? ad p̃passiōis
lacrīmas pluries attraxit. **P**rior at̃ timēs deū aiarū
q̃ zelotes a q̃ z h̃ itelleri nicola? vōit noīe: cū videret vī-
rū tabescere q̃d factū opus sit diuicius hesitās delibera-
uit. **F**ornidabat siquidē viri fortis z iuueis rēdiuū de-
flectat aie p̃clitatuē dāpnū p̃uidebz amicoz ob p̃briū
p i

quipmox plecti scādalū pusilloz magnopere metu
ebat. Quid vagoz per multa? Fit rursus ad hūz. du
cēte dicto priore frēz secū usq; āteriora dom? ei? Erat
aut eo tēpore sub flagellis dñi mirū i modum vi calculi
cruciata: q̄propē pōi mādauit vt solus ad se veies. ce
teris foras dimissis attēto q̄ p tpe illo frēp cā a mul
titudine hoiz nullaten? tollerāe valeret. Accessit igit?
vir venerabilis absinthio p̄ne ppassiōis r̄p̄sus. eo q̄
videbat vas scificationis exanimatum et purgatum
septuplū sub manu p̄latoris sic p̄ncialit̄ iterū ad limā
redegi corā eo atq; cōpoliri. At hūgo vidēs eū ait. Caris
sime p̄r vides q̄ me circūdāt doloēs et penalitates mul
te: ob q̄s modicus i p̄nciaz ad te sermo. Sed q̄ in dō
te preueneri q̄lo veniā ipartiri: q̄ cruciat? me coartat
anticipare sermōez. Frater tuus q̄ sociū huc dixisti a
dñō nūc i fornace tēptatōis q̄uiter p̄batur: sed suade
illi vt patienter sustineat nā in breui liberabi? Fiat ta
mē q̄dō instanter p̄ eo ad dñm: nā magna ē illi p̄pata
grā et p̄miū in celo marim. Cūq; pius p̄r nicolaus audi
uisset hos sermōes: r̄leuit attonit? eo q̄ nomē fratris
q̄ causā sui aduentus ab ea audiuit: insup et i extremis
doloribz illis calculi sanā mēte et future p̄solatōis p̄la
gam fieri p̄cepit. Post hec hūgo patrē licēciās ait. Vas
le pater carissime: et tuaz orōm p̄cipē me facito: fra
trē dō tuū in d̄tute scē pacie stabiliē curato. Et qui au
diuit m̄ dixit hec: atz sic per ordiēz postea in fratre sc̄m
vt hūgo p̄dixerat p̄prio testificatus est scripto. ¶ Con
tigit q̄z mercatoēs terre illi? magnū appasū nauū fa

tere nauigādi grā: vt i coire assolēt i p̄tes oriētis. Erat
āt in illos nauclerus idultri? p̄ter assuetū nautaz
more dēū usq; q̄q; timēs et ob hoc hūgini familiaris. Con
sueuerat eni nauigatur? ad īmota se p̄cibz hūgis p̄mē
dare. Socijs āt in die festo p̄uēientibz: solus hic cōsul
tarius hūgiem ab alijs se r̄trahit. Cū illi plurimū insta
rent vt simul statuto die festi portū exirēt: l̄y vīa iudī
ciōz dei nō ignara dilecō sibi amico p̄ inēnūciū denūciat
dicens. Hec dicit l̄y d̄vīa ne quīl mō fluctibz maris te cū
ceteris p̄mittas: nisi prius ei valefecēs q̄admodū cō
sueuisti heriet nū diulteri? Vēit igitur vir sed p̄p̄ de
cretū sodaliū suoz satis iuit? Et ait. Nolo dilecō mi fra
ter iā r̄pulsā pati: ea de re quā petitura sū. At ille: pete
q̄ vis. Peto iquit corditime ne die statuto p̄ socios tu
os mari te exponas: certā ob causā michi notā quē tē
pore suo haud dubiū experieris. Cūq; ille multa i cōtra
riū p̄serti solitudine sui et multitudinē alioz allegaret
rursū dixit ei l̄y vīa. Crede michi carissime vīa cū ali
is ne ceperis: et quī sol? i liquaris dñs tecū erit. eū tēq;
ac r̄deūtē p̄spē sua pietate te comitādo ēducet. Obstu
puit igitur nauclerus discretior ceteris: et decretū diē
p̄teritēs alijs p̄renauigantibus cum gaudia atz sub
lannantibus tristis solus domi recessit. Miserunt se
in mare ceteri cōmilitōēs relictū sociū in terracōuicijs
et derisionibus sublannātes. Tradūt rates v̄eto p̄spe
re cuncta succedunt sed prosperū iniciū pessimauit ita
dixeri fortūa s̄bseq̄. Supuenerūt piratez p̄missū naua
le bellū perh̄t ois illa classis p̄ti gladio: p̄ti naufragio

partē in captiuitatē rōactis nautis et armigeris. **U**ic
āt nauclerus mesticia q̄q̄ suffusus secutus ē socios et
stantibz vētis piratarz quozūlibz euasit pericula ma
risq̄ lectis fluctibz ad terminū optatū peruēit p̄spera
tusq̄ cū mercimōis et lucris multis gaudē ēmeauit.
Paret igit̄ q̄lis apud deū p̄spicacitatis n̄re speculatri
cis fuēit aīa cui? sano p̄silio pereūtibz ceteris hic solus
salu? trāstretauit et dītatus rōit ad p̄pa. **M**os eāt
ācille dei ut alias dcm ē istar aarō inter viuos peuntes
et mortuos corā dño se mediā ponē: frēpt̄ q̄ corā se
cretioribz suis verbū speculacis i mediū p̄ferre: quia
ira dñi sup schiedā: ira dñi sup schiedā. **P**orro cū vidēt
q̄ i placabilis eēt ira dñi et maturata foret iūqtas ppli
terre et ad messē p̄rima: vocatis ad se quibusdā dixit.
Ecce q̄ rogauī p̄ pplō n̄ro. **S**ed cū multa flagella do
min? infligē sua iusticia v̄dice dictauēit h̄ solū i ira su
a mie signū s̄ nos oñdere dignabit? videlicz q̄ incēdū
paciantur. **E**t q̄dē ob hāc causā ad se vocari fecit muli
erē quādā katherinā noīe: q̄ noua cū aptari fecisset edi
ficia attulerq̄ aliq̄s sibi r̄seruassz dixit ei. **A**ttuleres q̄s sup
fluos et inuisti trāstferre ret? domū hāc ne p̄gritēis de
q̄bus paupculis cōuicaneis r̄seruaculū fiat: in quo fu
turi incēdū tpe aliq̄ supellectiliū suor̄ valeāt r̄seruari
Obet fcm̄ est. **I**nstāte h̄o die incēdū katherinā p̄dcāz
ad se vocatā ita alloq̄t. **S**cio q̄ votū p̄grinatōis de
visitā. btāz v̄gīez i bulcoducis emisēis iāz p̄gruū tps
ē eūdi illic cito r̄uersuā. **D**ixit ad eā katheria. **C**ur i ali
enā urbē me iturā pegre suades: cū incēdū p̄flagitiōē

in p̄pria futurā p̄diceris? **C**ui bgo **I**h̄d̄wina. **F**ac q̄d dī
co cōfidēter ne vacilles: dñs enī q̄d meli? ē p̄uidebit. **I**
uit igit̄ mulier et rediit domūq̄ suā p̄rl? in cinerē redac
tā iuenit. **F**leuit mulier ob dāpna rez fleuit ob dom?
sue icineratōem: ex q̄ re bgo q̄stori? accersiri fecit deso
latā: dicēs illi. **O** caput caput diu optasti q̄ten? in do
mo vna s̄l cōmorarem? iāq̄ mecū cōmorari p̄pelleris
nec amō sepabim? vnq̄ nisi supueniēte morte. ea p̄pē
cōfortare in dño et eq̄nimit̄ gr̄as age. **M**ālerūt exīn s̄l
in vna domo ut dcm̄ est. **N**ec id de mēoria lūcroz h̄ pe
rire veli q̄d in ip̄o tpe incēdū n̄re sacre v̄gini p̄tigit notā
dū valde. **C**ū enī vbiq̄vis incēdū diffundētur et ip̄i pul
canei sui sua q̄ poterāt lectisternia retro domū v̄ginis
releruāda cogitarēt: cōuenerūt quidā simplices ad tol
lendū attēres de camerula v̄gis ut superi? tactū est: ea
dē cā videlz ut liberarēt eā de medio flāmarū q̄ p̄rima
bāt. q̄bus illa dixit. **V**inite me carissimī iacē licut hac
tenus iacui: oīno ignis nocumētū michi nō iferet. **N**ō
obstātib? v̄bis istis et alijs ex pietate ip̄a remanēte ab
stulerūt attēres s̄ de h̄ nichil ad p̄ns dixerī. sufficiat q̄
euenerit q̄d illa p̄dixerat: nā attestāte sapiēte **M**ia iusti
enunciat vera magis q̄ septē circumspectores sedētes
ad speculandū in excelso. **C**ōtigit etiā q̄dā tpe ut duo
militares dyabolo zizaniorz p̄curatore satagēte p̄mis
suri eēt duellū. **M**ē autē vni? eoz̄ anxia pro filio p̄los
rās et lacrimās venit ad v̄ginē dicēs. **F**ili? meus duellū
cōmissur? est orate pro eo **I**h̄d̄wina. **C**ui bgo. noli fr̄u
stra p̄ filio tuo cruciari q̄ dñs p̄cedēte nullū paciet? pe

riculū. & qđē disponēte moderatore cordiū ēdactū ē odi
u; in osculū: gladi? in poculū: rīor i silētiū: duellū i pa
cē. **H**aut dubiū qđ disciplina pacis utriusq; sup̄ dorsū
ūgis āpliata fuerit: rogātis ea q; pacis sūt dñm vī tpe.
Tpe qđā pestilēcie clavis cōtigit ūginē in duob; lo
tis corpis a dño pre ceteris cōligri. **P**orro cū desidera
ret sacra eucharistiā curat? de q; sup̄ dcm ē trepid? pre
timore mortis ad illā venit: & qñ pestis cōtagiū sibi p
odoratū anhelit? ūgis adherē debet; nares & os sollis
citus obturauit. **Q**đ cū illa vidisset ait. **N**ō ē i me mor
bus o p̄ cui? attractu v l odoratu tu vel alioz qsq; ifici
debeat per me nā op? dñi est & nā hois aut nature quo
me grauaci pl? solito cōsideratis. **A**t ille cōfus? obmu
tuit: & tanq̄ ficta sibi audacia dixit. **U**tinā **L**ūdvia tā
diu viuā qusq; finē tuū videā. **C**ui mor? ūgo rñdit. **M**eū
finē nō videbis p̄: ego poti? tuū videbo: q̄obre te pre
cor disponē domui tue sicut volueris moriēs corā dño
cōparere. **I**lle hō q̄admodū cōsueuerat attrita frōte
spreuit eā: s; postmodū expimēto didicit a dño p̄cussus
qđ noluit itelligē a ūgine san?. **P**aulo post igit hūilia
tus est supb? & recordat? est ūbi qđ sibi ūgo p̄dixerat.
Un̄ misso nuncio cūcta sibi idulgeri q; suspiciosus atq;
maliciosus priuē itulerat humilic̄ poposcit nec non vt
p̄ se incedere diḡret? efficacit̄ exorauit. at illa cū audis
set eū ifirmari morituro cōdoluit: verbisq; pacificis ad
eū remissis salutauit eū dicēs. **O**bscero dñe q̄ten? pus
rā cōfessionē facias: aliena queq; restitues: seriose signu
la negocia domus tue disponas: nā morieris tu et nō

viues. **A**udiens autē h̄curatus tāq; aspis surda obtu
rauit aurē suā: ne forte audiret vocē incātātis sapienē
sed & q̄tocius remisit vix q; diceret ei. **N**ichil michi con
sciū sū de alienis bonis: sed neq; qđ restitue debet ag
nosco. **C**ūq; ūgo virū exccratū aiaduertēt: rutilū militē
qui nūciaret ei p̄ticulari que & ubi foret illa bona q; q̄q;
vt sua tenuisset: mīme tñ sua recto dei iudicio foret & tñ
in veritate. **V**erū cū ip̄e minus sapēt min? ve itelligēt
ac nouissima p̄uideret: cōsiliū virginis vertit in venenū
prece ratū ē cōtumeliā: grām iniuriā sensit sicq; mor
tuus est. **Q**ualis autē & q̄lic post hec defunctus visus
est nouit altissim? c? iudicia abspsus multa & cui? in ē
est reddere vnicuiq; iuxta opa sua. **V**ir ali? dñs **J**o
hānes angelicurat? eccle sciedā p̄dicto viro inoiato in
cura successit: et ip̄e natione hollādrinus. **H**ic cū micis
or h̄retur morib? plures in ūbo vitatis attraxit ad cō
fitendū sibi filias & qbus vna specialit̄ indies fr̄ptabz
ūgis domū & ip̄a quidē deuota valde. **C**ūq; defixis i cā
lumibus fr̄ptantē ūgis domū cernēt admirat? plus
rimū dixit. **Q**uid est filia q; q̄tidie domū lāguentis lū
dnie fr̄ptas? **Q**ue sic sepius ab eo molestata tandē
respondit. **M**iror te inquit virū prudentem et circun
spectum confessorē virginis esse: et ip̄e nō exp̄iaris
aliquādo qđ ego ip̄a in ea exp̄ior q̄tidie. **A**t ille. que sūt
illa que tu sic experiris? **E**t ait mulier. **S**i scires donū
dei quod ego quotidie apud virginem experior: crebri
us visitares eā: q̄n̄ p̄mo difficult̄ ad ea separi valēs. cui
curatus. **A**n in sompnis hec audio? **A**n in veritate?

At illa dixit. **O**bserua mane diluculo manū ei? dū au-
dis cōfessionē ipsius & sētes q̄ tibi dico. obseruauit ig̃r
dñs curatus h̄grā sibi horā & audita p̄fessionē v̄gis po-
poscit sibi dari manū quā q̄si celestibz vnguentis deli-
butā odorās clamare cepit & dicē **Q**ualculū spū s̄cto
repletū a diuinorū vngentorū reſeruaculū. q̄re hui? ces-
modi viſitacōis dñi gr̄as vſq; in p̄ntē diē a me abſcōdi-
ſti? **T**otiēs tuā cōfessionē audiui & nichil horū intellexi
totiēs tibi ſacrū xp̄i corp? porrexi & nichil horū p̄cipere
potui: totiēs tibi locut? fui & nichil ex oibz reuelasti.
michi. **A**t illa r̄ndit **H**ane p̄r si bñ memieris in toto nō
abſcōdi: ſ; occultāte dñō forſā plane nō oīa capē potui-
ſti. **Q**uid inuoror. ſtari p̄cul dubio vt vir ille ſuauiffz
illū p̄traxit odorē nedū in oib? ſenſib? imutatōem p̄-
ſenſit: q̄nimo in interiori hoīe illuminatōem q̄dā & con-
punctōem radicalē cōcepit. **Q**ua ex re t̄q; animi vomī-
tū paſſus cepit horrida pccā v̄gini p̄prio motu detege-
re: cepit afflāte spū de corde p̄fūda ſuſpiria trahere: ce-
pit occultū virus in patulū p̄ducere & lacrimātibz ocu-
lis de corditimis emendā polliceri. **V**erū cū inſtar cere
ante faciē ignis liqueſcere videret? cepit & ip̄a viro q̄ in
p̄fūdo ſentine latebāt peccata quedā denuotare: denu-
data p̄oderare: p̄oderata q̄si in iudicio dei p̄ponē p̄po-
ſita ſue cōſcientie iudicāda relinq̄re. **P**roinde cū ip̄i lo-
ci & alias circūſtancias ab ea tremebūdus accepiffz ve-
ritus animo & vict? rubore pia impatientia clamare
cepit cū lacrimis ac dicere. **Q**uis tibi o vaſculū ſp̄s ſc̄i
ſerauit iſta q̄ dicis? **R**epe q̄ te meorū ita peccanūm

noticiā habē p̄ceſſit alia plura de me haut dubiū indi-
cavit. **A**t h̄ys dictis egreſſus p̄ poſticū in ortulū v̄gis
ſeuit amare. **Q**uo ſc̄o rediit vir meliora p̄poſuit: ſa-
tisfactiōez p̄m iſit: atq; p̄ ſe cordialiffime p̄ces fundi a
v̄gine t̄q; a matre amō deuotior factus exoptauit. **C**e-
pit ex tūc diuina fretus gr̄a a multis abſtinere ſup̄fluis
carnē domare ieiunijs: v̄trē exaſpare cilic̄ijs: ceteris
p̄nie modulis tēpus edimē qd̄ p̄diderat. **C**ūq; ſic caſti-
garet corpus ſuū atq; in ſeruitutē edigēt: nō poſt mul-
tū t̄p̄is i hoc ſalubriet ſc̄o p̄poſito viā vniuerſe carnis
per peſtilēciā ingreſſ? ē. **S**icq; v̄go viz filia patrē ouis
per peſtilēciā ingreſſ? ē. **S**icq; v̄go viz filia patrē ouis
paſtorē ad tramitē iuſticie eduxit: & t̄q; ſi ſpeculā cōſti-
tuta i p̄ſal' ānūciavit ip̄io ip̄ietatē ſuā aīaz q̄ ſuā libe-
rauit. **Q**uāta p̄cul dubio v̄go p̄ liberatōe aīe ſue i car-
ne paſſa fuerit p̄p̄ p̄licitatē op̄is ſilēcio ad p̄ns trāſi-
lire curauit. **Q**uociēs etiā laborātibz i p̄tu in iſirmitas
tibus in tribulatōibz i ſpū p̄ns fuerit pari forma per-
trāſeo. **D**uo tñ iſerā: ne forte de hac re laudes & miābi-
lia dñi ex toto videar tacuiſſe. **S**ane cū oppidū ſchie-
dā nō nullos icolas habeat q̄ nautica ſibi p̄actica q̄ri-
tant victū p̄tigit ſepe p̄celloſis fluctibz inuolui marie
piſcatores. **E**a p̄pter v̄go n̄ra l̄ydmia multū p̄ p̄ciui-
bus ſollicita ſtebilibz oculis t̄q; p̄ns fuiſſz t̄p̄e naufrag-
gloz deplorare mortes & pericula iſuper etiā p̄dicebz.
Inquit q̄ triftia percipiem? noua hodie añ ſolis oc-
caſū: nā tales et tales eualeſere mortis pericula die hac
tales ve ſubmerſi ſūt aut periſſe. **P**aulo poſt eodē fer-
me die cōiter ſeq̄bat? fama lugubis clamor percellebat

urbē: plorat? vndiz diffūdeba' in plateis. **P**reterea
cū tpe istātis sōmerliōis ptiū australiū hollādie mulis
er qdā qescēt in villagio qd vicinū eāt aggrē: q tumēs
mare atz irrūpēs totā regiōez occupauit: audiuit vo
cē aqz validissimāz in se tumētūatū z ptimuit valde.
Et cū sic ob pcellas z tēpestates anxiaret: vidit i spū
qū ad se vēientē hōmīnā q solabat' aiām ei' z saluā
domū vtz cōduxit. Mirū dictu eodē tpe q mulier ipā sic
dedit tigo apertis vbis astātibus intelligi: que et qua
lia circa pōictam deuotā suā aquarū pericula cumula
bantur. Sic qz dono dei iacebat abiecta sub tugurio:
et nichilominus oculi eius ad fines terre erant.

De caritate ipsius seruidissima et desiderio marti
ri qd habuit ad pmitādū xpi vestigia. **Cap. sextū.**
Ecreueāt sane in ea non solū itelligēcie lipidi
tas cū dono pphēcie: quipmo ilupabilis vir
tus amoris affectū ei' accēderat i lapades ig
nis atz flāmarū adeo ut aque multe nō possēt ex tigue
re caritatem. Profcō hōgo candore puritatis lōge la
te ve pgnita: quō feliciū signoz ēlictos doloēs nō frul
tra gestaret in corpe: incredibili feruore cepit passionis
xpi sitire triūphū martiz sādīdatū emulāi exercitiū qz
nec fides infici nec spes pfundi nec caritas extigui nec
paciēcia frāgi nec virtus poteāt ifirmari. Igi' circa vi
cesimū octauū annū ifirmitatis sue: coronā gloriōsā hōc
modo adeptā ē. Annuit siqdē sibi dñs mētis qdā i excel
su vidē coronā p̄ciosissimāz: cui gēme diūloz coloz lap
des p̄fulgidissimi videbāt' inserti. nōdū tñ p̄scāz orbicu
lariē pficiēdā attñ i futuz. **E**t cū ad se ruerla fuisset ce
pit cogitare de oñsa sibi corona: tādē qz de p̄cari dñz: qz
ten' castigatoibz: p̄nis fictile vas suū ita coaptāe dig
naret': ut z aiā suo desiderio nō fraudētur: et oñsā sibi
gloriōsā coronā r̄cipē tādē mētur. Porro attēdēs qm
tam stupēdi decoris glā puitari suoz meritoz nullate
n' p̄ueiret: ifinitatē meritoz xpi cū vniūsis amaritur
dib' qz i cr̄is p nobis ptulit reuolue. Adiecit paucula
doloꝝ suoz exercicia i lāce p̄ponē: sz cū fiti ad ifitū nul
la sit p̄porcio: cepit ācilla huilis corā dñō qī nichil esse
cerit seipsā examinare. **E**t quomodo iquit o dñe de
tua qz imitabit' vestigia: nisi q suis carnis molestias

*Philippus primus
Cognomine Comitus
7 Octobris 1436
Successit ex Burgundia
principum Stiriae
et 26 Hollandiae Comes*

demonū insidias: mūdi pteptus: hoīm insultus tules
rit: nec nō ex itegro et incorrupto spū totū se ānichilaue
rit ipse. **P**one obsecro dñe ancillā tuā in semitis tuis: et
in vestigijs pedū tuorū. **D**einde cum sic pullaret ad
aures amici cōtigic i brachio forti bellatoz ducē bur
gundie philippū possessioēz hollādie tōz hēditario ius
re sibi debitā p singulas vrbes et loca pstito ab incolis
homagio rēcipere: receptaq; muiciōibus armatoz p
modū stabilire. **D**ēit qz et ipe in schiedā oppidū sepe nō
minatū. **I**tem est igitur circa pncipiū mēsis octobris
ut de stipendiarijs quidā quos vulg? hollādie picardos
vocat simul sedētes inuicē ecia cōspirarēt aduersus an
cillā xpī ljo winā: instar sathan aduersus iob iustū sē
concepta malicia gloriātes. **A**udiuerāt ei fama volan
te per orbem qz nō māduicaret neq; biberet: sed tm su
meret corpus dñi. **D**ūq; cibo et potu rpleti que vt ple
rūq; materia sūt furoris estuarēt: venerūt aio ifruni
to siml ad ostiū pastoris ecclesie figētes se velle videre
filiam pfectionis sue seq; velle honorare illā dñis paci
ficus oñdentes: sed pchpudor et pchdolor instar hero
dis in dolo. **A**t ubi pastor eccie viros blāde loq̄tes au
diuit cito credidit: et qsi gratulabūdos eis dē duxit eos
ad dñe. **D**ix domūculā dñis introierāt et ecce stultoꝝ
more clamare ceperūt: claudētesq; ostiū intrilecus ac
si barbari forēt circa lēi ei? cachinare atz tumultua
re p̄sūperūt. **I**lla quidē nichil dicebat ad hec: sed tāq;
agnicula glāri stulticie aures pabat eruditās. **C**ura
tus āt vidēs q; fiebāt p̄sternat? ē aio et vt se uiciā deba

chante p̄pescēt p̄cibz obnicipius quo potuit laborauit
At illi qui certo pposito vt sane videbatur ad se uicdū
venerāt. p̄tumeljs affectū. xpī p̄sbiteꝝ reppulerūt. in
sup p̄cubiariū et scortariū dñis appellare nō erubuerūt
Hec iquiūt p̄cubia tua est. et fornicatiois tue p̄sentāea
qua ex te niteris dñis tuis mēdacibz illā defēlare. **A**t il
le dolēs nimīū flere cepit. et in alterā p̄tē altaris qd ibi
stabat erectū se diuertit. ludibria nō sustinēs q̄ effrōter
attēptabāt. **V**idētes āt satellites demoīs suā se posse
exple maliciā: qm nō erat qui gānirēt aut virilic r̄sistē
auderet. ex oibz puicaneis aut domesticis eius: accēsa
mor i atrio cādela. velū qd aī lectulū dñis p̄dulū e
rat depoluerūt. et abstractis ipudēter cooperimentis
oibz: ipudicis oculis ac manibz corpusculū r̄supinum
m̄ltimō genē ifirmitatū: p̄dropisi tumidū vilissime cō
tractauerūt. **E**rat aut eo tpe puula filia fratris ljt
Wie multū p̄terrīta et lachrymōsa vidēs hec noie petro
nilla: quā qz more puellari se opponē viderūt. ipetuo
sa qdā furia p̄tra scabellū qdā p̄nciētes in igne ac re
nib? tā grauitē leserūt. qz tūc ad mortē vsq; claudicāe
nō desisteret. **P**reterea cū corp? illud dñe ad modū
vtrīs ob p̄dropolim tumescm viderēt: oī pudore subs
lato i furore sps sui nūc bestia nūc meretricē nūc voras
tricē alijs venenosis obloquijs excogitatis: de cordibz
aduers? dñem seuerunt. **N**ec sufficiūt filijs belial fi
liam xpī sic affectis iurijis: sic discoperuisse paupcu
lam feminā sicq; vidisse ac pepulisse pollutis manib?
dñi sp̄salam quipmō sup dolore p̄iscoꝝ vulnerū cum

turgida foret p̄dropoli vulnera noua lamiarum more
suis tandem crudelibus et inhumanis contrectationi-
bus eliquerunt. Et lotis postea cruētis manibus q̄sto-
cius ut prius more leonū blasphemis et contumeliis
afficere redierunt. Stabat autē curatus videns om-
nia hec: sed loqui verbū q̄diu hec fierent nō audebat.
Puella vero nepticula sua iactura cruciabatut valde.
Sola ergo virgo sanguine fluente in palea et p̄anos
contiguos cū tot blasphemias audiret: et sententiam
domini haut dubiū formidaret tādē ad eos dicit. **C**ur
non timetis sinistre interpretari opera dñi in me? **A**n
quale vobis imineat iudiciū ignoratis? **A**t illi magis
magisq̄ uti tale ferarū genus affolet cachinnātes et le-
tantes q̄li gratū deo obsequiū fecerint dimissa ea recel-
serūt. **Q**uid hīs amplius? **P**eruenit rumor tanti fla-
gicii ad aures quarūdam matronarū vrbis: et cōueni-
entes p̄cholor virginē martirem in suo sanguine ia-
centem: et puellā petronillam crudeliter lesā atq̄ con-
fractam inuenerūt. **E**t ecce ploratus et ululatus mul-
tus: ecce ramor et clamor: ecce fletus et dolor: super
cōmisso nephando scelere: sup̄ fluente cruore: sup̄ vul-
nerato denudato turpiter corpore. **N**ā talia in regio-
ne hollandie que femineū genus semper venerat: nō
viderat nec audierat ullus: cuiusmodi virgini contige-
re. **C**ollegerūt enī venerande matrone reuēte de virgi-
nis circūquaq̄ fūsum sanguinē: et cū in tribus p̄tibus
corporis lesa foret adhibita sollicita cura totū illud vel-
pere in lacrimis et planctibus p̄pter ea que facta fue-

rant expenderunt. **I**nterea p̄nteps ille nouellus
eorū que patrata fuerant omnino nescius: valedicēs
ciuibz transiit i vicinū locum qui dicitur rotterdā.
Factus est murmur in populo: cōmota sunt corda bo-
norū sup̄ inaudite crudelitatis execrando negotio su-
per tā inconlue te malicie ferali modo: quā forēses ac
migeri satellites demōis: turbatores pacis: effusoēs
sanguinis: cōtemptores honoris virginei: nesciente
suo p̄ncipe aduersus cristi martirem filiam et spon-
sam tam imaniter p̄sūperunt. **U**nde venientes ad
eam maiores natu vrbis venientes consolabant' eā
dicentes se velle accedere illustrē p̄ncipem seq̄ conque-
turos super patrata iniquitate t̄p̄ranorum p̄dicto-
rum. **A**d quos l̄dyvina dicit. **N**olite vexare p̄pter me
p̄ncipē neq̄ p̄tamiuare velitis manus vestras p̄p-
ter eos: desuper est cui vindicta reseruatur iamq̄ iudi-
cium eorum in p̄sumptu est. **E**t quidem non diu post
peccatum deus vlcionū dominus quibusdā ex eis t̄ris-
buit qui tante crudelitati operā dederunt: et ut ex fide
dignorū scriptis accepi. **N**ā vnus eorū in mari p̄p̄s-
erit et intrante aqua interiora eius suffocatus iterijt
Alius autē in amenciam versus in zelandia mortu' ē
Tercius in p̄lio quodā ab āglicis fertur occisus. **N**ūci'
āt quidā ex p̄te cuiusdā alteri' m̄gri sui nescio qua egrī-
tudie p̄cussit ut dicebz missus veniā vēit postulare z hic
cū lacris ab eadē nedū veniam: sed et grāciam p̄p̄ta-
uit. **S**ūmatim induti sunt maledictione qui tam cru-
delis detraxerāt ei: operti sūt q̄li d̄p̄loide p̄subde sua

Porro xpi faula cum postmodum sola iaceret. et ecce ve-
nit angelus eius quasi sol resplendens in virtute sua. qui mel-
lissimis verbis dilectam sic alloquitur. **S**alue nunc carissima
soror et gaudia magno gaude: quia corona quam pridem
imperfectam vidisti nunc plenam? perfectam est. quodammodo desiderat
anima tua. **E**t dicit. **N**overis etiam o dilecta soror iuxta votum
tuum te positam extitisse in vestigiis pedum saluatoris. propter
irreverentem contactum virorum quem precessa es: necnon ob ludis
brutis opprobria et vulnera. que tuo in corpore suscepisti.
Illa tibi fuere monilia corone quam vidisti. illa mar-
garite gemmeque precise. ipsa quoque lapides extitere
quos deesse diademati tuo deo faciente considerasti.

Quere igitur in numero martirum computanda animo martires
et animam et si mucro gladiatoris non abstulit: aureola in
martirum optata in clientulas non amisit. **N**ote o vir-
go decuit tot annis sub manu summi artificis quodratam ex-
parte corone triumphalis in perfidi hostis satellites fieri
et quod non contulit causa iusticie cum abel: non fides cum Ste-
phano: non libertas ecclesie cum Thoma: non assertio verita-
tis cum Iheremia: non redargutio impietatis cum baptista:
non zelus legis cum machabeis: non christi persona cum puillis
inocentibus. **H** tibi nunc caritas eximia: mens bene conscia
voluntarie passionis ardor. causa soli deo cognita re-
fundendo compensat ut martir dicaris predicant clamitantes
et attestantur. **A**liorum triumphus et si tempore belli ecclesie in mor-
te complacuit: te multiplicaria morte quam sustines perpe-
tuol: urendam christi tempore pacis disposuit. aliorum mors as-
mara propter fidem christianitatis virpote a paganis aliorum bo-
mors amarior propter stilum catholice veritatis videlicet ab
hereticis. tua ut ita dixerim mors amarissima utpote ab
ecclesie filiis: falsis fratribus: noverim? christianis: a domesticis fi-
dei in corpore perisopico: marcido: dimiculoso: corrosivo an-
nis. christi. infinitis malleatoribus domini compurgato. **T**e quidem
mulierem esse virtutis clamant zelatores iusticie: te sanctis
bono potu sopno subsistere credunt: te speculum mundicie ac
pudicie vociferantur: te bonum electe vince sub torcula-
ri et eximie pacis iubar magnificat: te matrem plurimorum
christi pauperum plebs deo deuota ubi libet pretestat. **P**a-
rum est si tibi detraxerint filium iniquitatis. **S**i te voras-
cem dixerint viri absque lege: si scorum: si concubinant

si bibulā: si demoniacā & magā te diffamauerit: si te de
uudauerit: si in faciē cōspuerit: si cruētas manus iiecerit
si vulnēa īflicerit. nā tua res agit' tua te pscia excu
sat te sētētia dei criminis oīs ex forte nōscit: te manet co
rona quā reddet tibi in illa die iust' iudex. ¶ **M**is' est
deniq; ab illustri pncipe phillippo capitane' qdā guer
raz tpe vir nobilis gallic' hñs sub se armigeros mul
tos ad custodiendū ciuitatē. h' ad tps aliqt māsonē su
am faciēs in schiedā itellerit & ipse referētib' plurimis
q et q̄ta q̄tidie facēt dñs in pedib' q̄ sua. **I**h'd wia: qd es
tiā iniuriar' pantea sc̄m sic adūsus dñgine sacrā a cōpa
triotis seu cōmilitonib' vicū nō latuit. **N**ichilominus
an vera forēt de dñgine **I**h'd wia maglia dñi q̄ vulgabā
tur: rursū expimēto certiori cōpbate cogitauit. **T**ral
misit igit' capitane' iste viros nā tales q̄lis p̄dē dypabo
l' pcurauerat s; honestos & strēnuos in arte militari.
Hij sui p̄nicerij suscepto mādato tāq; obseruaturi cir
ca dñgine excubias. thalamū **I**h'd wia itrauerūt si quis
fortasse alimoniā iacētī die noctue offerret obserua
turi. qd si fallax foret mulier vt alias in fictis alibi exp̄
tū est ipsa periret: si dō cōstaret ita eē sicuti dicebatur:
laudaret' merito in popul'. **A**t illi mor vt itraunt dō
mū ceperūt cūcta sub & subc' pquire adeo vt domestica
rū neminē in domo pmitterēt h̄itare tūc tps: nichilq;
ēmaneret etiā ad picides ungētarias: qd ipi nō visita
rēt. **E**cāt aut' sex ni fallor nūo ābientes sc̄lū sponse sū
mi salamonis: qd q; pio dei nutu sc̄m eē credir': utpote
qā valioū est testimoniū dñtis et veritatis qd p̄fert'

in tali re ab ignotis ab alienigenis insup ab ierpertis
spu viris. ¶ **I**nterea vidua quedā katheria noie vidēs
qā sic diebus et noctibus dgo inter viros alienigenas
ignotos atq; ideomatis satis ignaros sola iaceret mo
ta pietate audacter accessit capitaneū petens p̄p̄t deū
et honorē femineū sibi liberū patere introitū. **A**t ille si
cut pius vir et prudens annuit fieri petitiōem eius: eo
pacto qd q̄ncunq; introiret cellulā iacentis seie a custo
dibus quos illic ad obseruādū posuerat deberet visita
ri. **A**t illa sp̄spōdit. **I**taq; nouē diebus & noctibus cō
tinuis a sex viris dgo custodiebat' ne quis ad eam acce
deret dēpta vidua katherina que totiens quotiens ad
eam ingrediebatur de cibis et potibus armigerorū il
lorū scrutiniū q̄tidie sustinebat. **M**irum dictu. **O**mnī
tempore quo sic sola relicta iacebat nō preterijt nor q
non suauissimis cōtemplatōibus in deū rapētur. **E**t
qui viderunt gloriā dei in virgine non māducate neq;
bibēte testimoniū phibuerūt & testimoniū illoz vez ē
Cūq; p̄transissent. ix. dies venerūt armigeri & valedixe
runt dñgini pmitteretq; facē magnifica in reuerentiaz
illius corā pncipibus oronibusq; eius se reuerendissie
p̄mendatos haberi flagitarūt. **A**t illi p̄fecti dñgine lau
dauerunt ubiq;. **N**imirū cum cōtineat scriptura. **F**or
te est vinū: fortis rex: fortior rege mulier: s; oīm fortis
fima veritas: insuper honorare veritatē sanctū est.

¶ **D**e inuouatione martirij occasione videlz do
loris excessiui de morte fratris sui predilectissimi

Capitulum septimum

Omnipotēs dñs corone quā spōle sue pñs ostē
derat nō imemor q̄q̄ in cruce idulū suū posu
erit q̄uis in vulneribz dñci cubiculū meridia
nū etice curauit. h̄ nichilomin⁹ ad p̄fctōem maiorē ad
dēdū decreuit: ut delicijs enutrita celestibz añ felicē obi
tū ablactari discat: z circūeundo creaturaz latitudiem
id solū t̄tineat. xpm scz in cruce dñm q̄rere instar colū
be pulli p̄ p̄ctu gemē se a p̄e dēlictū conḡci s̄l cū b̄gi
ne m̄re sub cruce stantē crucifigi. Aḡt q̄ solē abscondit i
nubibz? z p̄cipit ei ut rursū oriat⁹: h̄ postq̄ p̄ martiriuz
carnis electā ex milibz in semitis suis posuerat per s̄o
tractōem salutarīū siue solitaz p̄solatōm ut nouis co
optaret⁹ icēdū q̄si solitariā crucifixā ad t̄p̄s z i momē
to dēliquit. q̄ ex re talis inouatio crucifixiōis b̄gini vñ
puenerit attēdam? ¶ Iuuenis q̄dā natōis colonienē
gherard⁹ noie: scā sup̄ euz manu dñi carnis spurciā
mūdiz vanitates fugē celibēq̄ virā accitare spū s̄cto
edoct⁹: quō id acceptaret cūctari cepit: tandēq̄ florige
ra fama b̄gis audita: mor cōsiliū petitur⁹ accelerauit
hūc ḡ cū b̄go fuisset icuita: q̄si de p̄nciā spūalis fr̄is ac i
dño cōmilitonis exhilata sp̄m nouū induē videbat⁹
Sedēte viro iuxta grabbatulū b̄gis p̄cedētibz sacris
de deo colloq̄is q̄d magis titillabz mētē b̄gis aperuit
Wellē iqt o. h̄d wiā q̄ sp̄s sūt at p̄me necdū expt⁹ virā
celibē z anachoriticā ducē dñ. morai possē i aliq̄ puin
cia p̄cul ab hoibz z amicis ut puta i p̄tibz egipti s̄z id
sūoge nichī causā affert formidōis: q̄ abiq̄ temptādo
dēū sic in remotis nequaq̄ valere p̄leq̄ necessaria vite.

Virgo vero h̄d wiā p̄positi boni spūsq̄ feruorē i ho
ne idolis viro diligēter attēdēs. t̄q̄ secretorū spū i hac
pte de futuris conscia sic fertur r̄dissē. Dilcē frater ne
pauas obsecro. sed virilē aīm iā iduens ad paciēt iā p̄
mitus z lōganimitatē te coapta. Nam cū in illā vastā
solitudinē te trāstuleris. modicū probaberis in p̄ci
pio sed añ solis occasū diei terciē tenui pascere alimen
to: q̄d opitulāte dei oipotentis grā dieti adaugebitur.
Manū eq̄dē ad aratz misisti ne retraxēs si fidelis ath
leta velis inueniri: h̄s atq̄ spūalibz exhortaciūculis
platis ac susceptis altriseq̄. factus est geraerd⁹ ad ag
grediendū ardua queq̄ p̄ cristo virilior. factus est eo ad
virā cōtēplatiuā p̄cluior. q̄ se b̄gis p̄lagio de dei adiu
torio i h̄z mōi solitudis horrore factus est certior. Ma
le dicētibz igit⁹ sibi mutuo atz caritatis glutino se vici
ētibz. cepit iuuenis socios z cepto itinere ad egiptū vsz
puenit. Hoc̄ vero vidētes vaste solitudis horrorem
feraz isolitā societate. panis carēciā. dimissa gerardo
ad p̄tes fidelīū idierūt. Gerard⁹ aut frater feraz amō
i vasta solitudie cōstitutus. in arborē frondosā se loca
uit. ad quā pl⁹ arte vel ingenio q̄ viriū magnitudie scā
debat. Quid plura? Fact⁹ ē vir deuot⁹ deuocior. atq̄
ita iuenit ut b̄go p̄dixerat. Nā crescēte meditaciōis e
udio: creuit et celestis nutritur munusculū. creuit z
āgelice collocutiōis archanū. Dñ itaq̄ vir ille deo z ā
gelis sedula p̄tēplatiōe deuot⁹ sepi⁹ i spū sororē h̄d wi
nā vidisset. p̄tigit q̄dā t̄pe vñ de fratribz b̄gis ab hoc
seculo migrare. eāq̄ a p̄ueris mētis ad tēpus diuina

dispositiōe excessibz suspendi. ¶ Causa hō suspēsiōis
huiusmodi vti postmodū patuit dolor fuit parūp ex-
cessus in morte caroz q̄ in morte dci fr̄is sui p̄ceperat.
ex eo q̄ p̄tī veterano fidelis ē ip̄i v̄gini plurimū grat?
et officiosus fuerat. Nichilomin?⁹ aliquid huānitatis pas-
sa gracia ad tps distrahitur. q̄tenus in carne nō aude-
at gloriari: que supra carnē viues q̄si in cruce tot an-
nis confixa dñm didicerat p̄mitari. In carne p̄ter cars-
nem et absq̄ contagione viuere: angelicū esse tradidit
doctor catholicus: sed in carne sup̄ carnē p̄ tps et tpa
sū quouis domesticoz p̄lorio: sic infirmitatibz afflic-
ti diuī muneris ē: q̄ nō negaret sane mētis ph̄is. Et
quidē in cruce filio a p̄re dēlicto maria mater assistit q̄
q̄uis p̄dūlū iuuare nō posset in morte filiū: caritatē
tū corde p̄morie? tūc oñdit q̄ secū corpe fil̄i mori nō po-
tuit. S; licet longe dissimilit̄ multis ānis p̄ vetēan?
filiā ē fr̄es lozozē ifinitis torturis dolorz cruciatā vide-
rūt quā minime r̄leuare poterāt: pietatē tū animi ē cari-
tatē cordis sui dietini p̄ndere nō destiterūt. Et q̄dē mo-
riens in cruce dei filius m̄ris curā gessit ē dīlci sui disci-
puli: q̄s vīculo dīlcōis vinciri voluit p̄petuo: pulq̄ cla-
maret help help lamazabathani. Pietatem in deū et
in suos seruare nō vetat caritas: nō dolere simpliciter
ī priuatiōe amicoz nescit huānitas: dolere vel modicū
sup̄ q̄ deceat dissuadet ordinata p̄ficio caritatis. Et sic
ē hic. Non phibuit dñs v̄giēz grāz mortuis īpendē di-
lectis: sed nec huānū aliquid pati p̄p̄ fr̄es duxit anas-
thema: sp̄sām tū sui soli? imitatricē magis fieri volu-

it p̄ hoc q̄ tātillū de morte domesticoz suoz volentē ē
in ip̄o dolore plus debito excedētem: p̄sueti raptus be-
neficio suspēdit. ¶ Erat ac tūc tps quidā reuerēd?⁹ ā-
tistes de gente āgloz: qui causa sue p̄grinatōis terrā
scām quā dñs pedibus suis b̄tissimis calcare dīgtus ē
nec nō et mōtē syna vbi b̄tā v̄go katherina mausoleū
obtinuit ceteraz loca deuota scōrum lustrare decreuit.
Sūpto igi? secū veneābili comitatu facto p̄ficē studu-
it q̄d voto p̄ceperat: ac plustratis terris gēciū cū duce
itineris quē ad hoc p̄cio cōduserat postremo loca scō-
rū quōdā anachoritarū egipti paulisp̄ iussere coigita-
uit. At vbi cellulā hēmite m̄gri gerardi dirigente dñō
viā suā ī arbore q̄dā alta ac frondosa vidisset p̄mū ob-
stupuit: sed t̄lūpta tandē audacia q̄ten? ob reuerēciā
dei sui r̄nderet supplicē r̄quisiuit. At ille deorsū respici-
ens vidit in habitibz p̄grinis viros ad pedē arboris
p̄sistere. viderūt ē illi virū crastū: sed vultu āgelicū in
ramos arboris r̄sidere. Et siml' colloq̄tes de multis
iter cetera ceperunt de certis articulis reuerēter inter-
rogare. Dicitō inquit nobis abba q̄t ānis latuisti: et
quibz te nō vidēit hō. Qui ait. Ab ānis duodeci nelēz
hic cōsperi. Et dixerūt. Qual' ē cib? tu? ut inter feras
īdomitas latitās: tāta crassitudine sup̄fluere videaris?
Et dixit illis. Qui filios p̄srahel pavit ī deserto: pale-
cit ē me suo pane suauissio: q̄ tpe p̄gruo sustētor. Di-
cūt illi? Dicitō nob in p̄scia si scōz nouēis ī terris q̄
nullo t̄restre cibo pascatur? Et r̄ndit. Noui. Est īq̄t in
partibz teutonie p̄uicia q̄dā dēā hollādia ē? ī oppidulo

quod dicitur schieda uirgo quedam languens iacet et infirma quod
nullo cibo corporali pascitur aut potatur. Nec adeo mire
mini me hic solitarii: quia hec longe me ut tunc clarior: pa
ciencia christi proformior domino quam gloriosior existat. Siquidem
in carencia corruptibilis ac terrestriis alimentis michi sor
ror hec sepe in refectioe mentis socia hec una mecum in con
templatione diuina collatealis christi discipula. Unum tamen
iungit quod satis ammirari non sufficio uidelicet quod diebus ali
quot in domino non fruor presentia quia solito contemplationis gra
du ut plueri non itueor et nichilominus de transmigratione
ipsi seculo non precipio. Cui cursu viri dixerunt. Tu dicis
frater quia non uideris illam certo tempore edisere quod sum? ergo
uobis si noster quia non possit esse talis subtractiois aut suspensi
onis origo. Et respondit. Scio quoniam interdum permittente domino
ad humiliationem suam aliquantulum plus quam deceat in morte ca
rorum suorum dolere pluerit et quod re ut plecturare possit
suauitate pristina consolationis ad tempus ita suspenderit. Sed
unum instanter uos facere deprecor ut ad propria reuertentes li
ternasitum per hollandiam habere contigerit locum mansuorum uirginum
inquiratis atque super tribus plenius informandi quam ipse no
ueri ipsarum uirginum interrogare uelitis. Primum est ut ipsa uos
bis dicat quod annos in hac solitudine translegerit. Secundum quo
ciens uel quod annorum hanc uitam primum attemptans extiterit. Ter
cium quod proprie sit causa quia ipsius grata presentia diebus huius priua
tus fuerit. Hoc autem haut dubium dicebatur ut uel sic libet foris
abeorum quasiuiculis ne et ipse solita contemplatione retardaret
aut saltem ad uisitandum mansuicula uirginis properantes
auis eorum ad actitandum uitam magis celibem animaret.

Illi autem cum audissent uix abierunt. Cum in hollandiam salu
briter deo duce puenissent. inquireres uirgunculam in qua uir
go habitabat: domum inuenerunt quam optabant. Narrantibus
igitur illis quod audierant et uiderant: nouissime quasiuiculas
suas proposuerunt. Quibus illa respondit Et quomodo carissimi sa
tisface uobis potero? Ipse dominus nouit quod sit de huius: me
autem in hac re supportata habere uelitis. Episcopus uirginis
verba tacitus considerans quoniam ex humilitate differret. dixit
ei. Ex ore uiri dei o soror tibi dicimus hec. ea propter ne
pigeat sub pallio humilitatis superflue quod in hac re noue
ris dictate conscientia detegere sed ad consolationem nostram qui
de tanta motis ueim? quod sum? responde ne recules. At illa diui
ne iungit uoluntatis si fuerit desiste non audeo quam propter sal
uam saniori iudicio dicam quod sentio. Ad primum quod queritis
quot scilicet in hac solitudine annos translegerit. dico decem et
septem. Ad secundum uero quot scilicet annorum hanc uitam incho
auerit respondeo quod nouemdecim. Ad tertium uero responsura latius
dicam. Et quod cum queritis quod proprie causa sit mee subtracte
cum eo presentie respondeo. Clarum quidem est quoniam hic languens in
medio secularium a domino prostrata puerorum mundana uelim
nolim audio. talibusque iuxta exigentiam materie satis ef
se salua presentia iugiter astringor. quia ex re nimis liqua
doque suffundor puluere si a spiritualibus retardor. si a medi
tationibus sublimioribus impedior: si contemplationis gratia
priuor si solite consolationis dulcedie suspendor. si sua presen
tia in domino non fruor. nec ipse ut dicit mea iocundatur. Ipse
uero pro libito uoluntatis sue ab hominibus segregat? in
ter angelos puerlatur regionem sanctorum meditatur. mentem

illibatā seruat a puluere terrenorū: mētē eleuatā tenet
in arce celestīū. Idcirco dignū et iustū est. ut in lumine
ptēplationis me scādat et agatur sublimi? ut solati
onibus dñi repleatur frequēti? ut utroq; mētis oculo ē
ficiatur delicati? ut etiā in utroq; homine pāpli? atq;
perfectius ipinguetur. Nichilomin? de pñti nouerit
reuerētia v̄ra quoniā de morte fratris aliq̄tisq; super
pgruitatē doloris excessi: et ex hac vicissitudines suauī
tatis assueſt merito q̄dū domin? voluerit amissi. Au
diētes aut viri tres numero dñs rñsum edificati sunt
valde et gratia? actione scā cū postulatione oracionū
illi? gaudēter abſeſſerūt. ¶ Corripit post hec v̄ginē fa
liariter loqui de gerardo p̄dō. qm̄ piguedo colli illius
vestis v̄rā p̄dula defug excederet. et quō cōmode sedē ā
iacere nullaten? posset. isup quō die noctuq; p̄ maiori
pte tēporis genu flectē cogeret. Trāsiuit vir iste s̄cē
tus ex hoc seculo sicuti ab āgelo accepit millesimo qua
drigētesimo vicesimo sexto dñi āno die duodecimo men
sis octobris: sp̄m̄q; ei? euolatē ad ethera dñō pcedente
vidit. qui glōsū āristitē ābrōsiū de obitu scīssimi mar
ti p̄fessoris certificauit. et exequijs ei? intēſſe fecit. Si
igitur o lector discrete noueris qd sit v̄sci pane celi: m̄
et tibi p̄or? ignoto. si sciueris seperare p̄ciosū a vili
qd recta conscientia diffinies de v̄rgine. qd de sano iu
dicio de famelica n̄ a l̄dō v̄ina. medio tēpore dicere po
teris: Hanc nil aliud nī fallaz eā solita consolacione sic
p̄iuatam affirmabitur q̄ lignum quoddā areſcēs qd
nec rore. nec aqua perfunditur q̄ puerulū quendam q̄

matris vberib? ablactatur. q̄ terrā sitiētē et āfractuo
sā q̄ pluuiā volūtariā a dñō postolatur. Est v̄riq; ani
ma talis sicut radix in terra scitiētī q̄admodū exp̄et?
nouit et i hac v̄gie luce clari? emicuit ut dicer? i seq̄tibz
¶ De morte p̄ris sui et agguatiōe man? dñi scā sup̄ es
ā ob mortē petronille dñs quā diligebz. ¶ Cap. viij.
Uenit hora ut venerāde senectutis vir petrus
pater sacre l̄dō v̄ie moreretur. Hic cū filios et ne
potes ēlinqueret. veniens circa finē p̄ mēoria
li sane p̄ſcie atq; serene. suis hoc t̄bū reliquit. Charissi
mi en v̄iā vniuerſe carnis igredior. sed hec michi p̄sola
tio nō modica: p̄ſcia me de alieno nō accusat. Vidit eci
ā dicit? senior glōsā v̄giez mariā p̄iusq; moreretur.
aqua p̄missū accepit quaten? circa festū p̄ceptionis q̄
colitur in mēse decembris. e seculo foret euocād?. Quā
et vnicā natam eius non latuit. que p̄fessorē ipso die cō
ceptionis missam celebraturū extra ciuitatem instan
ter rogauit. ut missā quā celebrare deberet āticiparet
in vigilia ut eo liberi? exequijs migraturi p̄ris interſ
se posset. Quod et factū est ita. Nam ipso die concep
tionis sener sepelitur. et de salute patris r̄uelante suo
āgelo letificatur. ¶ Cum aut iteriecto tpe postmodū
ad diuerſa loca penaz in spū itez raperetur. vidit itez
quosdā teterrimos demōēs i v̄nū p̄globatos. tenētes
quendā de malignis suis cōſocijs sub specie p̄ris l̄t mi
ne nup̄rie defuncti. cui mix i modū illudē videbāt. Et
h̄j ad v̄ginē dicebāt. Ecce qz p̄ez tuū s̄b iuren̄to tene
m? locum in penis. et condempnatum in tormentis

Quā cū illa audiret p̄tristata valde flebat sup̄ modum
Interrogata dō cur fletet: r̄ndit. En spūs tenebrarū
patrē meū dāpnatū afficiant qđ mīme credere volo.
Nichilomin? cū videri spēm eius hesitans a lacrimis
me nullaten? p̄tinere valeo. Rursū quadam vice cum
dgo paululū p̄solatiōis accipere deberet: appuit iterū
caterua demōm vt prius dicētes. **E**uge euge qz nunc
tenemus patrē tuū n̄ra sub ditione m̄cipatū. āmoda
euadere nō poterit: nē q̄ppe ē in sempiternū. **E**t cū in
hūc modū dginē illulisset: dinit? datū ē sibi nosse qm̄ nō
spūs p̄ris sed de malignatibz z re p̄bis in delusorio spē
vnus esset ad tēptandū paciēciā eius. **U**n demōibz ait
Nā scio qz neq̄qz p̄r meus est ideo p̄fusi discedite. **Q**ui
statim dissipati sūt ac velut fum? a facie v̄ti p̄fusi dis
cesserūt. **P**aucis postmodū euolutis diebz addidit
dñs euocare dginē noīe petronillā quā tenerrie diliges
bat lūdvia: tū qz pudica erat z pia: tū qz tpe ḡstantis
malicie q̄rūdā picardoz socia fueāt in penis v̄n z clau
da r̄māserat. **Q**ualic̄ āt h̄ dgo nepticula lūdvine pla
cuerit amap̄oi castitatis: sequēs visio amice scā demō
strat. **N**octurno qđā tpe scā est lūdvia in excessu men
tis in quo vidit innumerabiliū celi ciuiū multitudiēz q̄i
p̄cessionāliter incedētū: ita vt primo p̄tiarche: scđo p̄
phete: tercio apostoli: q̄pto m̄res: z sic deinceps vsqz ad
dgiēs inclusiue subalēno qđā ordie sibi inuicē succedē
discernerēt. **F**erebātur verilla sequebātur lūiaria splē
doris insoliti z hoz p̄gruitas ordis vsz ad camerulam
virgis p̄tendi videbat. **Q**ui cū illic starēt corā came

rula cōgregati: visi sūt funus qđdā qđ in medio dom?
stabat venerant sumē sup̄tūqz eo ordie q̄ venerāt seri
ati ad sepulturā efferre: q̄s ipsa lūdvia cū duabus co
ronis in maibz: tercia sup̄ caput posita subseq̄ videba
tur. **P**orro cū dgo ad semetipsā reuersa rumiarz qđ vī
derat: cepit i se cogitare si forte īsoluēda foret de p̄rio:
sed mor̄ reuelāte deo didicit quō petronilla neptis sua
forz: q̄ de medio p̄ue natōis euocāda p̄monstrabatur.
Insup̄ z certū diē trāsitus ei? dñs ihs spōse lūdvie re
uelare diḡtus est. **R**ogauit igr̄ istāter altissimū q̄ten?
cōsuetū diē febrū āticipare vellet vt eo efficacit? neptē
certo die moriturā p̄solaret. **A**duenit dies p̄ordina
tus a dño q̄ **P**ōcian? martir scūs in diocēsi traiectensi
venerat in q̄ iuuēcula dgo ad mortē laborare cepit in
q̄ etiā circa horā. xi. dgo lūdvia febres expectabz. **N**i
rū deū. **P**cm̄ est vt febres ille horribiles septē horas an
ticiparētur vtputa q̄ iuxta mortē vnderia hora circ̄ me
ridiē venire debuerāt veniēt sumo mane hora quita.
Si qđē horripilatio z stridor iualetūt cā adeo vt mira
rētur domestici: secuta sūt caumata īsperata q̄b? fitis
tq̄ leena p̄ p̄fortāda dgie adolescētula vires resumere
visa est. **C**epit dgo ad agonē tremula tendere: cepit vi
rago cāpiductrix dgis aim̄ fidei z spei vtutibz cōmuni
re. **P**arat illa vasculū q̄tocius resoluēdū de p̄rimo: p̄
mittit ista oleū infundendū ex xp̄i merito sicqz moribū
da moriturā cōfortat z cōsolat in dño. **S**icqz scm̄ ē vt
virgo moriens duplicē coronā quam se lūdvia in spū
gestantē agnouerat: p̄pter castitatē mentis z corp̄is
r iij

accipet et tertiam quam in capite per visum filii portauerat propter
 iacturam et lesuram generis barbarice quod passa fuerat iam
 a sposo coronanda possidebat. porro cum per clara christi famu-
 la tam officiosa familiaris sui thalami secretaria necnon
 et soliti martirij clienticula celo promissis: cepit a domino in-
 terato multimodis castigatibus fustigari: cepit tristitia
 meritis idies humiliari: quando primo cepit et ariditate mens-
 tis interi? corque. Optauerat enim aduentum tortorum
 de quibus deum est super in vestigiis christi collocari: quod adimpletum
 fuit per martirium carnis exterius. Optauit denique si bene
 tenuerit ex illa cursu poni iuxta beneplacitum domini quod forsata
 nunc fecit est per delictorum meritis infirmatis iterius. Nam mi-
 randam rem nimis dico. quippe mox ut orbatam fuit dilectissima
 nepte dolore icurrit patiens et merore animi ex quibus quod
 mox solita consolatio rursus suspensa delicta se reputat et
 abiecta. Cumque propter excessum doloris humani se merito pri-
 uatam pristina suauitate spiritus cerneret cepit nouis pimbri-
 bus leulum rigare: ex intimis pectorali sanguine per os
 fundere: sicque rursus quasi nouicia mentis et sponsum per singulos
 dies ut redeat iuitare. Namque dolores ut perurietis quod di-
 lectum ostenderit: iamque clamores meritis quod spiritum amiserit:
 iamque coartant angores cordis vndique quod non est quod medea-
 tur. Terra ferrea subter: celum enee desuper: adeo ut cogat
 dicere illud psalmiste. Fuerunt michi lacrimae meae panes
 die ac nocte dum de michi quotidie ubi est de? tuus. quando des-
 flere libebat annos adolescencie cum peccatrice ad pedes domini
 oli de de complacuit primum quasi quateriduanum cum martha co-
 ram domino sepius lacrimari decuit super passione spiritus cum mo-

tre domini iamque ut oli lacrimas cruetas subdere compellit? super
 ablatum dominum ac mentis cum? Magdalena ad ostium monu-
 menti. cum quod merito potest illud dicere obui. Ardens est cor meum
 desidero videre dominum meum quod non inuenio. **S**uperueni-
 ebant religiosi ut psolareretur etiam in diebus agustie: percurrere
 habebant merone deuote ut eleuaret mesticiam spiritus eius? sed one-
 rosus? erat ois consolator: agustiosus? erat ois homo creatu-
 re quam sol? dominus spes eius. Nouissime clam veniebant ad
 eam confessor et domesticamente dicentes. Cur sic frustra con-
 sumeris: cur sic lacrimas fundis? Nonne te quandoque volente
 nos docere audiuius in die malorum memores esse de-
 bere et bonorum? Quibus dicebatur. quod michi molesti estis
 et ut quid semiuuam mortificatis: ut quid super dolore
 vulnerum meorum addere non formidatis? Qui nimis uis
 dulcia dona dei non sapuit: minus dolet quia dulce ab
 amaro non discernit: qui vero dulcia dei dona gustauit
 et huius subtractis omne amarum sumere cogitur mors il-
 li refrigerium est dummodo rursus ad pristinam suauitatem
 redire spes nulla sit. Dicebatque virgo. Utinam omnia
 molesta mundi subire deberem salua semper voluntate
 diuina quam propono et consueto gratias habere posse
 Non dolet amittere qui precium rei non compensat.
 Minus autem dolet qui non nouit: minime quippe
 dolet qui non curat sed contempnit. **V**idua quidam
 deo deuota videns dilectam virginem sic affligi: cordi
 alium affectu suppliciter exposcit quatenus sibi pu-
 re dignaretur adaperire qualiter inter deum et consci-
 entiam suam ageretur. **Q**ue quasi vim passa respondit

Peccatis meis demētibz vībz? suauitatibz? incēnis ut
pote circa gustū & pceptibilē effcēm scīssimī sacramenti
alībz secretis donis eius puata sūt: sed hī solū teneo resi
dūi id pīse de plenitudine diuine bonitatis qđ p solatio
relictū est ut vitā & cōuersatōem amācīssimī ihu a pīse
pīo vsq; ad patibulū crucis auida mēte sine q̄cūq; cogi
tatōe aliena pcurro. Verūptn̄ id carū hēas qđ q̄cū ad i
ternū ac p̄stinū gustū in regiōē lōgiquā abij: in regio
nē dissilitudis abcessi: in regiōē inq̄: c? amaritudinis:
abfinthij: mirre & fellis vsq; qđ repletā. Nepe vidē meo
nulla cōsolatōis alia superest formula: nulla alia rēma
net exercitandi facultas: qđ dīscm̄ per noctes in lectulo
crucis querere: atq; p̄ dolore morientē atq; a p̄te dēli
ctum absq; dulcedine spūs memorando reuoluere: sic
qđ sine nucleo saporifero corticē insipidū decorticare. &
quilnam nunc tā crudi atq; indigesti spūs vir aut mu
lier quī cum deserta nostra virgine intrinsecus & extri
secus sauciata pro redimenda dīlci p̄sentia non conge
mat atq; suspirat: pro cuius absētia triduo maria ma
ter grātū plenissima se cum Ioseph dolē dicit. Pro cu
ius veneranda infancia Symeon vetulus pbatul co
ronatus tantū anhelare legitur: p cuius clarifica trās
figuratione Petrus piscator optimus ceteroz cōfēm
inmemor tria tm̄ tabernacula fieri euāgelio teste cōui
cit. p c? melliflua p̄ntia vel ad horā discipuli carere no
luerunt: pro cuius emortuo corpore videndo et vngē
do Magdalena tm̄ plorasse refert. p c? in celo amica
bili assistētia Stephan? p̄thomartit lapides dulces esti

mat et spiritū reddere p̄stolatur p cuius iocūda fructi
one laurēci? prunaz ardorē sibi i frigeriū p̄stitisse cla
mabat. Unde michi videor videre vginē pia ipaciēcia
patientē insup et dicentē. Ingređiat? putredo in ossi
bus meis & subter me scateat. eo videlicet pacto vides
licet ut dīscūs meus cādīdus & rubicūdus elcūs ex mili
bus redeat rursū vel appeat cui? ex p̄ntia requiescā in
die tribulatōis qđ surū ascēdā ad populū accietū nēm.
**De visitaciōibz suauissimis a dño redditis & de pacia
e? in nouissimis morbis quioribz p̄mis. Ca. ix.**

TGitur sitiens sitiuit aīa vgis ad deū fontē vī
uū si qñ veniēs vēiat desideratus si forte dilec
tus aīe b̄ndict? x̄ps dñs. Erat isup illis diebz
deserte x̄pi spōse singulare tpibz medijs exercitiū voce
videlicet cordis ad dñz clamare in die tribulatōis deū
exquirere: dies & ānos antiquos in mēte habere: de mī
nutissimis defectibz spm̄ nocte scopare: oēs cōsolatio
nem creature cuiuscūq; rēnuere: sāguineas lacrimas
quas rosas suas vocabat ab oculis educere: solius mī
sericordie ac iusticie meōrari dicēs cū psalmista. Nūqđ
in eternū piciet deus aut nō apponet ut p̄placitor sit
adhuc? Nūqđ obliuiscet? misereri de? adhuc p̄tinebit
in ira sua mīās suas? Si p̄culdubio lāguīdus amor a
mantē cruciat & affligit: hāc nrāz ljdwinā magnope
p̄ctis mortalibz michi notis lāguore deficientē dīpe
ro. Eniuero lāguīdus amor & verus si fuerit: p̄solatio
nē in mūdo nō r̄cipit sed abicit nīa potius: nō p̄tāma
tur carnis illecebris sed viuīt in ea purius nō supatur

blandicijs sed adheret xpo tenacius: nō fatigatur difficilibus sed perleuerat in eo ardencius nō superatur uiolencijs sed vincit multo tenatius: nō faciat ligat in corpore sed sitit fontē auidius. fontē iquā vite viuū vide licet qui rēficere solus potest. iebriare sol? nouit: dilecti faciare sol? dignat? qn placuerit. **B**ed quid imoratus fuerim? **D**iscit et addiscit amabilis xpi discipula p huiusmodi suspēsiōez p solatōis z lāguidū amorē de nouo pualescē: utilitatē pncie dilecti nōscē: ppā firmitatē attendē: et ne sepatiōis penas metuere: an non fide diligat agnoscere: carismatibz pocioribz se coaptāe: sponsum diligēci? qzere: qsitū graciosius rēcipere: receptūqz caucius custodire: custodiūqz delicaci? possidē. **C**epit exiū cogitare quō pectulū ostij sui p iuriā dilecti qnqz in uēcula nō aperuit: p negligēciā ānola hitū nō custodierit nec nō qz ob hūc declinauēit atz trāsierit. licet in die plenioris mie ad eā rueretur? **S**icqz cogitādo dies ānti qz z dies eternos qz qnqz i ppetuū possessura eāt i mēte habuit: sicqz spūalis armonie organū plectro pfunde discussiōis moderari cepit sicqz fialiter pure ac nude more ancille in māibz dñe sue sub flagellatiōibz se itēa to subegit. **D**ū igit? mētibz quibz pūnis in ablatiōe pluuię celi z roris sic arefcā iacēt nil aliud videbat? qz hūilis chananea q se caniculā rēputari uō horruit: qz mulier sareptena duo ligna uidelicz psepj z crucis colligēs que pauperiē suā rēcognouit: qz pallefcēs coram magna affluera et deficiēs hester q tensā dñā rēgia osculando hūiliter āplexatur **E**t qdē cū ea mēito loquitur

ad spōsum. **V**idi te dñz qī āgelū delet p̄turbatū est cor meū p timorē glē tue valde ei miābilis dñe z facies tua plēa ē grāz. **Q**uoties i pāiformi dñe p̄p̄it cor rā dñe: q̄tēs in faciē spū corruēit: q̄tēs de exanimata fuēit: q̄tēs vult? eius i diuersa mutat? fuēit: calam? nō exaret lingua nō explicz: s; poci? tacitus cogitet: qui dulcediēz dñi gustare multū ā paz exptus est. **U**tinā rueretur dñs z loq̄tur ad cor dñis: utinā p̄placitior si at: qui cor affueri i māluerudiēz cōuertit: utinā sustinet dilectam in vlnis: z puule ac hūiliate nre blandiatur. **Q**uerēs q̄ hūit dilectā dilecti z q̄rēs inuēit: q̄ppe qui q̄rebatu r̄stabat z q̄ q̄rebat ignorabz q̄ r̄staret p? p̄p̄rietē r̄spiciēs p fenestras p̄spiciēs p cācellos. **I**c̄m ē at: ut i solēpnitate visitaciōis gloriose dñis marie q̄ p̄ma mēsis iulij abecccā colit? q̄ dñgo nuptā p̄gnatā: rex militem deus hoīez visitasse legūt? tūc etiā dñgo nra visita retur: z faciē suā spōse spōsus cōderet q̄ diu latuerat vocēqz dulcē sonare facēt in aures dilectē dilectus. **A**d cui? al: pectū exultauit sps ad e? vocē liq̄fcā ē aia: ad cui? odo rē reuipit mortua: ad cuius contactū commota sunt viscera: ad cuius amplexū p̄tremuerūt ōnia dñis ossa dicentis. **A**uditui meo dabis gaudiū et leticiam et exultabunt ossa humiliata. **P**rofecto iam clarescere cēpi t̄sol: qui prius fuerat sub nubulo. iā nymbofis p̄mbribus polus umbrari desijt. **I**am tempestatem lere: nūc enī secutum est. **T**anta enim in reditu dilecti virgo deo dilecta suauitate repleta est ut ingredientibus cellam eius paradysus aromatum merito videretur

Sane per hoc domesticis eius dabatur intelligi qd celestis unguentari? ei? interna curauerat vulnera. cui? circumflua taliter diffundebatur pceptibiliter oblectamenta. **V**iri autem et mulieres qui tpe visitationis huius cernoi casualiter aduenerunt. cum expertam et incredibilem edolentiam illic esse sensisset. admirantes instar filiorum israel dicebant. **Q**uid est hoc? **R**empe fragantia tale nunquam precepim?. **D**ic nobis ergo vnde hoc? **Q**ue respondit. **D**omi? nouit quod sit et vnde sit quod letitis sed vnde inquit vere nosco utpote cum me homines aliquid magni dicant et arbitrentur mulierculam fragilem me fore presentia. **S**ciebat quoniam in die bonorum mentior debeat esse et maior: et quod cum labore acquiritur cum amore ac seruire possidet. **S**ed sciam est exinde ut ea que tremula virgo nitebatur abscondere propter humilitatis margaritam: dominus patula fama diuulgaret suam ad gloriam. **E**rat quippe post tribulationem illam alyellus? eius adeo spirans et edolens aduentibus ut quando vel sudans vel mouens aut mota paulisper sentiebat alabastrum unguenti preciosi aut vasculum unguenti elci magis quam corpus humanum crederetur. **E**rtunc cepit quasi ad terminum suum cursum indies festina tendere et idestis sanctorum recreacionibus crebri? recreari: ut etiam hyemali tempore nunc suffulta violis nunc lilys nunc rosas et alijs floribus fragrantiam tribuens quasi paradisi delicias videret aduenisse. **S**tabilita sunt denique bona illius in domino cepitque ut gemma vitis per humilitatem quasi nil boni fecerit de nouo succrescere: quasi palmes florens edolentis edificatois in populos odorem discurrere: quasi botrus cypri in vineis engaddi ad radios

veri solis maturescere. et quasi purissimum defecatissimum vinum libaminum se domino totam sacrificare. **N**on autem turbabat eam mane aut vespere. non longum a breue. non altum a profundum non rarus a alpeus non amarus a dulce. non dies a nox. non profusio aut gloria. non alienum aut proprium: non corporea a incorporea substantia aliquid: non vbertas a ariditas spiritus. non aduersa prospera. sed omnia dummodo ad bonum et ad malum neutra sit sanctorum quod ab illa imperiali summi regis ac super augusti aula precedere dinoscantur ita apostolus spiritum domini resolutum et inde stabilitum quodammodo equa lance liberabatur. **N**il aliud de se sentitice voluit post humiliationem a domino sibi fecam: quam opus fore fictile sub manu figuli. nil aliud profiteri coram hominibus quam fragile vas et seipsum in rota volatili: nichil aliud coram angelis proclamare quam abortiuum marcidum et inutile ab utero profectum sub sola spe miserantis dei. **Q**uismam fidelis inter adulescentulas filias amicas aut sponsas nostris typis sicut ligitur uia ingrediens et egrediens ad iterum regis? **D**icat ergo. **B**onum quia humiliasti me ut discam iustificationes tuas. **E**t iterum. **E**t viri nunc cepi hec mutatio dextere dei excelli: **F**lagrantibus exinde christo in cruce posita desiderio mirabili suum celis spiritum attingere cui? sigillum tectum tenebat in corpore. **P**ro cuius reuerentia meruit sanguinem funderetui? nutu decuerat plagas et ulcera suscipere cui? in absentia languentis amoris sagittas didicerat sustinere. **C**eperunt ertunc multiformis insignia quasi gurges aquarum per singula membra domini rursus effluere ut non esset datus vacuum in toto corpore quin ad paciendum viuaciter nec porcio virtutis in anima quin ad promerendum efficaciter

a domino coaptaretur. **S**unt infirmitates aliq̃ poci⁹
aut inflicte diuinus re p̃bis plage quas diuerse lingue
nationū diuersis vocabulis vocāt. et que phisice specu
latiōi nō subsunt. monstruose et demonio similiores: et
has felix xpi discipula nūq̃ in terris habuit. **E**t eācū at
virginearū ⁊ naturalū de quibus doctores facultatis
medicīne loquūtur. nullā euasit: sicuti et qui audierūt
ab ore ip̃i? dū uiueret attestant. **S**implices aut per mix
tas spēs egritudinū trāscēdenti modo ⁊ phisice phidēa
tiōi min⁹ solito sepius magis dixerī semp ab initio sui
stratus p̃pessa est circa finē tñ vite hui⁹? q̃ui? ut mē ito
teutōico nōie l̃jō w̃j latio uero eloq̃o patere diffuse vel
late nomē sortita btā pacia meruēit appellari. **M**or
bū at epilectiū ter in nocte una circa finē ānoꝝ sustinu
it: sed nec āte nec post qd̃q̃ taliū de ea quis p̃cepit. **I**psa
tñ se una tñ nocte familiarib⁹ morbo illo q̃ui deiciens
dā p̃dixit: atq̃ q̃te? eā obseruare dignaret⁹? instāter ros
gauit. **C**ūq̃ sup hoc arguētur curegritudines has de
manu dñi p̃cibus nō abigeret: cum satis suis reliquijs
habundaret. ait. **N**emo rephendat in hoc dei super me
iudicia: nā qui michi p̃bet virgā parat insup et multā
graciā. **A**poplexiā et amenciā passam fuisse ab hys
qui uiderūt accepi: de qua signāter amēcia p̃dixēat cui
dā de familiaribus suis. q̃a sic uolente dño fieri oportu
it. **N**o mediā horā vel circiter semel tñ id ab una famili
ariū obseruatū est sed nec ātea nec postea cōtigitei. **D**e
apoplexia dō quotiēs accidit nescio. **I**nterrogata q̃q̃
quō se tpe demēcie habuisset: rōdit. **N**il aliud michi vi

debat: q̃ sensus meos p̃ aera sperlim volare seu cir
cūferri. **U**t aut dei seine gloriolior corōa pficeretur.
cepit ad vltimū in regiōe cerebri q̃si malleatōibus no
uis admodū cōtorq̃ri: cronicis passiōibus adiūctis no
uissimis q̃i s̃b torculari uenuo cruciari. **N**ichil q̃ppe ali
ud uidisses añ mortē nisi coriū qd̃dā ad calozē ignis cō
tractū. neruis eius uelut cordis in ligno cithare p̃ten
sis ossibus eius q̃si in friporio cōstipis. **C**alculū at de
quo p̃dixēat q̃ grossiciē ouī colūbe p̃tinēt ⁊ mortē ifer
re deberet in regiōe iferiori signanter. duob⁹ mēibus
p̃pessa est: adeo ut infra vni⁹ hore spaciū ter vsum lins
gue p̃dēt in mēbris se cōtrahēdo rigesceret dēciūq̃ p̃ti
culas stridēdo pre dolore minuati emitteret ⁊ pene ex
animis iacēs: astātes ad amaras lacrimas p̃ p̃passiōe
p̃mouēt. **D**e apostemate ṽgineoz vberū. de excessi
uo dolore dēciū simul et oculoz: de alijs passiōib⁹ quā
tū circa finē tulerit nūq̃ satis descripsēro: q̃ppe qui po
test cape capiat qd̃ q̃liter et quātū possit in virgine dei
spūs ⁊ post q̃ cepit dicat ecclesijs. **E**t si mirabilia dñi do
lorū ⁊ iternarū solationū q̃s de p̃dictis intelligē nolu
erit viu⁹? forsā q̃nq̃ deo dāte discet moritur⁹? **H**orta⁹ ei
sc̃ptuā. **I**ntelligite isipietes i p̃plo ⁊ stulti aliq̃n sapite.
De miābilib⁹ sc̃is a dño circa restitutioez mēbroꝝ
ei⁹ ⁊ quō mortē suā p̃nouēit atq̃ p̃dixēit. **C**a. decim
Deterea ne cuiq̃ detur mordēdi vitā parit et
mortē ṽgis occasio q̃lic de aliq̃b⁹ mēbris eius
tā exteri⁹? q̃ iteri⁹? onipotēs dñs p̃uiderit edisseram⁹?
Predictū est superius quia brachium virginis dextrū

ignis materialis quem vulgus sacrum vocat usque ad ossa
assumpserit. et quod nervi istarum cordarum in cithara posita
cum libere plecterentur. rursusque dictum brachium tempore multo
vno tamen firmiore nervulo pedulū relique masse corporis
coheret. Hanc universis presentia scripta visuris no-
tum fieri velim: quid autem mortem de brachio contingerit. Attest-
tantur scilicet scabinales: quatinus istis ac fasciis ligata
virginem circa scapulā girari oportebat: alioquin in mi-
nutas partes membrorum pro marcore suo tempore defecisset.
Cumque universi medici quodammodo superius enituit propter
et ceterum de salute huius desperaret longo demum tempore
decursu superuenit quidam quidam nullus a deo vir in chirurgica
arte peritissimus: qui se ceteris membris delictis in esse suo
brachium ipsum reintegriturū dono dei spondit. Et scilicet
cathaplasmate de balsamo ut differebat non sophistica-
to supposuit illud in locum iuxta exigentiam membri pacien-
tis et facultatis sue. Item et virgini dixit. Spero in virtute
dei brachium istud in locum suum reponere sed id ratum teneas
quod quotocumque medicamine reintegratum fuerit nunquam libera-
ries ab ulceribus et apostematibus in musculis ipsius bra-
chii propter et in carne aliqua pullulaturis. Virgo quidem
sapienter uti sapiens erat huius audies et accipies gratias egit
sed quodammodo vir diceat non obstantibus preciosis catha-
plasmatis aut integritate quam chirurgus procuravit
nunquam ab huiusmodi erupturis propter huiusmodi clausuram libe-
ra permittit: quipmo usque ad exitum anime de corpore nunc pars
nunc totum brachium: apostematum frequentia ut pridie ac nu-
dius tercius immobile fieret. Quapropter ceteris dicebat

Videtis quod haec? brachium dextrum michi pro exercitio
maiori quando reintegratum ob continuo pullulantes ulcera-
tiones seu apostematationes de loco suo movere non value-
ri: nichilominus confidens confido in omnipotente domino quatenus
antequam anima resoluatur a corpore utraque manu ipsam magni-
ficatura suam in laude quod et postmodum sanctam fuisse sed in loco
suo probabit. **I**nsuper et huius silentio pretereundum non res-
or quatenus interiora quodam utpote pulmonem epas splenem et
alia membra contigua pulsat ad christum migraverit in solidum
et in integrum habuerit a domino non dubium restituta. **W**e-
nerunt nonnulli curiosi scire plusquam zelosi sapere ad virginem
dicentes Cum sepe de te soror dici preceperim quoniam epas pul-
monem ceteraque membra perfecti intestina frustrati emiseris
et omnibus infinitis scaturis indica nobis quomodo sine his
vivere potuisti. **Q**uibus humilis ego respondit. Vtique verum est
iste deus et conscia quod audiistis: videlicet quod membra illa fru-
strati amiserim que quando deus per naturam protulerat
et quia vermes multis annis ebullierunt de corpore meo
parvulus est: et quod molestum fuerit nature mee dicta pas-
ti deum meum non latet: verumptamen quid dominus de multitu-
dine sue potentie postea in me supplere novit huius ipse
quod dicere velit. **D**e membris que natura primitus dedit
per frustula perditis assentior ita forte ut dicatis sed sup-
plet eam eorumque que gratia dei sola post proutem se cre-
te retribuit. nec nego tacita nec aperte vobis revelare
curabo. **E**tenim qui ad formationem eue carne supplens
et qui nature formandi membra corporis procuravit: natura
naturata: natura naturataque prestat deus huius tibi cum ceteris
i q

transcendens retinuit: quod purus philosophus capere nescit.
Qua propter non mirum si aiales homines homines ob id non intel-
lexerunt. **H**ic est plane quod ubi ex his deus moribus curis
gratias ei? plerisque deuotis uiris ac mulieribus data est
laudis magifice causa: ceteris philosophis qui super se abu-
lare satagunt: iusto dei iudicio tam fascinatis permittitur
mordacis ruine natiua. **S**icut enim pertinet scriptura. po-
nitur? est dominus in ruinam et in resurrectionem multorum: non quod cum
ruine dederit sed hituata malicia hominum ita presumpserit: sic
forte permittit? et hoc. utique est posuit? dominus spiritus eius? in signum
cui? dicitur: posita est ipsa ei? elea uti cum imiter? plerumque a
philosophis hoc? scilicet. **R**ursus scriptum est. **O**bscuretur oculorum
ne videant? et dorsum eorum spiritus incurua. nesciunt? remanentes
humotem? deiectionem nondum per fidem theologiam illuminati sunt
astra scilicet deus nondum qui sunt spiritus sapientie nondum qui mirabilis sit deus?
in opibus suis penetrare. **Q**uid mirum? **C**ontigit iterum
etiam aliquid theologum nondum defecatum sublimia scire dicere
ac trutinare: sed nondum scilicet spiritum sapientie. **Q**uid igitur mirandum
si contingat quibus dubitare inter philosophum non theologum? **I**u-
dicet de vigie theologus? philosophus et scripturarum sacra-
rum zelator exactissimus? affectat philosophus: sed cum muliere alie-
nigena pilos abiciat: ungues radat: vestes lauet: promi-
tus simpliciter credat utique quod deus omnipotens possit bacile? pite-
atur quod oiscius nouit. fideliter arbitretur quod clemens et bo-
nus velit in sexu fei: o sicut in masculis: in paupere sicut
in diuite: in barbaro sicut in greco: in piscatore sicut in
philosopho mirabilia sua super omnem intellectum efficere sicut ab
eius? et velud a diebus antiquis. **Q**uid miramini in muli-

ercula vigie paupere hollandina in terra simplicium pis-
catum nata deum ac dominum tot stupenda fecisse? **Q**uis no-
uit sensum domini aut quod philosophi? ei? fuit dum fundauit terram
dum de colta formaue rat euam: dum signa sua in medio egip-
ti enulit? **Q**uis vigia mophi in colubum et rursus colubum
in vigia conuertit? **Q**uis leprosum manum mophi effecit: et
rursus sanauit in instanti? **R**one dominus? **M**aria soror eius
septem diebus? imunda. et naama siue a lepra sub helize
mundatur. **E**zechias moritur? ab Isaia de? et tunc curas-
tur: **M**oples in monte et **H**elpas in deserto pascitur sine
manu mortalis pistoris: **H**elpodor? flagellat? in tem-
plo nec vidit flagellantem? **I**heronimus? vapulat in spiritu et
plagas liuidas portat in corpore: sistit? in iudicio: reperi-
tur tamen in laulo: videt? **A**mbrosius in mediolano et ereq-
as celebrat thuronis in fracia. **Q**uid plura? **E**cce? videt
claud? ambulat: leprosi mundantur **A**ngel? de? scedit in pisci-
nam et aqua mouetur: omnes quod currunt aut portantur sed per di-
em tamen unus mundatur. **P**etronilla clinica pertinet? a **P**e-
tro surgere iubet: surgens ministrat: et post misterium ite-
rato in lectum suum redire precipitur. **Q**uis omnium istorum et infi-
nitorum aliorum tam naturalium quam supernaturalium operum michi
dabit rationem? **R**one dices. quod dominus hoc facere potuit et hoc facere
nouit. hoc facere voluit dominus inquit? ut utrum dominus sabbati dominus cre-
aturarum omnium dominus uniuersae terre. **U**num igitur opus? fecit dominus
in terra nostra hollandie et ois miramini. totum hominem foras
uit: totum hominem illum prostravit: totum hominem ex? iore a pla-
ta pedis usque ad verticem capitis vulnerauit: totum hominem
a libito sue voluntatis rursus curauit. **E**t quod cum rephens

dit: **N**ōne scriba curiosus? **N**ōne iudens iudus: nōne
carnalis sapiens? **Q**ui igē de hīs oībus pie sentire vo
luerit: nō dicet impossibile oīe dū: qđ de dño hactenus
in dōgine scđm dcm aut scriptū est. qđ dū dure ceruicis est
rñdeat ad ea qđ supius tacta sūt: z credimus ei. si autez
captiuēt itellcm in obsequiū xpī: addiscat sapiām veri
non sumiuōmī theologi: assumat formā humilis dis
cipuli: z credat nobis. p̄inde cōfiteatur: qz potēs ē de?
visitare corpus z aiām hoīs nunc alterū vel utrūq; sū
passionibz: nunc alterutrū cōsolatōibus refouē: nedū
in vno atq; eodē corpe sed z eodē tpe videlicz mense die
hora sicuti oculata fide in alijs dōginibz in hollandia z
alibi idies expimur. **N**unqđ abbreviata ē manus dñi
An oculus hoīs neq; qđ solus deus bonus est? **E**t di
co. dñs percutit z sanat: vulnerat z medetur: paupere
facit z dirat: mortificat z viuificat: deducit ad inferos
et reducit: et oīm operum eius causam iuestigare stul
tum atq; periculosum est. **S**i quis nucleum nosse cu
piuerit: dicam illi. **D**edit reuera gratiam tantam dñs
virgini sue patientissime: ut quando cultos eius vide
licet angelus vel ad modicum mouere dignaretur eaz
vel tangere frequenter facies eius resplendebz splēdo
re nimio: corpe vero instantanea roborabat: integri
tate: odor fragrans diffundebatur e mēbris ac pecto
re: suauis utiq; valde. **Q**uid pluri? **M**anebat nichil
ominus ad surgendū impotens z ad sustinēdū capax
ad egritudines valitura volutabat: ad psolatōes diuina
rurū mēdica visitāda diluculo p̄hāda subito fil i eodē

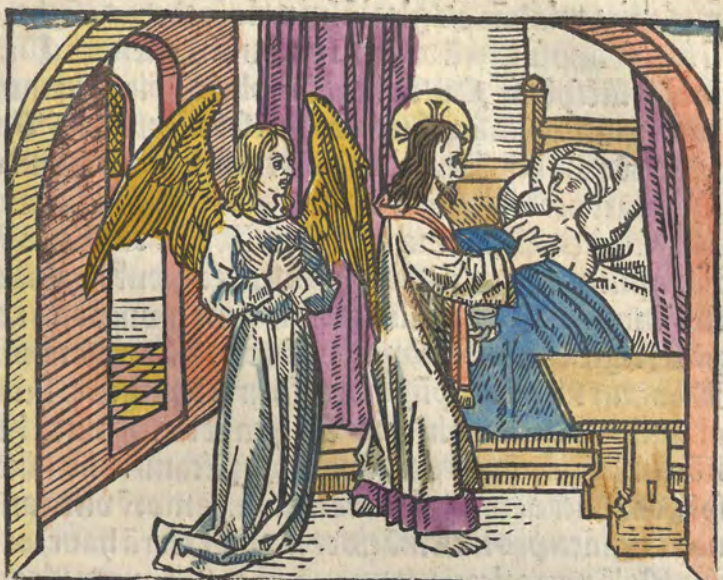
corpore eodēq; subiecto. **Q**uis sapiēs z inuestigabit
hec z itelliget mīās dñi? **S**ed quid? **A**udiēs sapiēs sapi
encior erit z intelligēs gubernacula possidebit. **P**ertri
naces dō in oībz peccabūt adhuc: nec credēt in mirabis
libus eius. **I**psa quoq; lōge pulq; migret a seculo: plu
ries dissolutiōes sui tabernaculi p̄sciuit: atq; p̄dixit im
minere. **C**ōsueuerat siquidē ab initio visitacōm dñi cō
fessorī suo nec nō z alijs familiaribz palliatis vbi q̄liē
arborē admirāde speciei plenā rosarū gēmis vidissz di
cere z qñō ab āgelo itellep̄at nō visurā se mortē donec
arbor eadē plenū suscipet incrementū gēmeq; rosarū qđ
viderat patulā acciperēt apturā. **E**t cū q̄reretur ab ea
si dicta rosarū arbor ad p̄scm vsq; venissz: rñdit **A**rbor
illa pene z plene p̄creuit gēmeq; rosarū adapte sunt: ea
p̄pter de p̄mo mē soluendā nō diffido. **U**na quoq;
dierū dū sic solitaria iaceret: rapta ē dulcedie qđā spūs
in paradisu: vbi tres portas vel introitus p̄teplaba? **E**t
cū ad introitū primaz duaz admissa fuissz vidit ex ter
cio radios splēdidissos emicare: qui sup̄ modū radios
solares excedere videbātur. **A**d itēriora dō terciē porte
cū p̄stolaretur itrare z iam illic gressū tetendissz: occur
rit ei auus ei? cui? vitā in p̄cipio deteximus: videlicz
iohānes petri: qui cū aptis brachijs atq; sailiari p̄tuis
tu q̄li eā introductur? adueit sed ad vltimū dilectē filie dix
it. **D**ulcissima filia mea nondū tibi igress? patet i hūc
locū: etenī vtile nō foret eis qui tuū sibi postulāt adiu
torū: nec cederet tibi ad meritum: minus animabz in
purgatorio p̄ferres suffragiū: minusq; dño dāres ho

noris et laudis sacrificiū. Porro cū pfectis omnia q̄ dñs
deceuit de te: libera cōregnatura nobis ipsa pscendes
At vera felix nimis dōgo cū ad se reuerla fuisset. glorie
quā viderat sic s̄ae cupida: et vbor senioris memor ple
riq; anxia: nichilomin⁹ ad paciēdū q̄cūq; vellet onipō
tēs pro honore suo seu p̄rimoz et sua salute p̄mptissi
ma. Successit post hoc nocti dies. tñbris lux et penis
unctio tāta q̄ cū p̄or quidā venerabiliū canōicoz regu
lariū sci augustini. ab ea rogatus cōcito gressu venissz
tantā ibi sensit suauitatis fragrāciā ut de p̄mptuario
visitationis diuie iacentē p̄pi filiā ac sponsā nō dubitatz
aduēisse Sedit igitur iuxta eā prior canōicoz venera
bilis: et p̄fusus v̄bis illic in alterutrū de celestibus gau
dijs tandē desiderio flagrās p̄clulit dōgo dicens Rogo te
dulcissime pater q̄tin⁹ in hys pascalib⁹ solēnijs dūmō
p̄mode possis ad me filiā tuā paupculā redire dignēis
lati⁹ aut forte collatur⁹ de hys que in p̄nciarū concepī
mus Si tñ me supuiuentē nō iueneris: orato q̄so pro
me Quo facto patuit. qm̄ pascale cū suis scis decāta
turā alla se credidit: q̄ necdū diuinis colloquijs sacia
ta de gaudijs celestib⁹ ip̄m fontē viuū videre de ip̄o ple
no hauſtu bibere in ip̄o sp̄ viuere sitiēs sitieb⁹ Nepe se
in dieb⁹ pascalib⁹ deponendā viue vocis oracula qui
busdā p̄dixit: sed diē explicare noluit Optauēat eni so
la cum cristo remanere moriēs futuro tēpore sicut in
sequenti capitulo clarius apparebit: qua p̄pter deter
minatā horam aut diē nō insinuauit. ¶ Quidā autē
eo tēpore interrogabāt eam an tēpore sui trāsitus ali

qua miracula dñs ad gloriā sui nois factur⁹ esset: et
si forte disposuissz eā de terra post mortē eleuare Qui
bus ipsa r̄spōdit Putāt inq̄t simplices hōines in mor
te mea mirabilia se visuros de me: sed nō videbūt. Ve
rūtāmē quid dñs factur⁹ sit post trāsitū nō interē mea
p̄scrutari nec dicere qm̄ creatura et instrumentū ei⁹ sum
illi⁹ subiecta est anima mea Proin de p̄cor instāter o
nes amicos meos tā p̄ntes q̄ absentes q̄ten⁹ isra trice
simū annū post sepulturā meā non me moueāt sed qd
post triginta ānos dñs opari voluerit. solus ipse nouit
Donauit illi dñs p̄ spūz videre formā sepulture: sicut
aliquibus reuelauit in vita Ex qua re ne sup nudā hu
mū simplici⁹ poneretur deuote supplicauit: viso quia
solo deo duce ac magistro cōtra nature morē ultra an
nos triginta pes infirmātis et lāguide terrā hanc cor
ruptibilē non calcauerit vnquā Statuit quoq; virgo
sue sepulture sicut ab āgelo acceperat omnia necessaria
preparari: insup et domesticos exhortabatur quate⁹
ōni dilatione semota corpus emortuū sepelire sollicita
rent Sic quod saū erat mulier sancta cū omni humilita
te proposuit et fecit: sed ad gloriā suam aliter dñs dis
posuit et effecit: tanq̄ nimirū qui gloriosus est in sanc
tis suis. mirabilis in ver miculis faciens et factur⁹
prodigia multa

**¶ De mirabili unctione virginis huius nec non et
de felicissimo trāsitu eius ex hac vita**

¶ Capiculum vndecimum

Ergēte igitur vita eius ad occasum. cum iam instaret dies nuptiarum uirgo iussit ad se vocari omnes domesticos quibus insimul aggregatis in hunc modum percipit. Rogo inquit humiliter et deprecor vos omnes in domino ihesu christo: ut quicquid per negligentiam aut incuriam meam uerbo vel facto aduersus vos aut uirum quempiam paupercula deliquerim illud michi de cordibus uestris indulgere dignemini propter piū deum. cuius caritati vos de cordibus meis exnūcetis et speculā recōmēdo. At illi tenerrima passione suffusi: pro lacrimis lacrimas: pro precibus preces: pro votis vota reddētes dixerunt. Quānam carissimā soror nō offēdisti uerbo aut facto pēciā sed omnimode virtutis ac pacie nobis exemplar extitisti.

Qua de re bene faciat tibi misericors dominus: presertim in die qua te vocaturus fuerit noster tam misera quam sumus? dum ueneris in amplexum sponsi atque in regnum patris memor esto. Quisnam hec uidens et audiens lacrimas non resolveretur? Si pro certo certum diem sui transitus agnoscerent quomodo sustineret. Plorat et sperat. timet et nutant: collacrimatur. ignorantes quoniam auferatur ab eis in primo ligno uiua sancte pacencie speculum. excellētissime famulo uirgo sacri vestibuli lumen. deuotarum animarum iubar cōtinētiū omnium curre? insuper et auriga. Quis luctuosa dies igitur dixerit domesticis si matrem saluas perdere si filiculas proptuarum permittē: si puicaneā cellam illā pigmetariā euolare prenouissent. Nedom affuisset necessariarum confortium nedum affuisset deuotum uicinarum cōtubernium nedum affuisset omnis multitudo ciuium sed et cūctarum uicinarum ubiū populus turmatim concursasset. Fuisse haut dubium propter famam ipsius uirginis que totā regionē perculerat tam innumēabilis plebis tumultus in extremis: quod uel similitur ut post transitum eius postmodum apparuit periculum aliquod fuisse subsequutum. Ea propter dominus dilectas peruenire dignatus est secreto silencio: ne fortassis autem porcos margarita faceret. Nepe nostra victoriosa uirago sub malleo supremi architecti mirabiliter exposita et sub artificio celestis beseleel mirabiliter deaurata cum dies propria pascere rutilae cepisset inmensio gaudio perfudit atque in exultationis christi gloriam quousque perfectorie dulciē in ineffabili absorbet. Si quidem amoris potest glorie dei fatigata non sustinēs instantissime deprecatur dominus quatenus

pro libito voluntatis passionis sue in aculeum in odore un-
getorum suorum trahere dignaretur: quam tot annis uirga sua et
baculo percolat? est in hoc mortali carcere. Non ei poterat pro
redemptionis reuerentis leticie quam dominus tunc temporis ei famili-
ariter ostendebat: corporis apostoli? sarcinam ferre. Quia propter cum
paulo liberari de carcere mortis huius desiderio desidera-
uit instanti? ac pascha cum christo et fratribus suis maleducare phe-
nicem in gloria postulauit. **H**anc igitur quam solus percussit
sol? mederi studuit: et qui solitaria suis stigmatibus in-
signire voluit: cum eisdem sponsam suam sacra unctione ipso die
pasche punge non abhorruit. Quod autem de unctione dictu-
rus fuero: id ab eis accepi quibus ipsa post mortem uirgo
deuota laudum personaliter dignata est reuelare. nec mirum
si sol? sola in secreto coelorum peruenit dominus: quod si de non
nullis pie creditur contigisse. Sile de de beato Dionysio
quem celebrat Parisius in carcere suo corpore concauit dei
fili? dicens. Accipe hoc care meus: quia maria merum est mer-
ces tua. De beato Anthonio paduano dicitur: quod fratribus sa-
cram unctionem deferentibus dixerit. habeo unctionem hanc intra
me. sed et si necesse non sit ut michi faciatis hec: verumptamen
placet et utile michi est. Quibus exemplis satis clare christus
ipsius sue salutis quam effecit ministerium iterato siue aliquando non dedi-
gnari: maxime huiusmodi quibus vel meritum vel solitudo vel pri-
legium operum est. cuiusmodi ergo nostra fuit meritis plena:
ulceribus circumfusa: sub domuncula latens: populis
famula: christi stigmatifera non dubium exstitit pre cunctis
virginibus nostri temporis: singulariter singularis et
admiranda. Cum igitur cunctis domesticis absentibus

in ipso diluculo diei pasche contemplando iaceret: ecce de
luminis celorum aduenire dominum ipsum christum vidit quod diu pronunti-
ante angelo suo ueterum expectauerat: cum beatissima ge-
nitricem suam mariam: cum duodenario sanctorum apostolorum numero
sanctisque multis et angelis regni celestis. Posuit autem
se dominus ihesus ad dexteram lectuli: gloriosa uero mater eius
ad sinistram eiusdem: ceteris omnibus existentibus decenti
ordine per circuitum. Vidit denique ibi mensulam ornata
atque in eo vasculum decentissimum quasi sacri ungenti con-
tinentium: crucem pulcherrimam et cereum luminosissimum
quod totum miro modo cubiculum illuminabat. Porro quia
totum corpus eius tunc temporis uniuersis angustis a-
limento usque deorsum quassaretur: placuit ei cui morituro
non fuit species neque decor dilectam unctionem sacra com-
munire. Superuenit enim splendor circumfulgens totum
corpus virginem: ita ut sese reuerenter discooper-
tam ab angelis minime videre in illo lumine ualeret.
Vidit proinde dominum ihesum christum in medio tam mirandi
splendoris: quasi sacerdotem preparamum indutum et ornatum
atque singula membra corporis ungi solita sine aliqua
platione uerborum inungi percipit. Quibus quidem per
unctionis tegumentum reuolui supra se rursum ab ange-
lis percepit. cristus quoque circum in manu eius dedit
et cum matre sua tenuit: crucem autem usque ad horam
transitus inuisibiliter duraturam illic stantem reliquit.
At illa cum peruncta foret: cepit dominum deprecari
dicens. Obsecro precissime domine ut sicut per te metipsum ad me per-
uenit acillam tuam ictuari dignatus es tuisque sanctissimis manibus?

corpulculū meū inūgere nō abhorruisti: q̄ten? vite ter
minū sic passiōibus et dolorib? āpliare velis. ut ergas
tulū corpis exiēs vultū tuū sacrosanctissimū sine alio pur
gatorio valeā p̄teplari. Cui dñs audiui filia orōnē tuā
et exaudiui te post bidnū cātabis alla cū sororibus tu
is uginib? in regno p̄ris mei. Et hys dictis disparuit.
O q̄ magna leticia circūfundit: que post bidnū sic ad
epulas a spōsa vocat. **O** nobile depositū q̄ tātū pōti
ficis mīsterio potitur: q̄ tā sācta vinctiōe delinit. tāto
q̄ officio et bñficio visitatur. **N**ūq̄d talis senix vis? est
in terra nostra? **N**ūq̄d aquila talis medullā talem at
traxit? **U**tq̄ rara avis magnarū alarū plena plumis
volauit ad libanū: et tulit ide medullā cedri. **P**ost hu
ius quippe vinctiōis suauitatē sociū āgelū et collegā ha
bebz: cū quo velut amica cū amico familiarit loq̄bat.
Intellexit quidē dei spōsa p̄pter hoc se pauperculā in
ministerium vinctionis soli domino reseruata: qm̄ quidē
corpulculū vermibus olim patulū. et infinitis mortib?
deformatū soli dño dedicauerat. et spūm in mēbris vi
gineis illibatum seruās sub spū paciēcie depuratū atq̄
possessum velut holocaustū medullatum sacrificarat.
Crucē autē ideo relictā accepit: ut torcular mortis cal
caret sola. dñē cogitatū omnēq̄ cōgeriē passionū ad fi
nem usq̄ in ipso qui nud? et solus pepēdit in cruce pro
tinus iactaret. **M**ane itaq̄ facto cū nullus viuenciū
adhuc noscet que facta fuerāt. venit dñs iohānes wal
teri cōfessor ei? more p̄suetō: ut de micis eius et visitaci
onib? quātillū sortiretur. **V**iderat enī eā nocte illa per

spūm cū āgelis et scīs gaudentē et iubilātē et ideo magis
magisq̄ nouitatis aliqd odoratu visu p̄ter et auditu
a uigine studuit inuestigare. **E**t veniēs tā excessiuā q̄
dā q̄si balsaniati ungētī fragrāciā odorat? est: adeo ut
ore narib? totisq̄ sensibus saciari nō valēs in ebrietate
q̄dā sps inferret dicēs. p̄gaudeo tibi soror atq̄ sūope cō
gratulor qm̄ hac nocte fueris in iubilo: scio enī q̄ dñs
te sua bonitate visitare dignus ē: et q̄ vestigia suauita
tis h̄ reliq̄rit opido p̄t. **D**icito igit michi quō tecū agi
tur. **N**ōne se ventur? in breui spōsus tu? p̄dixit. **N**un
qd̄ alla nouū. **C**ātabitur. **O**bscuro te filia si fieri pos
sit dicere ne pigriteris. **C**ui beata xpi spōsa dixit. **G**ra
tias ago dño deo meo qm̄ acillā suā absq̄ meritis meis
visitare dignatus est sed id velim noueris q̄ statū cres
cēt labor et dolor in corpe nimis. ceter? te latere nolim:
qm̄ decātare nouerī nouū alla. **S**pero p̄terea me cū ill
q̄s vidi idip̄lū cātaturā leuins ac mitius me habiturā
dño nullatenus diffido. q̄d plane de morte sua vel trā
situ dñm nō ābigim? sicut postremus scie diei pascha
lis ostēdit euētus. **P**orro cū illustris dei famula dñm
sedula p̄ce multo tpe rogass: q̄ten? absq̄ cuiusq̄ hois
cōsolatione solitaria mori possz t̄p̄ sola cū sponso tor
cular calcare gesties: ut nō remanerz vir aut mulier i
domo de gētibus oibus secum pia industria laborauit.
Adueniente q̄ppe feria scia pasche q̄ se resoluēdā sa
cratissima uigo nō dubitabz: cōuocatis oibus peculia
ribus dom? sue q̄s ad manū h̄re potuit sic cōgregatos
in cellula alloq̄tur dicēs. **S**i grām iueneri corā oculis

vestris o pat̄ cōfessor z vos om̄s q̄ affatis fr̄es et amice
supplicat̄ ob misericordiā dei vos de p̄cor q̄ tenet hac die
solitariā cū solo puero videlz nepotulo meo baldvino
me relinquit̄. Insup̄ veros amicos z domesticos vos
dixero: solā si absq̄ visitatōe dimiseritis: verū p̄ndum
quēq̄ voluero ex vob̄ nepotulū meū destinabo. **O** xp̄i
anissima filia ac vere deuotāis oibus i hora mortis ex
emplar q̄ sola cū solo torcular penositatis tue calcare sa
tagis. Nunq̄d tibi suffecē dolores vt pturientis quos
hacien? in sp̄u vehemēti in corpulculo marcenti susti
nuisti? Dix̄ d̄bū formare vales z sola i agonismo decer
tare ptendis? An p̄sūptio te fortit̄ cū xp̄o solitariā ago
nizare cōpellit an deuotio? Nunq̄d nō deū tēptare for
midas? S; forsan d̄m tecū esse tecū pugnare tecū vsq̄
ad finē perseuerare nō dubitas. Age q̄d agis mulier a
gonista fortis p̄cul dubio in finibus terre victoria tua
etenī d̄ns tecū mulier fortissima. d̄ns inq̄ o xp̄i sponsa
tecū qui te laureandā nō reliquet. Iā tua res agitur: o
fidelis agonizeta: in p̄rio est d̄ns o vulnē xp̄i baiula:
vt per quē absorpta est mors in victoria te sibi fidelissi
mā nō deserat s; fidelē agonizetā coronet. **N**epe i il
lo triduano plene nō vidit eā in facie quicq̄ q̄a sacramē
tū regis sūape nitebatur abscondere z amodo soli sp̄o
so cūctis abdicatis apparere. Plane si ip̄o die moritū
rā p̄nouissent etiā adiurate minus discedere potuissent
sicut michi aliq̄ tulerūt q̄ p̄ntialit̄ eo mane tūc licētiā
tē audiuērūt. Sperabāt enī oēs se visuros eā de p̄rio:
putātes more solito vgiā illo tpe aliq̄d acturā secrete

Et cū oēs e domo remoti? abiisset cepit vgo suū a
gonē d̄no fidelit̄ cōmēdare: z a septia hora vsq̄ ad q̄rtā
post meridiē p̄pter cruciatū aut stimulos calculi labo
rare: sp̄maticis doloribz rigescere de pectore dīro vo
mitu vlgelies torq̄ri fellis p̄riculas emittē. Sicq̄ solo
puero mīstrāte sibi: dolore cordis tandē moriens frac
tis d̄bis vt potuit dicē. Dilecte fili vrinā sciret d̄ns me
us q̄tū coartor in hac hora. Puer autē lacrimās cū ig
noraret quid acturus esset turbatus nimis ait. Vis
ne amica mea vt ad te vocem dominum Iohannem
confessorem tuum? Cum igitur interim orificiū gut
turis dīro vomitu cruciatum officium loquele non ad

mitteret nec respiraculum putabat eam puer in illis defectibus defecturam et extinguendā. et currēs vocauit cōfessorē dñm videlz iohēm walteri q magnopere uirginis nouerat secreta aliasq domestical q̄s iuenire potuit cū fletu cōuocauit. At illi collacrimātes ad eā cum uenissent uiderūt q̄ defectū in dolore uita ei? et cū nō esset uox neq̄ sens? qd sup eā fiendū esset admodū inter se cunctati sūt. Unus autē accensa cādela putabat eā agi surtū in sublimib? alius si sup uiuerz temptare uolēs apponebz os z nares ppius: alius aut ad uigis aures an sacrā uinctōem hīe uellet uocib? luctuosis inq̄rebat. Ecce fletus ecce clamor z dolor ecce turbatio totā domum replent. Et quis non fletet? Et quis inopiāte sublatam de medio sine lacrimis cristi sponsam cōmemorare posset? Nunquid non calcando in torculari sola ut poposcerat defecit? Nonne sub calculo dirisimo quem admodum longe ante dixerat cōtorta spiritalium celo reddidit. Pium itaq̄ est deslere **Lj** dwinaz inopinato sublatam: piū magis est congaudere **Lj** dwinē in celum deportate. **¶** Postremo autem suggerente spīritu factum est ut quedam de circumstantiis mulieribus katherina nomine uerbi recordaretur quod uirgo dum adhuc uiueret de dextera manu dixerat. Et hec cōequalibus ait. **S**inite: uideamus et enim dispositionem corporis sui. quia reminiscor eaz dixisse frequenter: quatenus se deum sperabat utraq̄ manu magnificaturā āte mortē. si igr̄ manū manui cōiūctā iuenerim? pfecto nouerim? eā ad dñm obhisse

Et intuentes eā: inuenerūt digitos utriusq̄ man? sub uerberibus se cōtingētes iuxta uirginis uerbu qd locuta fuerat. Quodq̄ mai? est inuenerūt ōnes et uiderūt cingulū eius ultimū quo ad carnē citra mortē sue matris uisa fuerat: māibus āgelicis de corpe ablatū. ille sū iuxta scapulas positū nexibus aut nodis ōnibus inuolabiliter uti ad corpe? succinēat cōseruatis. Talibus at ciliicinis tāq̄ balteis militazib? quātiscūq̄ egritudib? quotidiē laborauerit citra mortē matris iugiter cingebatur. et hoc ultimū cingulū eius in triēnio añ mortē nō deposuerat unq̄ nec homo uiuēs tēpore int̄ medio uiderat deponēdū haut dubium manib? potius āgelicis sic hōibus manifestādum post obitū. Sane credendū est huiusmōi cinctoriū illius uirtute sine solutione nodorū de corpore uirginis abstractū extitisse qui per se clauso sepulcro sue subtilitatis uote non obstatibus custodib? quondā resurgēs exiuit. et relicto illic sudario signatū lapidem qui ad ostiū monumēti posit? fuerat. reuolutū foras dimisit. Seruatur usq̄ in p̄sentē diem cinctoriū illud mirū de se reddens odorē: quodq̄ manibus meis cōtractaui demonijs usq̄ quaq̄ quem admodū expert? sum. onerosū Itaq̄ qui balteū regū dissoluit. et succingit fune renes eozū: fecit ōnia hec.

¶ De gloria sue benedictę anime in qua post mortem uisa est a quibusdam: necnon de mirifica reintegratione ac formosa dispositione corporis eius

¶ Capitulū Duodecimum

Qlarnit plae quo sacra nostra virago qñ peregrina in hoc mūdo scōz votū cordis sui dormitionē in dño acceperit sed qñliter patri sibi dare placuēit regnū nōdūemicuit patebit aut clari? dāte dño p ea q subsequūt? Siquidē in pñis pñessor eius cū iaceret in stratu suo nocte vidit apñis oculis illā beatā animā in spē nitidissime colūbe cui? collū cū rostro totū aureū videbatur: pedes eius rubicūdi et corulci: pēne vero alacū deargētate. corpus vero reliquū istar nīs uis cādidū valde. Quid enim sibi qñlo velint ōnia ista? Spēs qñppe colūbina. nōne fetū multū significat? Et quidē tota formosa hōmīa nostra sicut colūba donet

tica: pepit cristo plurimos. Quid rostrū deauratū: nōne verba virginis. aurea ve documēta designat? Nūqñd collū auro simile. obediēciā et paciēciā eius. quo iugo dñi se vltro neam submisit multipliciter. clamat: Quid aliud pedes rubri ac rutili: qñ passiōis xpi vestigiū imitatā fuisse pñestatur? pēne vero deargētate colūbe. sñe ni fallar pñeplatiōis eius pñspicacitatē indicāt. Utiqñ dicit psalmista. Quis dabit mī pñenas sicut colūbe? et volabo et reqñescā. Cādor corpis reliquū nūc? puritatē animi ac corpis michi insinuat. Sicigit? dormiēs iter medios cñeros gloriā accepit sic alax deargētaz colūba nra ad libanū volauit: sic pñtēroza vite lāguētis spōse demōstrātur in pallore auri. **V**irgo qñdā ut pis a fama credit? deo qñta soror dicti pñbiteri. cū venerabile depositū custodiret: nec ex toto vigilās nec dormiēs sed tñ leui quadā obducta sōpni nubecula: vidit elcāz dei sponā per sāctos āgelos ad ethera subuehi. aīasqñ sanctorū cū ingēti lūine sibi venire obuiā atqñ dicentes. Bene veneris nobis pia soror hōmīa nūla vñiqñ bñ vēliti: etenī nobis aduētus tuus iocūduus in dño utiqñ noua gaudia pñfert. Sicigitur factus est virgini celestīū tīpanistrīarū gratus occurus: sicqñ citharedorū citharīfāciū sponse factus est beniuolus applausus: sic qñqñ letanciū nostre terrigene obuiavit celestis verbigene venerabilis cōuētus. **V**idua ecīā qñdā huic nostre defūcte purissimū corde deuota. cum mediū inter sompñū et vigiliā prima lubraciūcula nectis obseruaret. vidit aduēire qñqñ collegiū virginū et aliorum militum

camera sua ingredieretur ad mensam nuptiarum se
parare illicque venice iuvenem pulcherrimum et consedere.
Iuxta vero sponsaliter. more impalium paratam et or-
natam e regione cum vico suo residentem. **Q**ue vidue dixit
Memento soror mea carissima quomodo tibi sepius in carne
vivens dixerim quod? sponsum decorum in celestibus? habitus
et foris pre cunctis filiis hominum speciosum. **V**idesne nunc
quia castissimis ei? amplexibus iuncta sum: quem vidi quem
amaui in quem credidi quem dilexi. **N**amque dulci ei? fructus pre-
sencia: qua nec ad momentum puabor unquam. **C**ui vidua
respondit **E**n tibi congratulor atque congaudeo: iam enim quid si-
bi velint nuptie de quibus sepe memoravi? cerno. iamque
videt oculi mei diem glorie tue magne nimis. **S**iquidem ve-
nerunt dies nuptiarum iuxta vine: et datum est ei ut cooperi-
at? bisso candido atque splendenti. **F**uerunt diebus istis no-
uissimis virgines due michi note fama et re utique sapi-
entes que sub manu domini castigabatur: sed non ad interitum
magis autem ad salutem. **H**arum autem una in remotis ager tes-
terrima pietate virginis iuxta vine admodum parati consue-
verat quod vixit. **A**ltera vero sola vulgari fama noticiam
coeperat et amorem. **A**git? dum abbe de tam solitario virginis
obitu in animo aliquis ageretur. eo quod nullus esset qui
narraret de fine illius promissis votis ac precibus de transitu
ipsius? acceperunt per spiritum a domino tale documentum. **Q**uodam
autem nocte ut puta decima quarta mensis aprilis eo videlicet die
quod nostra sacra iuxta vine migravit ad patrem facte sunt in excessu
mentis et videt locum in quo corporalis dies infirmitatis cum ge-
mitibus et doloribus? infinitis transiebat. **C**umque simulti tunc

loco in omni etiam obiectali concurrerent in spiritu viderunt. **I**uxta vine
namque ipsa hora in agone laborantem quam tamen nunquam in carne
viderant. prius ab hominibus derelictam et quasi omnimoda solita-
tione privatam. porro ubi in illo tam miserabili decertantem agone
puentium est ad emissionem spiritus et ecce mox viderunt dominum
ihesum quasi sponsum procedentem de thalamo cum beatissima matre
sua necnon cum angelis et sanctis multis seriose lacrimis virginis ma-
rieturis absentibus? per circuitum. **A**t ubi sponsum dominus sic iuxta
eam stetit cepit eam suavit inuitare: cepit et iuxta primum
virginis votum dilectam de argastulo corporis dulcem evoca-
re. **I**psa quidem reciproco dilectionis aspectu spiritum suum in ma-
nu eius? lategit commendare dicens. **D**omine mi ihesu christe tu no-
sti omnem desiderium meum: et gemit? meus a te non est abscon-
ditus. **T**u igitur unicus? meus et desiderat? meus ac redemp-
tor meus es: suscipe quod spiritum meum. **C**ui rursum dominus. **V**eni
electa mea: quod amicum spiritus tuus a laboribus? requiescet. **V**eni
sponsa mea: ut necum epuleris in regno patris mei. **V**eni co-
lumba mea: ut recubas cum sororibus? tuis in cubiculo meo.
Tunc ipsius virginis anima quasi a carne soluta visa est exire in
amorphosissimos amplexus? ihesu atque ab eo suscepit innotari pau-
lis per quasi dilectam in nixam super dilectum suum. **P**orro cum aliquodiu
dominus animam sponse in vlnis suis tenuisset: visus est et exhibere
genitrici sue marie: quam quasi filiam deosculans et ad pectus as-
tringens dedit eam ductori suo angelo quem comes et direc-
tor eius? fuerat in vita. **Q**ui cum assumpsisset rascam eam cum
multitudo celestis exercitus laudantium dominum et inuitan-
tium eam ad suum consortium. **V**ideret etiam hanc beatam animam bis-
so candidissimo tunc indui serotumque beatissimum rosarum desuper

coronari: sicq; cherubica claritate illustrē: cheraphica
caritate flāniferā corā dño pñtari. Cūz tota celestis ci
uitas q̄li de aduētū noue hospitis exultaret: cepit eaz
iuitare dñs dicēs. Veni elcā mea suscipe coronā: quā p̄
parauī tibi in eternū: et eo dcā pacis osculum angelis
gaudētibz a spōso accepit. Porro statū veste purpurea
stellifera ac splēdida sup̄induit: ciclade celestini coloris
gēmis p̄ciosis relucēte circūamiciit. p̄n̄ posita ē corō
na aurea sup̄ caput ei? q̄ margaritis ac lapidibz p̄cios
is per rotundū inserta erat quā z sertū admirāde sp̄ei
et pulchritudis desup̄ coronabat. Et cū sic dñs corō
nata cātantibz āgelis p̄m̄nū. Ihu corōna v̄ginū: v̄gi
ni v̄ginū marie pñtaretur: optulit ei torquē aureā cūz
pacis osculo: quā iestimabilibz gēmis cōtextā circūde
dit collo ei? Demū post h̄ v̄sa ē duci ad choz v̄ginū: q̄
fil̄ cū āgel̄ rñsorū scz Regnū mūdi cātātes q̄li nuptam
nouā agni ac lociā in suū cōsortiū venerabilissie r̄cepe
rūt. h̄ aut vidisse v̄gibz p̄ solatōe z corroboratōe suo
rū aīoz sufficiat: necnō et p̄ rep̄lōe blasphemoz q̄ de
solis accētibz morientū suauit̄ iudicāt sibi notis. et q̄
nequaq̄ inuitūtur dītati scripture dicentis. Iustus si
morte p̄occupat? fuerit in refrigerio erit. **¶** Quid pu
tas o lector sibi volūt duaz v̄ginū separi existētū spū
tā in vno cōcurrētū nō sōpnia sed oñsa misteria? Non
ne de bñfica largitate dei essētiā illa glā quā theolo
gi aureā appellāt datur beatīs? Quis sane mētis v̄gi
nē n̄rā cū aurea etiā z aureolā ipsā p̄meruisse cūctas
bitur? Nepe que cū āgelis caritatē: cū p̄iarchis fidem

et misericordiā: cū p̄phetis futuroz z cordiū noticiā
cū apostol̄ paup̄tatē: cū martiribz paciam: cū cōfesso
ribz abstinentiā: cū v̄ginibz celibarū eminentē tenuit:
que iugit̄. xxxij. annis cū xp̄o sub tā diutino languorē
in abiecto tuguriunculo iacuit. Quid mirū si inter s̄a
ctos glām tantā acceperit? P̄muus igit̄ oībus scis dei
in aduentu tam splēdifere sponse: gloria filij israel
laus oīi populo appropinquātī sibi. Quippe susci
tans de terra egenū et de stercore erigēs pauperē vt se
deat cum p̄ncipibus et solium glorie teneat. Statuit
nota fieri hec omnia quia scriptū est. Sic honorabit
quem rex voluerit honorare. Sane cum vir desiderio
rum Iohannes confessor virginis qui virginis aiām
in specie columbe verissime fuerat cōtēplatus in cra
stinum videlicet quartā feriā post pascha venisse dici
tur ad locum vbi sacrum pignus virginei vasculi ser
uabatur. Mor vt intrauit tantam ibi suauis odoris
percepit fragrantiam: quantam p̄ioribus temporis
bus quoad vixerat felicissima mulier vnquam se pers
sensisse reolebat. Non enim aliud sibi videbatur do
mus mortue virginis q̄ locus aromaticus: promptu
arium ungentorum: cella balsami: adeo vt potius do
mus beatorum: angelorum officina: et habitatio alte
rius seculi: q̄ lutea domus hominum crederetur. Hic
igitur cum reuelante sibi angelo quid qualiter ve forz
cōtrectandū corp? sacratissimū virgis z q̄ti apud deū
meriti foret noctu didicissz: cōfessz vt itrauit domū la
triari sup̄ modū cepit z geiculat? corā oibz? cā adorauit

Quo scō iuxta oraculū āgeli vni eaz q̄ seruabant cor-
p? p̄cepit: q̄tenus sūpto pāniculo lineo b̄gineā faciem
ēgeret: scīs qz sub illo s̄glido colore q̄ moriēs e s̄clo trā-
lierat: nou? decor nouusue splēdor faciei resplēdet. Ec-
ce misterīū dico vobis. statī autē cū vna ex eis fecissz qd
fuerat iperatiū: ecce p̄dēt facies eius cādida istar pma-
gis ex q̄lite. pictoris egregij artificio studiosissime de-
picte. Deponētes qz vestimēta q̄ circa corp? eo tpe po-
sita fuerāt: iuenerūt corp? reliquū pulchrū planū solis
dū atz p̄fēm. q̄ si eadē hora purissio colore p̄ oia mēbra
delibutū. ¶ Quis nūc philopōpoz n̄corū aut oblatta-
toz diuine sapie. q̄s nūc auerroistice phie bibul? eius
modi corpulculi tot spēbz aut modis egritudinū trās-
mutatū. tot dolorū stimulis instar ericij intus cōfertū
tot āmīū scatebris q̄ndā supplenū. tot fissuraz z apo-
stematōm fracturis suffosū: in tot ptes minutas pu-
trefcēm: tot icēdīs fistul ulceribz plagis pustulatiōibz
febrīb? scabieqz tabescēm: humanā effigiē post mortē
rursū sibi retinuisse diiudicabit. ¶ Quis scōbz carnē sapi-
ens de filijs agar: de negociatoribz ēre theman idē cor-
p? nūc tot ānis moribūdū nō h̄ns spēm neqz decorem
nūc aut traciē emortuū formosū speciosū colore splēdē-
ti gr̄osū tractabile ductibile delcābile fieri posse credet
p̄chpudor nō carnalē sapiēs nō iude? cec? nō agaren?
blice? z vil nō iſlat? philopōp? credz nisi cū thoma pal-
pet videat z inquīrat: atqz taliter ad exp̄imentandū sē-
sibilic̄ portus qz pie credendū z fideliter pertrahat. ¶
quis q̄rthodopozū ac illuminatorū theologoz si n̄raz

virginē ita videret. nō admiretur nō obstupescat non
magnificet. Et q̄s s̄ae mētis ecclā simplex dei cultor tā-
to decore nō iocūdeat. ¶ Quis tā sacri pectus habet si
quodā vidit b̄ginē tāqz le p̄sam et humiliatā. nūc vero
glorificā facie seu spēm p̄tendentē nō collacrimet? nō cō-
gratuletur simul et exultet p̄ gaudio. ¶ Magn? enī dñs
z laudabilis nimis q̄ tpe b̄nali frōdes nudatis arboris
bus reuehit qui pilos nouos ceruis et h̄mulis tribuit.
qui plumas accipitris z aq̄le renouari facit qui maris
fluxū et refluxū p̄stituit. cui? nō est abbreviata man?
hoc specimē nō visum mortue. hoc glorie indicij cōtu-
lit defūcte: ostēdens qm̄ ip̄e mirabilis in obitu mirabi-
liora fecit ecclā in vita sua. ¶ Magnū liquidē z vtiqz pro-
fecto mirabilē sanctūqz virū malachiā de p̄plo barba-
ro utpote hibernico natū testatur. mellifluus b̄nard?
eo q̄a mortu? existēs in vultu neqz fuit pallidior nō
macilēciōr. nō rugat? facie nō recōditos habēs oculos
nō p̄tracta labia. nō adustos dētes. nō collū exesum et
f̄cile nō curuos h̄uēros. nō carnē exinanitā in mēbris
reliquis. ¶ Hec nō min? ad laudē dei et b̄ginis mirificēciā
stilo licet inculto et barbaro satis. p̄uertēda p̄senserim.
¶ Nichil horū q̄ dēā sunt circa tēpus inflicti lāguoris l̄id-
wie n̄e natura donauit sed pl? q̄ ista dei ḡcia sola post
mortē p̄ter z sup̄ naturā p̄tulit: et qd pluris. mortuo
corp̄i decorē dedit altissim? q̄ ecclā natura viuētī nullo
late? dedisse potuissz. ¶ Que igit? et q̄lis p̄mago b̄ginis
mortue? Quib? ego p̄mago corp̄is ḡcia l̄idwie. glo-
ria defūcte talē eāt. ¶ Facies oli p̄p̄ lāguorē squalida nūc

sunt viuar post mortē et candida viuo similior q̄nimo
venustior: oculi ei? pfundi et recoditi nūc autē plāni et eq̄
les: gene pus tamide p̄p̄ p̄dopisim interdū alif: nūc
autē serene coeq̄les et formose. Ceterū nat? eius vlcerō
s? quōdā filius cū frōte: nūc autē oblōgus solidus ac vis
cilis: labia ei? p̄dē scilla filla et fracta cū nrento: nūc autē
decētia rubētia et integra. dentes olim cōminuti et nigri:
nūc autē reintegrati ac cādidi valde. collū ei? q̄ndā exe
lū et q̄q̄s tumefactū: iā reddīt? niui filius planū et car
nosū. Et breuē ois caro reliq̄ capitis ac corpis cōpac
ta formosa et speciosa cōtuentibz eā. p̄terea corpus ei?
q̄b scatebra fuerat pullulātū dmiū integrū planū et ni
tidū videbat? ut dixerūt v̄gines q̄ obseruabāt eā. et vbi
saltē fetorē de se dare debuerat: q̄cūlibz sp̄erū edolebat
ut apotheca. Una mamillay p̄lecti q̄ sacre nitatis tē
pore trina vice lacte altera min? hūte celit? itumuerat
v̄ginea carne repleta tāgebat?. Nusq̄ in corpe scissura
nuspia fissura vel fractura nūma potuit inueniri. vbi
pustule vbi fistule vbi vlcera vbi pus apostemata vbi
pestilētia frēq̄s vbi ignis quōdā vbi libz repleuerat. h̄
tā iligne sibi post mortē cohesit: videlz q̄ ob cōtrectati
onē piccardoz in tribz locis c̄p̄atrices q̄li victricia s̄q̄
retinuit: q̄ istar fili coccinei in reliq̄ carne patulo distin
guebant?. Quitq̄d igit? egritudis p̄buerat dñi man?
solidū atq̄ cōtinuū: s̄n plica sine ruga s̄n macula q̄cūq̄
remāsit: q̄b autē illirerat man? hoīs tirānica tāq̄ mēo
riale triūphi v̄gialibz indelebili? nrembris relictū est.
Erat sane vniforīs h̄ corpis mortui speciositas spe

ciolaq̄ mēbroz vniforitas adeo delcābil? aspectātib?
ut nōnullis admiratōem t̄q̄ pitioribz: alijs leticiā et ex
ultatōem t̄q̄ deuotul? pleriq̄ ilaciabilitatē aspectus
sui cōferret t̄q̄ religiosis ac deuotis. Fatebātur autē v̄
gies cū alijs q̄ iugit die noctuz sacū depositū obserua
bāt: nō siti nō sōpno: nō elurie se grauari: et h̄ ex mira
suauitate fragrātis odoris ac leticia sp̄s quā in aspecti
b? funeris p̄ciosissimi cōtinuo p̄senserūt. Erat quidē
tā isolitū t̄q̄ p̄clarū spectaculū oibz cōtuentibz? sipli
cib? fidei cōfirmatio clara: erat et ifirmis deuotulis ad
paciam cōfortatio luculēta: erat et sp̄ualibz consolatio
dulcis et amorosa: erat etiā remotis ad aspectādū cur
rēdi magnifica maīa. Profecto mor? ut fama defūcte
v̄gis de Sciedā puīciā p̄celleret et fama tāti miracu
li ad aures hoīm vbiq̄ vtiq̄ diuulgaretur: illico cōcur
rere de p̄pinq̄s vicini per circuitū cōfluxere de remotis
etiā et ciues inumeri: ut vel cernerēt mortuā ocul? car
nis: quā tā famolā in egritudibz: tā frēq̄tē in diuis
cōsolatōibz? tā p̄clarā in p̄fectōibz audierāt cōmēdari.
Admissi sūt igit? i illo triduo q̄ sacz illud corp? reserua
bat? de singul? oppidīs castris villis turmati viri et mu
lieres: senes ac iuuenes v̄gies et pueri: magni et pui su
gētes vbera. De pueris et isātul? q̄d dicā? Nepe de pue
ris tāt? erat p̄curs? ut h̄ q̄ succicti cū laboē venerāt et
triēnes atq̄ statura pusilli p̄ turba vidē v̄ginē nō pote
rāt ipaciētes dicerēt. Ad q̄d fatigati sum? atq̄ i modū
hūc clamātes pplm ad maiore deuotōez isāmabāt ut
dificāet? q̄b scriptū ē. ex oē isātū et lactē p̄fecisti laudē

Erat aut iter eos ifatulus? aniculus? qui inter brachia matris ubera sugens gestabat: qui cum virginis videtur principia statim quasi spreto ubi serena faciecula iunctisq; manibus? tam seiose tamque reuerentem oculos in virginem defixit: ut et aspicientes pueros carz ad lacrimas. et lapidei spiritus viros ac mulieres ad ruerem? dum virginem pignus? promolliret. Dabat? etiam singulis pueris ac ifatulus patris unum? in memoriam mirabilius quam tunc temporis dominus faciebus: unum letantes admodum et gaudentes quasi de nuptiis ad propria remeabant. Sic igitur a nonnullis venebatur. qui multis se propter christum debitorum effecerat. Sic filie tiri vultum eius reuerentibus: sic nonnullae filie babilonis misere. cuius visus? status. quod dignitatis ad sacrosanctum hoc funus? veniebant et reuerentibus cum lacrimis et exultatione

Hanc quippe admirabile vas atque virginem iam venerabatur ab hominibus in terris: cuius animam gloriosam ciues superne iherusalem exceperant in excelsis. Confessor autem sacratissime virginis lhydrie ceterisque deuoti quibus? votum virginis de sepeliendo innotuerat. nisi sunt eam tradere sepulture: sed metuentes iussa principis qui se venturum ad visendum pulchrum sepeliretur prodixerat. distulerunt. Prohibuerunt etiam maiores natu urbis schiedam ne sepeliretur propter principem cui hac in re formiduli studebant placere. Tandem vero cum non speretur principis aduentum? assumpta licetia per domum in eas tunicula induit? et cigulo quemadmodum? vasa fuerat succigit? membranula quippe in qua dulcissima ihesu et marie nomina conscripta fuere uti optauerat in vita sic capiti suo suppositur atque sic composita sarcophago ligneo collocat?. Proinde cum dominus iohannes confessor virginis sacculum cruentarum lacrimarum de maxillis ipsius? christi tempore abrasarum quas rosas vocabat collegisset ne vel in mimo sue in christo filie fraudaret? extrinsecus porcio sacculum ipsum? capiti eius supposuit. Quid autem misterium sibi velit opus illud omnipotens nouit. Hoc tamen veraciter preciantur vniuersi quod cruentas has lacrimas ideo rosas suas voluerit appellari: tum quia ob amoris passionis dominice. tum quia per puerilem peccatorum ex caritate tum quia ex subtractione diuine consolationis quam passa est aliquando tempore tum quia ex frigore et calamitate brumali tempore perfuderit illas. Cum igitur illucesceret sexta feria post pascha quod octaua dies est a passione saluatoris concurrerunt multo plures prioribus? ad visendum opus domini quod posuit prodigia super terram. **M**ulier autem misericordissimas curioso quodam spiritu superuacue

deuotionis agitata conata est faciei virginis appropinquare et lapillorum quorundam cogeriem quem vulgus germanicus pater noster vocare consuevit super vultum virginis reuerenter circumducendo posuit. ad quorū incuriale attactu notabiliter facies virginis defuncte imutationem concepit: non sine stupore multorum qui tunc astiterunt. Nec mirum si tale quid a femina mortali thoro coniuncta in mortuo corpore contigerit quia simile ad contactum minus pudici cuiusdam corporis viri qui manum virginis tetigit dum adhuc viuet attestatibus qui affuerunt et viderunt fertur corrigisse. Non enim caruit misterio sibi noto quod adeo rogauit domesticas adhuc in vita supstes quatinus statim post obitum traderet eam sepulture. Non michi dubium qui et in spiritu prouenerit tale quod futurum ex stulticia quorundam curiosorum circa corpus suum: quod quasi duplicem prophetie spiritum habuit et tot tantaque veracia quod circa se et alios reuelauit. Non dum enim venerat hora ei? ut dominus velit eam omnibus presentem esse: nec tutum asserueri seminare dare canibus aut margaritam mittere ante porcos. Extunc autem de rogatu domesticorum huiusmodi necnon et de consilio venerabilium religiosorum ceterorumque sacerdotum qui ex omni parte conuenerant persuasionem deliberatum est: ne quod uisum sepultura preterletur amodo. sed quod tunc venerabiliter cum laudibus ad ecclesiam matricem deportetur: sicque cum laudibus cleri et lacrimis populi in prochiale ecclesiam sancti scilicet iohannis baptiste urbecule scieda honorificetia mirabili deportatur: ibique misterium celebratis solenniter tunc celestis apotecae fragras recondit ac sepelitur. Si quidem in illa ecclesia

isatula primicias haurit spiritus ibi puella reginam celi salutare didicit: illic adolescentula reptas manibus ac pedibus annis postquam prosterneretur ultimam marie vale dixit: ibi postmodum mulier prostrata spiritu rapta freopter extitit: ibi tandem mausoleum post obdormitionem accepit. Sepulta est autem ad australem plagam ecclesie predictae loco valde humili in monumeto facto de lapidibus coctis et cemento quod lapidibus pulcris competetis sculpture desuper ornatum est. Non enim decebat ut ea de qua cum uiuere putredo et omnis tot annis absque fetore scatuit: quam dominus absque corruptibili cibo potu venutruuit: cui tot flagella prenaliter infligitur: presentem carnis immiseriam corruptionem videtur promittere: aut ipsam omnium scatebra vel putredo prima facie defuncta hereditaret. Itaque quod toties christo passio in carne uiuens comortua est. quod in despecta domo: vile. xxxij. annis possedit tugurium: moriens attamen deo date sepulcrum nacta est gloriam. Transiit autem felix ac beata uirago ac fortissima mulierum agonizeta ex hoc mundo ad patrem. Anno uidelicet incarnationis millesimo quadringentesimo tricesimo tertio. mensis aprilis die decimatercia in festo sanctorum martirum Tiburcij et Valeriani sub diebus illustribus Philippi Burgundie atque Hollandie principis sepulta vero feria sexta post pascha. Magnificetur igitur gloriosissimus deus in sanctis: qui hanc sibi adolescentem uulam in ultimis finibus terre nostre nouissime quesitam instar Abisag ad tam excellentem gloriam euexit. collentur celi ciues singuli quibus olim coniuncta per gratiam et misericordiam obtut: nunc presentis scilicet dei in regno preterplat.

33 ann.
mori

13 April
a. 1433
elat. 53.

Gaudeat sacrosancta mater ecclesia cuius ex utero talis plautula producit: atque ad splendorem ruinas in splendoribus sanctorum velut spem novum collocat. Congratuletur hollandia tota in cuius vicinario tam famosi nominis origo colligitur: et origine mundi vespere tam candidum liliū quam hester altera iter puellas inuenit. Collaudet insuper felix schieda urbicula. quam tam nobile depositum possidet in angulo: propter quod stillicidium rosis desuper haurit dubium stillabit super terram in tempore suo. Spes erit et exultet religiose sponda filie. ad quam exemplar verillifera paciencium altigrada in monte constituit: et multis ex trophæis merito laureata triumphat. Eurgant et tipa nistræ filie crestris iherusalē virgines animetur et videant filie tperi et spem vidue et beatissimam predicet altichrona: quam de fructu manuum suarum virago nostra suscepit et laudet eam in portis opera sua. Convertatur autem nunc filie babilonis aut saltem erubescant quam acillam humilem sic respexit altissimam: et cogitet in corde suo quid spem factum sit in portis vir eius: quam sederit cum senatoribus terre.

Deo gratias pro translatione tercia quam abortiuo et indigno catulo suo dedit Amen

Et sic finitur legenda alme virginis lidenie a fratre iohanne brugma anno domini M. cccc. lvi. pro tunc conuenerunt fratrum minorum iuxta sanctum adomarum rectore composita ac per eiusdem ordinis nomine professum fratrem arnoldum de ostendis ad honorem premonstratæ sacre virginis anno domini M. cccc. lvi. taliter quod in puetu de dupnkercha scripta. Qui nichil pro mercede laboris quam virginis auxilium desiderantes eidem se deuotius recomendant.

Septima de alma origine lidenie
Alleluya festiuale tempus exigit paschale voce votis iubilo. Benedictioe plenius iam refulsit sol senus: pulso mortis iubilo. Coronatur gloria christi per victoria victor victis iheris. Deus surgens credit: hoc regni redditur: sitque pax cum superis. Expectatio marie: consolatur ipsa pie: tristitiam hanc inueniens. Fit solacium beatis in extremo mundi natis: omnes nos delinies. Gaudeat archangelus: fatetur et angeli virgini lidenie. Hec cecine lidia: vnat ut lilia: sancte cecilie. Intra cuius cameram senlerat rubricus rosa odorifera stupens vehementius. Katharine virginis iuxta natalicia fructum diuini seminis meritis hec cecilia. Lidenie vidis humilis nata christo domino: scis extat similis regnas sine termino. Mire pacie: vix in hunc tempus: nimie miserie: princeps in corpore. Non murmur resonat: non quimo ma hanc laudem gloriat: deuota lidenie de data gratia. Vere humile: quod nunquam deficit quam christus debile se ipso reficit: hic origo perficit. Per se ihs hanc inuitat consolationem misit: circa lectum hanc sedes: et ab ea non recedens donec ipsam palceret. Questionem quendam factam de natiuitate nacta: opus ubi carnati hanc ascripsit trinitati: sic ut querens quereret. Radiosi luminis talis doctrinae numinis impetret quod poscimus. Solem sic inspice te ne constringat perdere lumen quod nos cupimus. Trinitatem speculari unitatemque mirari: que consistit in diuinis quo dictamus est finis. Vale felix lidenie vidis quam non ligat nexus stigmatis poscas nobis cum maria ut cantemus alleluya.

Hoc opus dei fauete gra expletuz sciedamis. Anno
M^o.CCCC^o.xcviij^o. Ad indiuidue trinitatis honore
necno alme viginis Iyd wine sciedamite pcpue inipstū
cuius historioꝝ ph? f? iohes brugmā ordīs obseruan
tū pdicator pdem extitit egregius. q (ob singularē de
uotōem q erga eā post eius obitū afficiebatur) hāc edi
dit historiā. Nos etiā hollandini speciali ex pꝛogatia
victorie nobis a deo in die valētini intra muros schie
dā collate astringimur eā laudibz attollē. Ex q satra
pe domicelli witenhorst ab hollādīa stipēdiari vepilli
feros hollādīe imerito cōspirauere necno eoz comita
tus funditus euertē conati sunt ut eoz facultates vin
ciendo eos incarceratione tandē potuisset adipisci: s; eo
rū cōiuratōis scelus omps dās bñdict? interemit cū
tis hollandinis hora septia sole occiduo valescentibz: q
dā mēona zelandina supuenit dei nutu: ex q tubicē do
micelli witenhorst hore circūstantiā sciscitabatur que
mor ait leuene is intelligens negene extulit vocē suos
cōcito aduocans cōplices witehorst bzeroe ad astra fe
rētes. Hollandini id genus clangoris ignari nil mali
suspiciētes ex insperato attoniti e regione vociferātes
hollāt hollāt: longe lateq; effcūs belli dubi? detinebas
tur bus bas vltro citroq; ex eoz mortariolis sagittis ve
resonabz in astra ut qsq; horripilatōem cōleq; vidētur
Tandē deo opiculāte hollandini victoria potiti sunt
nocte circūc horā fere nonā satellitibus fugitiuis. rotē
dāmenles aduersarij nři aduentātes ad duos ict? bas
liste oppido sciedamē se applicuere. Nō est ptereūbū

A^o 1488

silentio qn pstate Iyd wine viginis venerāda corā supe
ris incessio salutaris effusa: illa necessitate ingruente
sit p nobis exaudita. Cur mgti fabrice sciedamē scī
Iohis baptiste has impēlas fecerūt ut viri docti q elo
quio latino plus gaudēt vulgari non dedignant? He
dita liez igenio rudi cōfecta: nō camino morsu rodē: s;
colūbino mētis oculo volutare dignētur. Si indies ad
uenaz cōcursus intuerentur q ab eoz infirmitatibus
defectibus curantur corpālibus: non rabido ore lani
arent sepissime. Quocirca rogatos vos facimus nos
mē vndiq; hui? dignificare corā magnatibz extollēq;
velitis ut demū in numero scāz scā nūcupet? Nos scie
dāmenles egeni z inopes nō sine grauibz expēsis a dño
apostolico poterimus eiusdē viginis canonizatōez im
petrare etiā nos ipsos ipotes cernimus z p̄sus nob in
possibile factu apparet p̄mmo penitus extat. Ad doc
tos latine peritos refugimus. freti suoz humanitate
et beniuolentia ut post hac corā pncipibus z nobilibz
et ignobilibus diuitibus circūquaq; degentibus vir
ginis Iyd wine nomen amplificetur. Deus qui est re
munerator omnium bonorum in sua gloria eis retri
buet. Valete cuncti feliciter.

Ex schiedā. Ad sanctā Annam.

Vita alme virginis ljd wine. de Schiedam.

C. 80. gecollationeerde En Comp. pleet.